

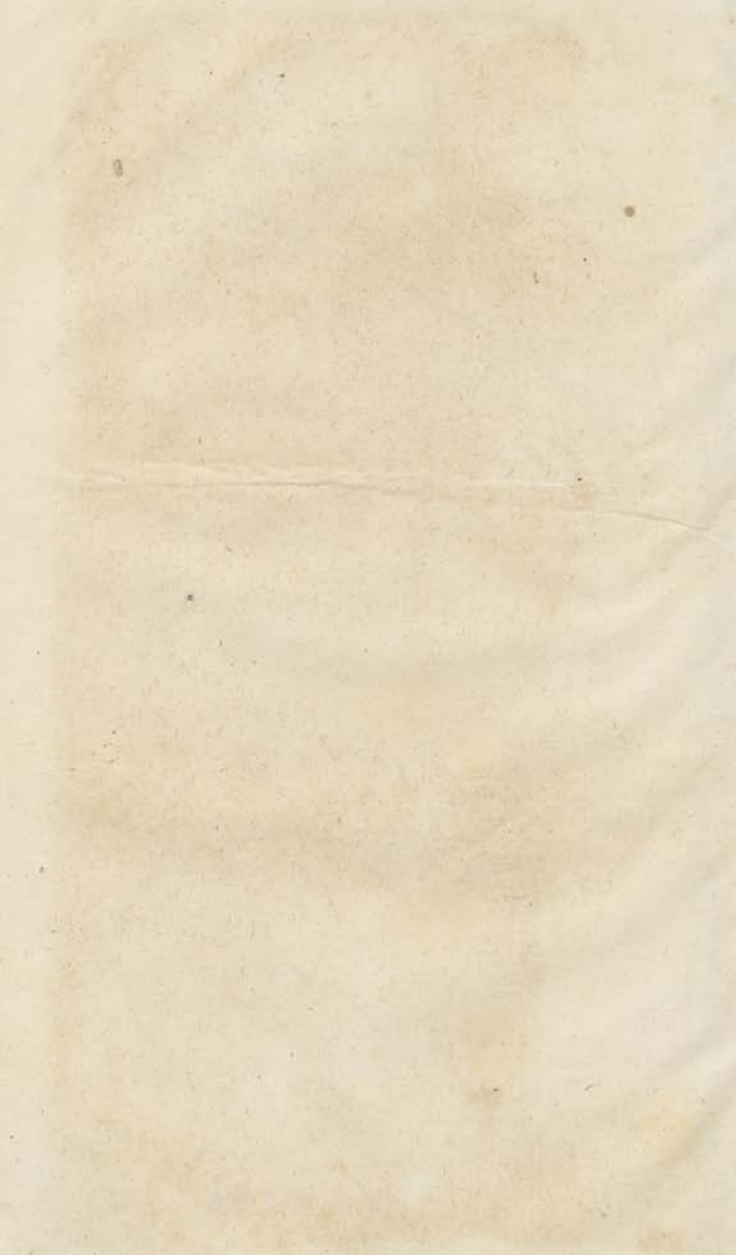

25

20

2 004

ՉԵՆԵՉԵՆՈՒԹԻՒՆ

Ն Ի Ն Գ

ԳԵՐՈՒՑ

(171-4.8)

114 682

1885
Քաղաքի Գրասարանը

Պ Է Շ Տ Է Ն Բ

Փ Է Բ Գ Ի Բ

Printed in Turkey

ԱՆՏԻ ԵԹՒԳՏԷ ՏԷՐՃ ՕԼԵՆ
ՆԵԳԻԼԻՅԷԹԼԷՐ ՆԵԳԳԸՆՏԷ
ԻԻԶ ՆԻԼՏ ԹԵԳԹԻՄԻ ԻԼԷ

ԳՈՒՏՍ ՇԷՐԻՓ ԲԱՆԻՊԼԵՐԵՆՏԷՆ ՍԱՊԸԳ
ԸՍՏԱՆՊՕԼ ՓԼԹՐԻԳԻ ԷՏԻՐՆԵԼԻ ՊՕՂՈՍ
ԵՊԻՍԿՈՊՈՍՈՒՆ ՂԱՅՐԷԹԻ ԻԼԷ ԻՆՇԱ

ՊԱՍՐԱ ԻՔԻՆՃԻ ՏԷՓԱ

ՆԻԼՏԻ ԷՎՎԼԷԼ

ՊԻՐԻՆՃԻ ԻՔԻՆՃԻ ԻԻԶԻՆՃԻԻ ՏԷՆՐԻՆ
ՎԷ ՅՕԲՈՒՆ ՆԵԳԼԻ

ԳՈՒՏՍ ՇԷՐԻՓ ՏԷ

ՄԱՐ ԵՆԳՈՒՊ ԷՐՄԷՆԻ ՄԱՆԱՍԹՐԸՆՏԷ

1849 — ՌՄՂԸ

ՅՈՒՆ ԵՄԻՆ ԲԵՂ ԱԼՈՒՐՔՆ ԵՄԻՆԵՆԻԿ • ԽԱՏԱ
ԲՆՔ ԳԱՆ ԵՂԳԳԱԿ ՄԻՆԷ ԵՂԳԳԱ •
(Բ . Օ)ՆԻ . ԼԲ . 7) .

ՀԱՅԿԱՆ ԵՂԳԳԱԿ
ՀԱՅԿԱՆ ԵՂԳԳԱԿ
ՀԱՅԿԱՆ ԵՂԳԳԱԿ

36-2013

Քնասանքն պու տիւնեատէ դայեթ իգթիգալը պիւ
 լէճեկի Մլաճը թանըմագ¹, վէ իշէյեճեկի անըն էմ
 ըննի իճրա էթմէք տիր, Օ իրա՝ Մլաճ քէնտի միւրու
 տը ալեյեսի իլէ ինասնը եարատուպ էմըննի անէ իըզ
 մէթ թային էթտի, Մաբին՝ Մլաճ թամ իթիգաթ իւ
 լէ թանըլըր. վէ էմընի՝ էյի ամէլ (բարեգործութիւն)
 իլէ իճրա օլունուր. անիւրի տախի անաշունչ քիթա
 պը էօկըետիր, Մմտի անաշունչ քիթապընէ վուգուֆ
 օլմագ կիպի իգթիգալը իլիմ՝ օլմագ ինասնէ²,

Մնազգ՝ աղիզ քիթապ աղիմ տերեայե մանէնտ,
 անտէ իւչ ամպարը սեֆինէ էնկինտէն՝ թէք քիւրէք
 փիյատէ գըլըեքտէն կէշէրէք՝ մէնզիլլէրինէ տախիլ օլ
 տուգլէրի հիսապ, ճիւմիլէ հաւատացեալլեր՝ իլմէ վու
 գուֆ օլան՝ վէ օլմայան, հէլըէս քէնտի մուհապպէ
 թինէ վէ դայրէթինէ. պախուսուս քի Մլաճըն իւ
 նամ էթտիկի գուտրէթէ կէօրէ, տերեատէ կէմիճինին
 փուսուլայէ նազար էտիւպ՝ էօլունու ֆերգ էթտիկի
 միսիլլիւ՝ աղիզ քիթապըն ֆիքրինէ վուգուֆ օլուպ
 անըն էմըն իւզըն հարէքէթ էթմէկ իլէ՝ պիլ լութ
 ֆու Պարի ճէննէթ իլիմանընէ վասըլ օլուրլեր:

(Օ) էճիլտէն՝ անըն մէֆհումի տէօրթ տերէճէ իւզ
 րէ թագսիմ՝ օլունուր:

- Իսիլէլա՝ եազըլմըլը կիպի (ըտ ճուսին),
- Իքինճի՝ ալիմլէրին անկլամասը կիպի (ըտ մուսց),
- Իւչիւնճիւ՝ Մլաճտէն մախուս աղիզլէրէ պէյան
 օլուրլի կիպի (ըտ յայանութեան):

1 Մյս էն յաւիտէնական իէանէ. շի ճանիշէն շէշ ճիայն ճշմ
 ըրի անճ. և շր ստատէշէր շյն քն. (ճ)ոկհան. ժ. Է. 5).
 2 Միւնայն գիբէ անաշունչ և օգրապիւրգ, ՚ի վարդապետութի
 էն՝ և ՚ի յանրիմանութիւն, և յուշըութիւն՝ և ՚ի իրար աը
 Դարութեան: շի կարարեալ իյէ ճարդն ան յաւիտայն գործս
 Իւրութեան կարարեալ. (Ի. Տէճ. Գ. 16):

Տեօրութենաճիւ՝ ճե՛նսեթե վասը օլանլերին պիլմէսի կիպի (ըստ կատարելութեան) ¹ .

Ֆիլհազիգա՝ ինսան հերնէ մըգտար զկյատէ իլիմ՝ Թահսիլ էթսէ, հեր վեճհ իլէ Թեքմիլինէ վասը օլամազ, Վիճէ.քի էօլճու պիլը շէհիրին տիշարըսընտէն կէհեր իքէն, մէհթերխանէ՝ սազ՝ վէ շէնլիք սէտասը իլիթսէ, անկար.քի տերունի շէհիրտէ սաքին օլանլեր՝ շաղ ու մէսրուր իւզրէ տիրէր. անճադ կեօզիւ իլէ կեօրմէտիկինտէն ֆերգ էտէմէղ, .քի շէհիրին զկնէթի՝ վէ ատեմլերինին լեպասը՝ նէ՞ տիր, վէ նէ՞ դարզ տրը անլերին մէճտ ու սալթանաթլերի, քեզա ինսան՝ միւտտեթի էօմրիւնտէն էօլճու միսալի, ազիզ .քիթապ՝ շէնլիք վէ մէհթերխանէ սէսի կիպի ինսանլերին կիւշինէ ճե՛նսեթին մէճտ ու սալթանաթլընըն վէ շազլըզընըն սէտասընը պէյան էտէր իսէ տէ, նէ՞ դարզ՝ վէ նէ՞ տերէճէ ազիմ տիր, պու տիւնեատէ ֆերգ օլունմազ, մատամ.քի ինսանըն կեօզիւ կեօրմէմիշ, գուլաղը իլիթմէմիշ, վէ գալպինէ տախի տիւլմէմիշ, անի.քի Մլլահ.քէնտի սէվկիւլիւլերինէ հազըրլատը ² .

Օլրա ինսանէ՝ հերնէ գատար պիլմէք լազըմիսէ, օ գատար էազըլտը ազիզ .քիթապտէ ³ .

Վէ ջիւնքի՝ տիւնեանըն էարատըմասընտէն՝ Մէսիհ էֆէնտիմիզին խաչա չըգմասընէ տէկին՝ հերնէ գատար վազըթ կէչմիշ իսէ, պէշ տէհը՝ էախօտ պէշ տէվը (գար) իւզրէ Թագսիմ՝ օլունուր :

1 Վննշի փոքր ՚ի շաքէ գիպէ՛հ . Խ փոքր ՚ի շաքէ Տարգարէտնա՛հ : այլ յորթամ էլէնցէ կապարու՛հ, փոքր ՚ի շաքէ Խափանէսցի . (Ա . Վրո՞ն . ժ . Գ . 9) :

2 Օղը ո՛ն ո՛ն էպէս, Խ ունկն ո՛ն լուտ, Խ ՚ի սիքս Տարրոյ ո՛ն անկու, շոր պարսասպէաց սարու՛ծ սիրէլէաց իւրոց . (Ա . Վրո՞ն . Բ . 9) .

3 Մլլա այս այնլէ ինչ գրէցա՛ւ՝ շի կուսապայցէ, էլէէ յո ին է որդի սարու՛ծոց . (Հնովհոն . Ի . 51) .

Իւջ տէ՛հր, հաղրեթի առեմոնէն՝ Աոյ նահապետին կեմխոն չըգմասընէ գատար .

Իքինճի տէ՛հր, Աոյ նահապետոնէն՝ Հայր Աբրա համըն չաղրըմասընէ գատար .

Իւջիւնճիւ տէ՛հր, Հայր Աբրահամոնէն՝ Սինա տա ղնտէ Սուխտէ՛ն՝ Ամօս վերիւմէսինէ գատար .

Տեօրտիւնճիւ տէ՛հր, Սուխտէստէն՝ Պաղտատ էսիր լիկինէ գատար .

Պէշինճի տէ՛հր, Պաղտատ էսիրլիկինտէն՝ Սէսիհ էֆէնտիմիզին Սուրբ Խաչըն իւղերինտէ միւսարեք ըուհինի՝ Փէտերուլահըն ետտի շերիֆինէ թէսլիմ էթմէսինէ գատար .

Մէղքիւր տէ՛հրէր էսնալերինտէ՝ պէյան էտեր թէվրատ (հին կտակարան) Սէսիհին նէ՛ վաղըթ, վէք լիմին ճինսինտէն, վէ հանկը մահալտէ թօղուպ, նէ գարդ, վէ նէրէտէ ինսանը կիւնահտէն խէլաս էտէ՛ ճէկինի . քի ինսանլէր անըն քերէմինէ ումուտ պիլլէ թէսէլա օլուպ՝ կէլտիկինտէ իթիգաթ էտէլէր . վէ էմրինէ իգաաթ էթմէկ իլէ ճէննէթէ վասըլ օլալէր .

Լաքին հալ պու . քի, միլլէթիմիզտէն չօգ էերտէ էրմէնիճէ անկլամատըգլէրինտէն՝ մահըում գալըլլէր օ՛րուհանի հայաթ վէրիճի նիմէթին շէշիսինտէն .

(Օ՛) էճիլտէն պաղը միւհիպլէրին մնթլուպ էթմէսի իլէ, իջ պու քիթապ Պէշ տէ՛հր ֆերգի (Օանազա նութիւն հինգ գարուց) թէվրատտէ տերճ օլան նագ լլէթթլէրտէն, ճիւղի տախի շերհ քիթապլէրինտէն, կեօյա պահրի միւազգէմոնէն պիր գաթրէ սու ալընըր հիսապի, վէ պաղէն տախի նասիհէթ էօլլու իպրէթ իլավէ օլունուպ՝ պէշ հիստէ թագսիմի իւղրէ՝ առէթա սեօյլէնէն թիւրքի լիսան իլէ եազըլտը . քի հայճա պիւլ մէյէնլէր՝ օլտուղի մէրթէպէ շէշիկիր օլարագ, պէքթ աթալէրինին լիսանընր էօլրէնմէկէ արղու էտէլէր .

Պալտուսուս քի էվատիերինի գպրատունէ իրսալ էտիւպ՝ օգումագ եազմագ թալիմ էթտիրէլէր . քի

ազնիզ քիթապը քէնտիւէրի անկլայուպ՝ լիսանի ախերէ միւհթաճ օլմայալէր, Օ իրա քէնտի միլէթինին տիւն նի պիլմէմէք՝ ազիմ թեօհմէթ տիր ինսանէ :

Պու ճիհէթտէն , պազը մէվատլէր տէր քէնար օ լունտուլէր՝ քի թիւրքճէյն ըուպար էտէրէք՝ ֆայլ տամէնտ օլալէր :

Ֆիհճագիգա՝ նիճէ քի տէնիլը , թիւրքի լիսան օն հիսսէ թագսիմի իւզրէ , ալթըսը արապիտէն՝ վէ իւչիւ՝ ֆարսիտէն իպարէթ օլմաղ իլէ , արապի վէ ֆարսի , պախուսուս ղալաթի մէհուր լուղէթ չօգ պուլունուր անտէ . էկէր անլէրին ֆէրգինէ տիգաթ օլունաս իտի , օլա քի չօգ քիմէանէլէր մանասընը անկ լայամաղ իտիլէր . օ էճիլտէն պազը լուղէթին ղալաթ օլտուղի մալիւմ իսէ տէ , պէյնիլնաս սեօլէնտիկի կիւ պի էազըլտը :

Պու սէպէպ իլէ տախի պաղի ճէմի մանասընտէ օլան լուղէթ , ֆէրտ էէրինէ գօնուլտու :

Սէ տախի նիճալունչտէ տէրճ օլտուղի մէնվալ իւզրէ՝ ֆասըլէր տէրքէնար օլունտուլէր , քի հէր պիթ ֆասըն նէրէտէն պաչանուպ՝ նէրէտէ գարար գըւ տըղի պէյան օլա :

Պ Ի Ր Ի ' Ն Ճ Ի Տ Է Ն Ր

Տեանեանն Էտրապըլմսը , Արամն գրախոս Գօնուլուսի
անպէն Իերուճ օլմսը , Կայենին՝ Աբելի Էօլտիարճեոի ,
Ինսանլարչն Կեանսիս սեպէպիէն՝ սու թուօմնը օլուսի
Նոյ Իէնպի թագըն Չէ հայժանուլէր Իլէ՝ Կէճիէ Կեւեադ
Խէլաս օլմսը , Չէ Կէճիպէն Էրգմսընն պէյանիէպէ գից :

Պ Է Շ Տ Է Ն Ր Ֆ Է Ր Գ Ի

Պ Ի Ր Ի Ն Ճ Ի Տ Է Ն Ր

Ս Ի Ի Ա Մ , 1 .

Տ Է Ն Է Մ Ի Կ Ը Վ Գ Ը Ը Է Մ Ի Մ Ե Լ Ե Լ Ե Լ :

Ճ Է Վ Ա Պ

Տ Ի Կ Ն Ա վագրթ ալթընտէ եարատըմատը , իլա ըի վագրթ տիւնեանըն եարատըտըղինտէ պաշ լանտը . խմտի մալիւմ ըի տիւնեա վագրթին իւքինտէ եարատըտը . զիբա վագրթ մախլուգլէրէ մախսուս օլուպ անլէրին թէպտիլ օլմալէրինի հօլէր . վէ պու հօլէիւ՝ կիւնեշին տեվը օլմասընտէն զուհուր հտէր , նիճէ ըի կիւն , այ , երլ :

Խմտի տիւնեա եարատըմագտէն ագտեմ՝ հօլէն վէ հօլէիւլէճէկ տախի եօգ խտի , իլա եալընըղ էպէտի պիւր գարար պիւր Ալահ , ըի օ՝ վագրթ ալթընա տա խիլ տեկիլ . Օ իրա վագրթ իւջ հիասէ տիր , կեջմիշ , հաղըր , վէ կելէճէկ . (անցեալ , ներկայ , ապառնի) . լաբին Ալահըն իտիմտէ կեջմիշ վէ կելէճէկ օլմալուպ ճիւմլէտի անէ հաղըր տըր :

Տիւնեանըն եարատըտըղի վագրթի պիլէք Փայի տէ էթմէղ . իլա միւլահագա էլէ , գաջ սէնէ տիր ըի տիւնեայէ կելմիշսին . վէ նէ խըղմէթ էթտին ալ լահա . զիբա սէնին իջիւն եարաթտը տիւնեայը , ըի սէն Ալահը թանըլըպ՝ անէ իգաաթ հտէսին , ըի ախրէթտէ տախի սանա էպէտի տեվէթ ինայէթ օլուսոււն :

ՍԻՒԱԼ 2 .

Սփռել՝ Գիւնէսնէն Եւրոպայի շրջաններէն, անորէն
Էվիլիէնի նիճէ՛ր Գոռայուք՝

Ճ. Դնասն վագրթ ալթընտա օլմաղ իլէ, անճագ
տախիլի վագրթ օլմաղ գատոր տոր պիլմէկէ : Դմախ
տիւնեատեն Էվիլիլ մախլուգ Եարատըմատը, իլա Եա
լընը պիլ Մաւազ վար խոխ Էպէտիլ Էպէտ՝ պիլ տէ
վամ իւղրէ, խիտխատարղ վէ նիհայեթսիլ . վէ նի՛
գատար սիւալ օլունաս՝ քի տաճա Էվիլիլ նի՛ վար .
Եէնէ Էպէտի տէվամ, պի Էվիլիլ պի նիհայեթ՝ պիլ
գարար միւտտեթ :

Տիւնեա Եարատըմագտեն Էվիլիլ նի՛ վար խոխ
տէյու տիւշիւնմէ, իլա քի՛ տիւնեանըն նիհայեթին
տէ, Եախօտ սէն Էօլտիւքտեն սօնկրա նի՛ վար, անի
տիւշիւն : Պիլի ինասնըն զաթը Եօգտան վար օլտու,
լաքին ճանը Էօլմէղ օլմաղ իլէ, Մաւազն Էմիլին Իղա
աթ Էտենէ Էպէտի Ճէննեթ վար, իղաաթ Էթմէ
յէնէ Էպէտի զաղէպ վար :

ՍԻՒԱԼ 3 .

Տիւնէս Գէր Իւէ՛ր նի՛ր Գոռայուք :

Ճ. Ալեօյիւ, վէ զէմիսի, վէ անլերտէ օլան Ճէմի
մախլուգլերի . քի անլերի Մաւազ քէնտի Ճիւմէյէ գա
տոր՝ պի նիհայեթ գուտրեթի աղիմէսի իլէ՛ Եօգտան
վար Էթտի : Լաքին տէկիլ քի Մաւազն գուտրեթի
Եալընը Եարատըմա մախլուգլերտէ գարար գըլար,
իլա քի անլերտեն՝ կեօյա Էօլիւսիւղ տէնիլըն պիլ
գաթրէ սու նիւմունէսի կիպի գապթը Փիքիտեն
Խապի՛ճ՝ անըն աղիմ գուտրեթինի Փէճմ Էթմէք ճա
լիլ . Օ իրա՛ Մաւազ հեր շէյէ գատոր տէնիլմէղ խոխ
Էվիլիլ վար օլմաղ մախլուգլերտեն զայրի շէյ Եարատ

մաղա իգթխաւորը օլմասա խոի . մատամ քի Ալաս
 քէնտի գուարեթինէ կեօրե եարատմաւը մախլուգ
 լերի , իլա միւրատը ալիյէսինէ կեօրե ¹ . Օ իրա ալ
 լահն գուարեթինէ հօլլիւ , գարար , մէ նիհայեթ
 օլմաղ . լարին հօլլիւսիւղ գարարըղ մէ նիհայեթ
 սիղ մախլուգ օլմաղ , Խնասն իսթհտիկինէ կեօրե ե
 տեմէղ , իլա քի գուարեթինէ կեօրե . լարին Ալաս
 գուարեթինէ կեօրե հթմէղ , իլա քի իսթհտիկինէ
 կեօրե հտէր :

Քիպիրլէնմէ եւ առեմ իլմինէ , գուլլեթինէ ,
 հիւքիւմաւար մէ մալտար օլտուղինէ . իլա քի Ալա
 հնա աղիմ գուարեթինի միւլահայղա պիլլէ՝ միւթե
 հայիր գալլայ՝ հիճասց հյլէ , մէ մաղուլլուգտե
 կերի տուր :

ՍԻԻԱ . 4 .

Ալլահ հալլուգլերի նիլէն էրրեպլ .

Ը . Քէնտի լէիւն ² , Լարին տեկիլ քի անլէրե
 միւհթաճ խոի , իլա քի անլէրտե պէյան օլտուն քէն
 տի աղիմ գուարեթի , իլմի , հյլիկի , մէ ալլեյան մէճ
 տի սալթանաթը ³ , քի մէլտիք իլէ ինասն գալլմինի
 քէնտի ոլի նիհայեթ տեկիլթինէ լարիգ հթմին . մա
 տամ քի ճեմի մախլուգլերտե եալլմըղ մէլարիք մէ
 ինասն գալլմի տիր լութփու պարի լիլ օ հալտի աեւ
 լթե լարիգ , Օ իրա՝ Ֆիլիք մէ բատեթ սահլայի օլ
 մալերի իլէ՝ գատըր տլրլեր Ֆիլքիք իլէ թանըտուպ
 բատեթ իլէ սեվմէկե . մէ հօլլիւմիւղ օլմալարը իլէ
 հսիտիլ հսիտ ճէննէթտե Ալլահն մէճախտե օլմա

1 Ասորու ճեր յերիկն և յերիկե . շաֆնայն շր ին
 կալեյան և արար . (Սաղմ . ճժԳ . 11) .
 2 Օմէնայն ինչ գործէաց պէր զսն իւր . (Ասոր . ժԶ) .
 3 Երիկն պարթն զփասս սափուծոյ . (Սաղմ . ժԸ . 1) .

զա . Օ իրա՛ նիճէ՛ . քի մէլայիք՝ բուհանի վարլոգ օլ մնաղ իլէ հօլմէզ , քէզա ինսանըն ճանը տախի բուհա նի վարլոգ , վէ հօլմէզ . վէ պուլ քերեմի Ալլահ մէճ ճանէն (ճրի) ինայեթ եթտի . լաբին շու շարթ իլէ՛ քի քէնտի հմիլնէ իգաաթ հտեւեր , Խմտի՛ շերան պորճուլ օլտու մէլայիք վէ ինսան՝ Ալլահա իգաաթ եթմէկէ : Վէ լաբին՝ տեկիլ քի անլերին իգաաթ եթմէսի իլէ Ալլահըն շերեֆի սրթար , վէ իգաաթ եթմէզլեր իսէ՛ նօգսան պուլուլ , հաշա . Ելլա քի՛ հագանիյեթ իւզրէ անլեր պորճտէն խեւաս օլուպ , Ալլահըն հպետի մէճտիլնէ լայիգ օլուլեր :

Վէ նիճէ՛ քի Ալլահ տիւնեայը եարատարըլնտէ՛ ի գաաթ հտեւեր իջիւն հազըրլատը հպետի շազլոգ քէ ըմի ճհհնէթի , մատամ քի քերեմիեանի տիր . քէզա՛ իգաաթ եթմէյեւեր իջիւն հպետի զաղէպ մէս քեանի ճհհնէմի , մատամ քի ատալեթքեանի տիր . Խմտի՛ նիճէ՛ քի Ալլահա ասի օլան մէլայիքլեր՝ օ զա զէպ զընտանի ճհհնէմէ նեֆի օլտուլեր , քէզա՛ ինսանլարտէն տախի ասի օլան՝ օ զընտանէ նեֆի օլուլ , Վիլհագիգա՛ ճհհնէթ ինսան իջիւն հազըրլանտը , վէ ճհհնէմ շէյթան իջիւն ¹ . լաբին՝ ինսան կիւնահը սեպեպիլնէ Ալլահա ասի օլմասը իլէ՛ քէնտի իջիւն հազըրլանան ճհհնէթի թերը իտիւպ շէյթանէ մախսուս օլան ճհհնէմէ արզու իտեր , մատամ քի՛ ինսանըն ճհհնէմէ կիթմէսիլնէ սեպեպ՝ քէնտի կիւ նահը տըր . զիրա՛ Ալլահ ատալեթքեանի օլմաղ իլէ՛ , կիւնահարը քիմսեյի թերտիր եթմէզ :

Խմտի՛ նիճէ՛ քի իգաաթտէ գալան մէլայիքլեր՝ ե պետիլ հպետ Ալլահըն մէճտիլնտէ օլուպ . անի միւլեր

1 Անյոյ օրհնէալէ հօր իճոյ , Ժատանգէյէ՛ զպարտալէալ յէզ պրտայուլիեանն ՚ի սիլլեանէ աշխարհի . . . Էրնայոյ յիճէն անիճէալէ ՚ի հոբն յաւիտէնից , որ պարտալէալ է սարա յայի ե հրէշտալուց նորա . (Ապրիլ . ԻԵ . 54) .

ընփ հտեղէն սէվէլէր , վէ անըն աչգը իլէ ճէննէթին պի նիհայեթ տէվէթինստէ շաղ ու մէսրուր օլուրէր , քէզա՝ ինսան տախի պու տիւնեատէ Ալլահըն իդա աթընտէ օլուր խէ , ախրէթտէ մէլայիք կիպի օլա կէրէք :

Ինսանըն պու տիւնեատէ զայրի պիր իլի եօգ , էլլա քի՝ Ալլահըն հմրինէ մուվաֆըգ հարէքէթ էթ մէք ¹ . վէ պուստէն ազիմ՝ վէ իգթիզալը խըզմէթ օլմաղ ինսանէ : Օ իրա՝ էկէր պիր իգթիզալը խըզմէթ օլմասա խտի , ինսան նաֆիլէ եարատըմը օլուր խտի . լաքին՝ Ալլահ ինսանը նաֆիլէ եարաթտը տէմէք . քիւֆըր տիր ² . իմտի՝ էկէր խըզմէթ վար խտէ , էլպէթ՝ իւճրէթ տախի վար ³ . Իշտէ՝ պու տըր սուրը հաւատ քըմըզն նիհայեթի , քի պու տիւնեատէ սատագաթ պիրլէ Ալլահա խըզմէթ էտէնէ ճէննէթին պի նիհա յէթ տէվէթի ինայեթ օլուր ⁴ . զիրա՝ էկէր ինսանէ ախրէթտէ զայրի պիր ինայեթ օլմասա խտի , հայվան կիպի օլուր խտի ինսան , մատամ՝ քի՝ ինսան տա էօ լիւր , հայվան տա . վէ էօլտիւքտէն սօնկրա , տիւնեա տէ էթտիկի հիւքմ՝ վէ սէֆա՝ տիւշ կիպի օլուր :

Իմտի պու պապտէ եա՝ ախրէթի գապուլ էթմէք էկէրէք , եախօտ ինսանը՝ ինսանըգտէն իխրաճ էթմէք . Վէ ախրէթի գապուլ էտինճէ , հասէպիլ իգթիզա՝ ալլահըն հմրինէ իգաաթ էթմէք ճայիղ . վէ քիմ՝ քի իգաաթ էթմէղ խտէ , տիվանէ մէրթէպէսինէ ինէր . զիրա՝ ֆայտէյի վէ զիյանը ֆէրգ էթմէմէք տիվա նէլիք տիր :

1 Ասք գործէլ զգործս աս , ե անք հանգլիլ ընք աս . (Շար) :
 2 Սիլէէ ՚ի զոտր ինլ սրէշէր զմ՝ որդիս հարդիան . (Սուղ . ՁԲ) :
 3 Արթանի է հլան վարչու իւրոյ . (Ա . Տիմ . Ե . 18) :
 4 Աշիւ Ժառայ բարի ե հատարարի . . . հնար յուրախուրի քէտուն քո . (Սուրի . ԻԵ . 21) :

Մէջիկնի հէրիէդէ գաղի՞ն հի պիւնէ-մնըն Էարարըլմաւընըն
դարըլըն անկլմազ .

Ճ. Տիւնէանըն Էարարըլմաւընըն դարըլը Մովսէս
վէյղամմօյերին նագլինտէն , վէ ալիմլէրին Թարիֆին
տէն խիւլասէ պիրլէ , շէօյլէ անկլանըր՝ .քի ճէմի մախ
լուքլէրին րէսմի Ալլահտէ Էպէտիլ Էպէտ օլմաղ իլէ ,
քէնտի միւրատը ալիլէսի իւզըն օ՛ րէսմէ կէօրէ՝
Գ.Ս.Ե.Ա. Գ. Եր կիւնտէ՝ խփտիտա Էափտը Ալլահ նուրանի կէօյիւ ,
(հօնդէն Էրիկը) . վէ զէմնի . վէ նուրանի կէօյ իլէ
պէրապէր Էարաթտը մէլայիքլէրի վէ նուրու . Ա Է
քիւլէի զէմնի մուլլէգտէ գարար գըլտըրըպ՝ սա
պիթ Էթտի ¹ . վէ սու հէր Էգրաֆը իլէ անի գու
շաթար ² . վէ Ոռուհուլլահ պու սույուն իւզէրինտէ
կէզէր իտի , քի անէ գուլվէթ վէրէ ³ . Ա Է սույուն
Էգրաֆը հէվա , վէ հէվանըն իւլթ Էանը նուր իտի՝
քի անի զէմնին պիր գարաֆընտէ տուրտուրմաղ ի
լէ , օ՛լ Թարաֆ օլտու այտընըգ , վէ օ՛լ պիր գարաֆը
գարանըգ ⁴ . պու վէճհ իւզըն՝ ագշամ՝ վէ սապահ
օլտու տէնիլեր ⁵ .

Իքինճի կիւնտէ սու՝ քի զէմնի գալիլամըլ իտի պէօ
լունիւպ՝ պիր մըգտարը կէօյէ իւքսէլտի , վէ պիր մըգ
տարը աշաղըտա գալտը : Ա Է պու իրի սույուն մապէյ
նիտէ՝ հաստատութի տէնիլէն կէօյ՝ սապիթ օլտու ⁶ .

Իւլինճի կիւնտէ , աշաղըտա գալտն սու՝ պիր գա
րաֆա ճէմ՝ օլուպ՝ տէնիլ օլտու , վէ օ՛լ պիր գարաֆ՝

-
- 1 Սիւեւայ շէրիբի 'ի վէրայ ունի . (ՃՈՂԲ . Ի.Ձ . 7) .
 - 2 Իւ Էրիբի Էր անէրեայի . ('Օննուրոյ . Ա . 2) .
 - 3 Իւ հոգի քի շրէր 'ի վէրայ Էրոյ . ('Օնն " ") .
 - 4 Իւ Էստար 'ի վէրայ անդուրոյ . ('Օնն " ") .
 - 5 Իւ Էշե Էրիկոյ Է Էշե վաշարթէայն օր հի . ('Օնն . Ա . 5) .
 - 6 Իւ Էշեյի վէնիլ 'ի հէլ Էրուրոյ Է Էրուրոյ . ('Օնն . Ա . 6) .

գուրու զէմին կեօրիւնտիւ ¹ . Սէ անիտէ պա հմրի պա
 ըն զէմին պիթիւրտի կեօնէ կեօն նէպատեթլերի , ա
 զաճլերի , վէ ըույի զէմին տօնանտը հէր տիւրլիւ նէ
 պատեթ իլէ : Սէ Սլաս հ տիւրտի գրախտը , վէ անըն
 տերուանստէ պիթիւրտի հօմիւր ազաճընը , վէ հյի իլէ
 ֆէհալը պիլմէք ազաճընը :

Տեօրտիւնճիւ կիւնտէ , եամտը Սլաս շեմնի գամէ
 ըն (արեգակն , լուսին) , երտըզլերի , քի անլեր տիւ
 նեայէ շամգ վէրմէկ իլէ՝ կէճէ , կիւնտիւղ , այ , երլ ,
 վէ վնգըթ ֆէրգ օլա :

Պէշինճի կիւնտէ , հմրէթտի Սլաս , քի սու՝ չըգարսըն
 ճինս ճինս պալըգլերի , վէ գուչլերի , վէ սուտա օլան
 հայվանաթլերի , վէ հմրէթտի անլերէ քի չօղալընլար ,

Սլթընճը կիւնտէ , հմրէթտի Սլաս , քի զէմին չը
 գարսըն հէր ճինս հայվանաթլը , քի անլեր գարատէ
 օլուրար , Սէ պուսլարըն թէքմիլնտէ՝ Սլաս ատէմին ^{Գ. Բ.}
 թէնինի գօլիւրագտէն եամիւրպ՝ հօլմէղ ճան նէֆի
 էթտի (վեւեց) քի ատէմ օլտու՝ հայվանի նաթիգ
 (բանական կենդանի) : Սէ Սլաս օրհնել խտիւպ ին
 սանը հմր հտէր՝ քի չօղալընլար . վէ ճէմի հայվան
 լերէ հիւքմ էթսինլեր . վէ տախի հմր օլունուր՝ քի
 մէյլէ վէ նէպատաթ նաֆադա օլտուն անլերէ : Սէ
 ճիւմլէ գարատէ օլան հայվանլեր՝ վէ գուչլեր՝ Սլաս
 հըն հմրի իլէ՝ Սղամըն հուզուրինէ կէլիւպ , անլերէ
 մինասիպի վէճհ իւզրէ խիմ գօտու Սղամ : Սէ
 Սլաս Սղամը օլտուղի եհրտէն նագլ էթտիլիւպ գը
 րախտա գօտու . վէ անտէ Սղամըն իւզերինէ Սլաս
 տէն պիր ույուշուգըլուգ կէլիւպ՝ ույգույա վարու
 ղինտէ , Սլաս անըն գապուրկասընըն ալրինի ալըր ,
 վէ Իւանըն թէնինի եամիւրպ՝ անէ տախի ըուհ վէրի ,
 Սէ Սղամ ույանըպ Իւայը կեօրիւնճէ , ալրտի քի
 Սլասանի քէնտինէ եարտըմճը վէրտի , Իմրի թէքմիլ

1 Իւ էրեւեցաւ ցամազն . (Գ) նն . Ա . 9) .

օլոռու կեօյ վէ եէր վէ անլէրոտէ օլան ճէմի մախլուգւ
լէր ալթը կիւնտէ .

Վէ եէտինճի կիւն . քի շաբաթ կիւնիւ տիր՝ Ալլահ
խթիրահաթ էթտի . եանի տիւնեա հագգընտա միւգ
թազի օլանլէր թէքմիլ օլոռու .

Վէ ջիւնքի Ալլահ, ճիւմլէ մախլուգւլէրոտէն զիյատէ
խսանէ մուհապպէթ էտիւպ՝ ազիմ շէրէֆ վէրտի .
վէ անի տիւնեայէ հիւքիւմտար նասպ էթտի . վէ ա
նըն տախի իգաաթտէ օլոռուղի պէյան օլմագ իջիւն՝
Աղամա թէնպիհ էտէր . քի գրախտտա օլան ճիւմլէ
աղաճլէրոտէն էքլ էտիւպ , ֆեգաթ էյի իլէ ֆէնայը
պիլմէք աղաճընտէն եէմէյէլէր՝ . քի էօլմէսինլէր . Վա
քին շէյթան էրլանըն եէտի իլէ Աւայա՝ վէ անըն եէտի
իլէ Աղամա թէնպիհէ գարըը հարէքէթ էթտիրիւպ ,
անլէրին գրախտտան իխրաճ՝ օլմալէրինէ սէպէպ օլոռու .
Վէ Ալլահ էմը էթտի . քերուլէէլէրէ . քի պէքլէյէլէր
էօմիւր աղաճընըն էօլոռու .

Տիւնեանըն եարատըմասը խուսուսինտէ , Օէն հո
գւոր տէնիլէն . քիթապտէ թիւրքի լիսան իլէ մու
ֆասսլէն տէրճ՝ օլմաղ իլէ , պուրատա մուսթասարիճէ
եազըլոր .

Եա պէնի ստէմ՝ , սէնի . քի Ալլահ եէր իւզէրին
տէ օլան ճէմի մախլուգւլէրոտէն զիյատէ միւշէրրէֆ
էտիւպ՝ անլէրէ հիւքիւմտար էթտի . իմտի պօրճլու
սուն , քի Ալլահըն ինայէթիսի թանըյըպ՝ սատագաթ
պիրլէ գուլուգ էտէսին անէ .

ՍԻԻԱԼ 6 .

Պիլի² մլլէ կիւնդէ լէէյէլ օլոռու գիւնէա .

Ճ . Ալլահ գատըր իտի տիւնեայը անիտէ թէքմիլ
էթմէկէ . անճագ պու խուսուստէ ինսանէ էօրինէկ
կէօսթէրի . քի հէր նէ իշ էտէր իսէ՝ սըրասը իլէ իշ
լէյէ , վէ աճէլէ էթմէյէ . Վէ տախի մախլուգւլէրին

տէրէճէ պէ տէրէճէ քեմալէթի վասը օլմալէրի
դասպիաթի շուռուլթ տըր .

Սէ լաբին Ալլահ անլէլին զաթըրը անիտէ եարաթ
տը հիջ եօգտան¹ . Օ իրա ալթը կիւնտէ՝ իւջ տիւրլիւ
գուվլէթ իճրա օլտու . եարաթմագ , այըրմագ , վէ
տօնաթմագ . Իւք կիւնտէ եարաթտը . իքինճի կիւն
տէ՝ սույու թագսիմ էթտի կեօյէ վէ եէրէ . իւջիւն
ճիւ կիւնտէ՝ տէնիղի վէ դարայը ֆերգ էթտիրիւպ
տօնաթմագէ պաշտտը . քեզա՝ գալան իւջ կիւնտէ՝
կեօնէ կեօն վարըգլէր իւէ եէրի վէ կեօյիւ քեմալ
մէրթէպէ միւղէյեէն էյլէտի .

Իմոի՝ մախլուգլէրին եարատըմասընտա՝ Ալլահըն ա
ղիմ՝ գուտրէթի պէյան օլտու . այըրըպ թագսիմ էթ
մէսինտէ՝ աղիմ՝ իլլի . վէ տօնաթմասընտէ՝ աղիմ էյ
լիկի . տիւնեայը ինսանէ վէրմէսինտէ՝ աղիմ՝ քէրէմի .
վէ ինսանը հիւքիւմտար նասպ էթմէսինտէ՝ աղիմ՝
հիւքմիւ . զիրա քէնտի տիր ճիւմլէյէ սահիպ , քիմէ
խթէր իսէ անէ վէրիը² .

ՍԻԻԱԼ 7 .

Պարտիս Կէրէրէ Իրի .

Ծ . Ա զիւղ քիթապտէն տույարըղ քի՝ կիւն տօղու
շու դարաֆը Եգեմ նամ մահալտէ խտի³ . վէ Եգեմ
Լըմէնիստան էյալէթինտէ՝ խընուս սանճաղի պին կեօլ
տէնիլէն մահալտէ տիր տէնիլիր . զիրա՝ դրախտտան
ջըգան տեօրտ ջայ , Փիսոլլի , Գեհոլլի , Տիգրիս , վէ Եփ
րատ , օ էյալէթին տաղէրինին էթէկլէրինտէն զու
հուր էտէր , Փիսոլլի՝ քի Ղորոխ ջայ տըր , Պայպուրտ
տաղէրինտէն ջըգըպ՝ կիւմիւլխանէ վէ ճանիկ սեմթ

1 Օ ի նո սասոյ եւ էշէն . (Սալմու . Ճիւլ . 5) .
2 Երէնէ էրէնի պեասն էն եւ շէրէրս էր որդուոյ յարբուսն .
(Սալմու . Ճժ . 24) .
3 Եւ Կիլիկիոյ Կարտլիսի յէրէմ ընդ պեւէլս . (Կիլիկ . Բ . 8) .

լէրինի տօլաչըր , քի օրալարտէ ալթուն , կիւմիւշ , վէ պագըր մատենլերի վար տըր , Ի. քինճի՛ Գ. Ե. հոյն , Ա. բաղ չայ , վէ օ տօլաչըր Եթովպիա գարաֆընը , քի Թ. Ե. վրիղ սէմթիտիր , զիրա մուգատտէմ՝ օ թարաֆտէ սաքին օլան միլէթէ Եթովպիալ տէնիլեր խտի , Ի. Ե. Ե. Ե. ճիւճիւճիւճի , Շիգրիս , Շաթ . վէ օ Սիւրեանի (ասորեստան) էյալէթինէ կիտեր , քի Տիարպէքիր վէ Սուսուլ գարաֆը տըր , Տեօրտիւնճիւճի՛ Ե. Ե. բատ , Սուրատ չայ . վէ օ Սուշ սէմթիտէն կէջիւպ՝ Տիգրիսէ գարըչըր :

Երգեմական գրախտըն ներէտէ օլտուղինի սիւալ էթմէ , իլը՛ քի ասիւմանի գրախտ ներէտէ տիր , վէ անէ նի՛ճէ՛ վէ նէ՛ թարիք ինէ կիլիլեր , անի էօկրէն . զիրա Երգեմական գրախտս կիրէն՝ իխրաճ օլտու . լա քին ասիւմանի գրախտս կիրէն՝ տայիմս անտէ գալըր . Ա. է մալիւմ՝ քի գապահատ սէպէպի ինէ ինսան գրախտտան իխրաճ օլտու . իմտի գապահատ ինսանը գրախտտան իխրաճ էթտի իսէ , Յ. ս. Ք. սուս լութֆու ինէ ֆագիլէթ՝ ճէննէթէ տախիլ էտեր ինսանը :

ՍԻՒԱԼ 8 .

Արամ ներէրէ Էրֆուլը :

Ճ. Ա. զիւղ քիթապտէ մէսթուր օլմայան մատ տէյէ՛ գաթի ճէվապ վէրիլմէղ . անճագ՝ պաղիլէրի նին թախմինի իւզրէ , Քանսան գօփրաղնտէ Քերբօն նամ մահալտէ Եարատըտը տէնիլեր , Ա. է հայր Քերահամըն գապրի անտէ օլմաղ ինէ , շիմտի արապլար օ մահալէ Խալիլ Խալահիմ տերլէր , քի սուրբ Եթմէ ալթը սաաթ տըր , Ա. է Արամ գրախտտան իխրաճ օլտու գտա , Ե. է նէ Քերբօնտէ սաքին օլտու տէնիլեր . զիրա գօփրաղը ալընտըղի՛ Եախօտ Եարատըտըղի մահալէ նէֆի՛ օլուպ անտէ իգամէթ էթտի՛ :

1 Ա. է հան արջիւնայ շիւս քէր սօփոնաճ . . . նեւափի սօփոն .
(Պ. Ե. 25) .

Ս է տախի Ադամ, Եանի՝ ատեմ, գրքմըզը վէ գանա միւթալիք թէրճիւմէ օլունուր . զիրա տեմ՝ արապի լիսանտե գան տեմէք տիր . օ էճիլտէն պազըս տեր ըի Շամըն օլսարնտէն ալընտը Ադամըն դօփրաղը . վէ Շամըն իսմինէ Տըմըզ (դամասկոս) տէնիլեր . վէ Տըմըզ տախի գան մանասը տըր . Ս է պու ֆիքիլը իւղը , պազըսը պէյնէնաս սեօյլէնէն վադըֆ սեօհպէթի (էվլէլի շամ՝ ատիրի շամ) ինսանըն էվլէլի դօփրագ՝ ատիրի դօփրագ տեմէք մէֆհոլմիտե անկլար ¹ . Ս է տախի Ադամըն դապրի Վէբըօստե տիր տէնիլեր . վէ պատեհու Ադամըն պաշը՝ Պողգոթայ տաղընա նագլ օլունուպ՝ անտե տեֆն էթատիլեր ² . Ս է հայր Աբրահամ՝ օլուր Խասհակը օ տաղտե Ալլահա գուր պան սուստու . օ ճիհէթտէն մէղքիւր տաղըն իսմինէ Պողգոթայ տէնիլտի , Եանի ըէլէ՝ Եախօտ գաֆա՝ վէ պաշ ըէսիլէճէկ Եեր ³ . ըի էֆէնտիմիղ (Նիսուս անտե Խաջա չըգտը . Ս է պու ֆիքիլը իւղըն թաս վիլիլիլեր խաջելութիւն թասիլիլի ալթընտե՝ Ադամըն պաշընըն ըէամինի Եազարլար .

Ինսանա ազիմ՝ միւլահաղա լազըմ՝ պու խուսուս տա . զիրա ատեմ տեմէք գան մանասը պէյանինտե օլմաղ իլէ՝ իսմի անըլտըգճէ՝ խէվֆ էթմէք ճայիղ տիր՝ ըի օլմայա Ալլահըն էմրինէ մուղայիլը օլուպ՝ գան էտե . զիրա թէնպիհէ գաըը տուրան՝ ըէնտի գանընա կիլիլը . նիճէ ըի Եսայի վիլլամպեր կիւնա հը գանա պէնկղէտիր ⁴ .

1 Հոչ էիր Է ի հոչ Դուրջնիս . (Պանն . Գ . 19) .

2 Սուկուլէն սերուլէիյ՝ Բասնայր ինէտեֆ շփայ Խուլէն , ինէլ ի պէշի գոշգոլեային յորոմ էրէուլ Տարրն տուլ ըին . (Շարիֆն) .

3 Պողգոթայ որ է պէշի կասափէլայ . (Սարլ . Ի . 55) .

4 Չէտ չէր լի էն պէտեֆ . (Եսայ . Ա . 15) .

ՍԻՒԱԼ 9 .

ԱԼԼԿ՝ Արամը բարեբաղձ Կրօնէն Էարարեալս :

Ճ. Արամ զանն հիթմէսին՝ թի դրաստ քէնտինէ մալիքեանէ տիր . իլլա թի Արասըն ինայեթի օլտու ղինի ֆէհմ հտիւպ տիգաթ հիթսին անի հըֆղ հիթմէկէ , թի անտէն իխրաճ օլմնսըն , Իմտի Արամըն սայիր եհրտէ եարատըլլայ՝ սօնկրա դրաստա կէլմէսի , անէ աղիմ իսրեթ իտի :

Այր թիմնէյէ էյլըր հիթմէք՝ իթի շէքիլ օլուր . պիրի տիկէտիկինէ վասալ հիթմէք . օ պիրի սագընտըլինտէն խէլաս հիթմէք . վէ Արաս քէրեմքեանի իթի տիւրլիւ էյլիկի պիրտէն ինայեթ հտէր . ղիլոս միւգթապի օլանը օ դարղ վէրիթ թի անտէն ինսանէ քէտէր կէլմէյէ . Չօդ տէֆա ինսան՝ տէվլէթի գօլայլըլ ինէ պուլուր , լաքին կիւճիւր ինէ սագլար . եախօտ սագլայամայլլայ՝ գայլ հտէր : Տէվլէթէ հրմէք մարիֆէթ տէկիլ իլլա թի տայիմն տէվլէթտէ գալմագ , Արասըն քէրեմի տայիմն ինսանէ ինայեթ տիր . վէ լաքին անէ տախի պօրճ տըր՝ թի օլ ինայեթի հըֆղ հիթմէկէ տիգաթ հտէ՝ թի գայլ հիթմէսին :

ՍԻՒԱԼ 10 .

Կրօնէն Արամըն Էարարեալսն՝ գորտը շագլտուէ կուր ղիլէրիինն իսի լէվրտտէ ԱԼԼԿ (ԹԾ) Էալլուր , վէ Արամ Էարարեալսն , կիւրէ երիճի Սահիդ ԱԼԼԿ (ԹԹԾ) Էալլուր :

Ճ. Չիւնըրի Արաս թէնպիհ հտէճէք իտի Արալ մն . վէ թէնպիհի հիւքմ սահիպի օլան հտէր . օ էճիլտէն Արամ եարատըլլուրտէ հիւքմ մանասը պէյան հտէն լուղէթ տախի եաղըլըր՝ Արաս լուղէթի ինէ պէրասպէր ¹ . թի ինսան Արասընիճէ թի եարատըլլը թանըր , քէգա հիւքիւմնտը պիլիւպ , տայիմն անըն իգաաթընտա օլա . Օլրա՝ ինսան բատէթ սահիպի օլմնը ինէ , գատըր տըր՝ թի էմրին իճլասընա՝ եախօտ մու

1 Եւստիճ քէր սագլուր շագլտուէ (ԹԹԾ) . Բ . 7) :

ղայիրինէ հարեքեթ հտէ . Իմտի՛ թէնալի՛հ օլունուր
 քի իգաաթ հտէնէ իղզեթ , վէ էթմէյէնէ զաղէպ վէ
 ըիւէ . մատամ քի հիւքմ թէնալի՛հ իւղէրինտէ , վէ
 թէնալի՛հ մուգապէլէ իւղէրինտէ գարար գըրար . զիրա՛
 մուգապէլէսի օլմայան թէնալի՛հ նասլյէթ սարլըր ,
 Ֆիլհազիգա՛ Մլա՛հ ճիւմլէյէ հիւքմ հտէր , լըքին
 անլէր՝ քի բատեթ սահիպի աեկիլ ալր՝ օ՛ սեպէպաեհն
 անլէրէ օլան հիւքիւմտէ՛ թէնալի՛հ պէյանի օլմայուպ՝
 սատեճէ հմր ալր . զիրա՛ անլէր հմրէ մուղայիր հա
 ըեքեթ հտէմէյուպ՝ զաթը գապիաթլէրինտէ սապլթ
 օլան գոււլվէթի թէրը հտէմէյլէր . մէկէր՝ Մլա՛հըն
 միւրատը ալիյէսի օլմուշ օլա . վէ օ՛ վազըթ գապիաթ
 գոււլվէթի կէրի գալուպ՝ միւճիւղաթ օլուր . անճազ
 տեմէ՛ քի միւճիւղաթ օլունճա՛ գապիաթէ՛ ճէպը օ
 լունուր , իլա քի՛ գապիաթտէ իգաաթ գոււլվէթի
 (հնազանգական կարողութիւն) օլմաղ իլէ՛ տահա
 զիյատէ անըն քէմալէթի պէյան օլուր :

ՍԻՒԵԼ 11 .

Մլա՛հըն՝ ինսանը սէնոթի լուսլիւրի՛նոէ , վէ սէնոթի՛նէ ողնկէր
 էարալմասը , նի՞ճէ անկուներ :

Ճ . Ինսան՝ Մլա՛հըն թասլիրինտէ եարատըրը տե
 մէք՝ թէն իջիւն տեկիլ , իլա քի՛ ճան գոււլվէթի , ֆիւ
 քիր , զիհն , վէ բատեթ սահիպի օլմասը իջիւն ալր .
 քի պու թասլիր զաթը գապիաթ իւղէրինտէ (՚ի բը
 նական կարգի) պինա օլմաղ իլէ՛ կիւնահ հիլէ պօղու
 լուպ՝ գայպ օլմատը , ֆէգաթ զէտէլէնտի . զիրա՛ ին
 սանըն ըէյի քեթթիւլուկէ , ֆիքքի ահմազըլա , վէ
 զիհնի ունութմաղա եիւզ գութաու՛ , Պիսուսուս
 ինսան ճիւմլէ մախըղգլէրին նիհայէթի՛նտէ եարատը
 մասը իլէ , անլէրտէ օլան գոււլվէթ՝ ինսանտէ թէք
 միլ պուլունուր . վարըգ , եաշամագ , տուլմագ , թա

1 Վրասաց որիւեաց լարուլիւն , հրաց որգիորուլիւն , ե յիւր
 շուլիւն հոսագուլիւն :

նրմագ, անկլամագ, ընյ էթմէք, անմագ¹ . զիրա ճիւմէ մասլուգլէրին . քեմայէթի պուսլարտէ գարար գըար . վէ ինսան հեմիսինին խիթամի օլմաղ իլէ՝ Ալլա շնն թասվիրի (պատկեր նյ) տէնիլիր : Խուսուսա . քի՝ Ալլաշնն ազիմ գուարէթի իլմի քերէմի վէ մուհապպէթի ճիւմէսինտէն զիյատէ ինսանտէ պէյան օլուր . նիճէ քի՝ փատիլաշնն նիլանընը թալըյան՝ սալիլըրինէ հիւքմ հտէր . քեզա ինսան պու տիւնէատտէ սայիր մասլուգլէրէ հիւքմ հտէր, կէօյա փատիլաշնն վէքիլի կիպի : Ալ է տախի նիճէ քի՝ փատիլաշ քէնտի ետիտըղի շէհիրէ թասվիրինի գօր՝ քի իամի ունուտուլ մասըն . քեզա Ալլաշ տիւնէայը եարատըլ՝ ինսանը գօտուլ . քի անտէն ֆէհմ օլունա եարատան :

Պախուսուս քի՝ ինսան պաշգա մասլուգէ միւհթաճ օլմասըն Ալլաշը թանրմաղա, իլլա՝ քէնտիտէ օլան գուվլէթլէրտէն թանըյա . նիճէ քի մասլուգ խալը գին իզի օլմաղ իլէ, անլէրին քեմայէթի ղալիպէ մէֆհոմ իլէ (գերազանցաբար) Ալլաշտէ մէվճուտ անկլանը² . քեզա ալլաշնն էօլլիւսիւղ քեմայէթինին իշալրէթի վէ կեօլիկէսի, քէսրէթ մէֆհոմ իլէ (նուաղաբար) ճիւմէ մասլուգտէն զիյատէ՝ ինսանտէ կեօրիւմէկ իլէ, Ալլաշնն թասվիրի տէնիլիրի . մատամ քի Ալլաշնն քեմայէթինէ նազարէն՝ ինսանըն քեմայէթի պիր զայիֆ կեօլիկէ կիպի տիր :

Ալ է լաքին՝ Ալլաշա պէնկղէր (նման նյ) օլմագ, ըատէթ վէ ըիզա իլէ Ալլաշնն ըէյինէ մուվաֆրգ հարէլ քէթտէ (՛ի բարոյական կարգի) գարար գըար . վէ ինսան Ալլաշնն ըէյինէ մուղայիր ամէլ էտինճէ՝ Ալլաշա պէնկղէր օլտուղինի գայպ էթտի : Պէլի ինսան Ալլաշա պէնկղէր եարատըտը (՛ի սկզբնական արգալ

1 Ալլաշնն էմ գուլ, կէուլ, զգուլ, ճանուլլէլ, իմանուլ, էմէլ, յիշէլ :

2 Ալլաշնն էմ նորմ ՛ի սկզբնէ աշխարհի արարածոյն ինչ յէուլ գէսանին . (Հորմ. Ա. 20) :

լուծեան) ¹ . լաբին տայիմն օհալ իւզրէ գալմասը
եախօտ գալմամասը ինսանըն բէյինէ իհալէ օլտուղի
իլին , իկիրմի եհտինճի պէյլթտէ , պէնկզէմէքլէք
անմայրպ , եալնրղ թասվիր եազար ² .

Մագպուլ թասվիր օքի , ասլնա պէնկզէյէ ,
մագպուլ ինսան օքի Ալահըն ըիզասընտէ օլուպ հա
լինէ կեօրէ Ալահ պէնկզէր օլա ֆազլիլթ իլէ , Օլ
րա՝ ֆազլիլթ լուծֆ իլէ իլէնիր , վէ լուծֆուն թէ
մէլի Ալահտէն օլմաղ իլէ , մլխլատրղ թաշը՝ տէմիւբի
ախղ էթտիկի կիպի ինսանը Ալահըն մուհապպէթի
իլէ պէնտ էտիւպ Ալահ պէնկզէթտիրիր , զերա՝
մուհապպէթ պէնկզէմէքլէքտէ գարար գըլար ³ . վէ
պէնկզէմէքլէք իբի ըէյին պիրլիկինտէն հասը օլուր ,
Խմտի նէրէտէքի ըատէթ պիրլիկի վար , անտէ տա
խի մուհապպէթ վար . վէ նէրէտէքի մուղայիր ըա
տէթ վար , անտէ մուհապպէթ եօգ , Վյիմտի ճահտ
էյլէքի տայիմն Ալահըն բէյինէ մուվաֆրգ հարէ
քէթտէ պուլուհասըն՝ քի անըն մուհապպէթինի
գայպ էթմէյիւպ ինայէթէ վասըլ օլասըն :

ՍԻԻԱԼ 12 .

«Աէ՞ երբ Գրուհուր Արամէն իլէյէճէկէ Վէ սագլայաճաշի ,
շիրո էաշար ֆե՛ Ալլահ Արամէ Գրուհուր Գօրու իլէճէկէ
Վէ սագլամաշա ⁴ .

Ճ .] Չվլէլա՝ Ալահըն պիւյիւքլիւկիւնիւ , գուտ
լէթինի , ըլմինի , վէքէրէմինի աիւլիւնիւպ , անըն համ

1 Արուսցուհ Տարդ ըստ պարսկերի Վերուհ և ըստ հմանուլէտն .
(Օնն . Ա . 26) .
2 Արուր ար զՏարդն ՚ի պարսկեր իւր . ըստ պարսկերի սարուհայ
արար շնա . (Օնն . Ա . 27) .
3 Աստ սարսիհն , հման շնանն սիլէ .
4 Ալլահ շնա ՚ի Գրուհուրին փոփոխուլէտն գործէլ շնա և
պահէլ . (Օնն . Բ . 15) .

տու սէնաստիստէ օլարագ , անի հէր շէյտէն հիլիէ
հէր շէյտէն զիյատէ սեվիւպ , Թէնպիհիսի գուԹմադ .
Ի.բինճի՝ վագԹի Թէհի կէշիլմէմէք իջիւն , ֆէուա
հիյէԹ պիրլէ՝ օ պահճէնին խրզմէԹիստէ օլմադ . Լա
.բին՝ տէկիլ .բի լեհնպէր կիպի զահմէԹ շէքիւպ՝ նա
ֆագա իջիւն էնտիշէ էտէ . զիրա նաֆագասը հազըր
խտի կեօնակեօն լաԹիֆ մէյվէլէր , վէ զայրի շէյէ միւհ
Թաճ տէկիլ խտի . զիրա՝ գրախտտան իխրաճ օլտուգ
տէն սօնկրա՝ զահմէԹ իլէ էքմէք . պուլմաղա միւհԹաճ
օլտու . Պատուտու .բի անի տիւշմանտէն հըֆղ էտիւպ՝
տայիմա .բէնտի զապԹընտա սագլամադ . Պիլհագի
գա պաղա .բիմէնէ գատըր տէկիլ խտի .բի անի իխ
րաճ էտէ , իլլա Վագամ .բէնտի նահէմլար (անալպէ
լուչ) հարեքէԹիստէն անի հըֆղ էԹմէկէ պօրճլու
խտի . մատամ .բի կիւնասը սեպէպիսէ իխրաճ օլտու
գրախտտան , Իմտի՝ պու խուտուտտէ զայէԹ տիգաԹ
պիրլէ միւլահաղա էյլէ՝ .բի ինսան կիւնահա տիւշմէ
տի իլէ .բէնտիսէ էԹտիկի .բէտէրի՝ ալէմ՝ պիր էէրէ
կէլտէ՝ էտէմէզ անէ . Պէլի բուհանի տիւշման լային
շէյԹան իտտէր .բի ինսանը կիւնահա տիւշիւրիւպ .բէն
տի կիպի ասի վէ սեֆիլ էԹսին . անճագ՝ ճէպը էտէ
մէզ՝ ֆէգաԹ սեպէպ արար . վէ էկէր ճիւզի սեպէպ
պուլսա հէզար տիւրլիւ ֆիԹնէլիկ իլէ՝ մերամին իճրա
էԹմէկէ ճահտ էտէր , Վիւնահա սեպէպ վէրմէք՝ պա
բուտէ աԹէշ աԹմաղա պէնկզէր : Վլահըն Թէնպի
հի էալընըզ պիր աղաճ իջիւն խտի . Լաբին շէյԹան
ֆէսատ ֆիքիր իլէ , կեօյա .բի ճէմի աղաճէր իջիւն
Թէնպիհի օլընմնը կիպի՝ սիւալ էտէր ¹ . պու ֆիԹնէ
սիւալ՝ վարագլը հապ կիպի՝ էվլէլա զիյանսըզ կեօրիւ
նիւպ , սօնկրա զէհիլլէտի ինսանը . պուճուճ կիպի
հալա էքսիք օլմազ կիւնահա սեպէպ վէրէն .

1 Օրէ շի սուր քի , թէ յաճնայն ճուրղ որտ էյէն՝ թ
էրս՝ թ գրախտտէ սյրր՝ թ ուրիշէտ . (ՊՊՊՊ . Գ . 1) .

Տիւշմանը ֆեթիշ էթմէյէն ճէնկճիյէ շէլէնկ վէ-
 ըրլէզ, շէյթան տիւշման՝ ինսան Ալլահըն ասքէրի ¹.
 պու զարլմ տիւշման՝ գաջանը գօվար, անճագ գարըը
 տուրանտէն գաջար. կէճէ խըրսըզընա պէնկզէր, շա-
 մաթա էտիմաճէ գաջաճագ էէր արար. իմտի Ալլահըն
 ինսայէթի իլէ շէյթանը փայխմալ (ոտնակոխ) էտիւպ
 շէլէնկ արմաղա ճահտ լաղըմ տայխմա. **Օ** իրա՝ էկէր
 կիւնահ սէպէպլիտէն գաջմաղ իսէն, էախօտ մէրտա-
 նէ գարըը տուրուպ տիւշմանը ալթ էթմէզ իսէն իւճ
 ըէթ ալամասըն ². **Ա**իճէ քի՝ հէր մնխլուգին պիրէր
 խըզմէթի վար՝ քէզալըք ինսանըն խըզմէթի Ալլահըն
 էմիլիսի իճրա էթմէք տիր ³. իմտի ինսան էկէր թային
 օլտուղն խըզմէթտէ գուսուր էտէր իսէ, հէր հալ
 թէքտիր օլուր :

ՍԻՒԱԼ 15.

Նիշլէն էվէլէի թէնպիկ դամ խոսաւսիսիք օլտու :

ճ. Ալլահ նիճէ քի ինսանէ էվէլէա դամ թային
 էթտի. քէզա իլթ թէնպիկի դամ իւզէրիտէ գարար
 գըրըը. **Օ** իրա՝ ինսան տայխմա քէնտի ֆայխտէսինէ
 մէյլ էտէր, վէ ֆայխտէ օ տուր քի. քիշլինին արզուսի
 անտէ թէքմիլ օլա, վէ արզու՝ թանըլան շէյէ օլուր :
 իմտի՝ ինսան նէ գատար քի տիւնէատէ տիր՝ թէ-
 նէ միւթալըք օլան նէսնէլէրէ արզու էտէր. զիրա՝
 անլէրի կէօրիւր. վէ թէն արզուլէրիտէ հէվիախտէն

1 **Օ** ի ոլ է զիշ դարբերուլ ընդ ճարճոյ և ընդ արեան . այլ
 ընդ իշխանութեան , և ընդ պերտութեան , ընդ աշխարհ-
 կու խաւարիս այսորիկ . (Եթէս . 9 . 12) :

2 **Ե**ւ էլէ ճարբիկ ոչ իշէ՝ ոլ դասիլէ՝ էլէէ ոլ ըստ օրիշի
 ճարբիցի . (Բ . Տիճ . Բ . 5) :

3 **Օ** ի նորս արարած էճ՝ կասապէուլս քիւ յիւ ՚ի գործ-
 Բարալէան , յորս յասալագոյն դարբարէաց քծ . շէ ՚ի
 նոյն գնացաւ . (Եթէս . Բ . 10) :

1885 / 36-2013

ազտեմ՝ նափագա տրր ¹ . Պատուտուս՝ ինսանն օ տե-
րեճե պօրձուռ տուր Մլլաչը սեվմեկե , թա՛քի վիւ-
ճուտինի անըն մուհապեթինե ֆետա էտե . վե ին-
սանըն վիւճուտի պու տիւնեատե դասամ իլե սաղ գա-
լը , օ էճիլտեն իլը թե՛նպի՛հ դասամ իջիւն օլտու .
Ինսանն մագսուճ իքե՛ն՝ սիւտ իլե խտարեօլուպ , պիւյիւ-
տիւքճե կեօնե կեօն դասամլէր խտեր . պելի՛ ինսանե
նափագա լաղըմ՝ , մե լաքին՝ էքմէքտե՛ն մե սուտանն մա-
տասը՝ մուժլազ շեօյլեօլտուն տեմէք , միւճուտի թելեֆ
եթմէք տիր . զիրա չօգ իլլեթ տիւրիւ պե տիւրիւ
եէյիւպ իջմէքտե՛ն զուհուր էտեր . Նափագա մատտե-
սի՛ ինսանե աղըմ՝ զայլե իքե՛ն՝ քիպիլլըք իլե իւնլան
սեվտասընա տիւլիւպ՝ էսպապ վե մէսքեանն խուտու-
լէրի իջիւն՝ թեքրար պի հիսապ մեշըւլեթե կիրիֆ-
թար օլմագ , քե՛նտի քե՛նտինի թեքտիր էթմէք տիր .
Իւնլանե վե սեֆայե չօգ ագեհ լաղըմ՝ , չօգ ագեհ՝ եա
չօգ զաճմէթ իլե ճեմ՝ օլուր՝ եա՛ չօգ կիւնաս՛ իլե ,
մե պուսուսն իքիսիտե ինսանըն ճանընա՛ թե՛նինե՛ մե
րաճաթընա՛ քետեր վէրիլը . Խուտուսա քի պեօյլե նա
հեմվար հարեքեթ խիլաֆը էմիլի խիւտա տրր . մե խի-
լաֆը էմիլ խիւտա էտե՛ն՝ հեր հալ թեքտիր օլուր .
Ինսանըն զաթը վե սալը պիրի պիրինե մուղայիր մեվատ-
տե՛ն (նիւթ) պիրլէնմիշ օլմաղ իլե՛՝ աղըմ՝ ճե՛նկ իւզ-
րե տիր տայիմա ² . զիրա՛ ինսանն տիւնեատե ճիւմանի
շեյլէրի կեօրմէսի իլե՛՝ անլերե արզու էտեր . մե բու-
հանի օլանլէրի շիւտիլըք կեօրեմէյիւպ՝ գուլազ իլե
տույար . Իմտի տիւնեամիճե , կեօղ՝ գուլաղը եհնեք ³ .
լաքին բուհանի (հոգւոր) խուտուսլէքտե , գուլազ՝

- 1 Մէլէնայն ըսն Տարդոյ ՚ի Բէրան իւր . (Ճողաղ . Զ . 7) :
2 Օ ՚ի Տարճին ցանկայ հակառակ հոգւոր , ե հոգի հակառակ
Տարճոյ . (Պաշա . Ե . 17) :
3 Մա սառեքին՝ լէ ճշմարտագոյն է գէսուլէիւն սեւց՝
սան շլուր միանջայ :

կեօզիւ եհնէր ¹ . Իմօի հկէր թէն կեօզիւ իլէ կեօր
տիւկիւմիւզէ արզու հտիււպ՝ բուհանի օլանլէրի միւ
լահազա եթմէզ իսէք , հայվան կիպի օլուբուզ . ² Օլ
լա՝ հայվան հազրբոտա օլանը՝ վէ կեօրտիւկիւնիւ պէլ
լէր . վէ լաբին ինասնըն շէրէֆի ճան տըր . նէ գատար
զիյատէ՝ ճանա միւթալիք օլան մատտէլէրտէ քէմա
լէթ քէսպ հտէր իսէ , օ՝ գատար շէրէֆի արթար .

Պուբատէ՝ խօշա միւլահազա էլլէ բուհանի մէ
վատէր հագգընտա , տէմէ քի էվլէլա անկլայմ՝ վէ
սօնկրա ինանայլմ՝ , իլլա՝ էվլէլա ինան , քի սօնկրա
անկլայսարն ² .

ՍԻԻԱԼ 14 .

Արտարտն ճէն օլան ճէյվէ աշաճընն իսի նէ՞ իրի .

Ծ . Իսաի մայիւմ տէկիլ՝ լաբին տտէթա պիր ազաճ
իտի . վէ անըն իսաի ազիզ քիթապտէ պէյան օլմատը
ղինտէն , հէր քիմ՝ նէ քի տէր իսէ՝ իսպաթընա գատըր
օլամազ . Վէ հկէր նէ ազաճը օլուուղի մայիւմ՝ օլա ,
ալէմ՝ անի ֆէնա պէլլէր իտի . լաբին անտէ քէնտի գա
պիաթընտէն ֆէնայլըգ եօգ իտի ³ . զիրա ֆէնա շէյ
եարաթմատը Ալլահ ⁴ , Պէլի պազը շէյ վար՝ քի ինսան
վէ հայվան եհսէ հօլիւր , լաբին անլէրէ տախի ֆէնա
տէնիլմէզ . զիրա էլպէթ պիր շէյէ լազըմ՝ տըր քի
Ալլահ անլէրի եարաթտը , Իմօի պու խուսուստէ
պիր քիմնէ՝ մութլագ ազաճ՝ վէ եհնէճէկ մէյվէ տէ
կիլ տիր տէյու՝ պաշգա մանէ վէրսէ , քիթապըն ֆիք
րինէ մուղայիր օլուր :

1 Հատարտն ի լէլլայ էն՝ Եւրար ի Բանէն գրի . (Հատ. ժ. 17) .

2 Ապարտարտն , ճի իմանար՝ զի հատարտայէն . այլ հատարտ
շի իմանայէն :

3 Արի էր ճատն ի կէրպիտար . (Օլան. Գ. 6) .

4 Օլ ալէնայն արարածտ ար՝ Բարի էն . Եւլէ ինլ ի նու
Իարտն . (Ա. Տի. Գ. 4) :

Պ ազէպ՝ ֆէնսա ամէլ իջիւն տիր, լաբին ֆէնսա՝ իբի ճինս տիր. պիրինէ դասպիաթտէն ֆէնսա տէնիլիր, նիլ ճէ քի՝ էօլտիրւմէք, էլին ըւզընս կէջմէք, չալմագ, խիլաֆ սէօլէմէք, գանսհաթսրգլըգ, վէ տահա պուկարըն էմնալի, քի անլէր դասպիաթ նօմօսունս (բնական օրէնք) գարը օլմաղ իլէ՝ մէն օլունմուշ տուր լէր, վէ անլէրի իշէյէն մութլագ թէքտիրէ միւսթաջ հագ օլուր, վէ օ պիրինէ մէն օլմասը իջիւն ֆէնսա տէնիլիր, Լ յվէլքի՝ ֆէնսա օլտուղի իւջիւն մէն օլուր, իբինճիսի՝ մէն օլտուղի իջիւն ֆէնսա օլուր. Իմոի դասպիաթտէն քեօթիւ օլմայանլէրին հագգընտա՝ է կէր էասագ վէ թէնպիհ օլմաղ խէ, անլէրի իշէյէն թէքտիրէ լալիգ օլմաղ, նիճէ քի պիր փատիլաս հէն տի գօիրաղինտէ՝ սլազը խուսուսլէր հագգընտա էա սագ էտէր, քի անլէր՝ ախէր փատիլասըն գօիրաղին տէ էասագ տէկիլ տիրլէր. անճագ էասագ օլան էէրտէ անլէրի իշէյէն շէրան թէքտիր օլուր. Լ շտէ օլէօլէ անլլա մէզքիւր մէյվէնին հագգընտա. զիրա էկէր թէնպիհ օլմասա խոի, անի էէմէք խէգա տէկիլ խոի՝. իմոի մնտտէ մէյվէտէ վէ էէմէտէ տէկիլ, իլլա քի իգասաթսրգլըգտա .

ՍԻԻԱԼ, 13 .

Աւուհ Արամ Բէնպիհ էլիտի էսէ՝ Եւայ Էրրաբլէ՛՛՛ Տի էրի .

Ճ. Երատըմը խոի, վէ թէնպիհ իբիսինին հագգընտա օլտու, լաբին Արամ ալիմ, վէ տիշէհլինին իւզէրինէ հիւքիւմտար օլմաղ իլէ, թէնպիհ անէ օլուն տու, Իմոի՝ Արամն սօրճ խոի տիգաթ էթմէք՝ քի օլմայա Եւայ թէնպիհէ մուղալիր հարէքէթ էտէ . քէզա Եւայա տախի սօրճ խոի՝ Արամըն էանընտէն ալ

1 Պարտասա ստին զշէն պարտէրանտան . . . շի ստանց օրէ նայն զշէն զտէալ էին . (Հարգ. Լ. 8) .

ըըմամագ . զերա Եւայ դրախտտա եալնըզ կեզեր ի .
 քէն ալտանտը . վէ Լագամ անի Թէքտիր էտիււլ քէնտի
 տախի անէ ույմասա խտի , քէտէր օլմազ խտի . նիճէ
 քի Եւանըն եէտիկինտէ չըպլագ օլմատըլար , իլա քի
 Լագամ եէյինճէ անկլատըլար չըպլագ օլտուգլէրինի ¹ .

Պայէթ հիւանիւ Թէրթիյա լազըմ² նիսվան դայիւ
 ֆէսինին խտարէսինէ . զերա անլէրի քէնտի արզուլէ
 ըինէ պրագասան չօգ տէֆա նահէմվար հարեքէթէ
 մէյլ էտիււլ , կէրէք քէնտիլէրինին վէ կէրէք սայիւ
 լէրինին քէտէրինէ պատի օլուրլէր :

ՍԻՒԱԼ 16 .

Միլէան էյի իլէ ֆէնայը պիլէէ , աշմալ քէնիլի ¹ մէյլէսի
 ճէն օլան աշմալ :

Ճ . Չիւնքի Թէնպիհ մէղքիւր աղաճըն հագգըն
 տա օլտու . վէ անըն մէյվէսինտէն էքլ էտինճէ , ինա
 յէթ օլան տէվէթի տէրագասալ գայալ էտիււլ իւրեան
 վէ սէֆիլ օլմալէրի իլէ , էյի իլէ ֆէնանըն ֆէրգինի
 անկլատըլար . օ էճիլտէն էյի իլէ ֆէնայը պիլմէք ա
 դաճը տէնիլտի անէ :

Խայիլի վէ շերրի պիլմէք՝ Թէնպիհ իլէ ֆէրգ օլուր ² .
 պիլ Թէնպիհ սապիթ օլտուգտէ՝ անէ շիւպհէ էտիււլ
 էմրին մուղալիլիլի իլէմէք , իգասաթսրզըգտէն վէ
 էմնիյէթսիլլիլտէն հասըլ օլուր : Ալասըն էմրինի
 տուլունճա՝ լա՝ շիւպհէ իգասաթ էթմէք լազըմ՝ իքէն ,
 շէյթան իղվասը իլէ Եւայ շիւպհէ էթտի Ալասըն
 հագգընտա քի՝ պէլքի մախտուս էսիլկէտի օ մէյվէի
 պիլտէն՝ քի զիհնիլիլ աջըմասըն . վէ պու սուրէթ
 իլէ էմնիյէթինի Ալաստէն գալտըրըլ մէղքիւր մէյլ

1 Եւ էպ սան իւրուճ ընդ իւր , ե իլէրին : ե Բայան սլէ էր
 իոյուռնյն . ե գիտային շի մէրէէ էին . (Օնն . Գ . 7) :

2 Օլէշս ո՛ւ գիտէի , էլէէ ո՛ւ օրինօ . (Հարվ . Լ . 7) :

վէյի հբլ էթտի . վէ Մդամ տախի Էւանըն խաթրը
իչիւն հբլ էտինճէ , իդաաթսրը լղըն նէ տէրէճէ
քեօթիւ օլտուղինի պիլտիլէր :

ՍԻՒԱԼ 17 .

Նիճէ՞ տիկունըր էօլիւմ իլէ էօլէէ . (Տակոմ Դասնիլ) :

Ճ . Թէն իլէ էօլմէք ինսանէ դապիաթտէն տիր ,
ղիրա թէն պիրի պիրինէ զլտ հնասրը երպախտէն
(չորս տարերք) թէլըլյալ օլունմուշ տրը . լաբին ճան
մատամ . քի չխաստէն պիրլէնաիլ օլմայուպ էէքվարէ
բուհ տրը . օ հճիլտէն ինսանըն ճանընա էօլմէք միւմ
քին տէկիլ տիր . վէ Մլահըն լութֆու իլէ ֆաղիլէթ
իչէյիւպ էպէտի էօմիւր տէվլէթինէ վասրը օլմաղա
մինասիպէթի վար տրը ¹ . անճագ օ . քի քէպիր (մա
հացու) կիւնահ իլէր , ինայէթ օլան լութֆու դայալ
էտէր . վէ լութֆ դայալ օլունճա , ճէննէթէ վասրը
օլմաղա մինասիպէթի դալմայրը կէօյա քի ճան իլէ
էպէտիլ էպէտ էօլմիւշ սայրլըր :

Օ իրա նիճէ քի ինսանըն կէօղիւ շալգ օլմայընճա
կէօրէմէղ , քէղա՝ ճանը տախի լութֆ օլմատրղճա , է
պէտի էօմիւրէ լայիգ օլամաղ . լաբին ճան դապիաթ
տէն էօլիւմնիւղ օլմաղ իլէ , կիւնահը սէպէպիննէ՝ է
պէտի դաղէպէ միւսթահագ օլուր . վէ պու միաիլլու
դաղէպէ էօլիւմ իլէ էօլմէք տէնիլըր :

ՍԻՒԱԼ 18 .

Շէլմն նիլէնն տլուրըր ինսանը :

Ճ . Քէնտի քեօթիւլլու կիւնտէն վէ հաստիստէն .
Օ իրա՝ չիւնքի շէյթան ճէմի մէլայիբլէրին սերվէրի
իտի , վէ քիպիրիկի սէպէպիննէ՝ Մլահտէն թէքտիր

1 Շնորհէնն այ կէննէ յաւիթէնիյ ՚ի քն քն . (Տակոմ . Զ . 25) :

օլուպ՝ ճէհննէմիք օլտու 1 . վէ ինատընա դալիպ օւ մաղ իլէ՝ էթտիկինէ թէօպէ տեմէյիւպ՝ էպէտի աթիւ լիքտէ գալտը . օ էճիլտէն Մալահա զլտ օլարագ՝ զէճ բէն ինսանը ալտաթտը .բի , անի տախի .բէնտի կիպի աթի էտիւպ՝ Մալահըն իգաաթընտէն չըգարմաղ իլէ , ճէննէթտէն մահրում էտէ :

Փէհմ էյլէ , շէյթան էկէր ինսանը ալտաթմասա իւ տի , էվիէէթի էթտիկի կիւնահ իլէ գալուպ՝ էալընըղ անըն դազէպինի շէբէճէք իտի . լաբին ինսանը կիւնահա տիւշիւրմէսի իլէ , բէնտի դազէպինի արթըրտը , Իշտէ պէօյլէ տիր հասէտ օլանըն ֆիյլի , պաշգասընա էյի օլմասըն տէյու , բէնտի դազէպինի չողալտըր :

ՍԻԻԱԼ 19 .

Եյլտան իֆիւն էլլտէ կիրիւղ՝ անըն էլէ ալտաթտըն էնտը :

Ճ . Եյթան բէնտի զէհիրէնմիշ կիւնահ իլէ , էրլան տախի գապիաթընտէն զէհիրլի օլմաղ իլէ , ա նըն էլի իլէ զէհիրլէտի ինսանը . Օ իրա՝ պէօյլէ պիր ֆիթնէ , ճէմի ֆէնալարըն ֆէնասը օլան մասլահաթէ պէթ՝ անճագ .բի էրլան կիպի գալպի զէհիրլի , էիւղ իւտիւնէ սիւրիւնէն , վէ թօլրու էիւրիւմէյէն հայ վանէ միւհթաճ :

Պախուսուս՝ շիւնքի էրլան ճիւմիլէ հայվանէրտէն Գ. Գ. զիյատէ ֆիրասէթլի իտի 2 . անի .բէնտինէ պէթ էտէր .բի ֆիթնէսի իճրա օլա . նիճէ .բի՝ հագգընա բիպա օլմայան՝ բէսքին ֆիքիրլի էալան շահիտի կէօթիւրիւր մուրաֆայա՝ .բի ալէմին հագգընը իսթալ էտէ . վէ

1 Ելէ է կրէլտալին յանցուցէալ՝ անըն էլէ էնայէայ՝ այլ էալ տարային կապանօթ արկէալ է արարտրոսն՝ էր գահէլ է արարտրոսն . (Վալտաշ . Բ . Պէր . Բ . 4) :

2 Օն էր էմասպնագոյն ինը շաթէնայն գաշան որ է վերայ էրկրէ . (Օնն . Գ . 1) :

շէյթան նիճէ քի տիւնեաննն էլվելնստէ երջանէ կիւ
 րիււ պ' աննն աղզը իւէ՝ Ալլահնն էմբինէ խիլաֆը ինհա
 մանէ վէրէրէք՝ ինսանը կիւնահա տիւշիւրտիւ , քէզա
 լիք՝ տայիմա երջան կիպի գէհլըրն վէ ֆիլքըրի ֆէսատ
 օլմալքըրի ալեթ հտիււ պ' , անլէրին եհտի իւէ չօգլարը
 ննն թէլէֆինէ սէպէս օլուր . քէզա՝ տիւնեաննն նի
 հայեթ վազթինստէ տախի թէճճալէ (նեւն) կիրիււ պ'
 չօգ ֆէսատ հթսէ կէրէք ¹ .

ՍԻԻԱԼ 20 .

Ալլահ պիւլէնն իբի Ալլահնն գուսուր էրէճէկէննի նիլիւն
 իւէնպիկ էլիբի :

Ճ. Պիլեր իտի . անճագ Ալլահնն պիլմէսի ինսա
 ննն կիւնահննա սէպէս տէկիլ տիր . զիրա աննն պիւ
 մէսինստէն՝ իճապ հթմէզ քի ինսան կիւնահ իլլէյէ .
 իմտի թէնպիհ լազըմընտան իտի . զիրա՝ պիւլիւք իւէ
 քիւշիւկիւն պէյնինստէ՝ մութլագ պիր ֆերգ օլմաղա
 միւհթաճ . վէ պու ֆերգ տախի՝ թէքմիլ մուհապպէթ
 իւէ իզգէթ հթմէքտէ գարար գըլար . վէ իզգէթլէրտէ՝
 պիւլիւկիւնն նուֆուզինի իճրա հթմէքտէն զայրի մագ
 պուլ Օլմաղ ² . օ էճիլտէն թէնպիհ օլուստու . քի ին
 սաննն Ալլահնն մուհապպէթի օլտուղի , վէ աննն իզ
 գէթինի սագլատորղի պէյանն օլտուն . Սիրա ինսան հեր
 վէճհ իւէ պօրճու տոր Ալլահնն սէվիււ պ' անէ իզգէթ
 հթմէկէ . վէ պու՝ զայրի շէյ իւէ օլմաղ , իլլա քի
 աննն էմբինի իճրա հթմէք իւէ օլուր :

Պախուսուս՝ թէնպիհ հթտի իսէ , աննն իճրասընէ
 գատոր օլմաղա՝ ֆիլքըր վէ րատէթ տախի վէրտի . քի

1 Ալլա յայպէնն յի ճարդն անօրէնուլէտն , որդին կորսպէտն . . .
 որոյ գալուստն ըստ ազգէցուլէտն սարտնայի է .
 (Բ. թէսուղ . Բ. 5) .

2 Ալլա ու սիրէ շէյ՝ շէտնն իճ պահէսցէ . (Յօկ . ժ.Գ. 25) .

ինսան ֆիբրի ինչ սահիճ օլանը թանըսըն , վէ բատեթ ինչ էյելի սեվսին . Ա է սահիճընտե՝ Ալլահըն էմրի ճիւմլէտէն սահիճ , վէ սեվիլէճեկլէրտե՝ Ալլահտէն ինչրի սեվիլէճեկ եօզ տըր . Պոլստան գաթի նազար՝ քեֆայեթ հտեճեկ գատար լութֆ (բաւական ջը նորհ) տախի ինայեթ էթտի՝ քի էկեր էմրին իճրա սընտե գուսուր հտեր իսե , էօզը հտեճեկ քեօնէ գալմայըլ գապահատ ինսանըն օլտուղի աշիքեար օլ սուն : Պէլ՝ Ալլահ պիլըր ինսանըն գալպինի . լաբին՝ ինսանա տախի պէյան օլմագ իջիւն թէնպիճ հտեր ¹ , քի իգաատ հտենե իզզէթ , իգաատ էթմէյէնե զա զէպ օլտուղինտե՝ հերքէս Ալլահըն ատալէթինի մէտճ հտե . Լէկեր՝ Ալլահըն թէնպիճի գապիլսիզ օլա իտի՝ հիջ պիլըր քիմնէ իճրա հտեմէզ իտի , անճագ չօզլարը իճրա էթտիլեր . վէ քիմ՝ քի գուսուր հտեր իսե , տեկիլ քի գատորը օլամատըղինտէն՝ իլլա քի՝ միւրատ էթմէտիկինտէն գուսուր հտեր . զիրա՝ Ալլահ գա պիլսիզ շէյ էմր էթմէզ ² :

Թէնպիճ՝ պիլըր ճէտա եօլա պէնկզեր՝ քի անտէն կի տէն մէնզիլինե վասըլ օլուր . թէնպիճ օլմաղ իսե , ին սան պերրի եապան իզի պէլլիսիզ շէօլտե գայպ օլմուշ եօլճու կիպի՝ կիթտիկի եօլու վէ գօնագ եէրինի պիլ մէզ : Պսխուսուս քի էկեր թէնպիճ օլմաղ իսե , եախօտ Ալլահ ինսանըն ըէյինի քէնտի թէնպիճինին իճրասընա ճէպըր էթտե , ինսան իւճըթէ լայիգ օլմայուպ , հայ վան տերէճէսինե ինէր : Ալլաղատ՝ էկեր հեր ատէմ՝

1 Հիշեցեալ շա՛հնայն ճանապարհն՝ շոր էած զհեշ րէր . . . շի ԼԼիիցէ զհեշ . Խ ճանապարհէ : Լէ շի՛նչ կայցէ ՚ի սրբի տու՛մ , էլէէ պահեցեալ շղարարութիւնս նորա , Խ էլէէ ոչ : (Բ. ()րի՛ն . Բ. 2) :

2 Ա՛րի՛ աւիցեալ ՚ի սրբի տու՛մ ո՛վ էլանիցէ յերկինս . . . կա՛մ ո՛վ իջանիցէ յանբուրա . . . Դէ՛ք է Բանն ՚ի Բերան տու՛մ ՚ի սրբի տու՛մ է . (Նորո՛վ . Ժ . 6) :

ատակէթ իւզրէ հարեքէթ եթսէ , թէնպիհ իգթիզա
 էթմէղ իաի . նիճէ քի Կնուք , Աոյ , Սեւքիսեդէկ ,
 Յօք , վէ տախի սայիր ազիզէր . լաքին ջօգլարը նա
 շէրի հարեքէթէ մէյլ էթմէկ իլէ՝ Ալլահ՝ քէնտի հմ
 ընի պէյան էթաի ազիզ քիթապտէ՝ քի պիլմէղ ի
 տիք տէյուէ հօզը՝ վէ պէհանէ էթմէսինէր .

Ելիմտի՝ եա՛ թէնպիհ իգաաթ էյլէ , եա՛ ճէն
 նէթտէն ումնուտիսի քէս . սէն Ալլահըն իղգէթինի
 սագլա : քի Ալլահ՝ տախի սէնի միւշէրրէֆ էթսին՝¹ .

ՍԻԻԱԼ 21 .

Ալլահ Պիլէէ՛ն ի էրի Ալլահն կիւլէնիկէ էէրի՝ նիւէն
 սիւա էրէր ի նէրէրէսին (ուր էս) .

Ճ. Պիլը իտի . լաքին՝ պու սիւալ անի թէօպէյէ
 տալէթ էթմէք իաի . զիրա տէկիլ քի նէրէտէ օլտու
 զինի արար , իլլա նէ հալտէ օլտուղինի՝ անէ պիլտիլ
 մէք իսթէր , քի թէօպէ տէսին : Աեօյա տէմէք իսթէր
 քի , եա՛ Ալլամ՝ , պու նէ՛ փէրուշան հալէ տիւշմիւշ
 սիւն , հա՛նի սէնին ըուհանի զիյնէթին . հա՛նի սանա
 ինայէթ օլան լութֆ . սէնի քիմ՝ պու սէֆիլ հալէ
 պրագտը . թա՛ քի աղաճ եամիրաղի իլէ հօթթիւնմէկէ
 միւհթաճ օլմուշտուն . վէ Ալլամ՝ թէօպէ տէմէյիւսյ
 ջրպլագ օլտուղինի հօզը էթաի . Ապար էյլէ ինսանըն
 հալինէ , կիւնահընտան փիւշման օլմայրպ , կիւնահա
 պէտէլ օլան զաղէպտէն շիքէայէթ էտէր . զիրա՛ իւրեան
 օլմագ կիւնահ՝ տէկիլ , իլլա զաղէպ իտի . (Օ՛ էճիլտէն՝
 Ալլահ՝ ճէվապ էտէր քի՛ քիմ՝ տէտի սանա քի ջրպ
 լագտը , (զիրա՛ օ սէնին ըրզան իլէն տէկիլ տիր) .
 իլլա քի՛ էէմէ տէտիկիմ՝ աղաճտէն էէտի՛ն մի , քի
 սնտէն էէմէք եախօտ էէմէմէք՝ սէնին էլնտէ իտի ,

1 Օ փառաւորիւն ի՛մ փառաւորէյից . ե որ արհամարհէն շիս
 աւարդէսյի . (Ա . թաղա . Բ . 30) .

լաբին Ագամ էհնէ թեօպէ տեմէտիկինտէն մատէ՝
Եւայը սեպէս գութմաղ իլէ , Ալլահա պէհանէ
պուլմուշ օլտու :

Ֆիհհամ էլէ , Ագամ թէնպիհէ գարը հարեքեթ
էտինաէ՝ Ալլահտէն ինայեթ օլան քէրեմի գայսլ էթտի
խէտէ՝ տահա դրախտտա խտի . վէ թեօպէ տեմէյիւպ՝
Ալլահըն սիււալինէ մինասիպէթտիղ ճիւլապ վէրմէսի
իլէ՝ զիյատէ զաղէպէ լայիգ օլտու . զիրա՝ գրախտ
տան իխրաճ օլտուգտէն մատէ , նաֆագասընը տախի
զահմէթ իլէ պուլմաղա պօրճուլ օլտու ¹ . պախուսուս
քի զէմինէ լանէթ վէրիլտի ² :

Ինսան՝ կիւնահը սեպէպինէ տէկիլ քի էալընը
վիւճուտինտէ , իլլա՝ մալինտէ , էվլաալնտէ , վէ սէվ-
կիւլիւսինտէ՝ տախի թէքտիր օլուր . զիրա կիւնահ իշ-
լէյէն՝ Ալլահըն մուհապպէթինտէն էիւղ շէվլիլիւպ՝
տիւնէալի շէյլէրէ մուհապպէթ վէրմէսի իլէ՝ շէրան
անլէրտէ՝ վէ անլէր իլէ թէքտիր օլուր ³ . Ալլահ նի-
ճէ քի մէրհամէթ սահիպի՝ քէզա ատալէթ սահիպի
տիր . իմտի՝ անըն մէրհամէթինէ գարը տուրան՝ հա
սէպիլ իգթիզա՝ ատալէթինտէն թէքտիր օլա կէ-
րէք . զիրա մէրհամէթին գըմէթինի ատալէթ պէյան
էտէր : Տեմէ քի Ալլահ ինսանըն կիւնահընը ալֆ
էթսէ՝ քիմ նէ տէյէ պիլիւր . հագիգաթ քիմնէնին
հատտի տէկիլ քի Ալլահըն իշինէ գարըա , անճագ՝
նիճէ քի մէրհամէթինէ էօլշիւ էօգ , քէզա ատալէ-
թինէ տախի էօլշիւ էօգ ⁴ , Ատալէթ օլմաղ խտ՝ շէ-
րիյաթ մէն օլուր , վէ շէրիյաթ մէն օլունճա՝ տախիկէ
բուխսէթ օլուպ՝ հէրքէս գօրգուսուղ մէրամը իւզրէ
հարեքեթ էթմէկ իլէ՝ ճիւմլէսի պիրտէն ֆէնա պու-
լուր :

1 Արտամէք էրէսայ օրդ իէրէյէն շհայ օր . (Օնն . Գ . 19) :
2 Անիծէււ լէյի էրիլիւր ՚ի գործս օր . (Օնն . Գ . 17) :
3 Արդի գըշանլէ ոք , նոլիէքէ և րաշլի . (Ամս . ժԱ . 17) :
4 Իրտուանէ օր օրդէս խորէ Բաշտէք . (Աշտու . 1.Ե . 7) :

Պատուսուս՝ պիր շէյե ըուխսէթ վէրմէք՝ իբի սէ պէպտէն զուհուր հտէր. եա՛ խօյանտըղինտէն, եախօտ մէնինէ գատորր օլամատըղինտէն. խմտի մալիւմ՝ քի՛ Ալլա՛ լահ կիւնահտէն խօյանմաղ, զիրա՛ քէնտի ազիզ տիր. քէզալիք գուտրէթ սահիպի վէ ճիւմէյե գատորր օլմաղ իլէ, շէրան թէքտիր հտէր կիւնահքեարը՝¹,

Պու տիւնեատե հէրնէ գատար թէքտիրիյէթ օլաա կիւնահքեարէ՛ եհնէ անտե պիր մէրհամէթ նիշանի պուլունուր՝². հօրնէկի աշիքեար կեօրիւնիւր ԱգամԷ տա վէ Էլատա. զիրա՛ գրախատան իլրա՛ճ օլուուգլա ընտէ, Ալլահ անլէրի չըպլագ պրագմայրպ՝ (գօյուն փօտու օլուն) հօրթիւնէ՛ճէք հսպապ վէրտի՝³. լա քին՝ հօլտիւքտէն սօնկրա մէրհամէթ գափուսու գա փանըպ՝ ատալէթ իւզրէ թէքտիր օլուր կիւնահքեար. նի՛ճէ քի՛ մեծատունա ճէհննէմտե պիր տամլա սու վէրէն օլմատը. (ՂԴԷ. Ժ. 25).

ՍԻԻԱ. 22.

Արամ նի՛ շէն պէրի Ալլահ ի գօփրագ իրի՛ն գօփրագ օլու սըն, հարամ ին անրէ հօլէշ ճան վար իրի՛ն .

Ծ. Ագամ քէնտի հատտինի թանըսն տէյու. զիրա գօփրագ իբէն անէ հօլմէղ ճան վէրիւպ՝ մէլայիգ տէրէ՛ճէսի միւշէրրէֆէյլէտի. անճագ մէզպուր պու ի նայէթի թանըմատըղինտէն՝ հօլիւպ հիյէթի ասլայէ սինէ տեօմէք սի՛ճիլ օլուու. Ա է տալտի ֆիհհագիգա ինսանըն ճանը հօլմէղ, լաքին ինսան սատե ըուհ տէ կիլ տիր մէլայիք կիպի, իլա քի թիւրապտէն եափրվ մըշ տալի թէնի վար. Խմտի ինսան հիլէր ճանա միւ

1 Օմէնայն Տշարըր «արտէէ պէր. (ՍՄ. ՃԻԿ. 21).
 2 Խրրաթէլով իրաթէայ շէն պէր, ե՛ ի հահ ոչ հարնէայ. (ՍՄՇՈ՝. ՃԺԷ. 17).
 3 Արար հանրէրն հաշիէշէնս. (ՂԿՆ. Գ. 21).

Թալիք հարեքէթտէ պուլունուր իսէ, մէլայիք փայտի
 քեսպ էտէր. վէ հկէր եալնըղ Թէնէ միւթալիք հա
 րեքէթէ մէյլ էտէր իսէ, Թիւրապ վէ հայվան տէրէ
 ճէսինէ ինէր ¹. զիրա՝ բուհանի արզուլի Թէրք է
 տիւայ՝ սատէ Թէն արզուսինէ միւլթագ օլմագ, Թիւ
 րապէ մէյլ էթմէք տիր. օ էճիլտէն դօփրագ օլասըն
 տէտի կիւնահ իչէյէն ստէմէ ².

ՍԻՒՆԼ. 25.

Ելլանէ հիլէն րէրի Մալլէ՝ ի կէօտիւ վէ գորնը իւլէրիսէ
 էիւրիսիւն, վէ րօրրագ էէսի՝, յէկէր շուլը շիսիսի կիւրի
 էիւրիսիւլէ՝ ի րի, վէ րօրրագ էէճէ՝ ի րի

Ճ. Պէլի զաթը տախի շիմտիքի կիպի եիւրիւր, վէ
 դօփրագ եէր իտի. լաքին Մալլէ՝ քի անէ լանէթ վէր,
 տի անտէն սօնկրա գարնը իւղէրինտէ եիւրլւմէք, վէ
 Թիւրապ եէմէք, անէ զագէպ օլտու ³, Պունտան գա
 Թինազար՝ ինսանըն կիւնահա տիւլմէսինէ ալէթ օլ
 տուղի իչիւն, ճիւմլէսինէ այող օլուայ՝ անըն պաշընը
 էզմէկէ Մալլէստէն բուլսէթ օլտու ինսանէ ⁴.

Վէ լաքին զիւր օլանլը տէկիլ քի եալնըղ էրանըն,
 իլլա քի շէյթանըն հագգընտէ տախի անկամաղ իլէ,
 երանըն կէօրսիւ վէ գարնը իւղէրինտէ սիւրիւնէրէք
 եիւրիւմէսի, վէ դօփրագ եէմէսի, շէյթանըն քիպիլը
 լիկինի վէ եէմէք սէպէպինէ ինսանը ալրատըղ էօլու
 մէ պօրճլու էթտիկինի պէյան էտէր. զիրա ելլանըն

1 Սորք ՚ի դարուէ էր, և ոչ իմացան, կանասարէցան և
 նանոց անբանից և նմանէցան նոցա. (Սալ. ԽՎ. 11).

2 Հոշ էէր և ՚ի հոշ րարնցիս. (Օսն. Գ. 19).

3 Ի վերայ լանլայ և որովայնի քո գնասցէս և հոշ կէրիցէս.
 (Օսն. Գ. 14).

4 Երից լէշմանուլիէն ՚ի ճէլ քո, և ՚ի ճէլ կնըլտ, և ՚ի ճէլ
 շանալի քո, և ՚ի ճէլ զանալի րորա, նա սպանէսցէ քոս գլիւր
 և դու սպանէսցէս նոցա գարշողարի. (Օսն. Գ. 15).

կեօքսիւ՝ մաղորուրուդ, վէ գարնը՝ պօղաղա միւպթէլա օլմագ նիչանը տրր, Վէզա՝ ինսանըն էօքճէսինի (գարլ շապար) սօգմաղա երլանըն պէքլէմէսի՝ շէյթանըն տալ յիմա ինսանը կիւնասՀա պրագմաղա պէքլէյիւպ, Թա՝ .քի էօլիւմ՝ վագ Թինէ գատար ֆէսատտան խալի օլ մատրղինի պէյան էտէր :

Ս Է ռուհանի ֆիքիը իւզրէ : Յիսուս էֆէնտիմիզ էզտի շէյթանըն պաշնը, վէ անըն լուԹֆու իլէ ֆաղիլէԹքեար օլմալէր տախի կիւնասՀա գարջը տուբարագ շէյթանըն պաշնը էզէրէր ¹ :

ՍԻՒԱԼ 24 .

Աւուհ՝ Արաճ, Եւայը, վէ էլլանը լէտրի էրիւոյ՝ ֆէսոթ րաշ օլան շէյթանն նի՞շէան պիբ ճէվոդ էլլէրի :

Ճ. Ս Է քարտիրիյէթտէն մէրամ՝ օ.քի՝ էկէր Թէքտիր օլմատէ պիր էյի շէյ վար իսէ՝ անի ալմագ, Եախօտ պիր էյի շէյէ ումուտ էտէր իսէ՝ անտէն մահրում էթմէք, Եախօտ վիւճուտինէ իսկէնճէ վէրմէք. Լաբին շէյթան մուգատտէմ՝ Ալլահըն հուզուրինտէն տուր (հեւի) օլմաղ իլէ՝ օ գատար ֆէնալըգ քեսպ էթտի .քի վարլ լըղնտէն զայրի պիր շէյ գալմատը իւզէրինտէ .քի ալ լնա, վէ պիր էյիլկէ ումուտ էտէճէք քեօշէսի Եօգ իտի .քի անտէն մահրում օլա, վէ բահաթ տէկիլ .քի իսկէնճէ վէրիլէ, զիրա՝ Ալլահըն ատալէթ շէրիյաթը իւզրէ տայիմա էզիյէթտէ տիր :

Պախուսուս՝ զագէպլէրտէ պիւյիւք զագէպ՝ Ալլահըն լուԹֆուհու գայպ էտիւպ՝ գաթի ումուտ օլմագ տրր . իմտի շէյթան գաթի ումուտ օլուպ՝ ֆէգաթ զաթը վարլըգ գալմըշ իտի անտէ, վէ պիլա լուԹֆ՝ վարլըգ տախի ազիմ՝ զագէպ տիր անէ, մատամ՝ .քի էպէտիլ էպէտ սիսաթ շէքէր :

1 Երու յէշ իշէանուլիւն կոիէլ զօ՞ն և շիւրիճա . (Պ՝ ուհ . ժ . 19) :

Պու տիւնեատէ ինսանէ վէրիւն զազէպ իլաճ կիպի տիր , վէ իլաճ՝ սաղալաճագ խասթէյէ օլուր . իմտի ինսան կիւնասհէ տիւշիւպ ճան իլէ խասթէլէնտի խտ տէ , իւզէրինտէ սաղլըգ ումնուտի գալմաղ իլէ՝ զազէպ իլաճը վէրիտի .քի շիֆա պուլա . լաքին շէյթանս հօլմիւշ ատէմ՝ կիպի իլաճ գապուլ էտէճէք հալի օլ մատրղինտէն , անըն հագգընտա Ալլահ պիր ճէվապ էթմէտի : Վէ տախի շէյթանըն՝ մէլայիք տէրէճէսին տէն իխրաճ օլմասընը՝ պաշ աշաղա տիւշմէք (անկումն) թապիրի իլէ խապէր վէրիր Քրիստոս ¹ . վէ պու միսիլիւ տիւշմէք , շէյթանըն կիւնասընըն էպէտի ավթ օլունամագ սուրէթի տիր . անճագ Ագամ գրախտ տան իխրաճ օլունճա , էհնէ գրախտըն գալըսընտէ սաքին էթտիրտի անի Ալլահ՝ քի պուլտէն ավթ սուրէթի տուլուլուր ² :

ՍԻԻԱԼ 25 .

Լօճիւր աղաճը նէ՞ իրի :

Ճ . Ստէթա պիր աղաճ խտի , լաքին խտի պէյան տէկիլ , վէ անըն մէյվէսինտէ օ տէրէճէ գուվիէթ վար խտի .քի անտէն վագըթ վագըթ էէյէն ատէմ՝ հօլմէյիւպ՝ Ալլահըն միւրատը ալիէսի իւզրէ՝ թային օլան միւտտէթ թէքմիլինտէ՝ ճէննէթէ նայիլ օլաճագ խտի , օ էճիլտէն հօմիւր աղաճը խտի իլէ անար անի աղիղ քիթապ :

Վէ պու գուվիէթ տէկիլ .քի աղաճըն գապիաթըն տէն խտի , իլաքի Ալլահըն գուտրէթինտէն . նիճէ քի հէր ճինս նէպատաթէ պիրէր կէօնէ գուվիէթ վէ խաստէ քէրէմ էթմիշ տիր .քի ինսանըն վիւճուտինտէ գուհուր էտէն մարազէրէ իլաճ օլալէր :

¹ Տէսնէի զսորոնայ աճէլուլ յէրիւնց իբր նփոյլուն . (Պուլ . ժ . 18) :

² Ին էհան զարամ , ե բնակէյոյոյ յանդիման քրտիքին վոփ կուլէան . (Պուլ . Գ . 24) :

Լօճիւր աղանջնն Տէյլէսիոնէն Արամ կէզ էթիշ օլում՝ իջ
ճէ օլուր իրի .

Ճ. Արամնազտէն էվլէլ խօշ օլուր խոի . զիրա
նիճէ քի պալատէ զիբր օլունտու . Արաճըն էսրի
իւզրէ ճէննէթէ վասրլ օլաճագ խոի . անճագ ալ
տանտրգտէն սօնկրա եէյոււլ տայիմն կիւնաճտէ
եաշամալը օլմաղ իլէ , զայեթ ֆէնա պուլուր խոի .
զիրա՝ կիւնաճ իլէ եաշամատէն խոի , էօլմէսի չօգ
էյի տիր , օ էճիլտէն Արաճ քէնտի մէրճամէթինէ
մէսրի իրաճ էթտի անի գրախատան , քի մէգքիւր
մէյլէտէն եէմէսին ¹ .

Ալլահ՝ իջլէն էօճիւր աղանջնն էօլունտա պէլէմէկէ Տէլայի
(Էրօթէ) թայն էթի .

Ճ. Օլմայա քի ինսանլէր չօգ եաշամագ արզուսի
իլէ , անըն մէյլէսինտէն էքլ էտիւլ՝ անէ թափընա
լէր . Պախուսուս օլմայա քի շէյթան անըն սէպէպինէ
ինսանէ էօլիւր վատ էտիւլ՝ քէնտինէ պէնտ էտէ ,
վէ պու վէճ իլէ զանն օլունմասըն՝ քի շէյթան ինսա
նէ տօսթ վէ սեօղիւ կէրէք տիր . Վէ տախի ճիւնքի
Արամ ճատտիտէն զիյատէ պիլմէկէ արզու էթտի ,
օ էճիլտէն քէրօրէլէրէ էմր օլունտու քի պէքլէյլէր
էօլիւր աղանջնըն էօլունտու , քի ինսան գատրը օլմա
սըն անէ եագլաշմաղա . զիրա՝ քէրօրէլ լուղէթի՝ զիյա
տէ պիլիճի մանէսի մէֆճուլիտէ օլմաղ իլէ , Արամըն
թագսիրաթընէ կէօրէ՝ տավաճը թային օլտու ² .

Վազար էյլէ՝ Արաճըն ինայեթինէ , զիրա՝ ինսանը

¹ Լա սրբ գույէ յգիյէ շէնն , և առնուցու ՚ի ճատրոյն
կէնայ , ուրիցէ և կէցէ յաթիբէտն . (Օնն . Գ . 22) .

² Լա կրամայէայ Էրոլէէի . . . պակէլ շճանապարհի ճա
րոյն կէնայ . (Օնն . Գ . 24) .

կիւնաստեն հսկրկեմէք իջին , օ տերեւէ հիբմէթը
 Թերթիպըր հտեր՝ քի անլերէ ազըլ երմէղ . Լաբին
 տեմէ քի Աղամ ալտանմազտեն էվվէլ , նի՞ջին շէյ
 Թանը մէն էթմէտի Ալաճ . քի ինսան կիւնասէ տիւչ
 մէյէ խտի , պէլն միւրատ էթսէ՝ գապիլ խտի . Լաբին
 պորճ տեկիլ խտի Ալաճա շէյթանը մէն էթմէք , մա
 տամ՝ քի իգթիզա հտեճէք գուվվէթի սիւհճ միսալի
 վէրտի ինսանէ՝ քի անըն իլէ տիւշմանը աթ հտե . իմ
 տի՝ Թագսիրաթ ինսանտէ օլտու . զիրա՝ ֆիբիլը վէ բա
 տէթ սահիպի օլմաղ իլէ , (նիճէ քի իկիրմի սիւալտե
 զըբը օլտու) գատըր խտի շէյթանըն հիլէսինի ֆերգ
 հտիւպ՝ անըն ֆէսատ ֆէյլինէ գարը տուրմաղա ,
 Պախուտու քի Ալաճըն գուտրէթի , իլմի , վէ էյլն
 կի զահիրէ չըգսըն . զիրա շէյթանըն՝ ինսանէ էթտիկի
 քեմլիկի՝ էյլնկէ Թէպտիլ էթմէսի իլէ՝ գուտրէթի ,
 հիբմէթըլ Թարիբըր պուլմասը իլէ՝ իլմի , քերեմլինի
 մէճճանէն իհսան էթմէսի իլէ՝ էյլնկի պէյան օլտու .
 Քեզալըբ գապահաթսըղէ ինայէթ , վէ գապահաթ
 լըյէ զաղէպ էթտիկիստէ , մէրհամէթի վէ ատալէթի
 պէյան օլուպ՝ իշտենլըր մէտճ հտէլըր Ալաճըն ատա
 լէթ շերիյաթընը , Ա է տախի ինսան քէնտի հատախի
 Թանըյըպ՝ քիպիլլէնմէսին , վէ շէյթանըն քեօթիւլիւ
 կիւ ճիւմլէյէ աշիբեար օլտուն , Խմտի ագըլ երմէյէն
 քիմնէլըր՝ աղիզ քիթապտէ եազըլան մատտէլըրէ
 գարը ճէվապ էթմէսինլըր , զիրա՝ Ալաճըն սըրընա
 քիմնէ ագըլ երտիրեմէղ ¹ .

ՍԻՒԱԼ 28 .

Արամն Լագիբիլն իճիպի .

Ճ . Իգաաթսըղըգ ² . Լաբին իգաաթսըղըգ՝ մու

1 Ա՛վ գիպայ զիպս պէտտն , կամ ո՛չ խորհրդակից էշն նմա .
 (Նորվ . ՎԱ . 54) ;
 2 Անկնաչանդուլէտաբէ Տիոյն Տարդոյ ժշտարբէ Բաշուհէ էշնն .
 (Նորվ . Ե . 19) ;

գատտեմ՝ հմր օլմուշ Թէնպիհ պէյանի տիր , վէ Թէն պիհ եհմէք իջիւն օլտու . պու սուրէթտե՝ եհմէք արզուսի (որկրամորուԹիւն) օլտու գապահաթ :

Անճագ տեկիլ քի քէնտինէ նափագա օլտուն տեյու եհտի , իլա քի անըն իլէ զիյատե իլմէ վասը օլուպ՝ Ալահ կիպի էյիլի ֆէնայը Թանըմաղէ արզու էթտի . իմտի պու սուրէթտե՝ իլիմ արզուսու օլտու գապահաթ : Ահ տախի աճապա նէ՝ վար մէզքիւր մէյվէտե տեյու , քէնտինէ իվ (կիրք) օլուպ՝ պէլքի գօրգու վէրմէք իջիւն Թէնպիհ օլունտու , պախուսուս Ալանըն գալպի միւնքէսիր օլմասըն տեյու , անըն խաթրընը՝ Ալահըն Թէնպիհինտեն ագտեմ սայտը . զերա՝ պիլեր խտի Ագամ՝ քի Թէնպիհէ մուղայիր հարէքէթ էթ մէք՝ խեգա տըր ¹ :

ՍԻՒՍԼ. 29 .

Արամըն Լափսիրուլէնողէրէլ օլտն շողեղ նէթիթի :

Ճ. Ագաաթսըզըղինէ պէտեղ՝ վիւճուտինտե ճիւ մանի արզուլէր ճանըն իղաաթընտեն չըգմաղ իլէ՝ անի տե կիւնահ հարէքէթլէրի տույուպ՝ հիճապինտե նալի ինճիր եափրաղը իլէ էօլթիւնմէկէ միւհթաճ օլտու ² , շատտինտեն զիյատե իլմէ վասը օլուպ՝ Ալահ կիպի էյիլի վէ ֆէնայը պիլմէկէ արզու էթտիկինէ պէտեղ , զիհն աչըգըրը գափանտը , վէ իւզէրինէ էօլում սիճիլ օլտու : Ալահըն հագգընտա ինկիլէ վարտը զինէ պէտեղ՝ շէյթանէ էսիր օլտու : Սէյվէնին հիւս նիւնտեն վէ լեզէթինտեն խօշանտըղինէ պէտեղ , վիւճուտինտե կեօնակեօն էմրաղլէր զուհուրինէ պատի օլուպ՝ նափագասընը տախի զահմէթ իլէ պուլմաղա

1 Արամըն Լափսիրուլէնողէրէլ օլտն շողեղ նէթիթի . (Ա . Տէ՛ . Բ . 14) .

2 Ագաաթսըզըղինէ պէտեղ՝ վիւճուտինտե ճիւ մանի արզուլէր ճանըն իղաաթընտեն չըգմաղ իլէ՝ անի տե կիւնահ հարէքէթլէրի տույուպ՝ հիճապինտե նալի ինճիր եափրաղը իլէ էօլթիւնմէկէ միւհթաճ օլտու . (Օ՛նն . Գ . 7) .

մէ՛ճպուր օլտու . Տիշէ՛հլինին խաթըրնը Ալլահ՛ըն թէն
 պի՛հնտէն իլէրի սայմասընա պէտէ՛լ գրախտտան իխ
 բա՛ճ օլուպ՝ տիւնէա դէմի չէքմէկէ տիւչար օլտու .
 Ֆիհ՛ճգիգա մէզքիւր զազէպլէրէ ճիւմլէ ինսան՝ էր
 վէ նիսվան (արք և կանայք) կիրիֆթար օլտու իսէ
 տէ՛ աղըր իլէ էվլատ սողուրմագ նիսվան գայիֆէսինէ
 արթըյէ զազէպ վէրիլաի ¹ . () Է՛ճիլտէն տիշ է՛հլի
 պօրճըւ տըր՝ քի հէր վէջ՛ իլէ գասավէթէ թահամ՝
 միւլ էտիւպ՝ տայիմա քէնտի էրինին իգաաթընտէ օլա .
 Լա՛քին տէմէ քի , պիզիմ՝ իլմի խապէրիմիզ էօղ իքէն՝
 Ագամըն սէպէպինէ պունճա էզիյէթ չէքէրիզ . պէլի
 կիւնահը իշէյէն Ագամ , լաքին՝ զազէպի վէրէն Ալլահ՛ .
 վէ Ալլահ՛ առապէթքեանի օլմաղ իլէ՛ քիմնէյէ զասըր
 էթմէզ . վէ պիրինին թագսիրաթընա պէտէլ օ պի
 բինի թէքտիր էթմէզ . Խմտի՛ պու մաստտէտէ Ալլահ՛ըն
 կիզլի սըրբը վար՝ քի անէ ինսանըն ֆիլքրի էրմէզ .
 Լնճագ չիւնքի Ագամ՝ ճիւմլէ ինսանլէրին էվլէլի ;
 վէ ճիւմլէսինին զիւրիյէթի անտէ օլմաղ իլէ՛ ճիւմ
 լէսի անըն իլէ կիւնահ՛ իշէմիշ օլտու ² . նիճէ քի՛
 միսքինն առէմին զիւրիյէթի տախի միսքինն . վէ
 զէհիրլի ասմանըն իւզիւմիւ վէ շէրապի տախի զէհիր
 լի օլուր :

Ֆէհ՛մ էյլէ՛ , նիճէ քի սէնին խապէրին էօղ իքէն
 կիւնահըքեար օլտուն . քէզա՛ սէնին խապէրին էօղ իքէն
 խէլաս օլտուն . Օ իրա՛ Յիսուս Քրիստոս էֆէնաիմիզ
 Ագամտէն պօրճ գալան ճանն էօլիւմիւ (սկզբնական
 մէզք) կիւնահտէն պիզլի գուրթարըպ՝ շէյթան էլին
 տէն խէլաս էթմէսի իլէ , Ագամըն գայպ էթաիկինի
 թէքրար ինայէթ վէ իհսան էթտի . Պախուսուս տա
 հա չօգ կեօնէ բուհանի քէրէմլէրէ վասըր օլտուգ

¹ Տրդմաւիւէամբ ճնցիս որդիս , ես սա այր չո Գարջ չո , ես նս
 Դիբէպէ ՚էշ . (Մանն . Գ . 16) .

² Սէշտո՛ զէ՛ ընդ կարսն զէք . (Սաղմոս . ՃԵ . 6) .

անըն լուծֆոռ իլէ ¹ . ֆեգաթ ճիամանի հօլում՝ վէ տիւնեա սրգընթըսը վէ զահմէթի գալսը . բի անէր իլէ ինսան տիւնեատէ ֆազիլէթ թալմի հտիււլ՝ թէր պիյէ օլա . վէ Ալլահըն հմրինէ մուղայիր իշէթմէյէ . Իմտի՝ Աղամա պէհանէ պուլմա՝ իլլա՝ Յիսուս Վրիւս տոս էֆէնտիլղաէն մէմնուն օլ . վէ կիւնահտէն կէրի տուր՝ բի ճէհէնէմէ կիթմէյէսին :

ՍԻԻԱԼ 50 .

Արամ էվլապէրիէ ձէ Լուուէրիէ Լէնպիէ գոյէր դէր ճէվապ էլրիֆի :

Ճ . Ֆէհմ՝ օլունուր . բի Աղամ գուրպան հտիււլ էվլատէրի գուրպան էթմէսինի անտէն հօկրէնտիլէր . պախուսուս Ալլահա տուա՝ նիյալ՝ վէ շիւքը հտիււլ մէմնուն օլմագ . վէ տահա պուսլարըն հմալի ֆազիլէթ թարիքլէրինի՝ վագթին իգթիզասընէ կէօրէ թալում էթտի : Լաբին գապիլ . բի թէքալրէ վէ թազլրէ միւսթահագ օլանէ ճէվապ էթմիլ օլմայա , մատամ բի ճիւմէյէ մուայեան (յայանի) իտի անըն թագ սիրաթը սէպէպիլնէ՝ ինսանըն պու միհնէթ տիւնեասընա սիւրկիւն օլմասը . զիրա բիլինին գապահաթը . բէն տի աղզընա տիպիլն՝ վէ կէօզիւնէ վերտէ օլոււլ՝ պըրագմազ . բի սայիրլէրինին գապահաթընը լիսանէ ալոււլ՝ հօկիւտ վէրէ եախօտ թէքալր հտէ ² :

Լաբին՝ Նոյնահապետ՝ բէնտի թուուս Վանանէ լա

1 Այլ Լուգատորէոյ հակ յարամոյ ճիւնէ ցճոլէս : Ե՛ ՚ի ձէրոյ շյանցոսլէրոյն , ըստ նմանութեան յանցաւորոյն արամ : . . . շի էլէէ ճիոյն յանցանօտ Բազուսի վասան , որչափ Ես առաւել շնորհսն ար Ես պարգեւ շնորհօտ ճիոյն հարտոյ յիլ քիլի Բազուսի առաւելաւ . (Հարով . Ե . 14) :

2 Օրբ՝ զեւանէս շիւշ յական էշօր տոյ , Ե՛ ՚ի հուս ահանդ շիլերտի ոլ պեւանէս . (Սարի . Ե . 5) :

նէթ վէրտի, նէ զէման քի անըն գապահաթընը տույ
 տու¹. քէզալըք՝ Յակոբ նահապետ՝ քէնտի էվլաալէ
 րի՝ Շմաւօնա վէ՝ Վէլիէ Թաղիր էթտի², նէ զէման
 քի անլէր գըղգարտաչէրի գինա իջիւն սիւքէմ մէմ
 լէքէթինին ատէմէրինի գըրտըլար. զիրա՝ Աոյ վէ
 Յակոբ քէնտիլէրի գապահաթսըզ օլմաղ իլէ, գա
 պահաթ էտէնի Թէքտիր էթտիլէր:

ՍԻՒԱԼ 51.

Նի՛նէն Ա՛բէլին գո՛ւրպանը գապո՛ւլ օլո՛ւղ՝ Այէնի՛նի գա
 պո՛ւլ օլմաղ:

Ճ. Սուհապպէթ իլէ սուսուլմատըղինտէն. զիրա՝
 գուրպան հէտիյէ կիպի Ալլահ սուսուլուր, վէ հէ
 տիյէ մուհապպէթ նիշանը տըր. իմտի էկէր ինսանըն
 գալլինտէ՝ Ալլահըն մուհապպէթի օլմաղ իտէ, անըն
 հէտիյէսի մագպուլէ կէշմէղ. Վէ մուհապպէթ տա
 խի զայրի շէյ իլէ իճրա օլմաղ, իլլա քի գալլինի Ալ
 լահա վէրմէկ իլէ. օ էճիլտէն Ալլահ՝ ինսանըն գալ
 պինի իտէր³. զիրա՝ գալլինի վէրէն՝ էօմրիւնիւ վէ
 ճիւլէ վարիյէթինի տախի Ալլահըն ուղրունա ֆէտա
 էթմիշ օլուր. Խմտի Այէնին գալլինտէ Ալլահըն մու
 հապպէթի օլմատըղինտէն, անըն գուրպանը գապուլ
 օլմատը. զիրա՝ ջիւնքի Այէն ընչպէր իտի, գօփրագ
 մահսուլինտէն կէթիրտի Ալլահ հէտիյէ. լաքին է
 յիսինի վէ վագթինտէ կէթիրմէղ⁴. Անճագ Աբէլին
 գալլի Ալլահտէ օլուպ ջիւնքի ջօպան իտի, սէմիզ
 վէ իլք տօղան գուրպանըգ հայլանլէրտէն վագթի

41. 7.

1 Անիծէալ Կանան Ճանուկ. (Օնն. Թ. 25).
 2 Աբէլէ որորիէ շի. (Օնն. ԼԳ. 50).
 3 Տնւր յիս որբէալ շիբր Կո. (Անուկ. ԻԳ. 26).
 4 Եւ էշն յիս առուրց էբէր կոյէն ՚ի պրշոյ էրիւի պարու
 բագ ասորեճոյ. (Օնն. Գ. 5).

կէջերմէյերէք կէթիրտի հէտիյէսինի . Վէ օ վագթին իգթիգասընէ կեօրէ , մնգպուլ օլան հէտիյէսին իւզէրինէ՝ Հիքմէթուլաս հէօյտէն աթէշ էլամէթի զուհուր հտիւպ , անըն մնգպուլէ կէջտիկի պէյան օլուր իտի¹ . Մբէլին գուրպանընըն իւզէրինէ կէօյտէն էլլ մէթ զուհուր հտիւպ՝ Վայէնինքինէ զուհուր էթմէտի² . () Լ պապտէ մէզպուր զայէթ աղլմ գասամէթի տիւշտիւ իսէտէ՝ թէօյպէ տէմէյիւպ գասամէթ էթմէսի իլէ՝ թագսիրաթընը արթըրտը . զիրա՝ գապա հատթը օլտուղինի թանըմայըպ գուրպանը գապուլ օլ մատը տէյու կիւճէնտի . Վէ լաքին՝ Մլաս մէրհա մէթքեանի օլմաղ իլէ՝ անըն թագսիրաթընը պէյան էտիւպ՝ իսգա էթտին սուս օլ . հագանիէթ իւզրէ տէկիլ տիր էթտիկին տէտի իսէ տէ³ , մէզպուր եէնէ թէօյպէ տէմէղ .

Վէ չիւնքի Մլաս՝ Մբէլին հէտիյէսինի գապուլ էթտի . պէլքի իլք էվլատըգ իխթիպարընը տատի անէ վէրիր տէյու՝ չիւպհէյէ վարուպ՝ հաստիստէն նաղի՝ Մբէլի էօլտիւրմէկէ ֆիքիր էտէր . Վայէն պու ֆէսատտէն կէրի տուրտուն տէյու՝ Մլաս անէ տէրքի , Մբէլ եէնէ սէնին իգասթընտէ օլտուն , վէ սէն հիւքմ հտէսին անէ⁴ . կէօյա՝ տէմէք իստէրքի՝ իլք էվլատըգ իխթիպարընէ սէնտէ տիր . ֆիգաթ թէօպէյէ կէլ , վէ գարտայընէ քէտէր էթմէ . անճագ Վայէն եէնէ քէօթիւ ֆիքիքտէն տեօմէղ . Վէ տատի տէնիլքիք Վայէն շէքեայէթ էթտի Մլասըն հագ

1 Որով վէյէյաւ ինկ արբար էնիլ , շի 'ի վէրայ պարբար 4այն էշե նմա վէյոտիէն յայ . (Եբրո . ժԱ . 4) ,
 2 Հայէյաւ արծ 'ի հաբէլ , ե 'ի պարբարգ նորա , ե 'ի կայէն ե 'ի շոհս նորա ոլ նայէյաւ . (Օնն . Գ . 4) .
 3 Իւ ուշիշ ոլ բոթանէս՝ Պշար . լուտ լէր . (Օնն . Գ . 7) .
 4 Մտ իէշ լիյի Գորջ նորա , ե Գու պիբէյէն նմա . (Օնն . Գ .) .
 — Տէս 'ի Վիկոտիէտն սարգսի . (Վլուտ . Ա . 3) օհմն . Գ . 2) .

գընտէ՝ հետիոյնսինի գապուլ էթմէտիկի իչլուն . վէ
 Աբէլ Ալլահա հագ վէրիւպ՝ Ապենին հագսըլ օլտու
 ղինի սեօյլէմէսի իլէ՝ հըրսլանըլ էօլտիւրաիւ անի¹ . զի
 բա հագսըլ աստէմ՝ տօղըու սեօյլէյէնէ տիւշման օլուր .
 Վազար գըլ՝ եիւքսէքտէն տիւշէն դար հըզընըլ արթըւ
 բարագ զէմինէ ինտիկի կիպի՝ Ապեն տաիտի կիթտիբ
 ճէ ֆէնա պուլտու . Ատէմ էօլտիւրմէք պիւշիւք կիւ
 նահ , լաքին գարտաշընը էօլտիւրմէք՝ տահա զիյա
 տէ . հէր կիւնահ իչլէյէն թէքտիր օլուր , լաքին օքի
 պիր կիւնահըն իճատ օլմասընա սէպէպ օլա , ղայթթ
 զիյատէ թէքտիրէ միւսթահագ օլուր , իմտի նիճէ
 քի Ապեն իլք գաթիլ ինաս (մարգասսան) , քէզա
 Աբէլ իլք սատըգ (սրգար) .

Պուստան գաթի նազար՝ գարտաշըն նէրէտէ տիր
 տէյու Ալլահըն սիւալ էթտիկինէ² , թէօյպէ տէյէճէք
 եերինէ՝ ատէպսիզճէ ագրանընա ճէվապ վէրիր կի
 պի՝ պէն գարտաշըմըն պէքճիսիմլիմ տէմէկ իլէ՝ քէն
 տինի գապահաթսըլ վէ Ալլահը պիլմէզ եերինէ գօ
 տու . Աղալմ՝ ջիւքի գարտաշընըն պէքճիսի տէկիլ
 իտին , էօլտիւրիւճիւ նիշիւն օլտուն . ա՛ մէրհամէթ
 սիզ՝ պօրճուլ իտին պէքլէմէկէ , զիրա գարտաշըն իւ
 տի . Ալ ջիւքի մէզպուր գապահաթսըլ կիպի ճէ
 վապ վէրտի , ղանն օլմասըն քի էթտիկի Ալլահա մա
 լիւմ տէկիլ տիր , օ՛ էճիլտէն՝ Ալլահ անըն էթտիկինի
 աշիբէար էտիւպ՝ տէր քի՝ գարտաշընըն գանը ֆիղան
 էտէր պանա³ . լաքին օ՛ ղալմ եէնէ . թէօյպէյէ կէլ
 մէյինճէ՝ լանթթ վէրիր անէ Ալլահ , Պու տէֆա Վա
 յեն գաթի ումուտ պիրլէ , Ալլահըն մէրհամէթինէ
 գարըլ ճէվապ էթմէսի իլէ՝ թագսիրաթը թարագ

1 (3)բէտա կոյէն ՚ի վէրայ հաբէլէի էշթօր էւրոյ ե սոյան
 շն . (Ն)նն . Գ . 8) .
 2 Ո՛ւր է հաբէլ էշթօր րո . (Ն)նն . Գ . 9) .
 3 Պառուսն արէն էշթօր րո քոզոյէ ասիս յէրլէ . (Ն)նն . Գ . 10) .

գա պուլտու . զիրա՛ . քէնտի կիւնահընը Ալլահըն մէլ
 համէթինտէն զիյատէ գութտու ¹ . օ էճիլտէն մէլ
 համէթէ նասէզա օլուպ՝ նիճէ . քի Ալլահըն մուհաւ
 պէթինի գալպինտէն իխրաճ էթմիշ իտի . քէզա՛ . քէն
 տի տախի Ալլահըն էիւզիւնտէն իխրաճ օլտու ² .

Հէր . քիմ խէն՝ խօշա Ֆիքրէ ալ . զիրա՛ . քիմին
 Ֆէյլինէ սիւլիւք էտէքսէն , անըն կիպի մուգապիլէ
 ալան կէրէք . Պէյան տըր Պայենին զազէպի . էլի այա
 զը վէ պիւթիւն վիւճուտի թիթիլէր , պաստըզը էէր
 սալանըր . պիր էէրտէ տուրամաղ . ալէմտէն գօլ
 գար . քիմնէ անըն իլէ իլթիֆաթ էթմէղ . էէր վէ
 կէօյ անէ տիւշման օլուպ՝ ճէմի . քէայինաթ անէ ճէլ
 լատ կիպի կէօրիւնիւր . զիրա՛ . քէայինաթըն էարատա
 նընէ ատու օլտու . Ալլահըն բէտտ էթտիկինի՝ ճէմի
 վարըզք բէտտ էտէր . էաշամասը՝ էօլիւմտէն պէթէր .
 էօմիլիւ . քէնտինէ զազէպ . զիրա՛ պիլիւր . քի ատալէթ
 շէրիյաթը . քէնտի հագգընտա ճէլատ կիպի գըլճընը
 պիլէր՝ . քի պիր կիւն գաթլ էտէ . վէ ճէհէննէմ հա
 զըրլանմը՝ . քի էպէտիլ էպէտ սեօմէղ աթէշ իլէ էա
 գա . Վօլիւմ՝ արար պուլամաղ , զիրա՛ մէզպուր ալէ
 մէ հիյպէթլի իպրէթ օլտուն տէյու , հագգ արաֆըն
 տէն պիր նիշան պէյան օլտու անըն իւզէրինտէ . քի
 անի . քիմնէ էօլտիւլմէյէ ³ . իշտէ պու տըր թէօյպէ
 տէմէյէնին հալի .

ՍԻԻԱԼ 52 .

Պայէն նիճէ օլտու շաղէպէն սօհիրա .

Ճ . Պայէթ Ֆէնա օլտու . զիրա՛ Ալլահ Ալլամըն
 թագապիրաթը իջիւն՝ լանէթ վէրտիկինտէ , օ լանէթ

1 Մէծ է պարթիթ իճ Գան շիւշուլը շիս . (Օճն . Դ . 15) .
 2 Իլ կայէն յէրէսայ Կէտան . (Օճն . Դ . 16) , Մէրթէյա
 ՚ի նմանէ անիբուան իտրոլ Բարիուլէտմէ շիտ էշֆայրասպան
 սրբարուլիւննէն հորէտ . (Իճաս . Ժ . 5) .
 3 Իր Կէր թի նշան ՚ի կայէն շաղէպէն շիս . (Օճն . Դ . 15) .

Ազամըն իւզերինն օլմայոււզ՝ զէմինն օլտու . անձագ-
 կայենն վերիլէն լանէթ՝ անըն իւզերինտէ գարար գու-
 մաղ իլէ ¹ , Ալահըն լութփունտէն մահրում՝ օլոււլ՝
 էլլը պերէքէթի գալգալ անտէն . վէ թիմարսըզ
 թարլայը թիքէն պաստըղի կիպլի՝ հէր թիւրլիւ . քեօ
 թիւլիւք անտէ չօղալտը . Պատէհու՝ Վայիդ տէնիլ
 լէն էյալէթտէ սաքին օլոււլ՝ զիւրիյէթի չօղալմաճէ՝
 շէհիր եափտը . վէ . քէնտի ճիւմլէյէ ատու օլմաղ իլէ
 օլունուն իսմինի գօր շէհիրին իւզերինն :

Վայեն տիւնեա իւզերինտէ սիֆտահ շէհիր եափմասը
 իլէ , անկլանըր . քի անտէ ճէննէթ ումնուտի օլմայոււլ՝
 եալընը ճիսմանի արգու վար իտի . վէ հէր վէջ ի-
 լէ Ալահըն ինայէթինտէն գաթի ումնուտ օլմաղ իլէ ,
 կիւն պէ կիւն . քեօթիւլիւքտէ թարագգա պուլոււլ՝
 նիհայէթ թոունունուն թոունու Վամէքին էլնատէն
 հայվան միսալի էօլտիւ տէնիլըր . Օիրա՝ մէզպուր
 Վամէք՝ պիր կիւն եանընտա պիր ուշագ իլէ՝ օրման
 տէ ալ արար իքէն , Վայեն տախի անտէ աղաճըզ
 արասընտէ պուլունուր . վէ ուշագ անտէ հայվան վար
 զանն էտիւլ՝ Վամէքէ խապէր վէրինձէ , օ տախի
 պիլմէյերէք՝ օգ իլէ վուրոււլ՝ էօլտիւրիւր անի , լաքին
 ալ զանն օլան՝ Վայեն օլտուղի պէյան օլտուգտէ ,
 Վամէք հըրսլանըլ՝ ուշաղը տախի էօլտիւրիւր ² .

ՍԻԻԱԼ 55 .

Վայէնդէն վէ Աբէլուէն հարէ՝ Արամա էվլապ օլպոն հու :

Ճ. Օլտու , պէլն Ազամըն էր վէ գըզ էվլատլերի
 չօգ իտի , լաքին իւջ էվլատընըն իսմի ֆէգաթ պէյան
 սըր . Վայեն . Աբէլ . Սէթ . Վայեն գասպահաթը սէ ^{71. 61}

1 Անիծէւլ լիլէր րու ՚ի վէրայ էրիլի . (Օնն . Դ . 11) .
 2 Այս սղանի ՚ի վէրս ինչ . Է էրիպտտար ՚ի հարուստն ինչ .
 (Օնն . Դ . 25) .

պէսպիսիք ըհտտ օլուստու . վէ Աբել՝ տիւնեա կհլթ
 օլմատան՝ Այեհնին էլինտէն էօլտիւ . պատեհու Սէթ
 տօղուպ՝ աղիմ՝ Թէսէլլա օլտու Ագամա . Պախուսուս՝
 քի Ալլահ՝ քէնտի լուԹֆու իլէ անի միւղէյեհէն էտէր՝
 քի ինսանլէր Ալլահըն ինայէԹինտէն գաԹի ումուտ
 օլմատընլէր . նիճէ քի Սէթ ֆաղիլէԹլի օլուպ՝ տայիմա
 Ալլահըն իղաաԹընտէ գալմասը իլէ , անըն ճինսինէ
 Ալլահ էվլատը տէնիլտի ¹ . Սէ մէզպուրուսն օլու
 Ենուլս , իստիտա՝ աշիքէար իղղէԹ վէ ՃէմիլլէԹ իլէ Ի
 պատեԹէ տուրուպ՝ Ալլահանիյազ վէ տուա էԹտի ² ,
 Քէզա անըն ճինսինտէն օլան Ենօք՝ ֆաղիլէԹլի վէ
 Ալլահ մագպուլ օլմաղ իլէ , Ալլահ անի Թէն իլէ
 տիւնեատէն նագլ էտէր պաշգա մահայլէ ³ , Քէզա
 լէք՝ Աոյնահայետ Սէթին ճինսինտէն օլուպ՝ Ալլահա
 սատրգ վէ մագպուլ իտի .

Ֆէհմ էյլէ , Ալլահըն իղաաԹընտէ պի գուսուր
 օլան էվլատ փայեսի քէսպ էտիւպ՝ հէր քէտէրտէն
 հըֆղ օլուր , նիճէ քի Աոյն ինայէԹի պարի սու Թու
 ֆանընտէն խէլաս օլտու . լաքին Ալլահըն էմրինէ Ի
 դաաԹ էԹմէյէն , էվլատ փայեսինէ վասը օլմայուպ՝
 ինսան օլու տէնիլտի . նիճէ քի Այեհնին ճինսինտէն
 օլան գըզէրէ՛ ինսան գըզը տէնիլտի ⁴ , քի անլէր սու
 Թուֆանընտէ զարգ օլտուլէր :

ՍԻԻԱ, 54.

Ալլահ՝ Ինոզեու պիւնէտէն նիճէն նագլ էլէրի .

Ճ. Ալլահահէ տիւլմէսին տէյու . զիբա շիւնքի մէզ
 պուր ֆաղիլէԹլի իտի . Ալլահ անի սէվտիկինտէն կիւ

1 Տէսէալ որդեոյն սսսոսոյ . (Օնն . Զ . 2) .
 2 Աս յոսսոյաւ հոլէլ զանուսն քոսն այ . (Օնն . Գ . 26) .
 3 Իւ հաճոյ էշե էնօս այ , ես սլ ուրէս գսսսիտը , շի ք
 իւսոյ շնս սճ . (Օնն . Ե . 24) .
 4 Տէսէալ որդեոյն այ զսսսէրսն ճարդէսն . (Օնն . Զ . 2) .

նահաբեարէրին մնապէսնտէն այրըրայ՝ պաշգ ա մահա
 լէ նագլ էտեր՝ քի օլմայա կիւնահէ տիւշէ ¹ , Պախու
 սուս ինասն գաթի ումուտ օլմասըն Ալլահն քերէմին
 տէն վէ ճէննէթտէն , իլա քի զայրէթ էթասին Ալլա
 հա մագպուլ օլմաղա՝ քի ճէննէթէ վասը օլտուն , Սէ
 տախի պէյան օլտուն՝ քի էկէր Ադամ իգաաթ իւզրէ
 գալսա խոխի էօլմէտէն ճէննէթէ նագլ օլունաճագ ի
 տի . (նիճէ քի իկիրմի պէշ սիւալտէ զէքր օլտու) .
 իմտի Լնուլք՝ հէր վէջ՝ իւզրէ իգաաթտէ օլմասը իլէ ,
 Ալլահ անի թէն իլէ տիւնեատէն նագլ էթտի՝ քի ին
 սանըն էօլումէ պօրճուլ օլմասը կիւնահ սէպէպի ի
 ջիւն օլտուղի պէյան օլա ² :

Պունտան գաթի նագաը , էկէր ինասն կիւնահէ տիւշ
 մէսէ խոխի՝ ճիւմէսի ճէննէթէ կիտեր խոխի . վէ լա
 քին շիմտի հէր քիմ սահիհ իման իլէ Միսիհէ իգա
 աթ էտիւայ՝ անըն էմրինի իճրա էտէր իսէ , օ՛ կիտէր
 ճէննէթէ , Լնուլքըն նէրէյէ նագլ օլտուղի պու Փս
 սըրտէ էազըր տէկիլ իսէ տէ , անըն նագլ օլտուղի մու
 հալի գրախտ իսմի իլէ անար աղիղ քիթապ ³ . վէ
 սուրբ Լեկեղեցի տախի՝ անըն օլտուղի էէրի՝ վէրին
 Երուսաղէմ՝ վէ գրախտ Թապիլլի իլէ պէյան էտէր .
 Լնուլք գապիաթ նօմօսու վագթիւտէն , վէ Լզիւա փէշ
 զամպէր՝ Մոլսէսին նօմօսու վագթիւտէն՝ սատրգանէ
 շահատէթ պիրլէ՝ տիւնեանըն նիհայէթի Թէճալին
 զէմանինտէ կէլուայ՝ Քրիստոնէական սուրբ Հաւատ
 քըն սահիհ օլտուղինի վաղ (քարոզէլ) էթսէլէր կէ
 լիք . (Մուշտի . Դ . 5 : Լա Հոյ . ժ.Ա . 5) :

1 Հաճոյ էշէալ ար (էնօ) սիրէյաւ . և կէնքաննոյն ՚ի ճիւղ
 Պշառարայ փոխէյաւ . . . շի ճի՛ Լորուէ ինչ շրջիցէ շիմաստէ
 իւր . կո՛մ նէնգուէ պարբիցէ շանչն նորա . (Լաճա . Գ . 10) .
 2 Աստուած կասարբէայ զճարքն յանէղծուէ . . . նախնչնա Բաշ
 սարկուին էճուս ճակ յաշիտարհ . (Լաճա . Լ . 25) :
 3 Լնուլ գաճոյաւ սաստուծոյ և վէրտփոխէյաւ ՚ի Գրտիսն .
 (Միւր . ԻՊ . 16) :

Սու լուսննը հիշելն օլտու .

ԳԼ. Զ.

Ը. | Ճասանլէրին կիւնահը իչիւն . Օ իրա Սէթ քէն տի ճինսինէ ֆաղիլէթ Թարլիքլէրի Թալլմ էթտի իսէ տէ՝ Վայենին ճինսի աթատէն քեօթիւ կեօրիւպ , վէ քէնտիլէրի տահա զիյատէ ֆէնալըգտէ Թարագգա պուլարագ՝ Սէթին ճինսի տախի (Նոյ նահապետտէն մատէսի) Վայենին ճինսինտէն օլմն՝ պի առէպ զըզլէր իլէ գարը չըպ՝ ճիւմլէսի եէք տիլ օ տէրէճէ ֆէ սատէ գատէմ պաստը , Թա՛քի էիլիլի վէ ֆէնայը ֆէրգ էթմէյիւպ՝ հէրքէս կիւնահը քէնտիլնէ շէրէֆ սայար իտի ¹ . Մըպ տըր տէմէկէ՝ գապահասթարը առէմ իսթէր . Թօղրու պաս տէմէկէ Թօղրու գատէմ իս Թէր . Խմտի ճիւմլէսի պիքտէն ֆէնա պուլունճա շէրան իճապ էթտի՝ քի Մլահ քէնտի լութֆուսու առ լէրին իւզէրինտէն ըէֆ պիլիլէ՝ ղազէպ վէրէ , մատամ քի նասէզա օլտուլէր Մլահըն լութֆուսնէ ² . Օ իրա կիւնահ օ գատար չօղալոր՝ Թա՛քի Մլահ ինսանը եա ըաթտըղինէ կիւճէնմէք վէ փիւշմանըգ սուրէթի կեօսթէրի ³ .

Ֆիլհագիգա՝ Մլահ ճիւմլէյէ գատըր , վէ ճիւմլէյի պիլիլը օլմաղ իլէ , անտէ կիւճէնմէք վէ փիւշմանըգ օլմաղ . ղերա կիւճէնմէք՝ գուտրէթսիլլիքտէն իճապ էտէր . վէ փիւշմանըգ՝ պիլմէմէզլիքտէն , Խմտի պու միսիլլիւ քէլամ՝ ինսանըն ֆըսգը ու ֆէսատ հալինին շիքէայէթի , վէ կիւնահըն ղայէթ ֆէնա , վէ Մլահըն էմլինէ մուղայիթ օլմասը պէյանսինտէ օլուպ՝ տույու

1 Թաղմայան լարիէ ճարդիտն ՚ի վէրայ էրլիլի , ե աֆէնայն ոս իտը հէր ՚ի սրաի իւրում ինտմոզ ՚ի լարիս . (ՆՕՆՆ . Զ . 5) .
 2 Սի մասայէ ոգի իմ ՚ի ճարդիտնը յայրմիկ յատիպէտն . վտն լիէլլոյ դոցա ճարմին . (ՆՕՆՆ . Զ . 5) .
 3 Ես սորլուցու անճ , շի սրար շճարդ . (ՆՕՆՆ . Զ . 6) .

լուր .քի՛ Լաւհ օ տերէճէ խօշանմազ կիւնահտէն ,
Թա՛ քի կիւնահմէք՝ վէ կիւնահքեար ատեմի եարաթ-
տըղինէ վիւշման օլմագ մէրթեպէսինէ գատար :

Ֆիհհմ էյէ Լաւհըն ինայեթինի , մէզքիւր ասիւեր՝
հեր վէջ՛ ինէ Թէքտիրէ միւսԹահագ օլտուլեր իսե
տե , Լաւհ քէնտի մէրհամէթինէ մէպին՝ անլերի
տերհալ Թէքտիր էթմէյիււլ՝ եիւզ իկիրմի սէնհտէն
սօնկրա՝ սու Թուֆանի իլէ հէլլաք էտէճէկինի պէյան
էտեր .քի իշիտիււլ իսեվի՛ էտէլեր . վէ Թէօյպէյէ կէ-
լիււլ Թէքտիրտէն իսելաս օլպէր ¹ , Ա է ջիւնքի ղազէպ
սու իլէ օլաճագ իտի , օ էճիլտէն կէմի ետի տէյու-
Լաւհ էմր էտեր հազրէթի՛ Արյա . քի տիւնեայը սու-
պատըղինտէ անէ կիրիււլ իսելաս օլա , Պախուսուս .քի
կիւնահքեարլեր կէմինին ետիլտըղինի կեօրիւնճէ՝ ղա-
զէպին իճրա օլաճաղինի ֆիհհմ՝ էտիււլ Թէօյպէ տէյե-
լեր , Ա է տախի ղազէպ զուհուրինտէ կէմիյէ կիրիււլ՝
իսելաս օլմաղէ ումուտ էթմէսինլեր տէյու , քիմ՝ քի օ
կէմիյէ կիրէճէք իսե , անլերի տախի պէյան էտիււլ՝
Նոյա տեր .քի , կիրէսին կէմիյէ՝ սէն վէ սէնին էվլատ-
լերին , վէ հհլն , վէ էվլատլերինն զէվճէլերի . քի
աշիքեար օլտուն անլերտէն մատէ՝ ճիւմէսինին ղարգ-
օլաճաղի , Քէզա՝ տէմէսինլեր .քի տիւնեանըն սօնու-
տըր . օ էճիլտէն էմր օլունուր .քի՛ գուլլերին վէ գա-
րատէ օլան հայվանլերին ճինսլերի գայպ օլմամագ ի-
ջիւն , էրքէկ վէ տիշի անլերտէն կէմիյէ ալընա . քի
տիւնեանըն Թէքրար շէն օլաճաղի , վէ պու ղազէպ
սայիր խուսուս իջիւն անկլանմայոււլ՝ իլլա .քի ինսանլե-
րին կիւնահը սեպէպինէ զուհուր էտէճէկի՛ աշիքեար
օլտուն :

1 Իւ էշիցին տուրդ գոյա՝ տէ կորիւր ե գամն . . . Թամ-
նակ միւնայն ճարգոյ կուտուլ է տաւլի իճ . . . թից շլլու-
կէշէշ շրոյ ՚ի վէրոյ էրիլի , աղախմէլ շաթիւնայն ճարճին .
(Օճնն . Զ . 3) :

‘Նոյ’ նիյաշ էթլեպի Տի Ալլահոս Տի ամֆ էթլեպի ինսանլերիին
 կիւնահլերիին, էտիտո նուսիյէլէ վէրճեպի Տի կիւնահլեւորլերէ,
 էտիտո բէպիէր էթլեպի Տի անլերի Տի իսլահ օլալեր:

Ճ. Ֆիլհագիգա՝ Ալլահա մագպուր-լ տըր կիւնահ
 քեար իջիւն նիյաշ էթմէք, լաքին շու շարթ իլէ՝ քի
 տուա քիմին հագգընտէ օլուր իսէ, օ տախի քէնտի
 նի գապահաթլը պիլիււպ՝ թէօյպէ տէյէ. զիրա՝ Ալլահ
 տէն ամֆ տիլէմէք, անըն պիւյիւք լիւկիւնիւ՝ հիւքմիւ
 նիւ՝ վէ մէքհամէթինի թանըմագ, վէ ինսանէ տախի
 փիւշմանըգ վէ թէվազիլք նիշանի տիր, ‘Նիճէ քի՝
 հայր Աբրահամին նիյազի իլէ՝ Աբլմէլէք փատիշահըն.
 (Օճն. Ի. 17), Յոք էրանէլինին նիյազի իլէ՝ անըն
 տաթլերինին. (ՅԲ. Խֆ. 10), Մովսէս փէյղամպէ
 ըն նիյազի իլէ՝ Խարայէլ ճէմանէթինին սուշու ամֆ
 օլտու. (Ելի. Լ. 51), Օ իրա պուրնլէր քէնտի թագ
 սիրաթլերինի տույունճա՝ փիւշման օլուպ, թէօյպէ տէ
 տիլէր, Անճագ՝ սու թուֆանի վագթինտէ օլան ինսան
 լէր՝ էթտիլքլի կիւնահտէն փիւշման օլմատըգլերին
 տէն մատէ՝ կիւն պէ կիւն ֆէնա պուրտուլէր. իմտի
 ‘Նոյ’ անլէր իջիւն նիյաշ էթտի իսէ տէ՝ գապուր օլմա
 տը. զիրա մէզպուրլէր զայէթ քէնտիլերինէ կիւմէնմիշ
 միւթէքիպիր իտիլէր¹, ‘Նասիյհէթ խուսուսինտէ տա
 խի՝ ‘Նոյ’ կերէք լիսան իլէ Ալլահըն էմրինի խապէր
 վէրմէտէ, կերէք ֆագլի ամէլ իլէ՝ անլերէ էօրնէկ օլ
 մատէ՝ գուսուր էթմէտի իսէ տէ², խլահի նէֆս օլ
 մատիլէր. զիրա՝ կիւնահ ինսանըն ֆիքրինի օ տէրէճէ
 գապատըր, թա՝ քի՝ գատըր օլմամալ էյիյի՝ ֆէնայը
 ֆէրգ էթմէկէ³, ‘Քէզա՝ ‘Նոյ’ անլերի թէքտիր էթ

1 Իսկէհանէ ՚ի իրնիլէլ «կայիյն» մէքարուսանիյ. (Խմաս. Ժ. Ի).

2 Օրուլէրորդն նոյ շարքարուլէանն տարոշ պահէայ ՚ի
 ջրկէշէշէ. (Բ. Պէր. Բ. 5).

3 Լսո տուճի. ըստանլէն ՚ի Պէշա՝ ՚ի հոսայ հս անկանին.

մէկէ գատար օլմանյուպ՝ անլերին նաչերի հարէքէթ լերինէ գասավէթ հտէր իտի : Օ իրա՝ օ վագըթ տա հա զապիթ վէ փատիշահըգ օլմատողինտէն , հերքէս քէնտի մերամի իւզընէ կիտիւպ Ալլահտէն գօրգմազ . վէ ինսանտէն հիճապ էթմէղ իտիլէր . զիրա՝ ճիւմ լէսի քիպիր , ճիւմլէսի սեղքէշ¹ , ճիւմլէսի պիատէպ , ճիւմլէսի դատտար , պիւլիւք քիւլիւք զէվք ու սէ ֆայէ միւշթագ օլմալէրի իլէ՝ Արշահապետին նասիյ հէթինտէն վէ ֆաղիլէթինտէն իպրէթ ալմազլէր :

Վ էնիճէ քի մուգատտէմ տէնիլտի . եիւզ իկիրմի սէնէ թէմամ օլունճա՝ կէմի (տապան) տախի թէքմիլ օլտու . վէ օ գատար միւտտէթ զարֆինտէ՝ թէօյպէյէ կէլէն օլմազ :

Վազար գըւ պուրատէ Ալլահըն ինայէթինէ , վէ ին սանլերին ասիլիկինէ . օ քի ատալէթ իւզընէ կիւնահ քեարլերի զարգ հտէճէք , լաքին՝ մերհամէթքեանի օլմաղ իլէ , եաղմուր պաշամազտէն եհտի կիւն էվվէլ էմր հտէր Արշահապետէ՝ քի հայվանաթլերի վէ ան լերի վէ տախի քէնտիլէրինէ իգթիզա հտէճէք նաֆա գայը ալպ , քէնտի վէ իւջ օլտու՝ Սէմ՝ Քամ՝ Յաբէթ . վէ հէլի վէ էվլատլերինին զէվճէլէրի իլէ կէմիյէ կիլ րէ , Իմոնի՝ Այ էմր օլտուղի իւզընէ իճրա հտիւպ՝ կէ միյէ կիրինճէ , հիքմէթի իսիւտա՝ մէլայիք գափար տիշարտան կէմինին գափուսուսու² , քի սայլը քիմնէ գատար օլմասըն անէ կիրիւպ իսէլաս օլմաղէ . անճագ անի կէօրէնլէր մէզագ հտիւպ՝ կիւլէրլէր . զիրա տիւ նեայը սու պասաճաղինէ իթիմաթ էթմէղլէր :

ՍԻՒԱԼ 57 .

Հէր ճինս հայվանաթլէն կէմիյէ ալլահըն :

Ճ . Սալիւմ քի սուտա եաշայանլերտէն , նէմլէր տէն՝ գօգուտէն՝ վէ ջիւրիւք աղաճտէն հասը օլան

1 Հսկայ էին ՚ի վէրայ էրլի յառուրսն յայնուիկ . (Օ՝նն . 9 . 4) .
 2 Ես փսիւայ քր քծ արատոյ նորս զբաղանն . (Օ՝նն . 17) .

Երտէն արմատը . վէ օ ճինս հայկան վէ գուշ . քի
 եհնմէղ անկերտէն իբիշէր Թանէ՛ պիրի երբէկ պիրի
 տիշի . վէ օ քի եհնիր՝ վէ Ալլահէ գուրպան օլուր՝
 անկերտէն երբէկ վէ տիշի՛ եհտիշէր Թանէ արմատը .
 Իկէր տէր սէն՝ քի օ գատար հայկանաթ պիր սէնէ նի
 ճէ իտարէ օլտուէր կէմիտէ . մալիւմ՝ քի օ կէմիսին
 պօյու իւջ եիւղ արշն , կէնիշլիկի ելլի արշն , իւք
 սէքլիկի օթուղ արշն իտի . իչէրիսի վէ տիշարը
 զիֆթ իլէ գալաֆաթլը . վէ էնի աշողտէն եօգարը
 տէվշիրիլուպ՝ Թա՛ քի պիր արշն էնի գալնճայէ գա
 տար՝ սանտուգ կիպի օլմասը իլէ Տապան տէնիլտի
 անէ՛ . Վէ տախի տէրունի իւջ գաթ . վէ այրը այրը
 սաքին օլաճագ միասիպէթլի մահալէր եափըւրը՝ քի
 հայկանէր պիրի պիրինէ զիյան վէրմէյէլէր .

Տէմէ քի՛ Վոյ սու գատար հայկանաթը նիճէ գա
 արը օլտու կէմիյէ ճէմ՝ էթմէկէ . զիրա նիճէ՛ քի անլէր
 իսիմ էտինմէք իչիւն հաղրէթի Վտէմին հուղուրինէ
 տախիլ օլտուէր . քէզա՛ խէլասլէրի իչիւն պա էմրի
 խիւտա կէմիյէ կիրիւպ՝ Վոյ նահապետին իգաաթը
 տէն ջրգմատըլէր , Վէմինին եափըւրըլի եէր՝ Թէվրատ
 տէ պէյան տէկիլ իսէ տէ , տէնիլը քի Վնթէքէատէ
 եափըւրը , նիճէ՛ քի Սոմսէս խորէնացի եազար՝ ճիհան
 նիւմատէ .

Ս Ի Ի Ա Ս . 38 .

Ետ՛ուր տի գուշարը՝ անըն շողեղ օլտուշինի ինտուէր Քերգ
 էտիւղ թէօյտէ Կէրիլէր՝ յի՛ :

Ճ . Տէմէտիլէր . Թան կեօղիւնէ շաֆգ լաղըմ՝ քի
 կերօրէ . ճան կեօղիւնէ լութֆ լաղըմ՝ քի Ալլահըն ի
 նայէթինի Թանըլըպ Թէօյպէ տէյէ . զիրա կիւնահէ
 ըի սէպէպինէ՛ Ալլահ քէնտի լութֆուէու անկերտէն
 գալըրըմը օլմաղ իլէ՛ նիճէ՛ քի օ գատար միւտտէթ

1 Ալլահ Գուշ Կէշ Գուշան . (Վոյն . Զ . 14) .

Ալլահըն ինայեթինի ֆեհմ էտեմեղ օլտուլեր , քեզա զաղեպ վագթինտե տախի կեօրտիւքլերինտեն իպրեթ ալմատըլեր , Պէլի միւմբիւն իտի պախուսուա պօրճ իտի ֆեհմ էթմեք , քի էօյլե մեֆրեթ կեմի անի քի Նոյ Ալլահըն էմրի իլե եամար թեհի օլամագ . էլպեթ պուստե պիր հիքմեթ վար տրր , խուսուսա քի պու գատար հայվանլեր , տաղի վե եապանի ճանալարլեր վե գուշեր հիքմեթի պարի սըրասը իլե անե կիրերլեր , վե Նոյ տախի պուենճե թերթիպ իլե անտե օթուրուր տեյուլ իպրեթ ալմագ լաղմ իրեն պիր իշ եերինե սայմայուպ եհնե զեֆք ու սեֆա մեճխանտեն եեյիւպ իլիւպ շաղ ու մեսրուր օլուր խտիլեր ¹ ,

Արօճա միւլահագա էյլե պուրատե կիւնաս քեարլե ըին հալի քեֆիլեթինի . զիրա կիւնաս էօլիւսիւ թօլ տուղե հալտե , տեյր ագապ եայտան օգ ջըգար կիպի ատայեթ սիճիլաթընտե տեյրճ օլան զաղեպին իճասը թեքմիլ օլա տեյուլ , հիւքմ օլուսուպ աջըրը կեօյիւն վե զեմինին սու խաղինելերի վե փուսարլերի ² , Պէ ըիւզ կեար աղիմ գասըրկա իլե էսիւպ ըույի ասիւման զու լումաթ իլե գապլանըպ տիւշմանե գարը ճենե էտեր հիսապը , եաղմուր օգլերի խըշմ իլե իներլեր , Մեզ պուրլեր ատեթա եաղմուր զանն էտիւպ էլպեթ քե սիլիը կեչեր , զեվքե մանի օլմըն տեյուլ պիրիպրլե ըինե զայրեթ վերմետե ³ , Ամտի կիւն ագչամա գա տեմ պասըպ եաղմուր գարարըն արթըրմագ իլե , պու նե հիքմեթ տիր տեյուլ հերքեա էնտիլեյե վարընճա , իշ իլտեն կեչիւպ սըղնաճագ եեր արարլեր , թեօյպե

1 Սորէին ե ընդէին , կանոյս տանէին ե արանց լինէին , Տինե յօրն՝ յորում էճուպ նոյ ՚ի պապանն , ե ոչ գիտացին Տինե էին ջրհեշեշն , ե էբարչ զամենէսին . (Սորթ . Ի՛Գ . 38) .

2 Եւ պատուեցան ամենայն աշքիարտ անբնորոց Բաղճայ . ե սա հանէ էրկիդ Բոցան . (Օնն . Ի . 11) .

3 Արթ էկայ ե վայելեցորտ ՚ի Բարուլիւնն որտ կան . (Իճաս . Բ . 6) .

տեմեկէ վագըթ վար իբէն՝ կիւլիւշիւայ զէվքէնտիւեր՝ շիմտի չաղըըլլայ աղիշիւրէր՝ լաբին իշխտէն պուլուն մաղ . նիճէ թի՝ քէնտիւերի իշխտմէտիւեր Ալլահըն էմրինի ¹ .

Վեճիտէ գալտը եէյիւայ իշիւայ՝ սէֆոյէ մէշլուլ օ լանէր , նասիչէթ տիյնէմէյիւայ՝ Վոյ նահապետի մէ զագ էտէնիւեր . Վիճէ օլտու քէնտի գուվլէթի պա զուլէրինէ կիւվէնէն մէրտ իկիթլէր . նէ՞ միւլահազա է տէրլէր ֆըսգ ամէլ չիլքինտէ խըղիլր կիպի եաթանլէր . Վեճիտէ սագլասա կէրէք զուլումքէար ատեմ՝ զատ տարըրգ իլէ ճէմ էթտիկի մալ . զիլրա՝ սու տիւնէայը ալտը , Քիմի սօֆրասընը պրաղուլ գաչաճագ էէր ա ըար . թիմի՝ սէվտիկինտէն այրըլլայ՝ քէնտի խէլասընէ պագար . թիմի՝ էվլատընը գուճաղինտէն աթար . սա պիլէր աղլայըլ կէնճլէր աղաճլէրէ չըգարլէր . ինթիլ եարլէր կէնճլէրտէն իմտատ ումարլէր . պիւլիւք թիւ չիւք զայ ագլ՝ էլ այագ թիթիլրէր , իւրէկ օյսար , թիմնէ թիմնէյէ եարտըմ էթմէղ . զիլրա հէրքէս քէնտի չարէսինէ պագար .

Հէյ վախ , պու նէ՞ ֆէլաքէթ տիր տէրլէր , Վոյ պիլիէ խապէր վէրտի՝ պիլղ ինանմատըգ , անի աճմագ էէրինէ գօյտուք , լաբին՝ օ ալիմ՝ , պիլղ աճմագ . մութլու անէ թի՝ կէմիտէ հըֆղ օլմուշ , վա՛յ պիլիէ թի հէլաք օլաճաղիմիլղ տէրքէար . Վնասըր էրպա պիլիէ տիւշման . գօֆրագ աղլընը աչմըլ թի եուտա . սու չօղալըր թի պօղա . ըիւզկէար շէտիտ էսիւպ սարսար թի երգա . աթէլ օ տէրէճէ գալպիմիլղի եագար՝ թի ճէմի սու լար անի սեօնտիւրէմէղ . ասիւման էիւզիւնիւ սագ լատը պիլիտէն սիւեահ պուլուլթլէր իլէ . զէմին կէօրիւնմէղ օլտու սուտան .

Պաղըսը աճէպ գապիլ՝մի կէմիյէ կիրմէք տէյու ու

1 Վիճիտէ կիւլիւշիւայ զէվքէնտիւեր . . . այսուհետեւ էս ծիծաղեցոյց շիմտի չաղըըլլայ (Վ. 24) .

մուտ հտէր, զերա կէմիտէն զայրի սրղնաճագ եէր
 եօգ. լաբին հալ պուքի՝ անրն տախի գափուուու գաւ
 փալը, Սէ եաղմուր զայեթ շիտտեթ լի պիր գարար կէ
 մէկ իլէ՝ սու կիտերէք եվէրէ կիրիւայ, ալթ գաթտե
 օլան՝ օրթա գաթէ չըգար. վէ անտէն եվին իւսթիւնե
 ումուտ հտէր իքէն, անիտե սու պասար:

Նազար էյլէ Ալլահըն էմրինե մուղայր հարէքէթ է
 տէնլէրին սէֆիլ ու փերուչան հալինե. զերա եաղմու
 րուն հարէքէթինե նազարէն՝ զարգ օլաճագլէրինի
 մուհագգագ պիլէրէք, ճիւմէսի կեօղլէրինտէն սէ
 կիպի եաշ ագըտըպ՝ վէ զայեթ տաղի տերուն պիրլէ
 ահ ու ֆիղան էթտիլէր իսե տե, մաղֆիրաթ վագթի
 կէջիլ օլմաղ իլէ՝ խելաս օլամատըրէր, Ֆիհագգիգա՝
 զագէպ զուհուրինտէն կիւն եվվէլ թէօյպե տէյերէք,
 պիրէր տամլա եաշ կեօղլէրինտէն ագըտալէր խտի,
 կիւնահլէրի ամֆ օլուպ՝ զարգ օլմաղ իտիլէր, Սէ պս
 զըսը եիւքսէք տաղլէրէ ումուտ հտէր, լաբին՝ մարի
 ֆէթ օ՝ տաղէ վասը օլմագտե. զերա՝ տերէ վէ տեփե
 սու ալթընտե գալոր. գըրտա պուլունանլէր՝ եիւքսէք
 տաղլէրէ ումուտ հտիւպ անլէրէ չըգարլէր իստե՝
 նէճաթ պուլմատըրէր. մատամքի անլէրի տե օն պեշ
 արըն սու աշոր՝ 1. քիլի իւզմէկե զայրէթ հտէր,
 լաբին նէ՞ միւմքին. զերա գըրգ կիւն գըրգ կէճէ
 պիր գարար եաղմուր սաղանագ իլէ կէլիւպ՝ վէ է
 պէտի գարա կեօրիւնմէզ օլուպ՝ կէմիտէն տիշարը
 գալան ճիւմէ ինսան վէ հայվան զարգ օլտուլէր 2.

Իպրէթ ալ, Նոյ սու եիւղէրինտե պիլ քէտէր գալոր
 կէմիտե, կիւնահլէքարլէր պօղուլտուլէր գարատե.

1 Հնգլեպասան հանգուե Բարչրայաւ Ըտերն 'ի վէր և Ճաճկէայ
 շափնայն լէրինս. (Ն՝) անն. Լ. 20).
 2 Եւ եւե տէյերն 'ի վէրայ Էրկրի շատաստանն քիւ և շատա
 սուան գիլէր... և վատա միւնայն Տարճին շարժուե 'ի վէրայ
 Էրկրի... և միւնայն Տարդ. (Ն՝) անն. Լ. 12).

Այլապէս ճիշդութի պէտքով տիր, սատար գուրունու նկ
բէտե օլաա հըրթղ էտիււլ խիյանէթի թէքտիր էտեր.

Վէ իւղ էլլի կիւն սու եիւքսէքլէնիււլ¹, կէմի տախի
իւզէրէք Լըրմէնիատան գօսիրաւի Արարատ նամ էյա
լէթտե, Սասիս տաղը իւզէրինտե գարար գըրը²,
Տէմէ քի անտէն եիւսէք տաղ եօ՛ւմու՝ քի Տապան
անտե օթուրու. գապիլ քի օլա. լարին՝ օ կէմինին
գափուտանը Այլա՛հ օլմաղ իլէ, անըն Սասիս տաղին
տե գալմասընը միւրատ էթտի³.

Լըյիմտի ես կիւնասհ.բեար Ատէմ՝ միւլահազա
էյլէ հէր տէմ՝ զիրա նիճէ քի անպէրէ օլուու, պիր
կիւն տախի սանա օլաա կէրէք. ալէլ խուտու՝ սէն
տահա զիյատե թէքտիրէ միւլթահազսըն. զիրա՝ ան
լէր Աոյ նահապետին վաղինի տիլէմէտիլլէր, սէն՝
Քրիստոսուն Աւետարանընը տիլնէմէղսին. անլէրէ
սապրգ էմնալ եօգ իտի, սանա հիւտապրղ էմնալ վար
իքէն, եէնէ իսլահ օլմայոււլ հէլայի նէֆսին իւղրէ
կէզէրսին. Ֆիլըրին իլէ պիր տաղ իւզէրինտե պէլլէ
քէնտինի, վէ իղէտիկին կիւնասլէր՝ անլէրի քի լթի
րաֆ (խոստովանէլ) օլմասըն, սու թուֆանը կլպի
էգրաֆընը գուշամընը քի սէնի զարգ էտէ⁴. զիրա
Քրիստոս մահլէր կիւնիւնիւ սու թուֆանընէ պէնկ
զէտիր⁵. Աիսմանի տիւշման՝ հէր նէ գատար մէրհա

1 Եւ Բարձրացաւ Լուրն՝ ի վերայ երկնի յառաջս հարիւր յէ
"ուն. (Օճն. Է. 24).

2 Եւ նոսրաւ գողանն . . . ի վերինս արբարայ .
(Օճն. Ը. 4).

3 Քանչէի ե ի սկզբունէ ի կորնչիլ սկայեյն՝ միւրարտանից
յոյս աշխարհի ի լստափայտն աղաւտնէալ էլուղ աշխարհի
շտաւիլ լինէլոյ տ յէտա՛մբդ նաւաղէտէալ. (Աճա. Ժ. 6).

4 Ոչրէր Բնաւ Էրկնի՛հ էս յառաջ լարի, շի անօրէնուլիւնիւնը
գնայեյ ի՛նչ շտարլ էշէն շինն. (Սաշոս. Խ՛. 5).

5 Որչէս առաքսն նոյի, նոյնչէս էշիյն գուրապն որբոյ
հարայ. (Սապի. Ի՛. 57).

մէթսիդ օլտա, հիւքմիւ հօլտիւրիւն՝ ճէյտէք սիւրէր .
 լաքին՝ քէպիք կիւնաս հնասննն պու աիւնէատե հէլ
 լաք օլմասնն սէպէպ օլտուգտէն մատէ՝ ախրէթտե
 տախի էպէտի թէքտիք օլմասնն սէպէպ օլուր . Քէ
 պիք կիւնաս իշէյէն՝ Ալասնն մուհապէթ պէնտինի
 գորոպ՝ կէօյա Ալաստէն գաջմը կիպի սալլըր . ան
 ճագ Ալաս մէրհամէթքեանի գաջան գօյունու չօ
 պաննն արատըղի կիպի կիւնաս քէարը չօգ տէֆա չա
 դըրըր ¹ . վէ լաքին օ քի թէօյպէյէ կէլմեղ, վէ կիւն
 պէ կիւն ֆէնալըչտէ թարագգա պուլուր, օ վագըթ
 Ալաս քէստի լուծֆուունու աննն իւղէրինտէն գալ
 տըրըր . Աստէն պիւլիւք զպէպ օլմաղ իսասնէ՝ քի
 Ալաս անտէն լուծֆուունու րէֆ էտէ . զիրա հօլլու
 թէմամ՝ օլուպ՝ զպէպ սիճիլի եաղըրն՝ ճէ՝ կէրի տեօն
 մէք գապիլիպի ախր . նիճէ քի օլտու մէղքիւր ախ
 լէրէ, Սոգոմ գոմըր ճէմանէթինէ, Քլրաղունէ, վէ
 տախի չօգլէրինէ . իմաի էկէր զպէպտէն իէլաս օլ
 մագ ախէր իսէն՝ կիւնաս իշէմէ . վէ էկէր եանըլպ
 կիւնասէ աիւշտիւն իսէ՝ թօղրու գալպ իլէ թէօյ
 պէյէ կէլ .

ՍԻՒԱԼ 39 .

Երջ շարգ օլմնէրի աճըլպ շէճ էրէէրի ի .

Ճ . Եթտի . զիրա իսասնէ պօրճարը միւքէտտէր օ
 լանը աճըմագ . լաքին՝ օ քի Ալասնն էմրինէ գարը
 տուրուր շէրան թէքտիք օլուր . Իմտի թէօյպէյէ կէլ
 մէյէն ատէմին թէքտիք օլմասը՝ Ալասնն առալէթի
 իւղրէ օլմագ իլէ, անի կէօրէն Ալասնն շէրիյաթըր
 մէտոհ էտիւպ իպրէթ ալմագ ճայիղ . Պէլի՝ Երջ շէմ՝
 էտէր իաի . լաքին տէկիլ քի Ալասնն վէրտիկի զա
 դէպէ, իլա քի՝ իսասնէրին նաշէրի հարէքէթինէ .

¹ Պարթարտէ տաիս՝ ե էս րոտնամ տա յէչ . (Սուշ . Գ . 7) .

Հազար յարս օլտու սու թուփանը .

Ճ. Սայիս այնտե օլտու տեհիլըր . զերա եկեր գըլ
էննասընտե օլտա իտի , գապիլ .քի՛ գապիլաթտէն տիր
տեհիլըր իտի . Սէ տախի չիւնքի պահար էյամը սեփալը
վագըթ տըր , էօլէ ֆէրահ էտեճէք զէմանտե զագէ
պին զուհուրի՛ զիյատե գասալէթ օլա զալիմլէրէ :

Նոյ տիլի՛ Գի իրի՛ ի ձէ գարար վագըլէ գալաճագ արը իէ՛հիդէ :

Ճ. Պիլմէզ իտի . զերա պու խուսուստե՛ Ալլահ
վագըթ պէյան էթմէտի անէ . վէ .քէնտի տախի սիւ
ալ էթմէզ . մատամ .քի .քէմայի մերթէպէ իգասթ
էթմէնին շարթընտէն տիր՝ սեպէպ սիւալ էթմէյիւպ՝
էմրին իճրասընէ տիգաթ էթմէք . Ֆիլհագիգա՝ Նոյ
սատըգ օլմաղ իլէ իթիգաթընէ խելալ վէրմէյիւպ՝ էվ
լատիլընի տախի թէսէլա էտէր .քի Ալլահըն ինայէ
թիստէն գաթի ումուտ օլմայալըր : Հագիգաթ՝ պու
մատտե զայէթ ազիմ սըգընթը , վէ էմսալի սապգաթ
էթմէմիշ պիր սերէնճամ իտի . զերա մէճպուր օլտու
էվնի վէ ըահաթլըղնի թէրք էտիւպ՝ կէմիլէ կիրմէ
յէ , ալէլ խուսուս .քի՛ չըգմագ էլնտե տեկիլ . Ֆէ
գաթ ախիլըրէ օլան զագէպի վէ .քէնտիինն հիքմէթըն
թարիք իլէ խելաս օլտուղնի Ֆիլքիր էտիւպ՝ մէմուեն
օլուր իտի Ալլահտէն . նիճէ .քի՛ անըն իթիգաթը
մէտհ օլուսուր ազիգ .քիթասպտե 1 :

1 Հաւասարդէ արեալ հրաման նոյի վանն լե ևս էրէէլեայն
շահի հարեալ կողմէր զպատմանն ՚ի ֆրէնսիէնն քան իւրոյ ,
որով դասիւայ զաշխարհ , և հաւասարոյն արդարութեան էշե
ժառանգաւոր . (Մէրո . ժ.Ա . 7) . Նոյ գարս կարարեալ
արար . և ՚ի ժամանակի բարկութե էշե վերահաշարութի .
(Սէրոս . ԽԳ . 17) :

Նոյնէ՞ գործարքն ալ որ կէսիքէ .

Ճ. Պիր սէնէ . զիրա երևզէ Ան կիւն սու պիր գա 91. 90
րար գալու պատէհու հիւրմէթի խիւտա ազալու պէ
րիւնիւր տաղէրին պաշ 1. Օ իրա եկէր սու թէզ
էլտէն շէքիլտէ խի , Ելլէրին գօգուսու հէվայի Փէ
սատէ վէրիւ պէմիտէն ջըգանիւրէ քէտէր վէրիւ Լ
տի : անճագ սույուն օ գատար վագըթ տուրմասը Լ
լէ , Ելլէրին պազըսընը պալըգլէր եէր . վէ պազըլէրի
չիւրիւր :

Վէ գըրգ կիւն տալի կէշինճէ , Նոյ կէմինին փէնճէ
րէսինի աջու՞ գարդա գուշունու իրսալ էտէր քի տիւ
նէանըն հալինտէն խապիւր ալա . լաքին օ քէնտի պօ
ղազի տէրտինէ մէշըու օլու պ կէրի տեօմէզ . Պատէ
հու մահճու պ գուշ կիւմէրճինի իրսալ էթտի , վէ
մէզպուր գօնաճագ եէր պուլամայու պ կէրի տեօմէր .
Վէ եէտի կիւնտէն սօնկրա թէքըար անի իրսալ էթ
տիքտէ : միւթտէճի հիսապը աղզնէ զէլթին տալը ա
լու կէտի կէմիյէ 2 . Նոյ անի կէօրիւնճէ անկար քի
սու շէքիլիւ տիր . վէ եէտի կիւնտէն սօնկրա թէք
րար իրսալ էթտի կիւմէրճինի , լաքին կիւմէրճին զալ
րի ալտէթ էթմէզ : Իմտի Նոյ կէմինին իւսթիւնիւ ա
ջու՞ զէմինի գուրու կէօրիւնճէ տիւնեայէ եէնի կէ
միշ կիպի շաղ օլուու , վէ Մլաս հ տալի էմր էտէր ա
նէ քի կէմիտէն տիրարը ջըգա . քէնտի վէ էհլի , վէ
էվլատիւրի վէ անլէրին զէվճէլէրի , վէ ճէմի հայ
վանաթլէր :

1 Եւ անապէր Ըտըն յէր կորիւր և յիւնան տառար . . . Երևէ
յան գլուխի լէրտնոյ . (ՊՆՆ . Ը . 3) .

2 Եւ գործաւ առ նա աշտանին ընկ իրէկի , և ունէր տէրի
յիլէնայ շէտը ՚ի Բէթտի իւրուտ . (ՊՆՆ . Ը . 11) .

«Արձեւն կեփէնէ կերէր իսէն՝ ելլէլն՝ «Ար», «օնկր» իւր օլլուս ,
 «օնկր» էհլէ , յէ «օնկր» կէլնէրի կերէլու . ԼԵԳՊԵՆԻՊԷ՝ էլէ
 յէլն «Ար» , «օնկր» էհլէ , իեղս . ԷԼԼԱՊԿԵՐԻՆԻՆ՝ «ԻՊԵՆԵՐ»
 «նէրի» շէլճէլէրի ԼԵԳՊԵՐ .

Ճ. Այսմիյէ կիրէր իբէն՝ երբէք . քէնտի զէլճէսին ,
 տէն այրը կիրմէսի . անկէրին կէմիտէ էվլատ արզու ,
 սինտէ օլմամալէրինէ նիշան խտի . Օ իրա՝ կէմի անկէ
 ըին խէլաս օլմասը իջիւն թէրթիպ օլունմաղ իլէ՝ իս
 թիղփար մահալի միսիլլիւ (տեղն ապաշխարանաց)
 անտէ թէն սէփալէրինտէն կերի տուրմագ վաճիպ ի
 տի . նիճէ քի՝ սուրբ Եկեղեցի ապաշխարանք կիւնկէ
 ըինտէ մէն էտէր թէն սէփալէրինի . Ա է ջրգտըգլէ
 ըինտէ՝ Տէր պիւրիսին է՛՛՛ն՝ քէնտի աշտը սըրա ջրգ
 մասը , կէմիտէն ջրգտըգտէն սօնկրա՝ անկէրէ էվլատ
 էտինմէկէ ըուխսէթ օլտուղն անկլանըր .

Ի Ք Ի Ն Ճ Ի Տ Է Ն Ր

Ս Ի Ի Ա Լ 1 .

Ի նիճի Կէհր նիճէ փերգ օլուր էլիլիսինիէն .

Ճ Ի Վ Ա Պ

ՄԱՅ՝ կէմիտէն ջրգտրգտէն սօնկրա , Ալլահն
անէ օրհնութիւն վերիւայ՝ գապլ (ուխտ) էթմէսի ի
լէ , Պէլէ իւք տէհրտէ օլան ինսանլերին նաշերի հա
րէքէթի սէպէպինէ՝ Ալլահ անլերէ զազէպ վէրտի .
անճագ՝ իբինճի տէհրտէ ինայէթ հտիւայ՝ թէսէլա
հտէր ինսանը՝ քի գաթի ումուտ օլմասընլեր , Սիրա՝
Մոյ կէմիտէն ջրգտրգտէն սօնկրա՝ պաշատը կէօյտէն
խէլաս նիշանը պէյան օլմաղա , նիճէ քի՝ ալիմնէմա
(Ժիաթան) պարըլըգ նիշանը տէնիլտի .

Ս Ի Ի Ա Լ 2 .

Մոյ իէմիտէն լըգընճա նէրէպէ «տիէն օլրու» :

Ճ . Ի յըմէնիատան գօլիրաղի Արարատ էյալէթինտէ՝
Սասիս Դաղի գուրպի Մախիջէւան տէնիլէն էհրտէ .
քի իւք գօնագ տէմէք տիք , Պուրատէ խօշճա միւլա
հազա էյլէ՝ Մոյ նահապէտին փաղիլէթինի , օ՝ քի պիր
սէնէ կէմիտէ մէքս օլուպ՝ տիշարը ջրգտրղինտէ , զայրի
պիր իլէ մէշուլ օլմաղտէն , տէր հալ մէզպիհ (սէ
ղան) էափրպ՝ ճէմի էհնիր հայվանլերտէն գուրպան
հտէր , վէ շիւքը հտիւայ՝ մէմուռն օլուր Ալլահտէն՝ ,

1 (Ինէւայ նոյ սէշան ար , Խ էաւ յոմէնայն անսանոյ «բոյ
Խ յոմէնայն թուրոյ «բոյ , Խ էհան ոշլուիէլ ի վէրոյ «է
շանոյն . (Պնն . Լ . 20) .

կեօրիւնիւր իտի, լաբին՝ սօնկրա պարը շրգ նիշանը օլ տու, քի ինսանլէր խեվֆի հտիււպ՝ կիւնաստէն կէրի տուրալէր. զիրա պարը շմագ՝ կիւճէնմէքտէն սօնկրա օլուր, իմտի Մլլաճ՝ ինսան իլէ պարը շտը տէնիլըր ի սէ, հվիլէլա՝ անըն կիւճէնմիշ օլտուղի անկլանըր. վէ կիւճէնմէք գապահաթ սէպիպի իլիւն տիր: (1) Էճիլ տէն, ալէիմսէմայը կեօրիւնճէ՝ տիւշիւնմէք ճայիղ՝ քի Մլլաճա գարը ճարեքէթ հտիււպ՝ անի թէքբար կիւճէնտիլմէյէլիմ՝ քի թէքտիր օլմայալմ, Պիլ՝ Մլլաճ վատ էթտի՝ քի պիր տահա սու իլէ տիւնեայը թէքտիր էթմէսին, վէ լաբին՝ պու ճէվապ իլէ կիւնաս, քեարէ բուխսէթ վէրիլմէտի՝ քի խթէտիկինի հտիււպ թէք տիրտէն խալի գալըն, իլա՝ պաշգա դարը զազէպ վէրիւր, Վագաւա ալէիմսէմա՝ էայ շէքլինտէ 1. վէ էայ ճէնը ալէթի տիր. վէ պու տիւնեատէ անըն պիլա օգ կեօրիւնմէսի՝ Մլլաճըն մէրճամէթինին պէյանի տիր. Օլրա՝ քէպիր կիւնաս իլիլէյէն՝ տիւշման կիպի Մլլաճա գարը կեօյա ճէնկէ չըգար. վէ Մլլաճ մէրճամէթի օլմասը իլէ՝ չօգ տէֆա սապը հտիււպ՝ անի թէքտիր էթմէզ քի թէօյպէյէ կէլէ, լաբին զանն էթմէ՝ քի տու յիմա սապը հտէր, զիրա՝ էայ գուրուլու տըր. Էլ պէթ պիր կիւն անտէն զազէպ օգու չըգաս կէրէք 2. Պախուսուս էայ նէ գատար կէրկի օլսա, օ գատար զարպ իլէ վուրուր օգու, քէզալիք՝ Մլլաճ նէ գատար չօգ սապը էթսէ՝ օ գատար շիտտէթիլ օլուր զազէպի 3. Իմտի ալէիմսէմա խարէթ տիր ալէմէ՝ քի Մլլաճտէն խեվֆի հտիււպ՝ զազէպ օգուստէն խէլաս օլա 4.

1 Օռէշն իճ էրիյ յամպ. (Ման. Թ. 15).
 2 Մլա թէ ո՛ր դասնայտ առ նա, զտար իւր սրէալ է, և շու շէշն իւր լարէալ. (Սաշ. Է. 13).
 3 Յորթամ ժամ առից՝ էս ուշիշ դասէյայ. (Սաշ. ՆԴ. 2).
 4 Երուր էրկիւշուծայ իոյ նշան, շի ապրէյի ներեսայ և շէշան. (Սաշ. ՄԹ. 4).

Ալլահըն ինսան իլէ պարըշմազ, է-թօր գալլէ էլէհէնի,
նի՞ճէ անկլանըր.

Ճ. Պիր քիմնէյէ մէրամ անկլաթմագ՝ անըն պիլև
տիկի լիսան իլէ սեօյլէմէկէ միւհթաճ. օ էճիլտէն
Ալլահ ինսանըն անկլայաճաղի մէնալալ իւզըն՝ քէնտի
միւրատը ալիյէսինի պէյան էտէր ազիզ քիթապտէ,
կէօյա տիլիզէ իշարէթ իլէ սեօշ անկլաթմագ միսիլ
լիւ. Օ իրա ինսանճա պարըշմագ՝ էախօտ գալլէ էթ
մէք ագրան պէյնիստէ՝ գաթի նիզատէն սօնկրա՝ իբի
գարաֆըն ըիզասը պիր օլտուղի պէյան էտէր. վէ լա
քին՝ Ալլահըն պարըշմագ գալլէ էթմէսի՝ էալընըզ քէն
տի ըէյի վէ քէնտի գարաֆընտէն օլմաղ իլէ¹. անըն
մէրհամէթինի տույ էտէր. Օ իրա Ալլահըն ինսան ի
լէ գալլէ էթմէսի տիկիլ քի քէնտի մէճպուրիյէթին
տէն գալլէ էտիււլ՝ ինսանէ պօրճըւ օլմագ տըր, իլա
քի՝ Այո նահապտի վէ ճիւմլէ ինսանյէրի թէսէլա
էտիււլ քէնտի ինայէթինէ լայիգ էթմէք. քի
Ալլահըն քէրէմիլինի ունութմայըւլ տայիմա մէմնունիլ
յէթ պիլըն, անըն իզաաթընտէ օլոււլ՝ էպէտի տէվ
լէթէ վասըլ օլալէր.

ՍԻՒԱԼ, 5.

Նոյ վէ անըն էլլապլէնի՝ սօնկրա նի՞ճէ օլտուլէր.

Ճ. Քէնչպէրլըք հէր իշտէն իգթիզալը օլմաղ իլէ,
Նոյ ըէնչպէրլըկէ միւհթագ օլարագ, Սասիս տաղընըն
էթէկիստէ պաղ տիբիււլ (քի հալէն օ մահալէ էրմէ
նիճէ Արկուռի տէնիլըր, էսնի ամմա չուպուղի տի
քիլէն էէր). վէ անըն շէրապիստէն իլիււլ՝ աչըգ վէ

1 Ինսանէ քիճ ցիոյ, այս է նշան ուխտի, զոր ուխտէյի էս
ընդիս և ընդ յէշ. (Օ)նն. թմ. 17).

իւրեան եւթար . Ա է իբրնճի օղու Վամ, անի կեօ
 րիւնճէ՝ հօրթիււյ հըթղ էթմէտիկինտէն մատէ՝ մէ
 զագ թարիբի իլէ գարտալէրինէ տախի խապեր վէ
 ըրր . Աքրին անլէր Սեմ վէ Յարեթ՝ աթա իզգէթի
 սագլամնզ իլէ՝ արգալէրինէ էսպապ ալլայ՝ կերի կե
 ըի կիտերէք . փետերիբինի հօրթաիւլէր . քի ճիպլագ
 լըղնի կեօլմէլէլէր . Ա է Արոյ այլըլլայ մասլահաթը անկ
 լարնճա՝ պէթտուա հտեր Վամն օղու Վանանէ¹ ,
 զիրա տէնիլիք . քի Վանան էվիլէլա տէտէսինի օհալտէ
 կեօրիււյ՝ պտպասը Վամն սեօլէտի , օ տախի գար
 տալէրինէ . Ա է նիճէ . քի իլք տէհտէ Վայենէ լա
 նէթ միրիլիււյ՝ կիւն պէ կիւն ֆէնա պուլմասը իլէ՝
 փետերինտէն ըհտտ օլուտու . քեզա իբրնճի տէհտէ՝
 Վանանէ լանէթ վէրիլտի . վէ Վամ տախի աթա
 տուասընէ լալիգ օլմատիլինտէն , կիւն պէ կիւն . քեօ
 թիւ պուլոււյ՝ Արոյ անի ըհտտ էթտի .

Օ իրա տէնիլիք . քի Վամ պիւլիւճիւլիւլէ վէ սալ
 ըի պի տտէպ հարեթէթէ սիւլիւք հտեր խի . լարին
 Սեմ, վէ Յարեթ , անլէր . քի աթալէրինին իզգէթինի
 թանրտըլէր , Արոյ անլէրի օրհնել հտիււյ՝ Վամն գուլ
 հտեր անլէրէ , Պախուսուա ճիւնքի Մեսիհ Սեմին ճին
 սինտէն թօղաճագ խի , վէ Յարեթին ճինսինին տա
 խի անէ խման կէթիրեճէկինի՝ Ղալահըն իլհամը իլէ
 պէյան հտեր² , Ֆիլհադիգա՝ պու պապտէ փութփե
 ըսթլէրին Մեսիհէ խման հտէճէքլէրի անկլանըր . նի
 ճէ . քի Արմէնի միլլէթի տախի Յարեթին ճինսինտէն
 օղոււյ՝ Մեսիհէ խմանը : Պախուսուա . քի Ուրհա փա
 տիլահը Ղըգար , օ . քի Արմէնի միլլէթինտէն խի ,
 Մեսիհ էֆէնտիլիլին սուրը Արուսաղէմտէ էթտիկի
 միւճիւլաթլէրի իլիտերէք , անէ մախուսա տալմ վէ
 քեաղըտ իրապ հտիււյ՝ ճիւլմէլէ փութփեթէսթ (հէթա

1 Ղիճէտլ հոնոն հոնուլ . (Վ)նն . թ . 25) :

2 Միլլաթիլէսյէ քի յաթիլի . Խ քիլիլէսյէ 'ի հոն սէհայ .
 (Վ)նն . թ . 27) :

նոս) վատիշահչերտէն է վկայել ինանսը. վէ է ֆէնտիմիզ տասի աննն քեաղըտընա գարըըըգ ճէվլապ էազար, Նիճէ քի Սոլսէս խորէնացի քէնտի քիթապընըն ի քինճի հիասէսինին օն թօղուղ ֆասընտէ էազար:

Նազար էլլէ Քամըն քեօթիւլիւկիւնէ, կիւնաճ աթէշի՝ սու թուֆանի իլէ հէնիւղ թէսքին օլմուշ, Քամ՝ թէքրար ալէվէնտիրիւպ՝ վէ քէնտի զիւրիյէ թինէ քեօթիւ էօրնէկ օլարագ, կիւնաճ ֆէսատը էէնէ պաշատը զուհուրէ կէլմէկէ:

ՍԻԻԱ, 6.

Մեճէ Կաշըլըլէր ինանէլէր Կիւնէլէր Կէօր Կարաֆըն:

Գ. Ժ. Ժ. 1

Ճ. Սեմ, Քամ, վէ Յարէթին ճինսլերի կիւն պէ իւնն չօղալարագ, օլտուգլերի եհրտէ սըղըշմայըպ՝ հա սէպիլ իգթիզա հէր պիր ճինսին պիրէր սէմթէ կիթ մէսի իճապ էթտի, քի իտարէ օլալէր. զիրա օ՝ վագ թին ստէմլերի էքսէրի ճիթճի օլմաղ իլէ, ալիմ՝ օ

Գ. Ժ. Ժ. 2

վալերէ վէ էայլալերէ միւհթաճ խիլէր, Կմտի՝ մինա սիպէթլի եհր արամագ գաստի իլէ, պիր քիւլիւ խալգ՝ պախուսուս ճէպպար քիմնէլէր կէօջ էտիւպ՝ Պաղտատ օլասընէ կէլտիլերինտէ, միւշալլերէ էթտիլէր՝ քի տահա պիրիպիրլերինտէն այրըլմազտէն՝ ճէ միյէթ իլէ գուլէ հիսապը մէմլէքէթ էափալէր՝ քի տսիւմանէ սէր չէքէ. վէ օ՝ գուլէ քէնտիլերինէ պիր էսէր օլուպ՝ աննն իլէ իսիմ՝ վէ շէրէֆ քէսպ էթմիշ օլալէր. վէ նիճէ քի ֆիքիր էթտիլէր, տէր հալ իճրասընէ զայրէթ էտիւպ՝ պինայէ պաշատըլէր, Լաքին պու իշէ մուպաշիրէթ էթմէկէ սէպէպ՝ անլէրին եէք լիսան իւզերէ թէքէլիւմ էթմէլերի օլմաղ իլէ, Ալաճ անլերին պէլլէտիկիլ լուղէթլերին մա նէսինի գարըշտըրտը՝ քի պիրի պիրինին տիլինի անկլամայըպ¹, պաշատըգլերի պինայը թէլք էտէլէր:

1 Ղէյոյ էլջոտ է խաթնակէսյոտ անդ շլէզուս նոյս, շի Տի լսիյէն իւրատանլիւր Բարբառոյ ընկէրի իւրոյ. (Ն) նն. ժ. Ա. 7):

Օ իրա՛ մէջպուրելքին պու միտելլե հարեքեթի
 քիպիրլքրտէն հասը օլմաղ իլէ , Ալլահըն էմրինէ մու-
 ղայիր իտի . Ա է հերքէս թային օլտուղն խրզմէթէ
 մէշուլ օլուպ՝ մէղքիւր պինա իւղէրինտէ չարչըր ի-
 քէն , Հիքմէթուլահ պիր շէտիտ գասրրկա եեղի զու-
 հուր էթտիքտէ , տեր ագասպ հեր պիրի պիր հալէ
 կիրիֆթար օլտու . թաքի պիրի պիրինին սեօյլէտիկիլ
 նի անկըյամազ օլուպ՝ հեր սինսիլէ պաշկա պաշկա
 տիլ սեօյլէմէկէ պաշատը . վէ պու սուրեթ իլէ իթ-
 թիֆագլէրի սօզուլուպ՝ պինա մասլահաթը կերի գաւ-
 տը . () Ապաստէ՛ հեր պիր սինսիլէ քէնտի գագըմը
 իլէ իսթէտիլքրի գարաֆէ տաղըլլպ՝ վէ պաշգա պաշ-
 գա միլէթլէր վէ լիսանլէր պիրի պիրինտէն ֆերգ-
 օլուպ՝ տիւնեայը շէնլէթտիլէր .

Վազար էյլէ՛ , սու թուֆանը տահա ունուտուլմամըշ ,
 ինսանլէր թէքրար Ալլահը կիւճէնտիրմէք արզուսին
 տէ , լաքին թաաճիւպ էթմէ . զիրա՛ օ գուլէյի եա-
 վանլէրին սեօլ սահիպի Վամըն թուու Վեբրուլթ
 իտի . Ա է մէղպուր զայէթ մաղրուր վէ քէնտի գուլ-
 վէթինէ կիւվէնսիլ ճէնկճի պիր քիմնէ օլմաղ իլէ ,
 չօգ ատեմլէրի քէնտինէ թապի էտերէք , գօրալըգ
 իլէ ալէմէ հիւքմ էթմէկէ պաշայուպ՝ փատիլահ՝ օլ-
 տու Պարտատտէ՛ . քի օ անէ տէկին տահա փատի-
 շահըգ իճատ օլմուշ տէկիլ իտի . Պունտան գաթի
 նազար՝ օրտու գուրուպ՝ ճէնկ իլէ պիրի պիրինի գըր-
 մադ՝ մէղքիւր Վեբրուլթտէն պաշանտը , քի անէ
 Ռէլ վէ Վեմրուտ տախի տէնիլլըր .

Պու զօրպա՛ նիճէ քի ինսանլէր իլէ ճէնկէ պաշար ,
 քէղա Ալլահա գարչը տախի փուլթփերէսթլըր իճատ
 էտթի . զիրա՛ տէնիլլըր քի քէնտի թասվիրինի ալէմէ
 թափընտրմաղէ պաշլաթարուպ՝ փուլթփերէսթլկէ

1 Եւ էշէ «իւշէն» Լագաուրուլէնն նորա Բաբիւն .
 (Վանն . Ժ . 10) .

սեպեպ վէ թէմէլ օլտու . Վ է անըն թասվիրի օլան
 Փութ (կուռք) անաշունչտե՝ Քասաղ խաի իլէ ա
 նըլըր . քի Արապխտան վէ ճէմի Պըլլիէ գարաֆընտե
 մէշնուր Փութ օլուպ՝ Եղևա վեղամպեր անըն խիւա
 տամլերինի գըրաը . (Գ . Պ . 4 . ժ . 40) .

Իպրէթ ալընլըր քիպիր՝ վէ Ալաշըն Եմրինե մու
 ղայիր իշ Էտենլըր . կերջի գուարեթի օլանե պօրճ արը
 քի . տիւնեատե պիր Էսերի պուլունա . լաբին շու
 շարթ իլէ՝ քի անտեն սայիրլերինե ֆայխտե օլա . վէ
 տեկիլ քի Էալընըղ քէնաի խախնե շերեֆ օլուն տե
 յու . քիպիրլենուպ՝ խեգա իլլէյե . նիճե քի մեգըլըր
 գուլէյի Էափանլըր խեգա Էթաիլըր .

Վ է տախի տենիլըր քի անըն իլիւն գուլէ Էափմագ
 խթետիլըր՝ քի Էկեր պիր տաշա սու թուֆանը օլուր
 խե . անտե հըֆղ օլալըր . լաբին պու ֆիքըր տախի
 ղայեթ նաշերի խաի . ղերա՝ Ալաշ ղաղէպ վերեճեք
 օլաուգտե . նե գապիլ քի ինսան անտեն խելաս օլա .
 գուշ կիպի կեօյե ուշաս . գարընճա կիպի ղերի ղե
 միյնե կիրտե . մահի (ձուկի) կիպի տենիղին տիպինե
 ինտե . Էէնե խելաս օլամագ Եարատանըն ղաղէպին
 տեն . Էկեր՝ թէքաիր օլմագ խթեմէղ խեն . Էմրե
 մուղայիր իշտե պուլունամ .

ՍԻԻԱԼ 7 .

Տիւեր գարընտե՝ Էվէլ հմիլե րէլ «Էօյէնի Էրե՝

ճ . Տէնիլըր քի Երմէնի տիլ . ղերա՝ մալլեմ՝ քի
 մեղպուր գուլէ վագթինե գատար Արամըն տիլ սեօյ
 լնիր խաի . վէ օ գուլէյի Էափան ճէպպարլերին քի
 պիրիկինե ղաղէպ օլարագ՝ ֆեգաթ անլըրին տիլ գա
 ըըշոր Պաղտատ օլաարնտե՝ . Իմոի՝ Այ վէ անըն թա

1 Ար Էստանիլեայ րէր տարուած շէղուս տէնայի Էրերի .
 (Օ՝նն . ժ . 9) .

գրմը Արմենիստան դօփրաղինտէ օլմաղ իլէ՝ անլէրին տիլի գարըշմատը . զիրա օ վագթէ գատար՝ տահա Նոյ սաղ խոի . վէ գուլէյի եափանլէր իլէ պերլըրտէ օլմատըղինտէն մատէ , ելինտէն կելլէ մէն էտէր խոի օ միսիլլիւ նաշէրի հարէքէթի , Ամտի ֆէհմ՝ օլունուր . քի տիլ գարըշտըգտէն սօնկրա՝ Հայկ քէնտի թա գրմը իլէ Արմենիստան դարափընէ կելինճէ , սապըգանտէ սեօյլէնէն տիլի պաչատը սեօյլէմէկէ , մատամ քի զաթը քէնտի լիսանի տախի օ տիլ խոի :

Ֆիլհագիգա՝ նիճէ քի ինսան կիւնահ սէպէպինէ տիւնէա մէշագգաթընէ տիւշտիւ , քէզա կիւնահ սէպէպինէ տիլէր չօղալտը . քի ինսանլէր ֆէսատէ պայիս օլաճագ խուսուպէրտէ իթթիֆագ էթմէյէլէր , Օլրա ինսան հալի աճայիպ տիր . էյի շէյէ մէյլ էթմէյիւպ՝ ֆէնայէ չօգլէրի կեօնիւլ վերմէկ իլէ , նիհա յէթ ճիւմլէսի ֆէնա պուլուր , նիճէ քի օլտու սու թուֆանընտէն էլվէլ , Ամտի պու խուսուպտէ ինայէթ օլտու լիսանըն չօղալմաը . վէ տախի տիլլէրին գարըշմասը՝ տիւնէայէ ալիմ՝ շեօհրէթ օլտու , կեօյա քի՝ զէմին պիր դարղ իւզրէ օլա իքէն , տաղլէր , տերէլէր , վէ տեփէլէր իլէ տօնանտը . նիճէ քի պիր շիշէք եէք ըհնկ օլմասընտէն՝ կեօնակեօն ըհնկլէր իլէ միւղէնէն օլմասը տահա խօլ տըր :

ՍԻՒԱԼ, 8 .

Նոյ գուլ էաշըրէ էօլթի .

Ճ. (Թ) Թօգուղ էիւղ էլլի եաշընտէ . (Պ) Գնն , թ . 29) . Նազար գըլ պուրատէ ինսանլէրին սէֆիլ հալինէ , զիրա կիւն պէ կիւն չօղալարագ՝ հէր ճէմիլլէթ քէնտի հալինէ կեօրէ եէր զապթ էթմէք իւզրէ . վէ պիրէր սուրէթ իլէ միլլէթ իսմի էտինիւպ՝ ճիւմանի խուսուպէր տէ տիւրլիւ մարիֆէթ իճատի իլէ շէրէֆ պուլմատէ օլտուլէր իսէ տէ , ըուհանի թարիքլէրտէ զայէթ սէ

Քիւ գալորէր . զիրա՛ եհրի կեօյիւ եարատան պիր
 Ալահն եհրինե՛ հիասպարզ փութէր եափըպ՝ Ալահ
 տէյու անէրէ թափըմանդէ պաշատըէր , Պէլի՛ մախ
 լուգաթի եարատան՝ վէ տիւնեայը խտարե հտէն
 Ճիւմէյե գատըր պիր միւպարէք զաթ հասեպիւ իգ
 թիզա վար տըր տերէր , լաբին անըն էմրի նե՛ տիր , վէ
 անէ նե՛ գարդ գուլուգ էթմէլի՛ անի պիլմէղէր ¹ .

ՍԻՒԵԼ 9 .

Նե՛ Կեղեպէն՝ շուհուր էլեփի Փոթիէրէ՛նէ՛ .

Ճ . Ավէլա՛ քիպիրլըբտէն , Նիճէ՛ քի պալատե
 մէզքիւր՝ Ներբովթ քեհտի թասվիրինե սեճտե գը
 տըրմանդէ իպրամ՝ հտէր իտի , քեղալը անըն օլու վէ
 սայիրէրի . վէ իգաաթ էթմէյե՛նէ թեքտիր հտերէր .
 Նիճէ՛ քի երեք մանկունը Պաղտատտե Նաբուգո
 գոտտըր փատիշահն եափտըլի սուրէթէ սեճտե գը
 մատըգլէրի իջիւն՝ աթէյե աթըտըրէր նիճէ՛ քի եա
 զար . (Ղափ . Գ . 21) . Խմտի պաղտըր խեփինտէն
 նաշի , պաղտըր միւրայիլիկինտէն . վէ քիմի՛ մէճպու
 ըիյէթինտէն պաշէր Փութա թափըմանդէ .

Իքինճի՛ հվաա աճըստէն՝ . զիւրա՛ կէնճլըբտե էօ
 լէն ուշաղըն պապասը թհսէլա օլմագ իջիւն՝ օլու
 նուն թասվիրինի մարանկօզա ազաճտէն եափտըրուպ՝
 տիւրիւ զիյեթ իլէ տօնատարագ իզգէթ հտէր անէ ,
 վէ անըն թեվապիսի տախի գարափը խաթըր իջիւն
 իքրամ՝ հտէր , վէ պաղտըր տախի անըն թրիգըսըր
 եափըպ սայիր եհրե կեթիւրիւր՝ քի անի իզգէթտե
 սագըյա . վէ պաղտըր տախի խօշ քիլի օլմագ սե
 պէպի իլէ՛ հէտիյե կեթիրիւր անէ .

1 Ղափնէտն շասպոտեճ ե ոլ էբրե շասպոտեճ փատտարէ
 յի . (Ղափ . Ա . 21) .

2 Օ ի սարտեճ սգոլ թաթեալ հայր՝ վաշտեթիլ լիճէլոյ
 որբոյ՝ որտըր շասպիւր . (Ղափ . Ժ . 15) .

Իւջիւնճիւ՝ դամաճքեարըգտէն¹ . զիրա՝ պազը մա-
րիֆեթիւ քիմնէլէր ճէլլի մալ գաստի իլէ , պաշար
լէր տիւրիւ Փութ եամիլայ՝ սաթմաղէ , քիմի ալ-
թունտէն , կիւմիւշտէն , քիմի աղաճտէն , վէ ճամուր
տէն : Իշ պու ֆէսատ կիտերէք շերէֆ պուլուպ՝ զօր
պա քիմնէլէր վէ փասիլաճլէր՝ քէնտի փութլէրինէ
փութխանէլէր խշասը իլէ՝ խիւտտամլէր թային էթ-
տիլէր , վէ անկէր տախի մէնֆասթլէրի իջիւն՝ կեօնա
կեօն շուռութլէր փէյտա հտերլէր :

Տեօրտիւնճիւ՝ շէյթանըն ֆիթնէլիկիւտէն : զիրա՝
ջիւնքի ինսանըն արզուսի մախլուգլէրտէ գարար գըւ-
մայուպ՝ տայիմա գաթի արզու հտէճէք պիր զաթ ա-
րար , վէ Մլաճտէն դայրի ինսանէ գաթի արզու օլա-
ճադ զաթ օլմատըլնտէն , հասեպիլ իգթիզա ինսան
Մլաճը արար . վէ անի պուլմատըլճէ ըսհաթ օլու-
մաղ , Շէյթան տախի ինսանըն պու միսիլլու արզու-
սինի պիլմէկ իլէ՝ փութլէրէ ! իրիւպ՝ տիւրիւ ճէլլապ-
լէր հտեր՝ քի ինսան փութլէրի Մլաճ պէլլէլուպ՝
անկէրէ ումուտ պիլլէ՝ տիլտիկիւնի անլէրտէն մաթ-
լուպ հտէ , վէ անլէրէ սէճտէ գըլա :

Կազար գըւ շէյթանըն ֆէսատինէ , վէ ինսանըն սե-
ֆիլ հալինէ , զիրա ինսանը օ տերէճէ պէնտ էթտի
փութլէրէ , թա՝ քի էլլատլէրինի տախի անլէրին մու-
հասպէթինէ գուրպան հաիւպ՝ աթէլէ եագարլէր
խտի² : Սէ պազը ալիմ՝ քիմնէլէր՝ ինսան եամիլալնէ
Մլաճ տէնիլմէղ տէյու՝ շիւպճէլի վարուգլէրինտէ ,
շէյթան քէնտի հիլլէսինտէն նաշի : պաշար հայլան-
լէրի Մլաճ տէյու պէլլէտիւպ՝ անլէրէ թափընըրմնը

1 Ի յաճախութիւն պաշարման շահգէտան յէր այնորիկ ճար-
տարին համարչակէաց աստորութիւն արուեստագիտութեան .
(Ինսապ . ԺԻ . 18) :

2 Օրհէյին զուստէրս ե զըստէրս իւրեանց դիւայ , ե կէ-
շին շարիւն անիթ . (Սաշոս . ԸՆ . 55) :

դէ՛ 1. Այ՛ հայրան հագգընտէ տախի՛ շուպհէյէ վա-
րան օլտուգտէ՛ լային շէյթանըն չարէսի քէսիլիւայ՛
շէմնի գամէրի աթէշի վէ սույու տախի Ալլահ տե-
յու պէլէտիր. Օ՛ իրա՛ անէր ինսանէ Ֆայիտէլի վէ
լազըմը օլմաղ իլէ՛ պէլքի անլէրին հագգընտէ շուպհէ
էթմէլիւայ՛ տայիմա փութփերէսթ լիքտէ գալայէր՛ քի
քէնտի կիպի ինսանլէրի Ալլահա ասի էտիւայ՛ ճէ-
հէնէմէ կեօթիւրէ. Ֆիհհագիգա՛ շէյթան հէր նէ
գատար ճահտ էթտի իսէ տէ՛ ինսանը տայիմա փութ-
փերէսթ լիք Ֆէսատիստէ մէգս էթմէկէ, մախլուգլէ-
րին հալինէ նազարէն՛ ինսանլէրտէն էհնէ Ֆերգինէ
փարան օլտու՛ քի մախլուգլէրէ Ալլահ տէմէք օլմաղ,
իլա քի էհրի վէ կեօլիւ էարատան պիր գուտրէթ
սահիպի վար տըր. Վաքին՛ գապիաթ գուվլիթի իլէ,
վէ պիլա լութֆ օ՛ միւպարէք զաթի պուլմագ գա-
պիլսիղ օլտուղնտէն, ալիմ՛ ահմագ՛ պիւլիւք՛ քիւ-
շիւք փութփերէսթ լիք զուլումաթընտէ զարգ օլմուշ
սէֆիլ ու սերկերտան իւզրէ կիտէր իտիլէր, թա՛ քի
քերէմբէանի Ալլահըն ինսանէ մէրհամէթ էտիւայ՛
հայր Աբրահամը չազըրմասընէ տէկին:

Իպրէթ ալ, փութփերէսթ լիք իքի ճրնա օլուր,
պիրի աշիքէար, պիրի կիզլի. աշիքէար փութփերէսթ
օ՛ քի էարատանը թանըմնպուլ՛ փութա թափընըր.
Աիզլի փութփերէսթ օ՛ քի էարատանը թանըր, լաքին
մուհապպէթինի մախլուգէ վէրիւայ՛ անլէրին իաթըր
իչիւն՛ Ալլահըն էմրինէ մուղայիր հարէքէթ էտէր. զի
րա՛ Ալլահտէն զիյատէ ինսան հէր նէ՛ քի սէվաէ, ա-
նի քէնտինէ Ալլահ էթմիշ սայըլըր. Իմտի պեօլէ քիմ
սէլէր՛ էկէր թէօյպէյէ կէլիւայ՛ թէրք էթմէզլէր իսէ
կիւնաս՛ փութլէրինի, աշիքէար փութփերէսթ լիքտէն
զիյատէ թէքտիր օլալար կէրէք, զիլա՛ անլէր պիւ-

1 Եւ էր Վիշուդ Տի Տէճ՝ Է գուշէին զնա Բեբէլայիտ.
(Պատի. ժ.Գ. 22).

մէյերէք էթտիլէր , լաբին՝ պունլար պիլէրէք էտերւ
 լէր . պիրի տին իլէ փուլթփերէսթ , օ պիրի ամէլ իլէ .
 Ֆիլհադիգա՝ Ալլահըն էմրինէ մուղայիր հարէքէթ
 էտէն՝ հեր նէ վագըթ վէ հեր .բիմ՝ օլա ղաղէպէ
 միւլթահագ տըր , Ա է լաբին ջիւնքի ինսան իւջ
 տիւրլիւ սէպէպ իլէ կիւնասհա տիւչէր , եա ագլը հը
 մէտիկինտէն (՚ի տգիտուլթէնէ) . եա նաչար գալլայ
 մէնինէ գատըր օլամատըրինտէն (՚ի տկարուլթէնէ) .
 եախօտ .քէնտի .քէօթիւլիւկիւնտէն (՚ի ջարուլթէնէ) .
 Ա է օ .քի ագլը էրմէյերէք՝ նաչար գալլայ կիւնաս իլ
 լէր , մալիւմ .քի անըն ղաղէպի հաֆիֆ օլուր . Ա է օ
 .քի պիլէրէք .քէնտի .քէօթիւլիւկիւնտէն Ալլահըն
 էմրինէ մուղայիր իլ էտէր , անըն ղաղէպինին ղայէթ
 աղըր օլաճարլի տէր.քէար ¹ .

1 Ան ճառայ՝ որ գիտիցէ շէմսա րէտուն իւրոյ , ե ո՛ւն պար
 բառէսցէ ըստ համայ նորա արբցէ գան Բաղոււմ . ե որ չն
 գիտիցէ , ե արժանի գանի ինչ գործիցէ , արբցէ գան սակաւ ,
 (Ղ ուն . ԺԲ . 47) .

ԻՔԻՆՃԻ ՏԷՆՐԻՆ ԽԻԹԱՄԻ

ԻՒՉԻՒՆՃԻՒ ՏԵՆՐ

Աբրահամը՝ Ղազարան՝ Սողոմոն Գոհարը և Լուսինը՝
Յակոբոսն, զի Խարյէլ Ճէմէթիին Սըւրբէ ւնտիկէ եւ
շիյէթին, Փարաւօնէ զերիւն շաշէպին, Սոլեւին էլի էլի
Սըւրբէն իւլաս օլոսո՝ զի Գըրճըր պէնիշպէն իւնիւո՝ ւնտիկէ
Անա փաշինէ ինթէլէրիին նագլէթի պէյանիսի պէր :

վագրթ թեմէքիւն հտիււայ եւթմիշ պեշ ետընէ վար տղգտա՝ Ալլա՛հ չաղըրըր անի՛ . քի թօղտուղի եէքի՛ Գ. Ժ. Ժ. միլէթինի՛ , մէ փետեքի՛նին հիլինի թեքք հտիււայ՝ . քէն տինէ պեյան օլաճագ եէքէ կէլէ՛ 1 .

Պիէհմ էյլէ . սիճէ . քի տեհնիղտե՛ դարանըգ կէճէտե եօլունու շաղբան կէմիճի շիմշէկ զուհուր էթտիքտե՛ անըն շավգը իլէ գըլըէրի ֆեքգ հտեքէք եօլունու պուլուր . քեզալըք՝ Ալլա՛հըն Աբրահամը չաղըրմասը ինսանլէրէ թօղրու իման թարիքի պեյան էթմէք իտի . Օ իրա՛ Ալլա՛հ ինսանը Մեհսիանըն եհտի իլէ շէյթա նըն էլինտեհն խէլաս հտեճէք օլմաղ իլէ . Աբրահամըն գալլինի քէնտի լութփու իլէ միւզէյեհն հտիււայ չաղըրըր անի՛ . քի ճիւմլէ ինսանլէրին դարաֆընտեհն մուրախասս կիպի՛ թեքքիլ իման մէ աչգ իլէ՛ Ալլա՛հըն ի գասթընտե օլուայ՝ Մեհսի՛հ անըն ճիւսիտեհն թօղտուն , մէ Մեհսի՛հէ իման հտեհլէրէ՛ բուհանի աթա չաղըրու պըն . քի հերքէս անտեհն իպրեթ ալարագ՝ անըն կիպի իգասթ իւզրէ օլա . քի Մեհսի՛հին լութփու իլէ ճէննէ թէ վասը օլալէր . Փիլհագիգա՝ Աբրահամըն գալլի նի Ալլա՛հ . քէնտի լութփունա մէպըեան էթմէկէ լայիգ կեօրտիւ իսէ տե . Աբրահամ՝ տախի գալլինի անէ թեսլիմ հտիււայ՝ . քէմալի մէրթեպէ իգասթ էթմէսի իլէ՛ իման փետեքի (հայը հաւատոյ) տեհիլտի . մէ անըն գուճաղի ճէննէթէ թեշալի՛հ օլունտու . (Գ ուկ . Ժ. Զ . 22) . Ա է էմի օլտուղի իւզրէ Աբրահամ՝ թեքք . քի մէդան հտիււայ՝ եհլի Սարա մէ գարտաչը օլու Պոլտ՝ մէ ճէմի թագըմը իլէ կէլըր՝ Քանան գօփրա ղինէ . Ա է զանն օլունմասըն քի՛ Աբրահամ՝ թեքքի տիյար էթմէկ իլէ՛ զարիպլեքտե սեֆիլ գալըր . իլա . քի՛ Ալլա՛հ անի պիւյիւք միլէթ մէ շէրէֆիլէ հտեք .

1 Ալլա՛հ ասէ քի յաբրահամ , էլ բու յեբրէե ինսէ է յաղգէ ինսէ , է ի սանէ հօր ին . է էլ յեբրէե՛ շո յուրիյ իեշ . (Գ ուկ . Ժ. Բ . 1) .

Օ իրա ֆազիլէթքեար օլան՝ հէր նէրէտէ օլաա միւշէրրէֆ օլուր :

Պուրատէ՝ տէկիլ քի էալընըղ Ալլահըն ինայէթինի միւլահազա պիրլէ մէմնուն օլմագ ճայիղ՝ քի ինսանը փուլթփիւրէթլիք զուլումաթինտէն չըգարտը . իլա.քի Աբրահամըն տախի թէրքի վէդան էթմէսինտէն իալրէթ ալ , զիրա մէղպուր վէդանը ասլիէսինտէ իքէն Ալլահա ինսանը իսէ տէ՝ ամէլ իլէ տախի Պաղտատ գարաֆընտէն տիչարը չըգմանողճէ՝ սուրք Երուսաղէմ՝ գօփրաղի քէնտինէ ինայէթ օլմատը ¹ , Վէ տախի Պաղտատ լաֆըր գարըղըգլըգ մանէսի՝ վէ Երուսաղէմ՝ քէլիմէսի սէլամէթ (խաղաղութիւն) մանէսի օլմաղ իլէ , անկանըր քի՝ տիւնէալի գարկաչալըգտէն վէ նիզատէն գաչմայընճէ՝ լուհանի սէլամէթլիք պուլումմաղ :

ՍԻԻԱԼ 2 .

Ահրահամ զուր Լուրճէ էրի Ալլահէ , փ՝ անըն էհիէնէ իդատի էլրի :

Ճ . Տէնիլըր , քի օ վագթին հալինէ կէօրէ իլմէ վուգուֆ օլմաղ իլէ՝ փուլթլիլին Ալլահ օլմատըղինի անկալըպ՝ անէրէ մէյլ էթմէտիկինտէն՝ Ալլահ անըն գալպինէ իլհամ էտիւպ՝ քէնտինի անէ թանրթարտը . վէ Աբրահամ տախի թիքէսիղ թաուլա միսալի իթիլ գաթ մէյվէսինի հասըր էտիւպ՝ օ տէրէճէ քէմալի մէրթէպէ իգաաթէ վասըլ օլուր՝ քի էպէտի Ալլահըն էմիլինէ մուղալիլ իչ էթմէղ . Օ իրա՝ գապիաթ գուլվէթի իլէ Ալլահը թանրմաղէ ինսան գատըր օլմամյուպ , մուլթլագ ինայէթէ միւհթաճ՝ քի անի թանըլա ² :

1 Հատարտ ասանց գործոց Էտէալ էն . (Պուրուլ յուլ . Բ . 26) .
2 Ալլահ էտիլ գալ աս էս , էլէէ ոչ հայրն . . . Յգէսյէ շն . (Յօհան . Զ . 44) :

Ալլահ է՛ր էլեդի Աբրահամ՝ ի վերանի ասլեհիների լեհր էլ
 րէ , Լուհն ինրէճէլէ էերին իսինի ի՛վհւն ուէյան էլեհրի :

Ճ . Աբրահամըն իթիգաթը ալէմէ պէյան օլ
 մագ իջիւն : Օ իրա՛ ներէյէ չաղըրըտըլինի պիլմէյէ
 րէք՝ Ալլահըն էմրի իւզըէ եօլա րէվանէ օլմասը իլէ ,
 անըն իթիգաթընըն թէքմիլ օլտուղի ալիքէար օլտու ¹ ,
 Պէլն՝ Ալլահ պիլըր Աբրահամըն գալպինի , լաքին՝
 ինսանլերէ տախի մալիւմ օլմագ իջիւն՝ եէր իափ պէ
 յան էթմէտի . վէ Աբրահամ տախի սիւալ էթմէզ ,
 զիրա պիլըր քի քէնտինի չաղըրան Ալլահ տըր . վէ
 ինսանէ պօրճ տըր քի անէ իգաաթ էտէ , մատամ
 քի Ալլահըն էմրինէ սէպէպ սիւալ էթմէք օլմազ :

Իպրէթ ալ . Աբրահամ՝ Ալլահա թէվէքքիւլ
 օլմասը իլէ՝ քէնտի ազիւմ ինայէթէ լայիգ օլտուգտէն
 մատէ , Ալլահ վատ իտէր՝ քի անէ տուա էտէնէ օրհ
 նութիւն , վէ քեօթիւ սեօյլէյէնէ լանէթ վէրէ . պա
 խուսուս քի ճիւմիլ ինսանլեր անտէ օրհնէլ օլտու
 լէր ² . Պայրէթ էյլէ՝ քի Ալլահա մագպուլ օլան ա
 տէմ՝ իլէ տօթ օլուպ՝ անէ տուա էտէսին , զիրա՝
 Ալլահ քէնտի գուլունուն իաթըրի իջիւն՝ անի սէվէնի
 տախի օրհնէլ էտէր , վէ անէ քեօթիւ սեօյլէյէնէ
 լանէթ վէրիլ , Իմտի՝ ինսանէ ճայիլ տիր՝ քի ճիւմ
 լէսինէ էյլէք էտէ , վէ էյի սեօյլէյէ . զիրա՝ ինսանըն
 գալպինի Ալլահտէն զայրի քիմնէ պիլմէզ . պէլքի
 օ ատէմ՝ Ալլահա մագպուլ քիմնէտիր , վէ սէն անի
 ֆէնա պէլլէմէն իլէ՝ թէքտիրէ լայիգ օլուրսուն :

1 Հասարակ զո՛ր աբրահամն ինլէյաւ՝ ունկնդրէ էշն էլունէլ
 ՚ի պէշին , զոր ասնուրդ էր ՚ի ժառանգութիւն , էլ գնայ՝
 և ու գիտէր յո՛ւ էրիւնցէ . (Աբր . . ժ . Ա . 8) .

2 () րհնէյէյ շօրհնիւս ու , և շունիծիւս ու անիծիւյ , և օրհնէւ
 յին ՚ի ՚էշ մէհնայն ուզ էրիլի . (Պնն . ժ . Բ . 5) .

Օ իրա նիճէ քի ճիւմէսինի ետրատան Ալլաճ արր .
քէզա՝ ճիւմէսինին ամէլինի թէֆտիշ հտէն Ալլաճ
արր . իմտի Ալլաճա մտխտու օլան մասլաճաթէ սէն
գարըմա՝ քի թէքտիր օլմայասըն ¹ .

ՍԻԻԱԼ 4 .

Չիւնսի էէր իսսի գէյոն օլմաք Աբրահամ , նէ կէսէլէ՝ սի
սայր Գորաֆէ ինէսէլէնդ՝ Քանն Գօֆրաշէնէ ինէրի :

Ճ . Տէնիլեր քի 'Նոյ' Քանան հյալէթինի իւք օլու
Սեմէ թախսիս էթմիշ օլուպ , վէ Աբրահամ տախի
Սեմին ճիսսինտէն օլմասի իլէ՝ պախուտու քի Նազ
գարաֆընտէն գալպինէ թէէսիր օլմաղ իլէ՝ կէլեր
Քանան հյալէթինէ : Լաքին ճէր նէ գատար տախի
թէէսիր օլմուշ իսէ տէ՝ եէնէ պիր եէրտէ մէսքեան
հտինմէյիւպ չատրը իլէ կեօգրէք կէզէր . թա՝ քի
թէքրար պէյան օլա քէստինէ Ալլաճըն հմըի : Լամտի
Սամարիա նամ հյալէթտէ Սիւքէմ տէնիլէն մասլալէ
վէ անտէն իւքսէք մէշէ աղաճը (բարձր կաղնի) օ՝ քի
Քեքրօն նամ մէմէքէթէ գարիպ տիր՝ օլ գարաֆ
լէրէ կէլինճէ՝ Ալլաճ անէ կեօրիւնիւպ՝ օ՝ եէրլէրի
վատ հտեր անըն հվլատընէ ² . Վէ Աբրահամ անտէ
սեղան ետիրպ՝ մէմտուն օլուր Ալլաճտէն :

Լալրէթ ալ , ֆիլճագիգա՝ հվլէլա Ալլաճ ինայէթ
հտիւպ՝ Աբրահամ վէգանինտէ իքէն չաղըրտը անի .
լաքին՝ Աբրահամ տախի իգաթ հտիւպ զարիսլիկէ
չրգընճա՝ Ալլաճ սեղան ետիրտը : Օ իրա՝ նիճէ քի
Ալլաճ քէստի լութֆուճու քիմնէտէն տիրիղ էթմէզ :

1 Վառ ո՞վ էս որ գտաքէս զայլոյ ճտտոյ . (Նորվճ . ժԻ . 4) :

2 Շրջէյաւ աբրահամ յերկերն ընդ էրկոյնուլէն նորա ճիւնե
ի սէշին ՚ի սիսէլէ՝ , ՚ի կաղնին Բարձր . . . և էրեւեյաւ
դէր աբրահամոս , և տսէ յնա , շտալիէ տամ քայ շէրկէր
շոյ . (Նոնն . ժԲ . 6) :

քեզա՛ ինասնէ տախի պօրճտուը քի, ճիամանի ար-
 զուէրի Թերը պիրէ, ինայէթ օլան լուծֆէ գարը
 տուրմայը պէնտի գարաֆընտէն վաճիպէյի զիմէ-
 Թի օլանը իճրա էթսին՝ քի Ալլահըն ինայէթ էթտիկի
 լուծֆու գայս էթմէսին :

ՍԻԻԱԼ 5 .

Մե՞ճէ անլուսը Ալլահըն ինտի իէ «էօլէճէ», վէ ինտիէ
 կէօրիանէ :

Ճ. Իւչ տիւրիւ անկլանըր . եա՛ բուէատէ (տես
 լեամբ) պէյան էտէր Ալլահ՝ քէնտի էմրինի . եա մէլը
 յիբ իլէ սէս զուհուը էտէրէք . եախօտ ինասնըն ֆիբ-
 րինտէ վէ խէյալինտէ սեօյլէմէկ իլէ, Պու իւչիւնճիւ
 գարզ իւզրէ օլտու տէնիլըր Աբրահամըն չաղըրմասը .
 մատամ՝ քի Ալլահը Թէն կէօլիւ իլէ կէօրմէք գապիւ
 սիզ տիր՝, Պէլի՛ Ալլահ՝ ճէմի մէքեանտէն միւնէզգէ՛
 վէ հէր եէրտէ հաղըր տըր . լաբին՝ նէրէտէ քի քէն
 տի գուտրէթինի ալիբէսը ալամէթ իլէ պէյան էտէր
 իսէ, անտէ Ալլահ կէօրիւնտիւ տէնիլըր, Քէզա քէն
 տի էմրինի պիր քիմնէյէ սէս իլէ՛ եախօտ ֆիբրինէ
 Թէէսիր էթմէկ իլէ, եախօտ մէլայիբ եէտի իլէ պէ-
 յան էթտիկինտէ՛ Ալլահ սեօյլէտի տէնիլըր . զիրա՛ Աւ-
 լահ քէնտի տիր՝ օ գուլվէթի կէօսթէրէն, վէ ինաս-
 նըն ֆիբրինէ Թէէսիր էթտիրէն, եախօտ մէլայիբի իւ-
 սալ էտէն, Լաբին՝ տէկիլ քի մէլայիբին վարըղի ճիւ-
 մանի տիր . վէ ճիամանի ազայէ (զգայուԹիւն) միւհ-
 Թաճ տըր, իլլա քի ինասն ճիամանի օլմող իլէ՛ ոու-
 հանի վարըղի կէօրէմէզ օլտուղինտէն, Ալլահըն էմրի
 իլէ իգթիզասը վէՉ՛ իւզրէ՛ մէլայիբ ճիամանի շէքիւ
 տէ պէյան էտէր քէնտինի, վէ ինասն կիպի հարէքէթ

1 Ո՛ւ կարէս՝ «Եսանէլ շէրէսս ի՛. շի՛ ո՛ւլ «Եսանէլ ճարդ շէ-
 րէսս ի՛, Եսարի . (ԽԼԻԿ . ԼԳ . 20) .

կեօսթերիւր : Իմտի էկէր մէլայիք՝ ԱլլահՏտէն իրաւ
 օլունմուշ տէյու պէյան էտէրսէ .քէնտինի՝ մէլայիք
 կեօրիւնտիւ տէնիլիւր . (Վաւի . ժ . 11) : Ա է էկէր
 ԱլլահՏտէն իրաւ օլունմուշ օլտուղինի պէյան էթմէ
 յիււլ .քէնտի չիւքմ էտէր կիպի հարէքէթ կեօսթէ
 ըր իսէ՝ Ալլահ կեօրիւնտիւ տէնիլիւր , նիճէ .քի Սամիւ
 սօնուն միտէրի Սանուէյէ կեօրիւնէն մէլայիք իտի .
 լաքին Սանուէ՝ Ալլահը կեօրտիւք տէր ¹ : Օ իրա
 ալիմլէր տէրլէր՝ .քի էսկի նօմօս վազթիստէ՝ նէրէտէ
 .քի Ալլահ կեօրիւնտիւ տէնիլիւր իսէ՝ անլէրի մէլայիք
 էլի իլէ անկլամադ ճայիլ ² :

ՍԻՒԱԼ 6 .

ԱԼԼԻԿ շէլէն Քանան դօգրաշիի Չէրդի Աբրահամ , Տէ
 իէր դիւնէտի մարէն շայրի դերէիլէի Չէ սէֆալէ էէր
 էօգ հո իրի :

Ծ . Ա ար իտի : վէ լաքին ջիւնքի ինսան Ճէննէթ
 իջիւն էարմարտը , վէ կիւնահ սէպէպինէ պու տիւնէա
 սէֆիլիկինէ տիւշմէսի իլէ . քէրէմքէանի Ալլահ՝ անի
 կիւնահՏտէն խէլաս էտիււլ՝ Ճէննէթէ վասը էթմէք
 միւրատ էթտի . վէ սըու ինայէթ Մէսիհին էլի իլէ
 Երուսաղէմտէ իճրա օլունաճադ օլմաղ իլէ՝ Ալլահ՝ օ
 էյալէթտէ կեօրիւնիւր Աբրահամն . օ դօգրաղի մն
 լիքէանէ կիպի անէ՝ վէ անըն էվլտարնէ վատ էտէր՝
 .քի ինսանլէր ֆէհմ էթսինլէր Աբրահամըն Ճինսին
 տէն Մէսիհին Թօղաճաղինի . վէ ինսանը Երուսաղէմ
 տէ խէլաս էտէճէկինի .քի գալլլիլիինի անէ Թօղու
 տալէր , վէ կէլտիկինտէ ինսանը էմիլինէ իդասթ է
 տէլէր . օ էճիլտէն Երուսաղէմ էյալէթիլնէ միւթտէ
 էէրի տէնիլիւր . (Եբր . ժ . 9) :

1 Եւ տէ հանուէ յիլին իար , հանու Տէամնիցիհէ՝ շի շիծ
 դէստ . (Վապու . ժ . 9 . 22) :

2 Այ դիւնէ շօրէնն ի հրահանս հրէշտիւց . (Վարճ . Լ . 55) :

Յիւհազիգա՝ Քանան գօփրաղի Աբրահամն վատ
 օրունտու, լաբին օ եհնէ դարիւ պ կիւր կեղեր խի.
 զիրա՝ անըն քի մուհապպէթի Ալաստա սբը՝ Ճէն
 նէթին արզուսնտե օրու պ՝ ալւնեատե եօլճու մլւալի
 տուրուր, մնտամ՝ քի ալւնեա սէջաւը վէ պլւլւլւք
 լիւկիւ տայիմն պիր գարար գալմայրւ պ՝ կեօյա քի
 պուղ իւղերինէ եազը եազմալէ պէնկզէմէկ լիւ,
 մուհապպէթի Ալաստա օլան քլճի՝ ալւնեատե Աբ
 բրահամ կիւրի դարիւսլիբտե կեղերեք՝ Ճէննէթին պի
 նիհր յէթ մէճսինէ ումնւտ հտեր ¹.

ՍԻԻԱԼ 7.

Քանան էյալէլի Աբրահամն վա օրունտու գտէ՝ անդէն ասկա
 շիւրիյէլ օլմուլէիտի. շիւլէն Ալւհրէն էլւա քիլէէիտի.

Ճ. Ենսանէպօրճտուր Ալաստն իգաաթընտե օրու պ՝
 անըն ըէյինի իճրա էթմէք. օ էճլրտէն Աբրահամ զայ
 ըի շէյ տիւշիւնմէղ, իլա քի տայիմն Ալաստն ըիզա
 սընը միւլահապա պլրլէ, անըն իգաաթընտե պուլուն
 մաղէ արզու հտեր խի. զիրա էվլաւը վատ հտէն
 Պարի՝ անըն վէրէճէք վագթինի տախի պլլիւր. Պելի՝
 Աբրահամն էվլատ վատ օրունտու գտէն սօնլրա՝ չօգ
 վագրթ կեչիւ պ՝ էվլատ օլմաւը. վէ լաբին Աբրա
 համ վարտըղի եէլտե զայէթ շէրէֆլի օրու պ, ալէմ
 անէ ըիայէթ հտեր խի. մնտամ՝ քի Ալաստա գուլ
 լուգ հտէնէ՝ ալէմ՝ գուլ օլուր ². Ալիճէ քի օ հմալ
 տե Քանան գօփրաղնտե գըթլըգ զուհուր էթմէկ իւ
 լէ՝ Աբրահամ՝ Սըրրէ կիթաի, վէ Սըրըն փատիշահը
 փարաւօն՝ անըն էճլի Սարալը՝ գուլ գալընտաշը զանն
 հաիւ պ՝ էլինտէն ալըր. զիրա՝ մէզպուրէ դայէթ ճլւս

1 Քանգի ակն ունէր հիմաթէ հասարակելոյ աստիճան, որոյ
 ճարտարապետ է արարիլ ԹԺԷ. (Աբրա. ժ.Ա. 10).
 2 Քան գամ ինչ զօրաւոր է Թճպաշարուլի. (Իմաս. ժ. 12).

նէ մաղիք օլմաղ իլէ՝ Աբրահամ զարիպ եհրէ կիթ տիկինտէ՝ Սարա իհլեն գըզ գարնտալմ տըր տէր խտի . Քի անըն սեպէպիննէ ըհնտինի հօլտիւրմէյէլէր :

Ֆիլհապիգա՝ նիճէ Քի ատեմ՝ հօլտիւրմէք , ըհզա՝ հլին ըրզընա կէչմէք՝ Ալլահըն էմըիննէ մուղըյլը օլմաղ իլէ , զայէթ պիւյիւք խեդա տըր , լաբին՝ Սըսըր էհա լիսի գան էթմէկի օ դատար պիւյիւք կէւնահ սայմա յըպ , ըրզա ըհտէր իշ էթմէկի տահա զիյատե աղըր կիւնահ սայար խտիլէր , օ էճիլըտէն Աբրահամ՝ Սարա նըն հագգընտէ գըզ գարնտալմ տըր տէտի . Քի ըհն տինի հօլտիւրմէսինլէր , Վէ լաբին Ալլահ Փարաւօնու թէքտիր հտիւպ՝ գօրգուսունտէն նաշի էպէտի Սարա նըն ըրզընա տօգանմագսըղըն , Ֆիլհալ պի . ըհտէր թէս լիմ՝ հտէր անի Աբրահամա . վէ տախի ատեմլէրիննէ թէնպիհ հտէր՝ Քի անլէրէ ըիմնէ մննի օլմասըն :

Ֆիհսմ էյլէ՝ Ալլահըն ինայէթինի , Աբրահամ զա ըիպ պիր ըխմնէ , լաբին՝ փատիշահ գօրգար անտէն , Իպրէթ ս՛լ տեկիլ Քի Աբրահամտան գօրգտու փա տիշահ , իլլա ըի անըն Ալլահընտէն , զիրա Աբրահամ Ալլահա թէսլիմ՝ օլմուշ խտի ¹ :

ՍԻՒԱԼ 8 .

Աբրահամ Սըսըրէն կէրի րեօնիւրիւրի , նէրէյէ նշիէլէ էլիքի :

Ծ . Եհնէ կէլիր օ մահալէ , Քի անտէ մուգատտէմ ^{Գ . 29 .} Ալլահա սեղան ետիմըշ խտի (նիճէ Քի տեօրտիւնճիւ սիւալտէ զիքը օլունտու) . վէ գարնտալը օղու Պոլտ տախի պերապէր , Վէ զիւնքի Աբրահամըն գօյուն ի նէկ՝ վէ սայլը հայլանաթը չօգ խտի , ըհզա՝ Պոլտուն տախի չօգ օլմաղ իլէ՝ գարաֆիլյէնին չօպանլէրի մէրա (տեղի անատուն արածեղոյ) սեպէպիննէ նիզա հասըլ

1 Ալ էլուշ հարդիտն Վշանլէլ նոյս , ե իշտաճէնայ շիւփոււրս վան նոյս . (Սաշուս . Ծ՛Գ . 15) :

հտերէր . Աբրահամ նիզատէն խօյանմայրուպ՝ իզին վերիւր Ղովտա , քի հանկը դարափէ խթեր խտ կիթ սին , քի ըահաթ իտարէ օլտունէր : Ահ Յորդանան դարափլերինն պերէքէթի վէ հասըլաթը զայթ զիյա տէ օլմաղ իլէ , Աբրահամտէն այրըլպ կիտեր Սողոմ մէմլէքէթինտէ սաքին օլուր Ղովտ :

Ասզար գըլ պուրատէ Աբրահամըն ֆազիլէթինէ , Ղովտուն գալլի միւնքէսիր օլուպ՝ մնպէյլերինտէ նիֆագ զուհուր էթմէսին տէյու , անըն ըէյինէ իհալէ հտեր՝ քի հանկը դարափը պէկէնիր խտ , օ սէմթէ կիտէ . վէ քէնտի անըն պէկէնմէտիկի էերէ գանա աթ հտեր , Պատէհու Ալլահ մուգատտէմ էթտիկի վատի թէքըարըլպըպ՝ վէ զէմլինն գումու կիպի սայը սըզ էվատ տախի Աբրահամն վատ էտիւպ՝ , հմը էտեր քի անըն էվատերինն վերէճէկի էյալէթլերի՝ պօյինէ վէ էննիլիկինէ կէզէ՝ քի պէյան օլտուն Ալլահն քէրէմի , վէ պիլսին Աբրահամ զապթ հտէճէկի էերլերի : Ահ հմը օլտուղի իւզրէ կէզիւպ՝ կիտեր սաքին օլուր Քեքրօմտէ , վէ անտէ տախի Ալլահ սէ զան էախար : Ահ լաքին Ղովտ քի մահսուլի չօգ էեր արամաղ իլէ՝ կիւնահքէարլերին իչինտէ Սողոմ շէհրինտէ սաքին օլտու , անճագ՝ նազար էյլէ քի նիճէ գազայէ օլրատը , պէլի Ղովտ ֆազիլէթի վէ Ալլահ մագպուլ , լաքին՝ քեթիլ ատէմլերին իչինտէ պուլունմաղ իլէ՝ հսիր օլուր :

Պ. Ս. Գ.

Օ իրա Սողոմ գումորլուլերին տիւշմանը օլան տեօրտ փատիշահ՝ էէք տիլ պիրլէ՝ ճէնկ հտերլեր Սողոմ գումոր էյալէթինտէ օլան պէշ փատիշահէր իլէ , վէ Սողոմ գումոր դարափը ալթ օլուպ՝ Ղովտ տախի տիւշմանէ հսիր օլտու , Ղովտուն հսիր օլտուղինի Աբրահամ իչիտինճէ , Ալլահ ումուտ էտերէք . քէնտի թէվա

1 Օլմէնայն էրիբըր՝ զոր ուսանէս , իւշ ուոյ շքս . . . եւ լաբարից շքստակ իր իբրեւ շքստը էրիբըր . (Պ. Ս. Գ. 15) :

պիսի օլան իւջ եիւղ զն սէքիզ առեմ իլէ՝ ափանսըղ տիւշմանըն իւզէրինէ վարուպ , Աղլտու՝ վէ տաճա ա նըն իլէ .քիմ .քի հսիր օլմուշ իսէ , անլէրի տախի ճհմի մնլէրի իլէ խէլաս էթտի :

Իպրէթ ալ՝ էյի տտեմ՝ քեօթիւլէրին սէպէպինէ գազ պիէ օղրատը . քեօթիւլ առեմլէր՝ պիր էյինին սէպէպինէ հսիրլէքտէն գուրթուլտուլէր :

Աբրահամ տիւշմանը ֆէթհ էտիւպ կէրի տեօնտիւկինատէ , Սեւքիսեդեկ քահանայ՝ անէ էքմէք վէ շէրապ չըգարըպ՝ անի օրհնել էտէր , վէ Աբրահամ տիւշմանտէն ալտըղի թալանտէն Սեւքիսեդեկէ ծնտալըգ վէրիր , (Եբր . է . 9) , Աբրահամըն՝ քահանայա ծնտալըգ վէրմէսի , ֆէթուհաթը Ալլահտէն պիլիւպ մէմնուռն օլմագ իտի : Աէ չիւնքի Աբրահամ՝ Սոգոմլուլէրին մնլինի տիւշմանտէն գուրթարտը : շէրան օ մնլ քէնտի հագգը իքէն , վէ Սոգոմըն փատիշահը տախի ըիզասը իլէ՝ ալ տէյու իպրամ էթմիշ իքէն , հիջ պիր շէյ ալմաղ օ մնլտէն , քի տէմէսինլէր Աբրահամ անլէրին մնլի իլէ զէնկին օլտու : Ֆիլվագի պու պապտէ Աբրահամ աղլմ շէրէֆ քէսպ էթտի իսէ տէ , գալպինէ տախի գօրգու տիւշմէկ իլէ , Ալլահ անի թէ սէլլա էտէր՝ քի խէվլի էթմէսին :

ՍԻՒԱԼ, 9 .

ՍԵՎԻԵԴԵԿ ԻՔԻ ԻՊԻ .

Ճ . Փատիշահ ճինսի , վէ Սաղլմ տէնիլէն մահալըն փատիշահի իտի , վէ Ալլահ թափընըր ֆագլիլէթը վէ աղիզ պիր քիմնէ օլմաղ իլէ՝ Սեւքիսեդեկ տէնիլտի անէ , քի սատըգ փատիշահ տէմէք տիր . զերա Սեւլըք , փատիշահ մանէսի , վէ Սեդեկ սատըգ մանէսի տըր , վէ սաքին օլտուղու էէր (սաղլմ) սէլամէթ մանէսի օլմաղ իլէ , սէլամէթ փատիշահը (թագաւոր խաղաղութեան) տախի տէնիլեր :

Սիւրբազանայ օլուայ, Աբրահամայ երմէք վէ շէրաս
 զրգարմասը՝ բուհանի ֆիլիբի իւզրի սուրբ Աստուար
 գըն ըհամիսի պէյան հատեր: Ախտուսու՝ սխալէսի ա
 զիւլ քիթապտէ եազրլմատըղի հասեպի իլէ, վէ տախի
 իսխի մէմլէքէթի սուստուլն հիտիյէ՝ վէ Աբրահամը
 օրհնէլ հտիւայ՝ անտէն ծնտալըգ արմասը իլէ՝ Քրիս
 տոսա օլուու հօրնէկ. զիւրա՝ Քրիստոս սէլամէթիլը վէ
 սատագաթ մատիշահը օլուայ՝ Արուսաղէմտէ ինսանը
 շէլթանըն հինտէն խէլաս էթտի, վէ սուրբ Աստու
 րագը՝ հպէտիլ հպէտ հօսիւր նիմէթի ինայէթ էթ
 տի. վէ ինսան անըն լութֆու իլէ հհեա օլուայ՝ պօրճ
 լու օլուու անէ իման կէթիլիւայ իլաաթ էթմէկէ, վէ
 վարիյէթիստէն ծնտալըգ վէրմէկէ. զիւրա սահիհ թա
 հանայ (ըտ հարգին Սէլիսէգէկի) Քրիստոս քիս
 տիսի տիլ 1 :

ՍԻՒԱԼ 10 .

Աբրահամ իէրէն գօրգօր՝ ի ՍԱԼԿ անի գօրգօրն զէյո
 իէսէԼԼ ԷԼԿԻ :

Ճ. Սիւրբազանայ քի իլիւքսէք եհրտէ տուրան զիյատէ
 24. 1. 1. խէվի հտեր՝ քի տիւշմէսին, քիլա Աբրահամըն շէ
 ըհիլի արթտըգճէ՝ թէվաղի գալայ իլէ խէվի հտեր,
 քի Ալլահը կիւճէնտիլմէսին: Աբրահամ՝ նէ գատար
 քի թէվաղիլը հտեր իախ, օ գատար զիյատէ Ալլա
 հըն եարտըմը անէ աղիքեար օլուր 2 . օ հճիլտէն
 Ալլահ անի թէսէլա էթմէք իջիւն տեր քի գօրգ
 մա 3 . Աբրահամ՝ օ անէ տէկիլն Ալլահտէն պիլ շէյ

- 1 Սէլիսէգէկ իւգտարը էր սաշիմա, հանանայ այ Բարձրէլոյ
 . . . անայր անայր, չհանրէալ յաչգ՝, որոյ ու չէրէն
 առուրց, և ու կարարած կէնոց. նմանէալ որբոյ ասպոտծոյ,
 կայ ճնայ հանանայ ճիւղէնտար. (Աբր. Լ. 1) :
- 2 Ար իոնարկէցոցանէ շանն Բարձրայցի. (Պղ. Ժ. 11) .
- 3 Սիւրբազանայ Աբրահամ էս վէրախոցու էշէյ իշէ, և վարձ
 րո Բարձր էշէյին յոյթ. (Պղ. Ժ. 1) :

մաթըւայ եթմիշ տեկիլ իտի . վէ տաճա եւլլատ դու
 Տուրաթը օլմատըրինտեն՝ պու տեֆա տիլեր քի՛ պա
 քե քէնտի սատըգը օլան Եղիազար վարիս օլտուն քէն
 տինե . (չիւնքի մէղքիւր Եղիազար Աբրահամին վէ
 քիլատըրձի իտի , վէ քիւչիւքիւքտեն պերի անըն է
 վնտե պիւյիւմիւշ օլմաղ իլէ՛ եվլատ վայեսխատե սէ
 վէր իտի անի) . Աէ լաքին Ալաճ Եղիազարը անե
 վարիս եթմէյիւայ՝ կեօյիւն երտըղիերի կիպի անըն էվ
 լատիերինն չօղալաճաղինի պէյան հտէր ¹ . Տէմէք
 իսթեր քի՛ եա՛ Աբրահամ՝ սէն խըղմէթքեարընե
 գանաթ հտէրսին քի՛ սանա վարիս օլա , լաքին սէ
 նին վարիսին՝ եվլատըն օլա կէրէք . վէ տեկիլ քի
 եալընըղ տիւնեա մալինե , իլա քի՛ կեօլէրին ճէնե
 թինե . զերա՛ քի՛մ՝ քի՛ սէնին կիպի թէքմիլ իման վէ
 մուհապտեթ իլէ՛ Ալաճա իգաթ հտիւայ Սէսլիէ
 ինանըր իսէ՛ սանա բուհանի եվլատ սաքըլայ՝ երտըրէ
 մէնհատ օլուր . Նիճէ քի՛ Խաալիլեր , Աբրահամ
 բուհանի եվլատ օլմաղ իլէ՛ կեօլէրին երտըղիերինե
 թէչլիճ օլուտուրեր . վէ շրէալեր՝ ճիւսմանի եվլատ
 օլմաղ իլէ՛ զէմինին գումունե պէնկզերեր :

Պիճադիգա Աբրահամ՝ Ալաճըն վատինե թիգաթ
 հտիւայ սատագաթի զաճիլ օլտու իսէ տե ² , զայեթ
 մէսրուր օլտուղինտեն , սիւալ հտէր Ալաճա՛ քի՛ վատ
 օլան դօիրաղի նի՞ճէ զապթ հտեճէք տիր ³ . պու
 պապտե զանն եթմէ՛ քի՛ Ալաճըն վատինե շիւպէե եթ
 տիկինտեն պու սիւալի եթաի . իլա քի՛ ճիւսպինե պէ

1 Շայեայ ընր էրինն է թուեա զաստէշս . էլէէ կորս
 յէս թուել շնոսս . . . այնդէս էշիյի շնտի տ .
 (Օ՛նն . ժ.Ե . 5) :

2 Իւ հուստայ սիրահամ սպուճոյ , ես հոմալէյան նճա
 յարարուիկէն . (Օ՛նն . ժ.Ե . 6) :

3 Տէր տէր՝ իւ գիտայիյ էլէէ թատնգիյէճ շս .
 (Օ՛նն . ժ.Ե . 8) :

յան օլմագ իջիւն՝ տիւեր .քի պիր նիշան իլէ Ալլահ պէ
յան էթմին քէնտի վատինին իճրա օլաճագ վագթի
նի վէ դարզընը . Լամտի՝ նէ՞ վագըթ՝ վէ նէ՞ սուրէթ ի
լէ՝ անըն էվատիւրի վատ օլան դօփրաղի զապթ հտէ
ճէկէր իսէ՝ աշիքեար օլուէն տէյուլ՝ էմը օլուէուր .քի ,
իւչէր եաշնտէ պիր տանա , պիր թէքէ՝ վէ պիր դօջ
ալլապ՝ վէ անլէրի քէսիպ իքիշէր փարչա հտէ . վէ պիւ
րի պիրինէ գարչը տայատըլլ տուրտուրա , վէ տախի
պիր գոււմուլ վէ պիր կիւվէրճին ալա . լաբին անլէրի
քէսմէյէ , Վէ Աբրահամ՝ էմը օլտուղի իւզրէ թէք
միւլ էթտիքտէ , գուշար ինէր իտիւեր օ էթլէրին իւ
զէրինէ , վէ կիւն պաթաճաղինէ եագըն՝ մէզպուրուէն
իւզէրինէ ույուշուգլուգ՝ գօրգուլ՝ վէ գարանլըգ կէ
լիւպ , ալէվ վէ քիււհան թիւթիւնիւ՝ վէ աթէշ շէօհ
լէսի շավգ զուհուր հտիւպ՝ օ էթլէրին մապէյնինտէն
կէչէր իտի . Աբրահամ պու հալ իւզրէ իքէն , տէ
նիլտի անէ՝ .քի սահիհ պիլէսին , սէնին էվատիւրին
զարիպլիքտէ տեօրտ էիւզ սէնէ հզիյէթ ճէքիւպ ¹ ,
վէ անլէրէ հզիյէթ հտէն միլլէթ՝ թէքտիր օլուպ ,
պատեհու Վանան դօփրաղինէ չօգ մալ իլէ կէլէլէր
կէրէք , Ֆիլվագի՝ պու վէջ իւզրէ Ալլահ՝ Աբրա
համ իլէ գավլ հտիւպ ² , պէյան օլտու անըն էվատ
լէրինին Մըրրտէ ճէքէճէկի իսկէնճէ , վէ սօնկրա իսէ
լաս օլուպ՝ Վանան էյալէթինէ սահիպ օլաճագլէրի ,
նիճէ .քի Մուլէսին եհտի իլէ Խարայէլ միլլէթինին
Մըրրտէն չօգըպ՝ տեօրտիւնճիւ տէհրտէ Յէսուէուէն
եհտի իլէ Լըուսաղէմ՝ էյալէթլէրինի զապթ էթմէ
լէրի պէյան տըր ազիւգ .քիթապտէ :

1 Պանդուխտ էշիյի շատիլ րո . . . ն դտուողէյաւսյէն
շնոսա ան իորէէ հարիւր . (Օ)նն . ժ.Ե . 15) .

2 Յանուր յայնիկ էր գէր ուխտ ընր Բրահամու .
(Օ)նն . ժ.Ե . 18) .

ՍԻՒԱԼ 11 .

Սեփոյան էրէր Տէրտէր Կոնստ. Բէրէ, գօլ, գուճոն՝ վէ
կիւմէրճի՞ն .

Ճ. Տանա՝ թի տաճա պոյունտուրուղա գօշուլմա
մըլ, Իսրայէլ միլլէթինին իւք սինսիլէսինի պէյան է
տէր, թի անլէր հվլէլա Մըսրէ կիտիւպ՝ Յուլէսին
սայէսինտէ թէրլիֆ ալթընէ տախիլ օլմայարագ, սէ
ֆայի խաթըր իւզըէ վազթլէրինի կէջիրտիլէր .

Թէրէ՛ իբնալի սինսիլէյի պէյան էտէր, թի Յուլէսի
էօլտիւքտէն սօնկրա՝ Մըսրլլէր զուլմէթմէկէ պաշ
լայլա՝ կէօյա թի անլէրին սիւտիւնիւ սաղար իտիլէր .
զիրա՝ հագ վէրմէյէրէք չալըշտըրըրէր իտի անլէրի .

Գօջ իւջիւնալիւ սինսիլէյի պէյան էտէր՝ թի Փարաւոն
անլէրէ նէ գատար՝ թի էզլիլէթ էտէր իտի, մէզպուր
լէր օ գատար զիյատէ չօղալա՝ գօջ կիպի իսկէնճէյէ
թաճամմիւլ էտէրէք՝ վիւճուտլէրի քէտէրլէնմէզ ի
տի . Քէզա՝ կիւնէլն պաթմասընտէ՝ աթէլ վէ ալէֆ
շէօլլէսի զուհուր էտիւպ՝ էթլէրին մասլէյնիստէն կէչ
մէսի, վէ անլէրին իւզլէրինէ գուլլէրին ինմէսի, Յուլ
սէսիտէն սօնկրա՝ Իսրայէլ միլլէթիննէ փութփէրէսթլէր
տէն զուհուր էտէրէք տիւշմանլըլի կէօսթէրիւր, սի
ճէ թի չէօլտէ Մամլէկին ճինսինտէն, վէ սայիր տիւշ
մանլէրտէն սըգլէթ չէքտիլէր . Սէ իբի ճինս գուշ
գումրու վէ կիւվէրճին՝ թի անլէրի քէսմէյիւպ ու
չուրտու՝ տէօրտիւնալի սինսիլէ տիր՝ թի անլէր կէօյա
գուշ կիպի ուչարագ՝ միւճիւլաթ իլէ Մըսրտէն չը
գըպ, վէ չէօլտէ գըրգ սէնէ էօլճուլուգ զահմէթի
իլէ՝ գումրու կիպի գասալէթ իւզըն օլարագ՝ պատէ
հու Մլէտէտայ գօփրաղինի զապթ էտէրէքլէրինի,
վէ սն տէ կիւվէրճին կիպի՝ սաֆտէրուն վէ շազըգ
իւզըն քէնտի ճինսլէրի իլէ սաբին օլուպ չօղալաճագ
լէրինն նիշան իտի . Օ իրա Իսրայէլ միլլէթինին տէօրթ
էիւզ սէնէ զարիպլէրտէ գալմասը՝ անլէրին տէօրտիւն

Ճիւղ սինսիլէտէ Սըարրտէն չըգաճագլէրինէ Էօրնէկ օլ
տու¹ : Քի սլու տէօրթ եիւղ սհնէի՛ պազըսը Լասհա
կըն տօղմասընտէն հիսապ էտէր : Ս է տախի Լըբահա
մըն իւզէրինէ ույուշուգլուգ՝ գօրգու՝ վէ գարանըգ
ղուհուր էթմէսի , անըն էօլմէսինէ տէլալէթ անկլա
նըր . զիրա մէզքիւր էլամէթին իճրասը Լըբահամըն
վէֆաթինտէն սօնկրա թէքմիլ օլաճագ խտի² :

ՍԻՒԱԼ 12 .

Լաւահ հէր շէյէ գաբըր , վէ օլմաճ գ իշլէրի օլմաշէն էվ
վէլ դէյա՛ն էրէր , իֆ²լէն օ գաբաբ վագըլի ուշալիսը վագը
նին իճրասընը :

Ճ . Սըլահ նիջիւնս պէօյլէ էտէր տէմէք՝ խէգա տըր .
զիրա Լըլահ՝ սէպէպսիզ իշ էթմէզ . ազիզ քիթապ՝
սօնկրաքի օլաճագ իշլէրի՛ օլմաղտէն էվվէլ խապար
վէրմէսի իլէ՝ Լըլահըն գուտրէթինի՛ իլմինի՛ վէ վատին
տէ սատըգ օլտուղինի պէյան էտէր . քի ինսանլըր Լա
լահա իթիգաթ պիրլէ՝ անըն ինայէթինի թանըյըպ
էմրինէ իղասաթ էտէլըր : Օ իրա՝ գուտրէթքէանի
օլմասը իլէ , միւրատ էթտիկինի իճրա էտէր . իլմինէ
էօլիւ օլմայուպ՝ հէր շէյի պիլմէսի իլէ , սօնկրա նէ
քի զուհուր էտէճէք խսէ , հազըրտէ օլմուշ կիպի
պիլըր . վէ սատըգ օլմասը իլէ , վատի թէքմիլ օլուր .
լըքին Լըլահըն էսրարընա ինսանըն Ֆիքրի էրմէտիկին
տէն մաթլուպի տէրհալ իճրա օլմաղ իսէ գաթի ու
մուտ սուրէթի իլէ քէնտինէ սըգլէթ կէթիլըր :

Լամտի վագթին ուղանտըղինէ պագմա՝ իլա քի մասը
հաթըն տէրէճէ պէ տէրէճէ իլէրի կիթտիկինէ նա
զա՛ր էյլէ . զիրա սլու տէֆա՛ վատ օլան էէրլէրի , վէ
անտէ սաքին օլան միլլէթլէրի՛ իսիմլէրի իլէ պէյան է

1 Լը՛ն էլըրրըրգո՛ւս ազգի գաբնյին այսրէն . (Օ)նն . յ.Ե . 16) .

2 Լը՛ն գո՛ւ էրլէիյէս սա կտրս իո խաշաղու՛ք . (Օ)նն . յ.Ե . 15) .

տէր ¹ . Պախուսուս (նիճէ . քի տէնիլը Ալլահն իւ ^{Պ. Ժ. 2.}
 Համ էթմէսի իլէ) Սարա քէնտի ճարիէսի Ագարը
 Աբրահամա վերիը . քի անտէն էվլատ էտինէ . վէ Ա
 գար Համիլէ գալտըգտէ . քիսլրլէնուպ Սարանըն իգպ
 աթընտէն չըգտը . պու մատտէ Սարայա դայէթ կիւճ
 կէլմէկ իլէ , թէչէք . քի սուրէթի իլէ շերիյաթը Ա
 լահ կէօրսիւն տէյու . Հալնի Աբրահամա տույ էթ
 տիրտէ , օ տախի ճէվապ էտէր . քի խալայըըն սէնին
 էլնտէ տիր , նիճէ խթէրիսէն էօյլէ էթ . Մէզպու
 ըէ պու միսիլլիւ բուխսէթ ալպ Ագարա սըգընթը
 վէրմէկէ պաչայընճէ , Ագար ֆիրար էթտի խէ տէ ,
 Սուր նամ մահալն էօրուտէ անէ մէլայլը կէօրիւ
 նիւպ վէ սիւալ էտիւպ , տէօն կիթ վէ իղաաթ էթ
 խաթունին տէտիրտէն մատէ , անըն էվլատլէրնին
 դայէթ ճէսուր , վէ չօղալաճաղնի տախի պէյան է
 տէր , քի թէսէլլա օլա . վէ տախի տէր . քի սէն Հա
 միլէսին , էվլատ թօղըրուպ իսմին Խամայէլ չաղըրա
 սըն . Օլ պապտէ Ագար Ալլահ տուա էտիւպ , կի
 տէր Սարանըն էանընէ . վէ թօղըրտուղնտէ Խամա
 յէլ չաղըրըր Աբրահամ չօճուղուն իսմին . քի օ
 վագըթ Աբրահամ սէքսէն ալթը էաչընտա խտի :

Ֆիհհազիգա պու մատտէ տախի Ալլահն վատինին
 թաստիր օլմասընէ նիչան անկանըր . զերա Ագար Ս
 նակօկայէ , վէ Սարա սուրը Լիկեղէցլէ էօրնէկ օլմաղ
 իլէ , էվլէլա Ագարտէն էվլատ օլտու Աբրահամա ,
 սօնկրա Սարատէն . նիճէ քի Ալլահ իվթիտա Խարա
 յէլ միլլէթնի քէնտինէ ճէմաէթ էթտի . սօնկրա Լ
 սամիլլէրի , Վէ Աբրահամ թօգսան թօգուղ էաչընա ^{Պ. Ժ. 5.}

1 Եւ տսէ , զուսէի տե՛ս քոյ շէրէրը շայր . 'ի գէոյն
 էգիոյքոյոյ ճի՛նն 'ի գէոն ճէճ էէրոյ . Օ կի՛նէյիս ,
 և շէնէշոյիս , և շէնէրճոնոյիս : և շէնոյիս , և շէն
 բէշոյիս , և շոսֆիճոյիս : զաճօրկոյիս , և զսանոնոյիս , և
 շէնգէնոյիս , և շէնէրոնոյիս . (Օճն . Ժ. 18) :

վարտըգտէ, Ալլահ անէ թէքրար կէօրիւնիււյ՝ իամիւ
նէ պիր եազը արթըրտը. զիրա եվլէ՛ Աբրամ տէնիւ
լիւ իտի, սօնկրա՝ Աբրահամ տէնիլտի. քի չօգ միւ
լէթլէր աթասը տէմէք տիր ¹. Վէզա՝ էհլի Սարանըն
իամինէ տախի՝ պիր եազը զամմ էտիււյ՝ Սարա իքէն՝
Սարրա օլտու իամի. քի չօգ միլլէթլէր վալիտէսի տէ
մէք տիր. Պոււտէն գաթի նազար՝ Աբրահամըն ճին
սի՝ փուլիտէսթլէրտէն ֆէրգ օլտու տէյու, թէն
պէհ օլտուուր՝ քի Աբրահամ վէ անըն թէվապիլէրի
վէ ճինսի թըլիատէլ օլտուլէր. պու թէնպիհի՝ Յիսուս
էֆէնտիսիլ Սկրտու թիւնա թէպտիլ էթ մէսի իլէ՝ թը
փատու թիւն մէն օլտու. զիրա՝ Սկրտու թիւն ըուհա
նի թըլիատու թիւն օլմաղ իլէ՝ ճիսանի օլան կէրի գաւ
տը. նիճէ քի կիւնէլ թօլտուգտէ՝ կէճէ գարանլըղի
զայիլ օլուր ². Ա է շիւնքի՝ օ անէ տէկին Սարա էվ
լատ թօղըմնուշ տէկիլ իտի. օ էճիլտէն Աբրահամ
էվլատ միւթտէսի վէրիլիււյ՝ իամինի տախի Խասհակ
չաղըրասըն տէյու՝ թէնպիհ օլտուուր՝ քի անէ օլան
վատ Խամայէլտէ գարար գըմայուււյ, եալընըլ Խաս
հակտէ գարար գըլաճաղի պէյան օլա ³.

Սագաա՝ Աբրահամն վատ օլան ինայթ՝ ինսանըն
ինտինտէ կէօրիւնիււր՝ քի կիւն պէ կիւն կէրի գաւըր.
լաքին Ալլահըն ինտինտէ թէքմիլ սայըլըր. Օ իրա՝ ին
սանէ տայիմն պիր գարար իւզըէ գալմագ գապիլտիլ
օլմաղ իլէ, Ալլահըն ինայթի ինսանըն հալինէ կէօրէ
քէրէմ օլտուուր՝ քի անտէն Ալլահա շէրէֆ, վէ ինսա

1 Հայր ազգոյ Բարձր երէն շէշ. (Օնն. ժ. 5).

2 Հաճոյ իտէլեա կոգաոյն սրբոյ՝ և Տէշ, Տի՛ ին ասէլէ
Բէտն րնէլ յէշ. (Պարծ. ժ. 28).

3 Ահա սարրա կինն զո ճնցի տէշ որդի, և իրէսցէս զանուն
նորս իսահակ, և կասարտէցից շուտոր ի՛մ ընդ նմա.
(Օնն. ժ. 19).

Ին ոչ որս զստակ աբրահամու էն՝ ասէնէտէտն որդիս իցէն.
այլ իսահակաւ իրէսցի տէշ զստակ. (Հարմ. Թ. 7).

նէ ֆայխտէ օլա , Նիճէ քի պալատէ զիբր օլանլերտէն մալլում տիր քի , տէֆաթիլէ՝ էվլատ միւժտէսի վէլ ըիլտի Աբրահամն , անճագ վագթի պէյան տէկիլ Լ տի : Իմոտի պու տէֆա իւչ մէլայիբ ինսան շէքլինտէ 91. 30.
 անըն չատրոխնէ կէլիւպ՝ էվլատ թօղաճագ վագրթ պէլ յան օլտու 1 . վէ լաքին Սարա քէնտի իսթիյարլղինէ նազարէն՝ գապիլիզ տիր պու իշ տէյու Ֆիբր էտինճէ , թաղիրէ միւսթահագ օլուր , Հագիգաթ ինսանճա գապիլիզ . լաքին Ալլահճա գապիլի 2 :

Աբրահամըն միսաֆիրէ իբրամ էթմէսինտէն իպլ ըէթ ալ 3 . զիրա՝ մախսուս պէքլեր խտի չատր գալ վուսինտէ՝ քի կէչէն էօլճուլերէ իբրամ էտէ , նիճէ քի մէզքիւր իւչ մէլայիբէ՝ գաամ չըգարտը . պէլ մէլայիբ բուհանի վարլըգ օլմաղ իլէ՝ Ճիսմանի գաամէ միւհթաճ տէկիլ . լաքին ինսան շէքլինտէ կեօրիւն մէսի իլէ՝ կեօյա ինսան կիպի գաամ էթմէք հարէքէլ թի՝ պէյան էտէր :

ՍԻԻԱԼ 15 .

Նէլէն էւլ Ֆէլայի գէլեր Աբրահամն , զիբի ֆեֆայէթ էթէլէ Ֆի Իտի :

Ճ . Ի ճտէր խտի . անճագ տէկիլ քի էալընըզ Աբրա համա էվլատ միւժտէսի վէրմէկէ կէլտիլեր . Իլա քի Սոգում Վոմորու տախի էագըպ խարապ էթմէկէ , վէ Վոլտու անտէն չըգարըպ խէլաս էթմէկէ . օհճիլտէն իւչ մէլայիբ իրաալ օլունտու . նիճէ քի՝ անլերին պիլ ըի Աբրահամ իլէ սեօհպէթէ տուրուպ իբիսի Սոգը

1 Եւ սսէ , Դարձեալ էկից սա գէշ ՚ի ժամանկի յայս՚իլ ՚ի սոյն տուրս , ե ունիցի որդի սորոս կէն տ . (Ն) նն . ժ . Լ . 10) ,
 2 Սէ լէ է պիտրանայէ՝ սա յոյ Բան . (Ն) նն . ժ . Լ . 14) ,
 3 Օգարասիբուլիէն Ֆի Տոտանայ , զի սոյնոս Բանն յանգէսս ընիլան շիլէշտիս . (Եբրա . ժ . Գ . 2) :

մա կիթտիւնք : Պատուաւս՝ բուհանի ֆիլիքիւ իւզրէ
 իւչ մէլայիք սուրբ Երրորդու թիւնննն խորհուրդու
 նա հօրնեկ անկլամաղ իլէ , իւչիւնն պիւրսեճտե գըլլայ
 պիւր սահիպ իսմի իլէ ճեւլայ հտեր Աբրահամ ¹ .
 քեզա մէլայիքին պիւրի սեօլէր անըն իլէ ² : Պու պապ
 տե՝ Ալլահ քեհտի ինայեթինի վէ ատալէթինի զահիր
 էթտի . քի իդաաթ իւզրէ օլանէր շաղօլուպ՝ վէ հմ
 ըն մուղայիւր հարեքեթ հտեհլէր խեւլֆի հտիւպ՝ թեօյ
 պեյե կելէլէր : Օլրա նիճէ քի Սողոմ Պոմոն ճեմա
 էթի կիւնահ քեար օլմաղ իլէ , անլէրին թեքտիրիյե
 թիննէ մէլայիք թային օլտու , քեզա՝ Պոլա ֆաղիլէթ
 լի օլմաղ իլէ , անըն խելասընէ տախի մէլայիք թային
 օլուր : Պու նտան գաթի նազար՝ Աբրահամին սատա
 գաթը տախի պեյան օլմագ իլիւն , Ալլահ անի քեհ
 տիննէ գուլ չաղըրըպ՝ անըն գալպինի ինսանլերէ ալէ
 քեար հտեր՝ քի իշտեհլէր անըն կիպի սատագաթ
 իւզրէ Ալլահ գուլուգ հտիւպ քետեքտեն խելաս
 օլայէր . զիրա նիճէ քի Աբրահամ՝ Ալլահ սատրգ ի
 տի , քեզա հվատլերիննէ թեհպիհ հտեճէք իտի . քի
 անլէր տախի սատագաթ պիւրլէ տայինն Ալլահնն ի
 դաաթընտե օլայէր ³ : Իպրեթ ալ , ինսանն անտեն
 պիւլիւք շերեֆ օլմաղ՝ քի Ալլահ անի քեհտիննէ գուլ
 չաղըրա ⁴ . չօգ քիմնէլէր ճիսմաննի շերեֆի գայպ է
 տիւպ սեֆիլ օլտուլէր , լաքին՝ Ալլահ սատրգ գուլ
 օլան իքի ճիհանտե շերեֆ պուլտու : Քիհհմ հյլէ պու
 րատա էյի ատեմ իլէ քեթիւլէրին ֆեքգինի , զիրա

1 Իւ սսէ . փէր էլէ գոթ շիրհս տաալի ԳՈ . (ՊՊՊՊ . ժ.Ը . 3) ,
 2 Իւ սսէ փէր ցոբրոհամ . (ՊՊՊՊ . ժ.Ը . 13) ,
 3 Իւ սսէ փր . Գի լէ լաֆաւսարինն իյե ցոբրոհամէ ծաարայէ իհհէ՝
 շոբ ինն գործէլոյ էմ . . . տաննի գիտէի էլէ պարուէրէսյե
 որբոոյ իւրոյ ես ասն իւրոյ յէր իւր . պոհէլ շճանապարհս
 փէառն . (ՊՊՊՊ . ժ.Ը . 17) ,
 4 Ս՛էծ է փէշ ոյր , կուլէլէր փէշ ծաարայ իմ . (Իսսս . Խթ . 6) .

չիւնքի Աբբաճամբն ֆազիլեթի պէյան օլտու . Սոգոմ՝
 Պոմոր ճէմատեթինն քեօթիւ լիւկիւնիւ , վէ անլէրին
 Հագգընտէ նիտա չօղալլայ՝ կիւնասհէրինն զայեթ . քեւ
 պիր օլտուղինն¹ աշիքեար էթտիրտէն մատէ՝ էշէտտի
 զագէպ իլէ թէքտիր օլաճագլէրինն տախի պէյան է
 տէր՝ քի հէր քէս իպրեթ ալլայ՝ իսլահի նէֆա օլա .
 Պուկլէր՝ տեկիւ . քի ազ վագըթ պէյննտէ ֆէնա պուլ
 տուլէր , իլա չօգտէն պէրի . քեօթիւ օլուպ՝ կիւն պէ
 կիւն ֆէնալլղի արթըրտլէր . զիրա՝ մուգատտէմ տալ
 իս եազար անլէրին կիւնասհէր օլտուգլէրինն² ,

Ատէմ վար՝ քի հէմ Ալլահա մագպուլ Հէմ ինսանէ ,
 նիճէ քի Աբբաճամ , Վէ ատէմ վար՝ քի հէմ Ալլահա
 ատու , Հէմ ինսանէ , նիճէ քի՝ Սոգոմըուլէր , Վէ ա
 տէմ տախի վար՝ քի Ալլահըն ինտինտէ ֆէնա , լաքին
 ինսանլէր անի էյի պէլլէր . Վէ ատէմ վար՝ քի Ալլահա
 մագպուլ , լաքին ինսանլէր անէ ֆէնա սեօյլէիւպ զէմմ՝
 էտէրլէր : Օ իրա՝ անլէր պիրիպիրինն գալպինի պիւ
 մէտիրլէրինտէն՝ չօգ տէֆա էյի ատէմէ ֆէնա , վէ
 ֆէնա ատէմէ էյի տէրլէր , Իմտի ճաստ էյլէ՝ քի Աւ
 լահըն վէ ինսանըն ինտինտէ էյի օլասըն . վէ եկէր իւ
 քիսինէ պիրտէն մագպուլ օլմաղէ գատըր օլամազ
 իսէն՝ Ալլահըն գըթընտէ էյի օլ . ինսանլէր սանա ֆէնա
 տէրլէր իսէ՝ գայտ էթմէ՝ . վէ սէն սէնի լիսանէ կէ
 թիրտմէկէ սէպէպ օլմա՝ . Վէ տախի սահիհ ալեահ
 օլմատըրլին մատտէյէ սիճիլ էթմէ՝ , զիրա՝ Սոգոմըուլ
 ըն կիւնասհը աշիքեար իքէն , Ալլահ կեօյա ինսան կի
 պի՝ թէճէասիւս պիրլէ , թաստիգի մասլահաթ էթ
 մէք սուրէթի կեօսթէրիր³ :

1 Աշտաշտի սոգոմայեոյ ե գոմորայեոյ յաճախեալ , ե հէշտ
 նոյս հէճայտն յոյթ . (Վ՝ անն . ժ.Ձ . 20) :
 2 Սարգիկն սոգոմայեոյ լարս ե հէշտարս էին տալիս տարու
 ճոյ . (Վ՝ անն . ժ.Գ . 15) :
 3 Իւ սրբ իլէտլ ուէսիյ , էլէէ ըստ աշտաշտի նոյս որ յիսն հասա
 նէ՝ վճարիցէն , ապա լէէ ուլ շի գիբայից . (Վ՝ անն . ժ.Ը . 20) :

Նազար էյէ, ազիզ քիթապ կիւնասը ֆերեատէ վէ շիքեայէթէ պէնկզէտիր . զիրա՝ մախլուգլէր կիւնասը . քեար ատեմին հագգընտէ Ալլահա շիքեայէթ պիրլէ ֆերեատ ու ֆիզան հտերլէր . Օիրա Ալլահ՝ անլէրի ինսանըն խըզմէթինէ թային էթտի՝ քի ինսան Ալլահա գուլլուգ հտէ , իմտի ինսան կիւնասէ տիւշեր իսէ՝ Ալլահըն գուլլուղնտէն կէրի գալլա՝ մախլուգի կիւնաս ալէթի էթմիշ օլուր . օ էճիլտէն մախլուգ Ալլահա նիտա հտէր՝ քի էա քէնտիլէրինի խէլաս էթմին կիւնասը քեարըն էլնտէն , էախօտ թէքտիր էթմին կիւնասը քեարը : Նիճէ քի Եսայի փէյլամպերին քիթապընտէ շիքեայէթ սուրէթի իլէ ասիւմանէ վէ զէմինէ խապեր օլունուր՝ քի Ալլահըն Խարայէլ միլլէթի իլէ օլան շէրիյաթինի տիյնէյէլէր , կեօյա քի՝ շահիա օլալէր¹ . Ֆիլհագիգա՝ քէպիր կիւնաս իլլէյէնին հագգընտէ ճիւմլէ մախլուգ տավաճը , լաբին Աբրահամ Ալլահըն մէրհամէթինէ ումնուտ հտիւպ , խուսուսա քի Ալլահ Սոդոմլուլէրին կիւնասընը անէ պէյան էթմէսիլիլէ՝ ճէսարէթ հտիւպ նիյաղէ պալէր՝ քի էկէր Սոդոմ , Գոմոր , Սեբոյիմ , Ագամա , վէ Սեգօր նամ պէշ մէմլէքէթտէ՝ էլլի ազիզ ատեմ պուլլունուր իսէ հէփիսինին կիւնասընը ավֆ հտէ : Անճագ՝ տէկիլ քի ֆըսգը ամէլլէրէ մէրհամէթէն , զիրա անլէր մէրհալմէթէ նասեղա իտիլէր , իլա քի՝ ազիզլէրէ ըիայէթէն² . Սէ լաբին՝ անլէրտէ էլլի ազիզ ատեմ օլմա տըղինի՝ Ալլահ պէյան հտինճէ , Աբրահամ քէնտիլինի թիւրաս պէ քիւլ փայէսինէ ինտիրիւպ³ . թէքրար պէ թէքրար նիյաղ պիրլէ գըրգ պէշ ատեմէ , գըր

1 Անր էրկին և ունկնդիր էրկեր . . . որդիս ճնայ՝ և Բորնու յոնցի և նոսա շիս անորգէյին . (Ես . Ա . 1) ,

2 Ելլէ էյէն իսուան արդար ՚ի տաշտի՝ կորոսանիյէն շնաս և ուն նէրիյէն աս տէշէայն . (Օսն . ԺԼ . 24) ,

3 Բայց էս կոչ էս և Տոխի . (Օսն . ԺԼ . 27) ,

գա, օթուղա՝ իկիրովյէ՝ վէ նիհայեթ օն ատեմէ գա տար ինէր . վէ Ալլահ ճեվապ էտէր՝ քի էկէր օն ազիզ տախի պուլունուր իսէ՝ ազիզէրին սեպէպինէ թէլէֆ էթմէմ՝ անլերի ¹ . Անճագ տեկիլ քի օն՝ եախօտ պէշ՝ իլլա պիր թաննէ տախի պուլունմաղ . Պէլի Պոլտ ազիզ՝ վէ Սողոմտա , լաքին օ զաթը Սողոմլու տեկիլ իտի , Խմտի պուլունէն պէօյլէ Պոլտուն խեղա սինտէն վէ Սողոմ՝ Պոմոր ճեմաաթընըն զազէպինտէն իսլրէթ ալ :

ՍԻՒԱԼ, 18 .

Վէ՞ իբի Սողոմլուէրէն իննուհը .

Ճ . Պապիաթ նօմօսունէ մուղայիր ֆըսգը ամէլ էթմէք . Սեզքիւր նօմօս գապիաթտէն եաղըլմը . քի թապ կիպի՝ ինսանըն զաթինտէ սապիթ օլմաղ իլէ , անըն իսլաֆինտէ պուլունան՝ Ալլահըն էմրինէ մուղա յիր օլուպ՝ մութլագ թէքտիր օլուր . Խմտի Սողոմլու լեր էօյլէ քեօթիւ հարէքէթտէ օլմալերի իլէ , զալթ աղըր իտի անլերին կիւնահը : Վէ պու ֆէսատէ պալիս՝ անլերին քիպիրլիկի , վէ տայիմս սեֆա մէճիլ սինտէ եէյիւպ իջմէլերի օլտու ² . Օիրա՝ միւթէքէպ պիր ատեմ՝ քէնտինի պեկէնմիշ օլմաղ իլէ՝ ֆըսգը ամէլ անն զազէպ օլուր՝ քի ալէմէ քէզիլ օլա :

Վէ տախի զէվէ՝ սեֆա՝ վէ պօշ տուրմագ՝ աթէշէ եաղ տեօքմէք կիպի , շէճվէթէ (ցանկական ախտին) իպտիյատ գուվիլէթ վէրիւպ ինսանը հալմանտէն պէլ թէր էտէր . Վէ նիճէ քի սու թուֆանի վագթինտէ քի ինսանլեր հէր վէջ իլէ սեֆայէ միւշթագ իտի :

1 Ան ասէ ո՛ր կորուսից վասն րասանցն . (Ն)անն . ԺԼ . 52) .
 2 Այս էր ասօրէն Երեւան սողոմայ ճեա ճո . ամբարբանունուր լեւան ի լեռնլէտն կոյի՝ ե յշֆուլէտն գիւնայ ֆոֆկանայր ինքն ե րսպէրս իւր . (Երէկէ . Ժ.Ձ . 49) .

լէր . քեզա Սողոմունլէր ¹ . զիրա օ էյայէթին հասը
 լաթը զայէթ չօգ օլտուղնտէն՝ հերքէս կէջնէճէկի
 նի զհմէթսիզ էտինիր իտի , օ էճիլտէն ճիւմլէսի եէք
 տիլ ճիւմանի սէֆայէ տիւշիււլ ըսհաթլըգ անլէրի
 ազտըրտը . Ս էնիճէ քի պէսլի աթ . քեօթէկիլնի գը
 ըլըգ՝ սահիլինէ ճիթիթէ աթար , քեզա օ զալմլէր հի
 ճասլ քեօթէկիլնի գըրըպ՝ Մլլահըն իդասաթընտէն չըգ
 տըլէր , Հազ օլմա՝ տիւնէս մալինէ՝ պիւշիւքլիւկիւնէ՝
 վէ թէն սէֆասինէ , իլլա իսէվթ էլլէ՝ քի կիւնասհէ
 տիւշմէյէսին , զիրա ճիւմանի մալ՝ պիւշիւքլիւկի վէ սէ
 ֆա՝ ազիմ՝ թէհլըքէ տիր իսսանէ :

Նազար էյլէ Մլլահըն ինայէթինէ , ֆիլհագիդա՝ Սը
 գում՝ Պոմոր ճէմանէթի հէր վէջՅ իլէ թէքտլրէ միււ
 թահագ , լաքին Մլլահ քէնտի մէրհամէթինէ մէսլ
 նի՝ իքի մէլայիք իրսալ էտէր Սողոմա՝ քի թէքտլր օ
 լաճագլէրինի մուհագգագ պիլիււլ՝ թէօյս էյէ կէլէ
 լէր . վէ լաքին անլէր տահա պէթէր ֆէհա պուլտու

գլ. 200

լէր . Օ իրա Պոլտ՝ քի Սողոմտէ սաքին օլուր իտի մէ
 լայիքլէրի կէօրիւնճէ եօլճու զանն էտիււլ իսանէսլնէ
 տավէթ էլլէր՝ քի իքրամ էտէ . Մնազ շէհրին ատէմ
 լէրի ճիւմլէսի պիրտէն կէնճ՝ վէ իլթլեար՝ էվի գու
 շատըպ անլէրի ճէպրէն ալմագ իլթէրլէր վէսատ ֆիլ
 քիլ իլէ՝ . Ս է Պոլտ՝ միսաֆիլլէրի էլէ վէլ մէսլն տէ
 յու՝ տիշարը չըգըպ հէր նէ գատար նասիհաթ վէ
 նիյազ էթտի իսէ տէ , իպէաթ օլմաղլէր . Օլ պասլ
 տէ Պոլտ նաչար գալըպ՝ քէնտի իքի պիքլը գըզլէրնի
 անլէրէ վէրմէկէ ըիզա օլուր , քի միսաֆիլլէրի ինճիթ
 մէսինլէր . լաքին մէզպուրլէրին գալալիտէն Մլլահըն
 գօրգուսու վէ իսսանըն հիճասըր գալգմըշ օլմաղ իլէ :

1 ին սրգէս յառտարն շոզոյ էշն , ուսէին , ըհէին , գնէին ,
 վաճառէին , գնէին շիէին . (Պոլ . ժ . է . 28) :

2 ին սր քաշտին սողոմաչեոյ՝ պարէ յին շոռնն յէրի սասարոյ
 հինէ ցծէրս , մի ժողովուրդն է հիստին . (Պոլն . ժ . թ . 4) :

նիյազ դասպուլ էթմէյիււյ՝ անըն տախի թէքտիրի աղ
 զուսինտե օլտուլէր . զիրա՝ էօկիւտ տիյնէմէյէնէ նա
 սիհատ վէրմէք, աթէչէ եաղ տեօքմէկէ պէնկզէր .
 1) Ովտ Սողոմլուլէր ին պու նիզա իւզրէ իբէն . հէ
 ման մէլայիբէր տիշարը չըգըւյ՝ 1) Ովտու օ զալիմէրին
 էլինտեն խէլաս էթտիրտեն մատե՝ անլէրին ճիւմլէսի
 նին կէօղլէրինի . քեօր էտէրլէր 1 . վէ նլճէ . քի անլէ
 րին ճան կէօղիւ կիւնասզ զուլումատի ինէ գափանմըչ
 խտի, քէզա՝ թէն կէօղլէրինէ տախի վէլտե ինմէկ ինէ
 էվին գափուսուսու աբայոււյ՝ պուլամազ օլտուլէր .
 2) Ելհագիգա՝ օ անէ տէկին 1) Ովտ Սողոմլուլէրին . քէզ
 թիւ ֆէյլինէ նազարէն՝ տայիմիս իսբէնճէ իլինտե օլտու
 խէտե 2, պու տէֆա միսաֆիրլէրտեն հիճապ էտիւււյ
 զայեթ չօգ . քէտէրլէնտի . զիրա՝ տահա անլէրին մէ
 լայիբ օլտուղինի պիլմէղ խտի . 3) ագաա պու խուսուս
 տե՝ 1) Ովտուն ֆագիլէթի պէյան օլոււյ՝ Սողոմլուլէրին
 . քէօթիւլիւկիւ գիյատե թարագգա պուլտու .

Նազար էյլէ պուլատե Ալլահըն սասլընէ . վէ զալիմ
 լէրին . քէօթիւլիւկիւնէ, պէլի մէզպուլլէրին կէօղլէրի
 կէօրմէզ օլտու, լաբին՝ եէնէ թէօյպէ տեմէտիլէր .
 4) մէլայիբէր՝ մէմէքէթին խարապընէ կէտիբլէրինի
 խապէր վէրիււյ՝ 1) Ովտա խարամ էտէրլէր . քի տերհալ
 Սողոմտեն չըգա . անճագ անլէր եէնէ իթիմատ էթ
 մէզլէր . խուսուսա՝ քի 1) Ովտուն գըզլէրինէ նիշանը օ
 լանլէր՝ կիւլիւլիւււյ մէզագ . էտէր խուլէր 3 . 4) Ունտան
 դատի նազար 1) Ովտուն էհլի վէ գըզլէրի տախի Սողոմ
 տեն չըգմաղէ աղըր հարէքէթ էտինճէ՝ մէլայիբլէր հէ
 ման 1) Ովտուն վէ անըն էհլինին՝ վէ իբի գըզընէ էլին

1) Օսրն . օրէ սա դուրս քանն էյիին, կարին կորուլէտէ .
 (Օ)նն . յ.թ . 11) .

2) Արդարն Բնակեալ ի հէլ նոյս, օր ըստ օրէ շէւր շիֆ կոգին՝
 նոյս անօրէն գնոյիւնն քանլէր . (Բ . Պէր . Բ . 8) .

3) Ալլա իւրէր Ժաշր քանէլ յալս քիւնայիյ իւրոյ .
 (Օ)նն . յ.թ . 14) .

տէն դուժուպ շէհիրտէն տիշարը չըգարտորէր անլէր
 րի . վէ Թէնպիհ տասիի հատերէր՝ քի կերիյէ պագմա
 յուպ աճէլէ տաղա եէթիլիլէր՝ քի դագէստէն խէլաս
 օլալէր . Պէլի Վոլտ՝ մէլայիլըլէրին ճէվապրնէ իթի
 մաթ հտիւպ Սողոմոնէն չըգար . լաքին պէլքի տաղա
 վարմազտէն եվլիլէ՛ դագէպ զուհուր հատեր տէյու՝
 խէվիլ հտիւպ նիյազ հատեր . քի Պարէ Սեգօր շէհրի
 նէ . քէտեր օլմասըն՝ քի անտէ հըփղ օլտուն՝¹ . (չիւն
 քի Սեգօր եօլ իւղէրինտէ անլէրէ եագըն խոի) . Վա
 դաա օ՝ մէմլէքէթ տասիի եղգըլաճագ պէշ շէհրին
 պիրի խոի . անճագ Վոլտուն խաթրինէ րիայէթէն մէ
 լայիլը ճէվապ հատեր՝ քի սէնին նիյազլինէ մէպնի եը
 գըմասըն օ՝ մէմլէքէթ . ֆիհհմ՝ էյլէ պուրատէ՝ ալիլ
 առեմին ֆայիտէսինի . զիրա Վոլտուն խաթրը իլիւն
 պիր մէմլէքէթ դագէստէն խէլաս օլտուն՝² . Վէ լաքին
 Վոլտուն հհլի մէլայիլըլէրին ճէվապրնէ իթիմաթ հթ
 մէտիկինտէն՝ Թէնպիհէ գարըլ կերի տեօնիւպ Սողոմա
 տօղրու պագընճէ . անտէ Թուղ գայասը օլտուր՝³ .
 Ֆիլհագիգա . մէզպուրի . Սողոմըլէր իլէ եանմատը .
 զիրա Սողոմոնէն չըգար . լաքին Վոլտ իլէ տասի խէ
 լաս օլամատը . զիրա Թէնպիհէ մուղայիլը հարէքէթ
 էթտի . Վաշ օլտուն՝ անճագ ետիրյա գուլանըմաղ .
 զիրա Թուղ տըր . Թուղ գայասը օլտուն . լաքին գաա
 մա լէղէթ վէրմէղ՝ վէ եաղմուրտէն երիմէղ . զիրա
 դաշ տըր . Վագաա՝ պաշգա շէլիտ դաշ օլմայուպ
 Թուղ գայասը օլմասը՝ վէ եօլ իւղէրինտէ գալմասը՝
 ալէմէ ալիմ՝ իպրէթ տիր . զիրա նիճէ՝ քի գաթիլ վա
 ճիպ օլանը՝ եօլ իւղէրինտէ սալպ հատերէր . քի եօլ

1 Վալիլի գէտրի իճ . . . ե տրի՝ էս ոլ կորէ՛ շէրճանիլ է
 էտան . գուրէ կասանիլէն ինչ շարիտ ե մէտանիլի .
 (Վան . ժ. թ . 18) .

2 Վիտապիլ տրտրի մէտրան էրէսայ տոյ . ե ի էտնի յայրիլի
 շէրճանիլ շէտտան . զի որոյ իօսէյուր . (Վան . ժ. թ . 21) .

3 Վալիլի կէն շոլտոյ յէպս ե էշտ տրան աշ .
 (Վան . ժ. թ . 26) .

Ճուրճը կեօրիւպ խելփ հտեղէր, քեզա մէզպուրեհն
 նազլիթիինի միւլահազա հտեղէր զայեթ խելփ իւզ
 բէ հիպեթտե գալըրէր, Պաիուսուս նիճէ քի թուզ
 դաամա շէնի վերիւր, քեզա Պուտուն հէլինին զագէ
 պինտեն նասիհաթ շէնիսի քեսպ հտեղէր, հմիէ մու
 դայիր հարեքեթտեն հեր վեճճ իլէ իճթինապ վէ հա
 զէր հթմէկէ պորճու տըր ինասն ¹, () հճիլտեն հ
 փենտիմիզ Յիսուս թենպիհ պույուրուր քի Պու
 տուն զելճհսինի փիբրինիղէ կեթիբին ² .

Խօշա միւլահազա էյլէ, Պուլտ՝ Սոգոմա կիթաի
 կինտե՝ էլինտեն դութուպ անի կեօթիւրեն օլմատը,
 իլա քենտի բիզասը իլէ կիթաի, լաբին Սոգոմանէ
 չըգմաղէ՝ մէլայիբին եարտըմընէ միւհթաճ օլտու . քե
 զա ինասն քենտի բիզասը իլէ կիւնահէ տիւշէր, լա
 քին եալնըզ քենտի գուվիթի իլէ խելաս օլամազ,
 իլա քի Ալահըն լութփունէ վէ եարտըմընէ միւհ
 թաճ ³, Պուլտ՝ մահսուլի չօգ եերտե սաբին օլմազ
 իլէ՝ մուգատտեմ հսիր օլտու, վէ պու տեֆա Ալա
 հըն եարտըմը օլմասա խոի թեղեֆ օլաճագ խոի,
 Ֆիհագիգա զագէպտեն խելաս օլտու, լաբին հօլիւմ
 տերեճհսինէ տեկին զայեթ ազիմ՝ գօրգու շէբաի,
 Պուլտ՝ Սոգոմըլէրին կիւնահընէ իհագ տեկիլ, վէ
 սնըն խելասինէ մէլայիբ թային օլմուշ իբէն՝ օ միսիւ
 լիւ ազիմ՝ գօրգույէ կիրիֆթար օլտու իսե . օ ասեմին
 հալի նիճէ օլտա կերէք՝ քի տիւնեա մալի վէ ճիւմա
 նի լահաթըզ սեպեպինէ՝ տեկիլ քի եալնըզ թե
 նինի, իլա ճանընը տախի մուխաթարայէ գօր,
 Լյյվաճճ, չօգլէրի թեն սեֆասը իլուն՝ հպետիլ
 հպետ ճեֆայէ կիրիֆթար օլուրէր :

1 Լատրափիբին պէսէւլ զէրափործն պաթէուլ . հասարակութի
 իրապէ զաննն, ե անդայ անցէուլ առ նոսօ վնասէցառ .
 (Լաա . 1 . Բ . 5) .
 2 Յիլէղէտ զիինն շոզպայ . (Պուէ . Ժ . 52) .
 3 () ի առանց իմ ոլիշէ կարէտ առնէլ . (Յօգան . Ժ . 5) .

Նէ՞ իրի Սորո՞՞ Վորո՞րս օլան շաշէպ :

Ճ. Քիւրիւրթ վէ աթէշ¹ : Պու աթէշ տեկիւր
քի դասիւթ իւզրէ զուհուր էտէն զէմիւն իւֆիւ
նէթինտէն իճաս էթտի, իլլա քի մախտուս Ղաւհտէն
զազէպ խտի : Վազար էլիէ կիւնաս, քեարլէրին սեֆիւ
հայինէ : զերա Վոլո Սեգօրա կիրինճէ, վէ կիւնէշ
քէստի առէթի իւզրէ սիյահ նիգասպը հէվատէն պլը
դարաֆ էտէրէք՝ նուրանի չէհրէսինի պէյան էտիւպ՝
ալէմի շազ ու մէսուրուր էթմէք իւզրէ իքէն, մէտէտ
Ղաւհ, հէման տեր ագէպ ազըր գօգուլու աթէշ՝ գա
րա տուման իլէ զուհուր էտիւպ՝ եազմուր հիսասպը
օ զալիմլէրին իւզրէրինէ ինէր, Սայլը եէրէ՝ սասպահըն
չիյի ինիւպ՝ հայաթ վէրլը, Սորո՞՞ Վորո՞րս աթէշ եա
զար : սայիը եէրէ՝ պատի սէսահ էտիւպ՝ ալէմէ սե
ֆա պաղըլէր, անլէրէ քիւրիւրթ լու ալէվ էսիւպ՝
ճիւմլէսինի հէլլաք էտեր² : Վանտէ՞ տլը հէր սա
պահ սեֆասընէ թային օլանլէր, Վանտէ՞ տլը կիւն
պէ կիւն պիրէր դարղ սեֆայէ մէշուլ օլուպ՝ պալլէր
տէ պահճէլէրտէ եէյիւպ իչէնլէր, Վանտէ՞ տլը Վոլ
տունէ կիլինի գուշատըպ՝ միսաֆլըլէրի անտէն ճէպրէն
ալմագ իսթէյէնլէր : Վանտէ՞ տլը Վոլտա տամաւ օլա
ճագ առէմլէր, Վոլտու ահմագ եէրինէ գօյուպ կիւ
լէնլէր, շիմտի աճէպ նիճէ ան ու ֆիւլան էտիւպ՝ ազ
լարլէր : Վաքին աթէշին հալի մալիւմ՝ ազլամաղէ վա
գըթ պըրագմաղ, վէ գալմաղէ եօլ վէրմէղ, զերա պա
հմրի խիւտա սիճլը օլուլըն իւզրէ թային օլան առա
լէթ ագէրլի աթէշ տիւշմանը մուհասէրէյէ ալըր կիւ

1 Տէր պէշայ ՚ի սորո՞՞ և ՚ի գորո՞՞ ճճու՞մք և կուր .
(Օճն . ժ.թ . 24) :

2 Յորո՞՞ տուր էլ շոլտ ՚ի սորո՞՞, պէշայ կուր և ճճու՞մք
յէրիէյ, և կորոյ շո՞մէնէն . (Վոլ . ժ.թ . 21) :

պի՛ր Սողոմ՝ Ղառնոր էյալէթինի անխոտ գուշատուպ՝ պիր
քիմնէյե քիւշատ վէրմէզ՝ քի խէլաս օլա, Խէլաս
Փուրսանգինի գայպ հտէն, զազէպ վազթինոտ գատորը
օլամազ խէլաս պուլմաղէ, Ալահըն ինայէթինի Թա
նրմայան, լայիգ օլամաղ մէրհամէթէ :

Խօշն միւլահազա էյլէ, աթէշ զուհուր էտինճէ՝
նէ՞ կէշէր խոի օ՞ զալիմլէրին Փիքիրլէրինոտէն, աճապ
պիր քիմնէտէն իմոստ արատըւն՝ մը, եախօտ կիւ
նահլէրինէ պէտէլ Ալահտէն զազէպ օլտուղինի պի
լիւպ՝ նիյազ էթտիլէն՝ մի, հս'չա, զիրա՝ հէրքէս տա
հա էվինոտ քէնտի եաթաղինոտ, քիմ՝ գատոր խոի
կեօղ աջմաղէ, քիմ՝ ճէսարէթ էթտի եէրինոտէն գը
մրոտանմաղէ, զիրա եօգարտան աթէշ ինէր շիտաէթլի
հըզ իլէ, վէ ինտիկի եէրի գութուշտուրուպ՝ բույի
զէմինէ աթէշտէն տեօշմէ սէրիլտի, մէսքէանլէրի
աթէշ օլուպ՝ ճիւմլէսի գալտը տէրունի նարտէ,
Նիճէ քի պիր գուրու չար քիւլխան օճաղինէ աթըլ
սա՝ նէ՞ տէրէճէ Փիլհալ գութուշուպ եանար, քէզա
օ՞ էյալէթ տաղը Թալը իլէ քիւլխան օճաղը, վէ Սո
ղոմլուլէր չար միապի եանըպ՝ քիւլ օլտուլէր, Աթէ
շն գապիաթը՝ ալէվինի տայիմն եօգարը տօղրու իր
սալ հտէր իքէն, պու տէֆա գապիաթընէ մուղայիր
աշաղէ տօղրու շէվիրտի եիւզիւնիւ՝ քի գապիաթէ
գարը հարէքէթ հտէնլէրի եազա :

Տէմէ՝ քի անոտ օլան հայվանլէրին՝ վէ սապիլէրին գա
պահաթը նէ՞ խոի քի անլէրտէ եանորլէր, հայվան
լէր օ՞ զալիմլէրին մալի խոի, վէ սապիլէր պիւլիւտիւք
տէ, անլէր կիպի քեօթիւ օլաճագլէրի պէյան խոի,
Աիւնահէ պէտէլ չօգ տէֆա զազէպ օլտու մուգատ
տէմլէրտէ, լարին չօղլէրինն նիշանը գայպ օլուպ՝ ես
լնըղ նագլի գալտը քի Թասլէլ տէ, Անճագ Սողոմ
Ղառնոր օլան զազէպին նագլի աղիղ քի Թասպոտ տէրճ
օլտուղինոտէն մատէ՝ նիշանը տախի աշիքեար կեօրիւ
նիւր, Օ՞ իրա օ՞ էյալէթ զաթը զայէթ պէրէքէթլի՝

պաղլը պահճեւի իրէն ¹, զաղէպտէն սօնկրա եանկըն վերանէսի օլտու. վէ հալէն հարիգ թիւթիւնիւ կիպի տուժնը պէյան, վէ մէյվէսի եհնմէզ. պէիւ աղաճտե կեօրէն մէյվէ զանն էտէր՝ լաբին լէի .բիււ. Վէզա Ղոլտուն էհլի՝ .բի թուղ գայասը օլտու՝ էրիմէյիւպ տուրուր ², Ֆէհմ՝ էյլէ՝ անլէր .բի գայալիաթ նօմօսուն, տա պու միսիլիւ էշէտտի զաղէպ իլէ թէքալի օլտուլէր իսէ, շիմտի Ս՝ էսիհ էֆէնաիմիլին նօմօսունտե (շորհազ կան օրէնք) անլէր կիպի կիւնահէ տիւլէն՝ աճէպ նե՞ գաստար զլիյատե թէքալիլէ միւսթահագ օլտա կէրէք ³ .

ՍԻՒԱԼ 16 .

Մէրհամ ի՞ճճէ րոյրու Ղոլտուն խէլաս օլտա, Սորոս Ղոսր էյալէլէնիէն էանդըշիի :

Ճ. Ղբահամ պիլիբ՝ .բի կիւնահազըղ ատեմի Ալահ հըֆիլ էտէր ⁴, Պախուսուս Սոգոմլուլէր լէիւն Ալահա բիճա էթաիկիստե, Ղոլտուն խէլասընը նիյազ էտէր խտի ⁵. պէլի՝ Ղոլտուն խալիսի անմազ, լաբին ֆէբրի Ղոլտ լէիւն օլտուղի պէյան տըր ⁶. խմտի Ղոլտուն խէ

1 Միւլիւ կործանեալ էր այ զսորոս ե զգոսր, իբրև շորտե րլն սարուծոյ էր. (Օսն. ժ. 9. 10) :

2 Ղա շորտարն ՚ի կորսարման մէքըշապն փախտեցեալ գըր իէայ յիջանէլ հրոյն զհիմֆ քաշասան, որ ՚ի վիտուլէան շարուլէանն ճիւլեալ կայ խողանցեալ ե անկարար ժամ նախ գունիկ ճգալէրտ անկատարի ոգւոյն յիշարակ հաս պարեալ շորտանն աշի. (Լաս. ժ. 6) :

3 Օգաշաս սորոսացոյ ե գոսրացոյ քարճոցեալ յաճիւն քարեցու, օրինակ ա յաղայ մէքարշէլոյն կացոցանէր. (Բ. Պէր. Բ. 6) :

4 Ղիսիւ ար շիճաղաղաս՝ գըլէլ ՚ի գորճուլէնէ. (Բ. Պէր. Բ. 9) :

5 Մի՛ լէ կորուսանիցէս շորտարն՝ ընդ մէքարշիին. (Օսն. ժ. Բ. 25) :

6 Ճիշէայ ար շորտարմ ե կան արճիլէայ շորտ ՚ի ճիջոյ կործանման. (Օսն. ժ. 10. 29) :

լաս օլմասընէ Աբրահամ շիւղհէ եթմէտի . Վէ իլէ
ըիսի կիւնտէն մասլահաթէ վուգուֆ օլմասը իլէ կեօյ
եիւզիւնտէ իհրագ ալէվինի կեօրիւնճէ՝ անկարք քի
Սողումլուէր տիր Էանան ¹ .

Վէ լարին՝ պու խուսուս իլէ՝ Աբրահամ ըահաթլըղինի
գայալ Էտիւպ՝ տէտիրկին օլտու . զիրա՝ չիւնքի Սողում
Էյալէթի՝ քէնտի օլտուղի եհրէ Էագըն խտի , իհրագըն
իւֆունէթի՝ օ՝ Էգրաֆիէրէ քէտէր վէրէճէկի պէյան
օլմաղ իլէ , Քեբրօնտէն կեօցէր Պերարա տէնիլէն
եհրէ , Վէ անտէ տախի մուգատտէմ Սըսըրտէ օլ
տուղի կիպի , (նիճէ եհտի սիւալտէ զիքր օլտու)
Աբիմեւէք փատիլահ՝ Սարրայը անըն գըզ գարնտաը
զանն Էտիւպ ալտը քի քէնտինէ զէվճէ Էտէ , Վէ
չիւնքի մէզպուր ֆէսատ ֆիքիթ իւղղէ օլմայուպ պիւ
մէյէրէք Էթտի պու իշի . օ՝ Էճիլտէն Ալահ անըն ըու
Էասընտէ տէր՝ քի Թէսլիմ Էթ Սարրայը Էհլինէ , զիրա
Էօրիւրսիւն , վէ Աբրահամ տուա Էթսին՝ քի Էօլմէ
յէսին , Պունտէն գաթի նագար , անի կիւնահտէն
Էսիրկէմէք իջիւն , զաղէպ օլարագ՝ օ՝ միսիլիւ իլէթ
վէրիք անէ՝ վէ անըն Թէվապիլէրինէ՝ քի Սարրա նէ
գատար վագըթ գալտը իսէ անըն Էանընտա , Էպէտի
գատորր օլմաղ իտիլէր Էվլատ Էտինմէք հարէքէթի
Էթմէկէ . քէզա՝ անլէրին տիշ Էհլիլէրի Էվլատ Թօ
ղուրամաղ օլտուէր , Վէ պու զաղէպին եիւզէրինէ
զայէթ իսէվֆ Էթմէկ իլէ Աբիմեւէք՝ Աբրահամը չա
ղըրըպ Սարրայը Թէսլիմ Էտէր . վէ հալիմ ճէվապէր
իլէ , նիջիւն պու իշի Էթտին , վէ պիլի ազիմ Թէհլի
քէյէ պըրագ տըն տէյու , շիքէայէթ սուրէթի կեօսթէր
տի իսէ տէ , Սարրայա հէտիյէ օլարագ պին զօլաթա ,
Թօսուն , գօյուն , քեօլէ վէ խալայըգ վէրտիրտէն մա

Գ. 1. 10

1 Ան կանխեալ աբրահամ ընդ տասնօրն ՚ի Կէղիւն ուր կայր ու
տալի Դն . և կայեցան յերեսս սոքոհացուոց և գոհոցացուոց և
յո՛՛հ էրեսս էրիւրէ գաւառիւն , և Էպէս և պա Էլա՛՛նէր Բոց
Էրիւրէն Էբրու Դրիւի կհրցի . (Ս՝նն . ԺԹ . 27) .

տէ՛ ըուխակեթ տախի վէրիբ՝ քի քէնտի էյալեթինտէ
խսթէտիկի եհրտէ սաքին օլա . Ա է Աբրահամ անըն
իչիւն տուա էթմէկ իլէ , զաղէպ տէյու զուհուր է
տէն իլէթ՝ տէֆ օլուպ , պատէհու Աբիմէլէքին էհ
լի վէ ճարիլէլէրի թօղուրուրէր ,

Իպրէթ ալ , վէ Աբրահամ կիպի սատագաթ պիլէ
Ալլահա գուլուգ էյլէ , քի հէր պէլատէն հրֆղ օլա
սըն . մատամ քի Ալլահ քէնտի սատրգ գուլունու տա
յիմա հրֆղ էտիւպ՝ միւշէրրէֆ էտէր , Աիճէ քի Աբ
րահամըն տուասընէ միւհթաճ օլտու Աբիմէլէք փա
տիշահ , զիրա՝ ազիլ ատէմին տուասը իլէ՝ Ալլահ սա
յիլէրինէ տախի ինայէթ էտէր . իմտի՝ ազիմ ինայէթ
տիր օ՛ մահալէ՝ քի անտէ ազիլ ատէմ՝ պուլունուր ,
Ա է տախի ազիմ ինայէթ տիր ինսանէ՝ քի Ալլահ անի
կիւնահտէն էսիրկէմէք իչիւն տէրտ պէլա վէրիբ ,
Ֆիլհագիգա՝ պու տիւնէատէ զուհուր էտէն զաղէ
պի Հագ գարաֆընտէն պիլիւպ՝ հագգընգտէ խայիրը
տըր տէյու՝ Ալլահտէն մէմուլն օլմաղէ պօրճու տըր
ինսան . զիրա օ՛ քի՝ Ճիսմանի իքէնճէյէ տիւշէր ,
կիւնահտէն խալի գալըր ¹ .

22. 105

Պատէհու օն իքի սիւալտէ զիբը օլտուղի մէնլալ իւգ
րէ . Աբրահամա էվատ միւթտէսի վէրիլմիլ օլմաղ է
լէ՝ Իսահակ թօղուպ , Աբրահամ վէ Սարրա հատ
տէն պէրուն շաղ ու մէսրուր օլուրլէր . նիճէ քի Իսա
հակ՝ կիւլմէք մանէսի պէյանիտէ տիր , զիրա՝ Ճէմի
տիւնէայէ ըուհանի շաղլուգ ինամ էտէն Սէսիհ էֆէն
տիմիղէ էօրնէկ օլաճագ իտի , Պու պապտէ զանն էթ
մէ քի Աբրահամ էալընըլ Իսահակըն թօղմասը իչիւն
շաղ օլտու , իլլա քի Ալլահըն տախի ինսանէ էտէճէկի
ըուհանի ինայէթ իչիւն , Օ իրա Սէսիհ Իսահակըն
Ճիսսիտէն թօղաճագ օլմաղ իլէ , ինսանլէր անըն էվ
լատընտէ էանիա Սէսիատէ օրհնութիւնա լայիգ օլա

1 Օ ի որ էրբուրի հարնուլ գորտրէ ՚ի Վշոց . (Ա . Պէր . 9) .

Ճարչեր խոի . իմտի եվլատ քի թօղտու իռէ , վատ օլ
լան քերէմին տախի իճրասը տէր քէար . օ էճըլտին
միւթտէ եվլատը տէնիլիը Խասհակա 1 .

Նազար էյլէ պուրատէ Ալլահըն քերէմինէ . զիրա՛
Աբրահամ եէթմիլ պէշ եաշնտէ իքէն կէլտի Վանան
գօլիբաղինէ . վէ իկիրմի պէշ սենէ զարֆընտէ՝ ինայէ
թի Պարի կեօնակեօն շերէֆ քէսպ էտիւպ՝ վարիս օ
լաճագ էվլատըն զայէթ իիթիյարլըգտէ օլմասը Ալ-
լահըն մախտուս ինայէթի օլտուղինէ նիշան խոի . Աէ
տախի ջիւնքի՝ Աբրահամ չօգ միլլէթլէրէ աթա օլա
ճագ խոի , պու ճիհէթտէն օ դատար միւտտէթ ու
զատըր Ալլահ քէնտի վատինին իճրասընը քի անըն է
թիււաթը զահիր օլա . Նիճէ քի Կսայի փէյղամպէր
անի թէմէլլի վէ սապիթ (հաստատուն) գայայի՝
վէ Սարբայը սույու քէսիլմիլ գույուէա թէշպիհ է
տէր 2 . զիրա՛ դապիաթ իւզրէ էվլատ թօղուրմագ
տէրէճէսինտէն կէրի գալմըշ իքէն , Ալլահ անլէրէ
էվլատ վէրիը՝ քի ալէմ անլէրտէն հիստէ ալըպ՝ անլէր
կիպի Ալլահա սըտգ իլէ իման էտէլէր . Օ իրա Խաս
հակ թօղտու իսէ՝ Աբրահամ եիւզ եաշնտէ խոի . վէ
Սարբա թօգասն եաշնտէ , Վէնճիկտէ էվլատ թօղուր
մագ՝ դապիաթ գուլլէթի , լաքին՝ դապիաթ ել քէբ
տիքտէն սօնկրա՝ էվլատ թօղուրմագ , Ալլահըն ինայէ
թի . Խասհակ պիւլիւլիւպ անի սիւտտէն քէսէճէք
օլտուգտէ , օ կիւն ազիմ՝ զիյաֆէթ վէ շազլըգ էթտի
Աբրահամ , Աէ լաքին՝ ֆէհմ էյլէ պուրատէ Աբրա-
համ իլէ Սարբանըն հալնի , անլէր քի պիլի պիլի էլէ
զայէթ մուհասպպէթլի . վէ Սարբա հեր վէճ էլէ

1 Վանշի աւերեաց իսկ է Բանս այս , իէ ՚ի Ժամանակի յայս
ճիլ էլից՝ և էշիցի որդի սորայի . (Հորվ . Թ . 9) .
2 Վայէցարուս ՚ի վէն հաստատուն յորճէ կոփեցայ , և ՚ի գուբ
հորոյն՝ յորճէ փորեցայ . (այնինն յաբրահամ և ՚ի սարբ)
որ էրկնեաց շէշ . (Թս . Ծն . 1) .

Աբրահամըն իդասթընտէ . անճագ Իսահակ պիւյիւ տիւքտէ , Իսմայէլ անի Թաճիզ էթմէկ իլէ , Սարրա Աբրահամա տէր քի տէֆ էյլէ ճարիյէյի , վէ անըն օղուսու ¹ : Պու ճէվապ Աբրահամա կիւճ կէլտի ի սէ տէ , Ալլահ էմր էտէր անէ՝ քի Սարրանըն ճէվապը նէ կիւշ էտէ , Իսմի Աբրահամ՝ Ալլահըն էմրինի տու յունճէ՝ էքմէք վէ Թուլում իլէ սու վէրիւպ Ագարա , վէ օղու Իսմայէլի տախի անէ Թէսլիմ՝ էտիւպ՝ այրըրըր անլէրի քէնտի տայիրէսինտէն ² : Վագաս , (նիճէ քի օն իքինճի սիւարտէ զիքր օլտու) մուգատտէմ՝ Ագար համիլէ գալընճէ , քէնտի խաթունի Սարրանըն իդասթընտէն չըգըպ՝ ֆիրար էթաի , քէզա անըն օղու Իսմայէլ Իսահակա զըտ տուրմաղ իլէ , Աբրահամըն խանէսինտէն տուր օլուրլէր : Վէ Ագար՝ Աբրահամ տէն այրըլըպ՝ չէօտէ էէմին գույուսու (ջրհոր էրդման) նամ մահալին գարաֆընա կէլտիքտէ Եօլու շալըրտը , վէ Թուլումտէքի սու Թիւքէնիւպ՝ քէնտիլէրի տախի Եօրիուն՝ աճ վէ սուսուղ գալմաղ իլէ՝ գաթի ումուտ պիրլէ չօճուղու պիր աղաճըն ալթընէ պըրադտը , վէ քէնտի ուզագտէ օթուրուր՝ քի օղունուն էօրտիւկիւնիւ կէօրմէսին , վէ չօճուգ տախի իւճէ սէս իլէ աղլէր խի : Վէ անխտէ մէլայիք Ագարը շաղըրըպ տէր քի , խէվֆ էթմէ . զիւրա՝ Ալլահ սէնին օղուսուն սէսինի իշիթաի , գալը սւ չօճուղի , զիւրա՝ անի պիւյիւք միլէթ էտէճէկիւմ : Վիճագիգա՝ օ մա հալէ գարիւպ՝ սուփունարը վար խի , լաքին մէզպուրէ քէնտինի շաղըրմըլ օլուպ գասավէթինտէն անի կէօրէմէզ , վէ Ալլահ անըն կէօղիւնիւ աջըպ՝ փունարը կէօրիւնճէ՝ Թուլումու Թօլտուրուր իչիրիր չօճուղէ , վէ կիտէր սաքին օլուր Փաուան նամ մահալին չէօղիւն

1 | Ի Բայ հան շաշտիէնը՝ Ե ջորդի գորա . (Պ) անն . ԻԱ . 10) .

2 | Յարէտա աբրահամ ընդ առաւօտն . Ե Էտա հայ Ե պիլ ջրոյ , Ե Էր ցափար Ե Էր յուս նորա շմարեկն Ե արշակէայ շնա . (Պ) անն . ԻԱ . 14) .

տե՛ս : Սէ Իսմայէլ պիւշիւտիւքտե՛ս , վալիտեսի անէ Սըւրը եյալէթինտէն զէվճէ ալոր . վէ անըն ճինսի կիտերէք չողալայ օ եերլէրի զապթ եթտիլէր :

Ֆէհմէլէ , Աբրահամըն խաթըր իջիւն Ալլահ՝ Իսմայէլն ճինսինի չողալորայ՝ անէ ճիսմանի պիւշիւքլեք վաա եթտի , անճագ՝ տէկիլլէրի բուհանի եվլատ փայէսինտե՛ս իլլաքի ճիսմանի , մատամքի խալայըգտէն թօղտու , նիճէքի Աբրահամ սատե թէն նաֆագայսը՝ էքմէք վէ սու վէրտի անէ : Լաքին Իսահակ տալիմա Աբրահամըն եանընտե գալլայ՝ վէ անըն վարիյէթինէ , շերէֆինէ , պախուսուս բուհանի ինայեթ տախի վարիս օլուայ՝ Սէսիհ Իսահակըն ճինսինտէն կէլմէկ իլէ , Իսալիլէր՝ Աբրահամն բուհանի վարիս սալլըլըլէր՝ : Սէ պալտտե մէգքիւր Աբիմեէէք փատիլ շահքի Աբրահամըն տուասը իլէ շիֆա պուլտու , անկլարքի Ալլահ Աբրահամ իլէ օլմաղ իլէ , անըն հեր իշըրասթ կէլիւայ՝ կիւն պէ կիւն գուվիլէթ քէսպ եթմէտե տիր , օ էճիլտէն տայիմա անըն իլէ տութ օլմաղէ արգու էտեր : Սէ օ էսնատե քէնտի իքի թէվլապիսի իլէ կէլիւայ՝ Աբրահամն տերքի էէմին էթքի պա նա վէ պէնիմ՝ եվլատըմա քէտեր էթմէյէսին , նիճէքի պիղ սանա քէտեր էթմէտիք : Ֆիլհագիգա՝ Աբրահամքիմնէյէ զատըր էթմէտիկիստէն մատե , քէնտինէ զատըր էտէնլէրէ տախի քէմլէք էթմէյիւայ՝ սալլըր էտեր խտի , նիճէքի Աբիմեէէքին ատեմլէրի ա նըն գաղտըղի սու գուլուսուսու զապթ էթմիլլ խտիլէր , լաքին Աբրահամ՝ օ անէ տէկին անլէրէ պիր ճէվլայ էթմիլլ տէկիլլ խտի . ֆէգաթ պու տէֆա անլէրին հագգընտէ Աբիմեէէքէ շիքեայէթ էթտի : Սէ մէղպուր՝ պու իշէ վուգուֆ տէկիլիմ տէտի խէ տէ , Աբրահամ էէտի գօյուն վէրիլր՝ քի գուլուլու քէնտի գաղտըղինէ խպաթ օլա : Սէ պու սուրէթ իլէ իքի

1 Այլ զէ էշէրէ՝ ըստ իսահակայ աւետայն որդի էհ . (Պատմ . Գ . 28) .

սիտէ եկմին հտիւպ՝ գալլէ տհերլէր՝ քի տայիմն մնւ
 հապպէթ իւզրէ գալլալէր . վէ օ եհրին խամինի՝ եհմին
 գուլուսու չաղըրտը Աբրահամ, Պատէհու Աբիմե
 լէք կիտեր քէնտի եերինէ . վէ Աբրահամ օ մահալ
 տէ աղաճ տիքիւպ՝ Ալլահն հպիտի գարար օլտուղի
 նի իգրար պիլլէ ¹, չօգ զէման սաքին օլտու անտէ .
 Ֆիլհազիգա, Ագար վէ Իամայէլ Աբրահամն խանէ
 սինտէն իկրաճ օլմաղ իլէ, Սարրա վէ Իսահակ լահաթ
 օլտուլէր, վէ Աբրահամ տախի հէր վէՅ իլէ միւշէր
 րէֆ վէ ասուտէ հալ իւզրէ իքէն, Ալլահ անի թէճ
 րիւպէ հտիւպ ², տէր քի Աբրահամ Աբրահամ, ալ
 սէնին սեվկիւլիւ օլլուն Իսահակը, վէ կիթ եիւքսէք
 եհրէ, հանկը տաղը սանա պէյան հտէր իսէմ՝, անտէ
 գուրպան էյլէ անի ³, Պու տէֆա Աբրահամն խամինի՝
 իքի տէֆա անմասը իլէ՝ հմին իճրասը պիլրան էվվէ
 զայէթ լազմէտէն վէ միւգթաղի օլտուղի անկլանըր .

Պ. Ի. Բ.

ՍԻԻԱԼ 17 .

Իսահակը գուրպան էիլ րէյոն է՛ր օլտուգրէ, նէ՞ Ֆիւլհազո
 էրէր իրի Աբրահամ .

Ճ. Պայրի շէյ միւլահազա եթմէղ, իլա քի Ալլահն
 էմինին իճրասըր, Պու պապտէ զայէթ տիգաթ
 էյլէ Աբրահամն ֆազիլէթինէ . զիրա գապիլաթտէն
 տիր աթայէ էվլատընը սեվվէք, լուսուսա քի պիր
 թանէ օլա . վէ օ տախի միւճիւլաթ իլէ ինայէթ օ
 լուպ՝ Ալլահն վատի անտէ թէքմիլ օլաճագ տէյու

1 (Եւ կորբոյ անդ շահան գէտան՝ ասորուծ յափրէնական .
 (Օճն . ԻԱ . 55) .
 2 Փորջէոյ ասորուծ զաբրահամ . (Օճն . ԻԲ . 1) .
 3 Եւ ասէ յնա . աբրահամ, աբրահամ . . . ան դու զորքիդ տ
 շիրէլէ շր սիրէյէր շիսակի, և գնա դու յերէր Բորջը,
 և հանցէ շր անդ յոշմէէ ի վերայ Տիոյ վերանց, յորոյ
 ասոյից սէշ . (Օճն . ԻԲ . 1) .

իգրար օլունմուշ իբէն , անի գուրպան էթ տեմէք ղայէթ աղբր թէբլիֆ իտի : Անտէն գաթի նաղար՝ փե տէրինէ էմը օլունուր՝ քի քէնտի էլի իլէ էվլատընը պողաղայուպ՝ գանընը տեօբէ . վագաա՝ պու տախի դա պիաթէ գարը պիր մասլահաթ : Ա է լաբին Աբրահամ մըն մուհասպակէթի Ալլահտէ օլմաղ իլէ , գալպիմիւն քէսիր օլմայարագ՝ հէման թէտարիք իւզրէ օլուր՝ քի Խասհակը գուրպան էտէ :

Նաղար էյլէ մէզպուրուն իգաաթընէ , օ՛քի դապիւ աթ գալլինաճէ թահամմիւլտէն խարիճ՝ լաբին պիլ լութփու Պարի՝ իթիգաթ գուվլիթի իլէ դապիաթ ֆէթհ օլտու . վէ Աբրահամ՝ ալթուն կիպի թէճրիւ պէ օճաղինտէ գալլ օլուպ՝ իթիգաթ վէզնինէ էպէ տի նօգասնիյէթ կէթիրմէտի : Անապ՝ տէկիլ քի Աբրահամըն գալպինի անկլամագ իչիւն՝ Ալլահ թէճրիւ պէ էթտի անի , իլլա քի՝ անըն իթիգաթընը ինսանլէրէ պէյան էթմէք իչիւն :

Ֆէհմ էյլէ , շէթան ինսանը թէճրիւպէ էտէր՝ քի կիւնահէ տիւշիւրսիւն : Ինսան ինսանը թէճրիւպէ է տէր՝ քի ֆիբրինի անկլասըն . Ալլահ սեվտիկինի թէճրիւպէ էտէր՝ քի անըն սեվապընը արթըրսըն : Օլրա՝ նիճէ քի էլմաս գաշ՝ չարգա շէբլիմէկ իլէ զնյատէ փարլար , քէզա՝ հէր վէջհ իլէ իգաաթտէ օլան ա տէմ՝ թէճրիւպէ չարգընա կիրտիբտէ՝ ֆաղիլիթի պէյան օլուր : Անիճէ քի պու խուսուստէ Աբրահամըն ֆաղիլիթի շէմն միսալի ալէմէ աշիբէար օլտու : Ղիրա մէզպուրնէ Ալլահըն վատինտէն ումուտունու քէստի , վէ նէ էմրին իճրասընտէ գուսուր էթտի : Պէլի Աբրահամ պիլեր իտի , քի Ալլահըն վատի Խասհակտէ թէբլիլ օլաճագ , վէ Ալլահ վատինտէ սատրգ արը . Ղիրա՝ Ալլահ քէստի վատինին լճրասը խուսուսինտէ Խասհակը քէրէմ էթտի . լաբին եհնէ օ՛ գուտրէթ քէանի Ալլահ արը՝ անի մաթլուպ էտէն , քի միւրաւ ար ալիյեսի օլուր իսէ՝ գատրը արը տիրիլթմէկէ տէ :

յու՛ր՝ իթիգաթընէ խելալ վեւմէյիւս ֆիբիր Ետեր՝
 քի պունտէ Էլպիթտէ Ալլահըն պիր Էսրարը վար . ան
 ճագ՝ ինսանըն ֆիբրի անէ Էրմէզ Օլտուղինտէն , պորճ
 օլան հէման անըն Էմրինէ լա շիւսհէ իգաաթ Էթմէք
 տիր տէյէքէք , Իսահակը Էբի խզմէթքէար՝ վէ մէր
 քէս իլէ օտուէ ալլայ՝ Էքքէն Էօլա րէվան օլուր . լա
 քին նէրէյէ կիտէճէկինի պիլմէզ , Գուրպան Էթմէ
 կէ Էօլա չըգտը՝ վէ գուրպանլըգ պիլմսինճէ , անճագ
 գուրպան սունուլաճագ մահալի՝ օ՛ անէ տէկին Ալլահ
 պէյան Էթմիշ տէկիլ իտի . Աքրահամ տախի սիւալ
 Էթմէյիւս՝ Երուսաղէմ Էգրաֆիլէրինտէ իւչ կիւն կէ
 զէր թաքի Էէր պէյան օլա . Սէ իւչիւնճիւ կիւն , գուր
 պան Էտէճէկի մահալի ուզագտէն կէօրտիւկիւնտէ՝ (օ
 քի Գողգոթա տաղի իտի) խզմէթքէարլէրի՝ վէ մէքքէ
 պի տաղըն Էթէկինտէ պրագըս՝ օտուու Իսահակա
 Էիւքլէտիր . վէ քէնտի տախի աթէշի վէ գըլըճը Էլինէ
 ալլայ՝ Էօգարը տօղու չըգար իքէն , Իսահակ պագար
 քի գուրպան թէտարիբի վար , լաքին գուրպանլըգ
 գօյուէ Էօգ , սիւալ Էտէր փէտէրինէ՝ քի իշտէ աթէշ
 վէ օտուէ , նէրէտէ տիր գուրպանլըգ գօյուէ՝ . փէ
 տէրի ճէվապ Էտէր՝ քի Ալլահ կէօրսիւն քէնտի գուր
 պանլըգ գօյուէսունու՝ . Պու ճէվապ՝ տէկիլ քի Էալը
 նըգ Իսահակըն սիւալինէ գարչըլըգ իտի , Էլլաքի բու
 հանի ֆիբիր իւզրէ՝ Յիսուս Էֆէնտիմիղին հագգընտէ
 տախի մարգարէութիւն անկլանըր . Վեօյա տէմէք իւ

1 Հատարովէ հարոյց աբրահամ ՚ի փոյնուլէ իւրուս շիսակով
 պարարագ , և շիսակովն հարուցանէր , որոյ շուէտիսն ընկա
 լէալ էր . որուս ասացանն՝ թէ իսակովու իռէսցէ իէշ շու
 ան . Էր ՚ի ճոյի իւրուս , թէ և ՚ի Տէտէլոյ կարօշ է յարու
 ցանէլ ասարուս . (Եբր . ԺԱ . 17) .
 2 Ահա հուր և սկս փայտ , ուր է ուլտար յոշմսկէշ .
 (Օնն . ԻԲ . 7) .
 3 Ասարուս փէսցէ իւր ուլտար յոշմսկէշ որրէկ . (Օնն . ԻԲ . 8) .

տեղը քի՛ ես՝ պէնիմ՝ սեվկիւլիւ էվլատըմ՝ շինտիլը սէհսին գուրպան, լաքին սէնին գանըն իլէ ինսանլը կիւնահտեն խելաս օլամնղէր, իլլա՛ պիլ կիւն պու տաղտէ Մէսիհ գան տեօքսէ կէրէք ինսանլըրին խէ լասը իջիւն ¹ : Մէ մահալ էերինէ վարաբգտէ՝ սեղան էատիլպ՝ օտուկլըրի գօր իւղէրինէ :

Սեղան թէքմիլ օլտու էս՝ Աբրահամ՝ աթէշ վէ գը լըճ հազըր, հանի՞ գուրպանլըգ գօյուն . զերա Խաս հակ՝ մասլահաթտեն պի խապէր օլմաղ իլէ, տահա գուրպան էթմէք արղուսինտէ կեօրիւնիւր, տէկիլ քի գուրպան օլմագ : Ֆիլհագիգա՝ Աբրահամ նէ ճէ վապ իլէ խապէր վէրտի Խահակա, վէ օ՛ նէ՞ ճէվապ էթտի, քիթապտէ էազըլը տէկիլ խտ տէ, մալիւմ քի Ալահըն էմրինի տույտուգտէ՝ գալպի միւնքէսիր օլմայարագ՝ քէմալի մէրթէպէ իղաաթ պիլըլէ՝ բազի օլտու Ալահըն ուղրունէ գուրպան օլմաղէ : Օ իրա՛ պիլիւր քի Ալահըն էմրի ինսանըն հագգընտէ հէր վէՅ իլէ էյի տիւր, վէ ինսանէ պօրճ տուր՝ քէնտի էօմրիւն տեն զիյատէ անի սեվմէք . վէ անըն աչքընէ ֆէտա օլմագ : Ի յիմտի էս՝ պէնի ատէմ՝ ֆիքրին իլէ չըգ Պողգոթա տաղինէ՝ վէ ղայէթ տիգաթ պիլըլէ նազար գըլ՝ Աբրահամ իլէ Խահակըն իթիգաթինէ . զերա՛ Աբրահամ՝ Խահակը պաղլայուպ՝ գօր սեղանըն իւղէրինէ՝ քի պօլաղլայի ² : Անճագ պիլինմէզ՝ քի անտէ պապա օղուլ՝ աճապ հանկըսը զիյատէ ղայրէթ էտեր իտի՝ քի պիլրան էվվէլ Ալահըն էմրի իճրա օլա : Հա գիգաթ՝ պու խոստուստէ Աբրահամըն ղայրէթի աչի քէտար կեօրիւնիւր . զերա՛ իւչ կիւնտեն պէրի կէղէր իտի՝ քի գուրպան էտէճէք էեր պէյան օլտուն . վէ

1 Աբրահամ . . . յանկայտա պէսնէլ շօրն իճ . էպէս է ու ըտի էշն . (Յօհան . Ը . 56) :

2 Ես կապէայ զիսահակ ղոնրի, է էր զնս ի սէշսն ի վէրայ փայփի . (Ննն . ԻԲ . 9) :

Խասհակ տախի Թէսլիմ՝ օլուպ՝ պաղլանմասը ինչ զաւ
 հիրէ չըգտը՝ Ալլահըն էմրինին իճրասընա զարեթ պիր
 լէ՝ անըն մուհապպեթինէ հէտիյէ վէ փեշլէշ օլմադէ
 արզու էթտիկի, քի ճէննէթտէ էպէտի էօմիւր շազ
 լըղինէ վասը օլա, Իմտի պու սուրէթտէ Խասհակը
 պաղլամագ իգթիզա էթմէտիկի աշիքէար իսէ տէ,
 Սէսիհ էֆէնտիմիզէ բէսմ վէ էօրնէկ օլմասը իջիւն՝
 պաղլանըր, Օ իրա Քրիստոս՝ Խասհակ կիպի օ տաղ
 տէ սուրբ Խաչըն իւզէրինտէ պաղլանըպ՝ էնքսեր ինչ
 մըխլանաճագ իտի, Վէ Աբրահամ էլինի ուզատըր՝
 քի գըլըճը արպ՝ օլլունու պօղազլայէ ¹,

Ահ պու նէ ազիմ սէյրան տըր, օլլու՝ գուզու կիպի
 պօյնունու ուզաթմըշ, փէտերի գըլըճը էլինէ արմըշ
 քի օլլունուն պաչըր քէսէ, լաքին՝ հէքմէթ պու քի
 իքիսինտէ գալպի ֆերահ, իքիսիտէ բազի, իքիսի
 տէ պիլ իթթիֆագ մէմնուն վէ մէսրուր, Ինսան նի
 ճէ Թահամմիւլ էտեր պու հալէ, հանկը կեօզ՝ էաշ
 էերինէ գան տեօքմէզ, հանկը էիւրէկ պայրմագ,
 Գողգոթա տաղը պաչար Թիթիրէմէկէ, զիրա՝ Քը
 բիստոսուն իսաէլութիւնուն բէամի պաչանտը էազըւ
 մադէ, Իմտի՝ Աբրահամ գալպինտէն ն՝յազ էտերէք
 (էս՝ բապպի՝ սէն գապուլ էյլէ մաթլուպ էթտիկին
 գուրպանը տէյու) հըզ ինչ գըլըճը Խասհակըն պօյ
 նունէ վուրմագ տերէճէսինտէ հարէքէթ էտինճէ՝
 հէման անիտէ կեօյտէն սէս կէլուպ՝ մէլայիք նիտա
 էտերքի՝ Աբրահամ՝ Աբրահամ՝ տօգուսմա ուշադէ ²,
 կերի չէք էլինի, կեօյա տէմէք իստեր քի պրագ գը
 լըճը, մագպուլ օլտու էթտիկին գուրպան, Թէքմիւ
 տիր խզմէթ, քիֆայէթ էտեր պու իգաաթ, զիրա
 պի գուսուր օլտու մուհապպեթ, Փիհիմ էյլէ՝ նիճէ

1 Եւ յգէայ յբրահամ զՅէան ասնուլ զսուրն ե զէնուլ զորդի
 իւր . (Օճնն . ԻԲ . 10) :

2 Արլէայ շնա կրէչտուլ քն յերլնից . ե ասէ՝ յբրահամ, յբրա
 համ . . . յի՛ յիւր շնան իո՛ ի պոպոնէակոյ . (Օճնն . ԻԲ . 11) :

.քի Իսահակը գուրպան իստետիկինտէ , Աբրահամ
Աբրահամ տէյուլ . իքի տէֆա չաղըրտը , քէզա՛ պու
տէֆա եհնէ՛ իքի տէֆա չաղըրմասը իլէ , գուրպանըն
ըայեթ մագպուլէ կէջտիկի անկանըր :

Կերքի՛ Աբրահամըն սատագաթը Ալլահ մալիւմ .
լաքին պէօլէ աղիմ՛ իշ՛ անի .քի Աբրահամ էթտի , ա
լէմէ աշիքեար օլուպ՛ ինսանլէր անտէն իպրեթ ալըն
լէր տէյուլ , մէլայիք տէր .քի շիմտի պիլտիմ՛ .քի գօր
գարսըն սէն Ալլահտէն ¹ . եանի շիմտի պէյան էթտիմ՛
ճիւմէյէ սէնին ֆագիլէթինի , Օ իրա պու իշէ՛ տէկիլ
.քի եալընըզ զէմին վէ ասիւման սէյիքէ տուրուլէր .
իլա՛ մէլայիքլէր տախի հէյրան օլուլէր : () Ապապտէ
Ալլահ՝ Աբրահամըն ըէյինի գուրպան եհրինէ գա
պուլ էտիւպ՛ Իսահակը միւճէտտէտէն պաղըչտտը ,
Պիլէ Աբրահամ՝ գըլըճ իլէ .քէսմէտի Իսահակը , վէ
Իսահակ տախի գան տեօքմէտի , լաքին լէքիսի տէ
իւճրէթլէրինի գայպ էթմէտիլէր . զիրա՛ Ալլահ մէն
էթմէսէ իաի՛ ամէլ իլէ գուրպան իճրա օլաճագ իտի .
() էճիլտէն Աբրահամ՝ Ալլահ մախսուս սէվկիւ
լիւ , վէ Իսահակ՛ գուլ տէնիլտի ² . զիրա՛ գըլըճը
էլինտէն պըրագընճա՛ , պագար .քի Սաբեկա աղաճտէ
պույնուլէրինտէն սաըլը պիր գօջ վար՛ անի ալըպ
գուրպան էթտիկինտէ , Իսահակ օլտու Ալլահըն ա
ղատլամա գուլու . Ֆիլհագիգա Աբրահամըն էվլատ
լէրինին չօղալաճաղի մուգատտէմ՛ վատ օլունմուշ ի
տի . լաքին պու տէֆա Ալլահ՝ Թէքըր եհմին իլէ
վատ էտէր , .քի անըն էվլատլէրինի կէօյիւն երլտըզը
վէ տէնիլըն .քէնալընտաքի գուլմ՛ կիպի չօղալտէ :

() վագըթ Իսահակըն գաջ եաշընտէ օլտուզի՛ ազիզ
.քիթապտէ եազըլը տէկիլ իսէ տէ , տէնիլըր՝ .քի իկլը
մի պէշ եաշընտէ միգտաքի վար իտի :

1 Այթմ գիտոցի իէ էրիհաշաճ էս դուս րոյ . (Օճն . ԻԿ . 12) .
2 Այսն աբրահամու սիրելեոյ րոյ , ե վսն իսահակոյ ծառայե
րոյ . (Քլաւի . Գ . 55) .

Այլ չիւնքի պու միսիլիւ ազիւմ իջ՝ քի Գողգոթա տաղինստի իճրա օլտու՝ զասիբի չըգըպ, Ալլահըն ի նայեթի ունուտուլմասըն, խուսուսա՝ քի պատիլ զէ ման Մէսիհին անտի Խաչա չըգաճազինի՝ հաղըրստ օլմուչ կիպի՝ օ էէրին իամինի Ալլահ կեօրտիւ՝ չա զըրըր Աբրահամ, քի տայիմն սեօլէյէլէր՝ օ տաղտի Ալլահ կեօրիւնտիւ տէյու :

Իպրեթ ալ պուրատի . Աբրահամ պիր էվլատ ֆէտա էթտի Ալլահըն ուղրունէ, լաբին Ալլահ անըն էէրինէ կեօյիւն էըլտըը՝ վէ տէնիզին գումու կիպի պի հիսապ էվլատ վատ էտէր անի : Հա՛ քէզա՝ օ առէմ՝ քի Ալլահըն մուհապպեթի իչիւն՝ տիւնեա սեֆասըը՝ վէ պիւյիւքիւկիւնիւ թէրք էտէր՝ Ալլահ անէ ճէննէթին պի նիհայեթ տէյլէթինի ինայեթ է տէր : Այ՛ օ քի՝ քէնտի վիճիւտինի՝ վէ տիւնեավի շէյլէրի Ալլահտէն զիյատի սեվէր, էօլտիւկիւնտէ անլէրի թէրք էթտիքտէն մատի՝ ախրէթին մէճտինտէն տախի մահրում օլուր՝ 2 : Երբին տէնիլ քի ճիւսանի սեֆայը վէ պիւյիւքիւկիւ թէրք էթմէկ իլէ նաչար հալէ տիւչիւպ՝ սեֆիլ օլուր ինսան, իլա քի տահա զիյատի սեֆայի վէ պիւյիւքիւկիւ վասըլ օլուր . զերա պիւյիւք սեֆա՝ ֆիքրին բահաթըը . վէ սահիհ պիւյիւքիւք՝ տիւնեավի շէյլէրի միւհթաճ օլմամագ տըր : Սատամ՝ քի անլէր ինսանտէն աչաղա՝ վէ ինսան իչիւն էարատըմըլ օլմաղ իլէ, ինսանը միւսթէրիհ վէ միւշէրրէֆ էտէմէզլէր . օ էճիլտէն անլէրէ ումուտ էտէն՝ ինսանըգ շէրէֆինի գայպ էտիւպ՝ քէնտին զիւլ կէթիրըր : Այկէր միւշէրրէֆ վէ միւսթէրիհ օլմագ տիլէր իսէն՝ Ալլահա ումուտ պիրլէ անի սեվ, անըն էմ

1 Արեւոյ աբրահամ շահան պէշադն այնորիկ պէր էպէս . (Գնն . ԻԲ . 14) :

2 Այլ «իբէ շահն էտը՝ աբյակէ շնա . ես որ ապէայ շահն էտըր յաշտարհին յայսիկ . ի կէանն յառիբէնականն պակէսյէ շնա . (ԶՅԳտն . ԺԲ . 25) :

րինէ իդատթ էյլէ, քի օ ճիւմլէսինտէն պիւյիւք վէ գուտրէթբէանի օլոուղինտէն, քէնտինի սէվէնի միւ շէրրէֆ վէ միւսթէրի՛հ էտէր¹, Պու ճիւմլէ իլէ՛ զանն էթմէ. քի տիւնէատէ ինսանըն խտարէսի խուսուսինտէ իգթիղա էտէն մէվլատլէրի էտինմէք. խէղա տըր, իւլա քի մնէհասպպէթինի անլէրէ վէրմէ՛, վէ անլէրի Մէլաճտէն զիյատէ սէվմէ՛. պախուսուս իգթիղա էթտիկի հալտէ, Մալաճըն ուղրունէ անլէրի ֆէտա էյլէ: Օ իրա՛ նիճէ. քի անլէր սէնին իջիւն էարատըլմըշ օլմաղ իլէ, սանա գուլուգ էտէրլէր. քէղա սէն տախի Մալաճ իջիւն էարատըլման իլէ, հէր խուսուստէ պօրճըլուսուն սատագաթ իւզրէ անէ գուլուգ էտիւպ՝ վէ ա նըն իզղէթինի սագլայուպ՝ ուղրունէ ֆէտա օլմաղէ:

ՍԻՒԱԼ, 18.

ԱԼԼԿԻ ԻՖՔԻԷՆ ԷՏԵ ԷԼԷԻ ԼԱԲԵԿԿԱՆ ԻԻ ԽԱԿԱԿԻ ԳՈՒՐԱՊՈՆ ԷՊԷ:

Ճ. Մերահամըն իթիղատթը՝ վէ սատագաթը ալէմէ աշիքէար օլմագ իջիւն, Օ իրա Մերահամ՝ ջոգ միւլէթլէրէ աթա չաղըրաճագ օլմաղ իլէ, անըն իթիղաթընըն զահլրէ ջոգմասը լեազլմէտէն խտի, քի հէր քէս անտէն իպրէթ ալըպ՝ անըն թարիքի իւզրէ կիտէլէր², Պախուսուս ջիւնքի ինսանլէր՝ Մերահամըն էլլատընտէ օրհնէլ օլաճագ խտլէր, քի պու էվլատ Սէսիհի պէյան էթմէկ իլէ³, անըն ըհամի Խասհակտէ պէյան օլսուն, Պէլլ Մերահամ՝ միւտտէթի էօմրիւնտէ՝ թէճրիւպիտէն խալի օլմատը, լաքին պու տէֆա անըն սատագաթը զայէթ զիյատէ զահլրէ ջոգուպ՝

1 Իկայտ ասիս մէլնոյն վաստակուլէ և բէանաւորտ, և էս կանգուայի շէշ. (Սոպլէ . ժ.Ա. 28) .
 2 Ելէ որդիտ Խբրահան Էիտ շգործսն Խբրահան գործէիտ . (Յօհան . Բ. 59) .
 3 Ես յասիս ընկուլու շն . (Եբր . ժ.Ա. 19) :

տիւնեանտէ ֆազիլէթ Էօրնէկի օլտուղինտէն մաստէ ,
 Զիւմլէ ինսանլերէ տախի՝ ազիմ՝ ումուտ վէ թէսէլլա
 օլտու ¹ . Օ իրա ինսան .քի զայիֆ դապիաթ , Մլլաճըն
 մուհապպէթի իջիւն Էվլատընը Էսիրիկէմէտի խէ ,
 մէկէր ինսանըն խէլասը իջիւն՝ Մլլաճ .քէնտի Էվլատընը
 Էսիրիկէլմի . Ֆիլհազիգա պու Զէվապ սուրբ Մլլետապ
 ըանտէ մէշուր սէճիլ տիր . նիճէ իսթէրսինիզ՝ .քի
 ինսանլեր սիզէ Էթսինլեր , սիզտէ Էօլլէ Էտին անլէ
 ըէ ² . Սարին զանն Էթմէ .քի Մլլերաճամըն պու հարէ
 .քէթի սէպէպինէ Սէսիհ տիւնեայէ կէտի , իլլա .քի
 օ զաթը կէլիւպ՝ ինսանը կիւնահտէն խէլաս Էտէճէք
 օլմաղ իլէ՝ պու մուսլաճաթ անըն կէլմէսինէ Էօրնէկ
 օլտու . Օ իրա Մլլաճ օ տերէճէ մուհապպէթ վէրտի
 ինսանէ , թա՛ .քի .քէնտի Էվլատը՝ Քէլամուլլաճը (բանն
 աս) ինսանըն խէլասի իջիւն տիւնեայէ իրաւ Էթ
 տի ³ . Սէ ինսան տախի օ տերէճէ պօրճուլու օլտու Մլլե
 լաճա , թա՛ .քի Էկէր իգթիզա Էտեր խէ , անըն մու
 հապպէթի վէ իզզէթի իջիւն վիճուտինի ֆէտա Էտէ .
 Պու Զիճէթտէն հաւատք ուղրունէ գան տեօքէնէ շէ
 հիտ (վիպ) տէնիլըր . զերա՝ .քէնտի գանը իլէ՝ տի
 նին սահիճ օլտուղինի իսպաթ Էթմիշ օլտուր : Պատէ
 հու Մլլերաճամըն Էճի Սարրա՝ Էիւզ իլիլմի Էտտիւա
 շընէ վարուպ վէֆաթ Էթտիքտէ , Մլլերաճամ՝ մախ
 սուս մէղար Էերի սաթըն ալուպ՝ տէֆն Էթտի անի
 Վէբբօտէ . Ֆիհճմ՝ Էյլէ , Մլլերաճամ՝ Քանան Էյալէ
 թինտէ օ տերէճէ շէրէֆի իտի .քի կէօյա հագ գա
 րաֆընտէն փատիլաճ նասպ օլմուշ կիպի ⁴ , ալէմ՝ ա

Գ. 1. 1.

1 Մլլերաճամու իսպապոյն տէրէն Է շտապի նորս , Է ոչ ու
 «է շտապոյն Էբրէ ԶԷ՝ՇՅոյ , այլ Էբրէ ԶԷ՛ոյ , Էէ՛ Է շտ
 ապի գու՛ . որ է գրիսպոս . (Պաշտ . Գ . 16) .
 2 Որդէն կամիտ Էէ որոսյէն Յէշ Տարրիէ , այնղէն որոսլէն
 Է գուտ նոյս . (Պաշտ . Զ . 31) .
 3 Օ ի այնղէն սիբէոյն թժ շոշիւրդ . Տիւնէ շարրիէն Էւր Տէ
 ճիէն Էս . (Տիւն . Գ . 16) .
 4 Թապաուոր թյ էն ՚ի Տիլի Տէրու՛ . (Պաշտ . ԻԳ . 6) .

նրն խաթրնէ ըիայէթ հտէր իտի, լաբին միւսթաբիւ միւլք հտինիււյ՝ էվ եափմազ, իլլա՝ չատոր իլէ ղաւ ըիւլ կիպի կէզիււյ՝ ֆէգաթ Սարրայը տէֆն էթ մէկէ մէզար եէրի սաթըն ալտը. զիրա տիւնեա միւլքիւյէթ թի ինսանէ պագի օլմատըղինտէն՝ ախրէթին աի նիւ հայէթ միւլքիւյէթինէ արզու հտէր իտի. Ֆիւհագիւ գա՝ Աբրահամն ինայէթ ղայէթ չօգ օլտու իսէ տէ, օ տախի Ալլահըն ինայէթինի թանըլըլ՝ հէր վէջհ իլ լէ իգաաթ իւզրէ գալմասը իլէ, իբի ճիհանտէ միւլ շէրրէֆ օլտու. Սէն տախի եկէր Ալլահըն ինայէթինի թանըր իսէն՝ տիւնեատէ վէ ախրէթտէ միւլշէրրէֆ օլ սան կէրէք. Օ իրա՝ տէկիլլաքի եալընըզ անի չաղբորը Ալլահ.քի մէմլէքէթինի միլլէթինի վէ փէտէրիննիւ էլ վինի թէրք հտիււլ՝ Երուսաղէմ՝ էյալէթինէ կէլէ, իլլա.քի ճիւմլէ ինսանլէրի տախի չաղբորը՝ քի աաիւմանի Երուսաղէմէ վասըլ օլալէր ², լաբին տէկիլլաքի ճիւմլ լէսիտէ Աբրահամ կիպի թէրքի տիյար հտէ, իլլա.քի կիւնասէ պատի օլաճագ մէվատլէրի թէրք պիլլէ՝ ֆալ ղիլլէթ թարիքլէրինէ գատէմ պասըլ՝ բուհանի մէվատլ լէրէ արզու հտէ, քի Երուսաղէմ՝ գօփրաղի Աբրահամն վէրիլտիկի կիպի՝ ճիւմլէսինէ ճէննէթին մէճտու սալթանաթը քէրէմ օլա, զիրա Երուսաղէմ՝ ճէննէթէ հօրնէկ անկլանըր :

ՍԻԻԱԼ 19 .

Սարրա էօլտիտէն «օնկրա՝ Աբրահամ լէտրը շէլճէ լալընըլ :

Ճ. Ալտը. լաբին՝ էվվէլա Իսահակը էվլէնտլըրի, ինճագ՝ Բանսանըն ճինսինտէն անէ գըզ ալմագ իսս էլ մէիււլ պէնտի սատըգը օլան Երդիագարէ՝ (օ.քի օն սիււալտէ զիբը օլտու) ատէթլէրի իւզրէ եէմին միւլ :

4. 17

2 Օ ի այն է Բարի և ընդունելի ստույգ գրիչին Տերոյ ար. ր շահէնայն Տարդիկ կամի շի կէյյէն և ի գիտուլիւն ճշտու գուլէտն էկէյէն. (Ա. Տի. Բ. 3) :

տիրիւպ՝ իրաւ էտէր անի էյայլէթի Խառանէ ազիմ՝
 Հէտիյէ իւէ՝ քի քէնտի սինսիլէսինտէն պիր գըզ ա-
 լուպ կէթիրէ, վէ օ գըզ Խասհակա զէվճէ օլա. Լճի
 օլտուղի իւզրէ Եղիազար կիտիւպ՝ Խառանըն գարի-
 պինտէ պիր փոււնար էանընէ վարաը՝ քի օրայէ գըզէր
 սու ալմաղէ կէլիր խտիլէր, վէ Ալլահա նիյազ պիրլէ
 Ֆիքրինէ գօր քի՝ կէլէն գըզէրին պիրինտէն սու իս-
 տէյէ. վէ էկէր օ գըզ քէնտինէ սու իչիրիւպ՝ սէնին
 տէվէլէրինէ տախի սու իչիրէյիմ՝ տէր իսէ, զէվճէ
 օլտուն Խասհակա. Մէղպուր պու Ֆիքիր իւզրէ իքէն,
 Աբրահամըն ճինսի Բաթուէլին գըզը Աեբէկա՝ տէս-
 թիսի ումուզինտէ փոււնարէ կէլիւպ՝ տէսթիյի տու-
 տուրուր, վէ զիքր օլտուղի մէնվալ իւզրէ՝ Եղիազար
 անտէն սու իստէյինճէ, օ տախի անէ սու վէրիւպ՝
 սէնին տէվէլէրինէ տախի սու իչիրէյիմ՝ տէյերէք,
 գույուտէն սու չէքէր իչիրիւր :

(Ո) Ապպտէ Եղիազար շազ օլարագ՝ մէմուն օլուր
 Ալլահտէն. քի նիյազը գապուլ օլտու : Աէ սիւալ է-
 տիւպ քիմին գըզը օլտուզինի տույտուգտա՝ կէթիրաիւ
 կի Հէտիյէտէն՝ Աեբէկանըն գուլպընէ ալթուն քիւ-
 վիէ՝ վէ էլինէ պիրլէզիթ Թագար, Մէղպուրէ էվէ վա-
 լուպ՝ գարընտաը Լաբանէ նագլ էթտիրտէ, օ տախի
 Եղիազարը էվէ կէօթիրիւպ՝ մատտէյի անկպընճէ,
 գարաֆիյէնին ըիզաը պիրլէ Եղիազար ալուպ՝ կէթի-
 րիր Աեբէկայը. վէ Խասհակ անի քէնտինէ զէվճէ է-
 տիւպ Թէսէլա օլտու :

Պու պապտէ բուհանի Ֆիքիր իւզրէ մէղքիւր Եղիա-
 զար՝ սուրբ Աւարբէալարա, Աեբէկա՝ սուրբ Եկէղէ-
 ցիյէ էօրնէկ անկանըր, քիւվիէ՝ վէ պիրլէզիկ տախի
 քրիտոննէալէրին Մէսիհ էֆէնտիմիզին էմրինէ քէմու-
 լի մէրթէպէ իգաաթ էտիւպ՝ ֆազլիլէթ հարաքէթ-
 լէրի պէյանինտէ տույուլուր ¹ :

1 Պեթիէ շմ՝ ճիպս՝ ի հնաշարդուին յի. (Ի. Կորն. ժ. 5).
 'Երեսնէյուրանէ շէլ ի նախնիս յի, շի էօնէ' եւ այլն :

Վէ չիւնքի Աբրահամ չօգ միլէթ աթարը օլաճագ ԳԼԻԵՅ
 խոի , (Ալլահըն էմրի իլէ) քէնտի ճարիյէսի Վէտուրա
 յը թէէհհիլ էտիււլ անտէն ալթը էվլատ օլտու ,
 Աքին նիճէ քի մուգատտէմ Իամայէլի վէ անըն
 վալիտէսի Ագարը այրմը խոի էանընտէն , քէղա
 Վէտուրա ճարիյէտէն թօլան էվլատիքի էանընտա
 գութմայուլ իրաւ էտէր կիւն սօղուշու դարա
 ֆընէ քի անտէն չօղալուլ հէր պիրի պիր միլէթ օլա ,
 Օ իրա Աբրահամ օլան վատ Իսահակտէ դարար
 գըլաճագ օլմաղ իլէ , ճարիյէտէն օլան էվլատիքի վա
 լիտէլէրինիս խաի իլէ անըլտըէր , Վէ մէղպուր էիւղ
 էէթմիլ պէշ էաղնա վարուլ վէֆաթ էթաիքտէ
 տէֆն էտէրլէր անի Իսահակ վէ Իամայէլ Վէբրօնտէ
 Սարրանըն էանընտէ , Վէ Իսահակ վէտէրինիս
 տուասընէ շէրէֆինէ վէ վարիէթինէ վարիս օլոււլ
 Ալլահ օրհնէլ էթտի անի :

ՍԻԻԵԼ 20 :

Իսահակ գալ էաղնաէ իտէ էվէնաէ իւէ :

Ճ. Պարգ էաղնտէ : Աքին հիքմէթի սրարի
 նիճէ քի Աբրահամ չօգ վաղթ էվլատ օլմատը ,
 քէղա օն թօգուղ սէնէ միւտտէթ կէչիււլ Իսա
 հակա տտիսի էվլատ օլմաղ : Վէ մէղպուր գաթի ու
 մուտ օլմայուլ տայիմա նիյաղէ մէչուլ օլուր խոի
 քի Ալլահ քէնտինէ էվլատ ինայէթ էտէ ¹ :

Ֆիլհագիգա սալատտէ զիքր օլտուղի մէնվալ իւզրէ :
 Աբրահամ վատ օլանէր Իսահակտէ դարար գըլմաղ
 իլէ , անըն էվլատիքի չօղալաճագ խաի . մատամ քի
 Ալլահ վատինտէ սատրգ տըր , Աքին վատին իճրասը
 խուսուսինտէ խտէր քի ինսան տաիսի քէմալի մէր
 թէպէ իթիգաթ պիրլէ նիյաղ էտէ . քի ինսանըն ու

¹ Եւ աղալէր իսահակ զքէր վասն տէֆէկայ կնոջ իւրոյ : շէ
 տուէր . (Օւն . ԵԵ . 21) :

մուտի տայիմա Ալլահտէ՝ վէ Ալլահըն՝ քերէմբեանի օլ տուղի պէյան օլտուն ¹ , Իմոի Իսահակ՝ օ գատար վազ գըթ Ալլահտէն ումուտիսի քեամէյերէք՝ նիյալ էթ մէսի իլէ , Ալլահըն քերէմի՝ վէ Իսահակըն իթիգաթը գահիր օլտու : Ա է իկիրմիսնաի սէնէտէ Ալեբեկա համիլ է գալտը իսէ տէ՝ համիլ էքիզ օլուպ՝ չօճուգլէր ա նըն ըահմիստէ՝ կեօյա պիրի պիրի իլէ ճէնկ էտէր կիլ պի հարէքէթ էթմէլէրի իլէ՝ զայէթ ըահաթսըզ օլուր : Ա է սեղանըն էօսիւնէ վարըպ՝ Ալլահա սիւալ էթտիքտէ , Ալլահ տէր . քի իքի միլէթ տիր սէնիսն ըահ միստէ , վէ իքի ճէմանէթ ալորըպ պիւյիւկիւլ . քիւչիւ կիւնէ գուլ օլսա կէրէք ² : Ա գաա՝ զիքր օլտուղի իւզըք՝ վատէ թէքմիլ օլտուգտէ , էվիլէլա Խսաւ , վէ սօնկ ըա Յակոբ թօղար , Մնադ՝ նիճէ . քի պունէր թօղ մաղտէն էվիլէլ պիրի պիրիսէ մուղայիր իտիլէր , քեզա թօղար իքէն՝ պիրի պիրիստէն իլէրի թօղմադ . արղու սինտէ օլուպ , Յակոբ էլ իլէ Խսաւըն էօքճէսինի գութար՝ քի անի կերի պըրազըպ . քէստի էվիլէլ թօղ սուն ³ : Ֆիլվագի՝ մէզպուրլէր գավկանըն թէմէլինի անա ըահմիստէ գուրուպ , կերէք . քէստիլէրինին՝ վէ կերէք ճինսլէրինին պէյսինտէ խուսումէթ էքսիք օլմատը : Օ իրա Յակոբ՝ քի սօնկրա թօղտու , իլք էվատըզ շէրէֆինի ճէլպ էթմէսի իլէ , Խսաւ անէ տիւլման օլուր : Ապին նաղար էյլէ՝ քի նէ սուրէթ իլէ իճրա օլտու մասլահաթ :

Չիւնքի Խսաւ գապա թիւյիւ տաղի պիր քիմնէ օլմաղ իլէ , տայիմա գըրտա կէզիւպ՝ ալճըլըզ էտէր ի տի . վէ Յակոբ՝ էվտէ սաքին օլուպ՝ պիր կիւն մէրճիլ մէք չօրպասը պիլիւմիլ էէր իքէն , Խսաւ գըրտան զա

1 Որպէս սաի . նախասահմանութիւնն աջօլիւտ կոպարի :
 2 Եւ գնաց կարցանէլ 'ի քէասնէ . եւ սաէ ցնա քէր՝ էրիւտ ալգէ էն յարգանդի գոււմ . . . եւ էրէցն իրգութրոյն ծառայէսցէ . (Օնն . ԻԵ . 22) :
 3 Եւ չէան նորս ունէր զգարչապարէ էստայ . (Օնն . ԻԵ . 25) :

յեթ աճ կելտիբոտէ, անտէն չորպա իստեր. օ տալի վերէճէք օլտու, լաքին շու շարթ իլէ քի եկեր իւք եվատլըգ փայեսինի քէնտինէ սաթար իսէ, վէ Եսաւ սաթարըմ տէյու սեօզ վերիւր. զիրա՝ զայեթ աճ օլմաւ սը իլէ՝ զանն հտեր.քի, եկեր անիտէ էքմէք եհմէզ իսէ, Հեմանն հօլէճէք տիր. (Ո) Լ սլապտէ (Յակոբ ա նըն Թագրիբի իւզրէ՝ եհմին իլէ տալի փազարլըղի սապլիթ եթտիրտիբոտէ, էքմէք վէ չորպա վերիււ պիւյիւքիւկիւ սաթունն ալտը :

Իպրէթ ալ Եսաւըն սէֆիլ Հալինտէն, իւք Թօղմազ դապիաթտէն օլոււ պիւ անի քիմնէ էլինտէն ալամազ իւ քէն, պօղազը սէպէպինէ՝ վէ սապըրսըզլըղինտէն խուսուսա քի Ալլահըն քէրէմինի Թանըմաորղինտէն՝ գայպ էթտի¹. Անճագ զանն էթմէ քի պու սլապտէ (Յակոբ զատտարլըգ էթտի, զիրա աչլքէար գապլ է տերէք՝ չորպա մէյտանտէ իքէն, ըիզասը իլէ վէ եհմին հտերէք սաթար Եսաւ պիւյիւք գարնտալըգ շէրէ Ֆինի. Ֆիլվագի՝ պու փազարլըղի մէզպուր պիր իշ եհրինէ սայմատը իսէ տէ, եհմին էթտիկի իշինն՝ Ալլահն անլէրին գապլ ինի ատալէթ սիճիլաթընա գայտ էթմէկ իլէ, շէրանն պիւյիւք գարնտալըգ շէրէֆինի զայ էտիւպ՝ մահըրում օլուր փէտէր տուասընտէն :

Օ իրա օ վագթին Հալի իւզրէ, իւք եվատ պիշ խուսուս իլէ քիւջիւք գարնտալէրինտէն զիյատէ շէրէֆլի սայլտըղինտէն, էվվէլա՝ փէտէր իսթիպարը անտէ գարար գըլմազ իլէ՝ գատըր իտի գարնտալէրինէ Հիւքմ էթմէկէ, Իքինճի՝ աթա մալինտէն իքի գաթ մէրաս ալըր իտի. նիճէ քի Հալէն Եահուտիլէրին ատէթի տիր. Իւշիննճիւ՝ քէնաթի տայիրէսինէ քա Հանայ կիպիլ օլուր իտի, Տեօրտիւննճիւ՝ փէտէրի հօլէճէկի վագթի իւք եվատընէ մախտուս տուա էթմէկ իլէ, անի զայեթ մագպուլ սայար իտիլէր :

1 Իւ տնարգէայ էսաւ զանորանիւրէին. (Օ) Կն. Լե. 54).

Պէշինձի՛ն հասպապ իլէ տախի օ պիր գարնտաշլէրինտէն
ֆերգ օլմաղ իլէ , Ուերեկա՛ Նսաւըն հասպապընը
Յակօբա կիտիրտի տէնիլը ,

Փէհմ՛ հյլէ , Յակօբ՝ տեկիլ քի Ճիամանի մալ իշլուն ,
իլլա քի աթա տուասընէ լայիգ օլմագ արզուսի իլէ՝
եթտի պու իշի , զիրա՛ նիճէ քի եհմէք իլէ թէն պես
լէնիր , քէզա՛ փէտէր վէ վալտոն տուասը իլէ ճան
պէսլէնիր . օ էճիլտէն Ճիամանի նաֆագայը վէրիլը՝ քի
բուհանի նաֆագայը Ճէլպ հտէ , Վաքին Նսաւ՝ թէն
նաֆագասը իշլուն՝ բուհանի նաֆագայը կէրի պըրագ
տը , Պէլի սօնկրա փիւշման օլուպ՝ աղլայարագ ա՛հ ու
ֆիղան հտէր , լաքին շի ֆայիտէ , գայպ եթտիկինի
պիր տահա պուլամաղ :

Օ՛ հսնատէ գըթըղ օլուպ՝ Խասհակ Սըսըրէ կիթմէք
94. 1. 2. իստէտի իսէ տէ , Վլլահ անէ կեօրիւնիւպ տէր քի՛
կիթմէ Սըսըրէ . պու եհըլէրի սանա՛ վէ սէնին հվլա
տընէ վէրէճէկիմ . վէ անի օրհնել հտիւպ վատ հտէր՝
քի կեօյլէրին եըտըզլէրի կիպի չօղալտայըմ՝ սէնին հվ
լատլէրինի , Վէ Խասհակ՝ Վլլահըն հմրինի տուտուգ
տա՛ Սըսըրէ կիթմէյուպ , ճէմի քիւլֆէթի իլէ Վերա
րա տէնիլէն հյալէթին փատիշահը Վքիմեւէքին եանը
նէ վարուպ՝ անտէ սաքին օլտու . Վէ հհալի անըն հհլի
Ուերեկա իշլուն սիւպ եթտիքլէրինտէ , տէր քի՛ գըզ
գարնտաշլմ՝ տըր . Օ՛ իրա՛ մէզպուրէ դայէթ հիւսիւն
տար օլմաղ իլէ , անըն սէպէպինէ քէնտինի հօլտիւրմէ ,
սինկէր տէյու խէվֆինտէն նաշի պու միսիլլիւ ճէվապ
հյլէտի . Վէ սօնկրա՛ զէվճէսի օլտուղինի Վքիմեւէք
տույուպ՝ նիշլուն պիղի թէհլէքէյէ պրագտըն տէյէ
րէք , անի գասպահաթը կէրինէ գօտու իսէ տէ , թէն
պիհ հտէր քէնտի ճէմանէթինէ քի՛ անէ վէ անըն հհ
լինէ քիմ՝ քի քէտէր հտէր իսէ , գաթլէ վաճիպ օ
լուր . Վէ Խասհակ Վերարատէ պիր՝ վագըթ գալուպ
էքին երտիքտէ՛ Վլլահ պերէքէթ վէրմէկ իլէ՛ պիրինէ
եիւզ գաթ մահսուլ օլտու . Վէզա՛ հայվանաթը տա

խի զայնէթ չօղալտըղինստէ՝ Եհայն հասեալ Ետիւայ՝ ա
նըն փետերի Աբրահամըն գազտըրտըղի սու գույուլէ
րինէ դօփրագ տօլտուրուայ՝ գափատըղիք, Աբիմեէք
տախի՝ անըն մալինին չօղալտըղինի կեօրիւնճէ, տերքի
կիթ պուրատէն, զիլա սեն պիգտէն զիյատէ գուլ
վէթլի օլտուն, Պու ճեփապըն իւղէրինէ՝ Խասհակ կի
տիւայ՝ Պերարա տերէսինստէ գույու գազտըրըպ, ագար
սու պուլուր. լաքին Եհայն հասեալ Ետիւայ՝ անի վէ
տահա սայիր գազտըրտըղի գույուլէրի զապթ Ետեր
լէր, Անճագ մէզպուր նիզատէն խօշանմայուայ՝ անլէ
րին զատտարլըղինէ Թահամիլիւ պիլիլէ Թէքրար գու
յու գազտըրտըղինստէ՝ պու տեֆա մանի օլմազլէր, Աէ
Ալահ սնըն սապընէ նագարէն՝ խեփի Եթմէ տէյու
Թէսէլա Եթտիքտէն մատէ՝ մուգատտէմ՝ Եթտիկի
վատի Թէքրարլէր. վէ Խասհակ անտէ Սեղան Եափրայ՝
տուա Ետեր, Աէ չիւնքի մէզպուր կիւն պէ կիւն շէ
րէֆ պուլուր խտի, օ Եճիլտէն Աբիմեէք՝ քէնտի Թէ
վապիլիլիլի իլէ կէլիլ անըն Եանընէ՝ քի գավլ Ետիւայ՝
տայիմա մուհապպէթ իւղոն օլալէր, Խասհակ ճեփապ
Ետեր՝ քի սիղ պէնի գապուլ Եթմէտինիլ, շիմտի նի
չիւն կէլտինիլ. մէզպուրլէր տերլէր քի կեօրտիւք. քի
Ալահ սենին իլէ տիր, պու սեպէպտէն գավլ Եթմէք
խտերիլ. քի պիղէ քէմլիք Եթմէյեսին. նիճէ քի պիղ
քէմլիք Եթմէյիւայ՝ սեւամէթ պըրագտըք սենի, (Ու
պապտէ՝ Խասհակ անլէրէ զիյաֆէթ Ետիւայ՝ Երթե
սի կիւն պիլիլ պիլիլ իլէ գավլ վէ Եեմին Եթտիքլէրին
տէ, Աբիմեէք կիտեր քէնտի Եերինէ, Աէ անտէ Խ
սահակըն ատէմլէրի գույու գազըպ՝ սու պուլմաղ ի
լէ, օ Եերին խամին Եեմին գույուսու չաղըրըրլէր:

Տէնիլեր քի մէզքիւր Աբիմեէք՝ Աբրահամըն վագ
Թինտէ օլան վատիլահ սեկիլ տիր (օ քի օն ալթը սիւ
ալտէ զիքըր օլտու). զիրա պու լուղէթ՝ Պերարա վատի
շահլէրինէ մախլէս օլմաղ իլէ, քիմ քի անտէ վատի
շահ օլուր խե՝ Աբիմեէք չաղըրըր խտի:

Յուրի Ինճէ արք Կէրէրէնի Գուսարէր օ

Գ. Ի. Ե.

Ճ. Խասհակ ինթիւեարլանմաղ իլէ՝ կեօղէրի . քէ
 տէրլէհիււայ՝ ալիլ օլտուգտէ, իլք էվլատ տուասընը ա
 տէթ իւղրէ Լսաւա վէրմէք միւրատ էթտի, Լաքին
 ջիւնքի մէզպուր ալճը օլուայ՝ տայիմն փէտէրինէ՝ ալ
 կէթիրիր խտի, պու տէֆա մախսուս ալ . քէպասպը իւ
 տէր, քի օրհնել էտէ անի. վէ Լսաւ կիտէր ալ էթ
 մէկէ, Լնճագ Ուերեկա Լսաւտէն զիյատէ Յակոբու
 սէվմէկ իլէ, Խասհակըն Փիքրինի անկլատըգտէ՝ Յակո
 բա տէր քի, կիթ իքի . քէջի ուլաղը կէթիլը՝ քի քէ
 պասպ էտէիմ. վէ կէօթիւր փէտէրինէ էէտիր՝ քի սէ
 նի օրհնել էթսին, Վէ Լաքին Լսաւըն թիւլիւ օլտու
 զինէ նազարէն՝ Յակոբ խէվի էտէր, քի օլմայա փէ
 տէրինին իւտիտէ խիլաֆ ջըգըպ՝ տուա էէրինէ լանէթ
 ալա, Ուերեկա Ճէվլայ էտէր քի՝ օ լանէթ պէնիմ իւ
 զէրիմէ, սէն կիթ կէթիլը . օ տախի կիտիւայ իքի ու
 լագ կէթիրտիկինտէ, Ուերեկա քէպասպ էտէր անլէ
 ըի . վէ Լսաւըն սագըլը էսպասպընը կիյտիրիր անէ, Վէ
 ջիւնքի Լսաւ թիւլիւ խտի ուլաղըն տէրիսինի Յակո
 բուն պօյտունէ վէ էլլէրինէ կէջիլիլը՝ քի Լսաւա պէնիւ
 զէսին, Պէլն Խասհակըն կեօղէրի կէօրմէզ խտի, լա
 քին էլն իլէ տախի գութաս՝ Փէհմ էթմէսին տէյու
 պու միտիլիւ թէրթիլայ էյլէտի, Յակոբ քէպասպը կէօ
 թիւրտիւքտէ, սէն քիմ սին տէյու Խասհակ սիւալ է
 տինճէ, Ճէվլայ էտէր քի՝ պէն իմ՝ սէնին իլք օղլուն
 Լսաւ, էմրին իւղրէ իճրա էթտիմ՝ գալք աֆիյէթ էյ
 լէ, վէ պէնի օրհնել էթ, Վէ Լաքին Լսաւ ալա կի
 տէլն տահա ջօգ վագըթ կէջիլը օլմատըզինտէն, նէ
 թէզ պուլտուն տէյու Խասհակ սիւալ էթտիկինտէ,
 Յակոբ մասլահաթը Ալահըն ըէյինէ իհալէ էտիւայ՝
 տէր քի, Ալահ պէօյլէ հաղըրլատը .

Փիլհագիգա՝ մէզպուրուն սէսինտէն Խասհակ իլքիլէ

վարուպ՝ եագըն կէլ պագայրմ՝ քի սէնմիսին Եսաւ տէ
յու ելի իլէ տախի անի դու թուուգ տէ, սէսին՝ Յակո
բուն սէսինէ, վէ էլէրին՝ Եսաւն էլէրինէ պէնկզէր
տէտի իսէ տէ¹, Եսաւըն էսպայընըն գօգնուունտն,
վէ Յակոբուն էլէրինտէ վէ պոյնունտէ օլան ուլագ
տէրիսինին թիւլէրինտէն՝ Փերգ էտէմէզ օլուպ՝ քէ
պապը եէր, վէ շերապ տախի իլիւպ՝ իլք էվլատ տը
ուասընը վէրտի անէ :

Պու պապտէ տէմէ՝ քի Յակոբ վիտէրինի ալտաթ
տը, զերա մուգատտէմ՝ Եսաւտէն իլք էվլատըղի սա
թուն ալմըջ օլմաղ իլէ, շերան իլք էվլատ սայըլըր իտի,
Վէզա՝ տէմէ՝ քի Սաբեկա էվլատընըն պիլինէ էյի օլ
սուն տէր իքէն, օ՛ պիլինէ զատըր էթտի, Վագաա՝ պու
թէրթիյպ զահիրտէ Սաբեկանըն, լաբին անէ տախի
կիզլի էթտիրէն վար. զերա՝ (նիճէ քի իկիրմի սիւալ
տէ զիքըր օլտու) մուգատտէմ՝ Վլաճ անէ պէյան էթ
միշ իտի՝ քի պիւյիլք օլլու քիւլէկիւնէ գուլ օլա,
պախուսուս Սէսիճ՝ Յակոբուն ճինսինտէն կէլէճէք
օլմաղ իլէ՝ օրհնութիւն անէ եագըլըր իտի, Իմտի Իսա
հակըն րէյինէ՝ վէ Եսաւըն ալա կիթտիկինէ պագմա,
իլա քի Վլաճըն ինայէթինէ նազար էլէ², Պէլի Ի
սահակ զիստէ սէվէր իտի Եսաւը, լաբին Վլաճ՝ Յա
կոբու սէվմէսի իլէ³, իլք տուայը անէ լայըգ կեօրտիւ
Յակոբ տուայը ալըպ՝ Իսահակըն եանընտէն չըգտըգ
տէն սօնկրա, Եսաւ տախի էթտիկի ալը քէպապ է
տիւպ՝ կեօթիւրիւր Իսահակա՝ քի էէտիրսին, Տիգաթ
էյլէ պուրատէ Իսահակըն Փաղիլէթինէ, զերա՝ Եսա
ւըն տահա հէնիզ ալտան կէլտիկինի տույուպ՝ վէ մու
գատտէմ՝ տուասը ալան Յակոբ օլտուղինի անկլատըգ

1 Չայր չայն յակիրայ. և յէտր յէտր էսուայ. (Պ, նն. 1. է. 22).

2 Ալ ըսո այն ինէ է որ կամիցի, և ո՛լ ըսո այն որ ընթանալ
ցէ, այլ ըսո այն որ ոչորի. (Նորով. Թ. 16).

3 Օյակիր սիլէցի և զէսու որէցի. (Նորով. Թ. 15).

տե՛ս, զայնքէն ճիշակեթտե՛ս գալլայ՝ թատճիւլայ էթտի
խտե՛ տե՛ 1, Յակոբբա պիր ճիւլայ էթմէղ, իլլա քի՛,
Ալլահա թէ՛վէքքիււ պիրլէ՛ մասլահաթը անըն կիզլե
սըրընէ իհալէ էտէր. Պիլի՛ օլան իշ Խասահակըն ֆիլք
ըինէ մուղայիր իտի, զիրա Խասաւը օրհնել էթմէք իւ
տէր իքէն՝ Յակոբու օրհնել էթտի, Անճագ պու թէր
թիպի Ալլահտէն պիլմէսի իլէ՛ վէրտիկի օրհնութիւ
նու թէքրարայուլ՝ սասիթ էտէր Յակոբուն իւզէ
ըինէ, էվվէլա՛ պիլմէյէրէք տուա էթտի Յակոբբա,
սօնկրա՛ պիլէրէք էտէր 2 :

Իպրեթ ալ Խասաւը սէֆիլ հալինտէն, զիրա՛ իչտահի
լէ էէտիկի մէրճիմէք չօրպասընըն քէտէրինի էէնի տու
յուլայ՝ պաշար իւճէ սէս իլէ ահ ու ֆիղան էտէրէք,
Յակոբուն հագգընտէ շիքայէթ էթմէկէ, Վէ իլք
էվլատ տուասընտէն գաթի ումուտ օլուլ՝ պանատէ
տուա էլլէ՛ տէյու ֆիլեւատ իլէ աղլամաղէ պաշայընճէ,
Խասահակ անէ տախի ճիւղի տուա էթտի իտե՛ տե՛, իլք
էվլատ տուասը Յակոբտէ գարար գըմաղ իլէ, անի
գոււ էտէր Յակոբա՛ 3, Վէ մէղպուր պու խուտուտէ
ղայէթ էօլքէլէնիւլայ՝ քէն սագլատըղինտէն մատէ,
ֆիլքըինէ գօր՝ քի վիտէրի վէֆաթ էթտիկինտէ, Յա
կոբու էօլտիւրէ, Կազար գըլ Խասաւըն ֆէսատ ֆէյ
լինէ. հէր վէջճ իլէ թագսիրաթ սահիպի օլտուղի
աշիքեար իքէն՝ հագգընէ՛ ըաղի օլմաղ. վէ պաշգա
սուրէթ իլէ էօլքէսինի թէսըլն էտէմէյիւլայ զէճրէն
ղտտտարըլք արզուսինտէ օլտու, քի Յակոբտէն էօճ
ալլայ՝ թէսէլլա օլա. անճագ տիւշիւնմէտի քի խաս
մինտէն էօճ ալմաղ իլէ՛ ինսան թէսէլլա պուլամաղ, իլ
լա քի՛ տահա զիյատէ քէտէրլէնիւլայ թէքտիր օլուր,
Իչտէ պէօյլէ տիր հագլէրինէ ըաղի օլմայանլէրին հա

1 Օ արճայաւ իսահակ զարճայուան ճէճ յոյթ. (Օ) ան. Իէ. 35),

2 (Օ) րհնէյի շն, և էշիյի օրհնէւլ. (Օ) ան. Իէ. 35),

3 Իշէօր րուճ ճասայէւյէս. (Օ) ան. Իէ. 40),

ըի՝ դատաւհաթ լիքի նի թանը յուայ՝ նատիմ՝ վէ փիւ շման
օլաճագ եկրինէ, ինթիգամ արմագ արզուսինտէ օ
լուայ՝ զկատտէ զագէպէ միւսթահագ օլուրէր :

Վէ շինքի Ուեբեկա թէտայիր վէ թէրթիս սա
հիպի խոի : Եսաւըն ֆէսատ ֆիքրինի անկատրգտէ՝
օլմայա քի իքի էվատընը պիրտէն գայս կտէ տէյու
միւրատ հտէր քի Յակոբու իրաւ կտէ Խառան
նամ էյալէթէ՝ քէնտի գարնտաչը Լաբանըն Եանընէ՝
քի Եսաւըն հօւքէսի թէպին օլտուն : վէ Յակոբ
Վանանըն Ճինսինտէն գըղ արմայուայ Խառանտէ
էվէնսին : Օ իրա՝ Եսաւըն զէվՃէսի Վանանըն օլ
տուղինտէն : Ուեբեկա պէզմիչ խոի անկրտէն : Պու
պապտէ՝ Ուեբեկա տէկիլ քի Եարնչը Յակոբու
մուսաթարատէն՝ իլլա քի Եսաւը տախի խէգատէն
հըքիլ էթմէք արզուսինտէ օլուայ՝ ֆիքրինի Խահաւ
պէյան էթտիքտէ : օ տախի բազի օլմայ իլէ՝ Յակո 21. 10.
բու չաղրըրայ՝ թէնպիհ հտէր քի : Վանանընքտէն
զէվՃէ արմայուայ՝ կիթսին Խառանտէ էվէնսին : վէ
տուա էտիւայ՝ իրաւ կտէր անի Խառանէ :

ՍԻԻԱ, 22 :

Յուրբ՝ Էւլէ՛՛՛՛՛ն Կիւրի Խառանէ :

Ճ. Եսաւընը . պատուուս քի ազիմ՝ գասալէթ իւզ
բէ օլուայ՝ Եիւրիւյէրէք՝ վէ էլնտէ տէյէնէք ֆաքիթ
կիպի կիտէր : վէ կիւնէչ պաթընճա՝ գըր վէ Եասան
Եերտէ Եաթըր ույուր : լաքին Եաթաղը թիւրապ վէ
Եասթըրը գաշ¹ : Պէհմ՝ էյլէ՝ պուրատէ ինտանկրին
էթտիկի միւլահագըյը՝ վէ Լլահըն թէթի պիւրի : Օ ի
րա Եսաւ՝ հօճ արմագ գատտի իլէ՝ Յակոբու հօլտիւր
մէք արզուսինտէ : Ուեբեկա՝ էվատըրը գարմայըմ տէ

1 Խառանի տարանց գեղարոյն . Ե Էր ընդ սնարս իւր . Ե ննջւոյ
ի տէշուրն յայնմ, (Ն)նն . ԻԲ. (11) :

յու՝ Յակոբու տխարի ակերե իրաւ Կտիւայ՝ Եսաւ
 տէն այրորը . Իսահակ իղնն վերեր Յակոբայ քի՝ Բաւ
 նանը լերտէն գող արմայուայ Խառանտէ Կվէնսին . Յա
 կոբ ընդա օլուր կիթմէկէ՝ քի Եսաւըն շերբնտէն խե
 լաս օլտուն . Փիլհադիգա՝ պունկերին հէր պիրի պիր
 կեօնէ Փիրբէ զահիւ օլտուլեր խե տէ . պու պապտէ
 տույուլուր քի՝ Ալլահ քէնտի ինայթթինի պէյան Կտե
 ճէր օլմաղ իլէ . Յակոբու իրաւ Կթուի Խառանտէ . Աէ
 լաքին եօլտա՝ վէ կիտեճէլի եերտէ . նէ զուհուր Կ
 տէճէկինի ակրմէտիկնտէն՝ Յակոբուն գալարի բահաթ
 սըղ խաի . Միւսթէրիհ օլ Եա՝ Յակոբ՝ մահզուն օլմա
 թէրբի վէգան Կտիւայ եալունը գալարըինէ . վէ խեվթ
 Կթմէ . զիրա՝ սենին սելամէթին իլուն կեօյտէ մէլա
 յիլեր ազիմ հարեքթ իւզրէ ներտիպան գուրուայ՝
 զէմինէ ինմէք սրզու Կտերլեր՝ քի սանա ըէֆիգ օլա
 լեր . Ապգաա՝ օ կեճէ Յակոբ բուեասընտէ կեօրտիւ՝
 քի զէմինտէն կեօյէ տեկին պիր ներտիպան գօնու
 մուշ . վէ անտէն մէլայիլեր՝ քիմի եօգարը չըգար .
 քիմի աչաղը ինէր իրի . վէ Ալլահ անի թեսէլա Կ
 տեր՝ քի խեվթ Կթմէսին . զիրա քէնտի անըն իլէ պե
 ռապեր օլուայ՝ վէ հէր վէջհ իլէ անի հըֆիլ Կտուայ՝
 Բանան գօիւրաղինէ ավտեթ Կթտիրսէ կելէք¹ . Աէ
 տտիսի Աբրահամա վէ Իսահակա վատ օլանլեր անի տու
 խի վատ օլունուայ՝ անըն Կվարլերինին զայթթ չօղա
 լաճաղինի . վէ ճիւմլէ ինանլերին անըն Կվարտտէ
 օրհնութիւնա լայիգ օլաճաղ լերլինի պէյան Կտեր .

Եսաւը Կյլէ . Յակոբ վէգանի ասլյէսմնտէն՝ վէ
 տերինտէն՝ վէ գարնտայնտէն այրըրոյ եալունը գա

1 Երես Կէսիլ . Ե Կոս Կոնդուշ Կոստոսեուլ յերիբի . Երոյ
 գլուխ Կոստէր յերիին . Ե Կրէշուկտ Կոստոսեոյ Էլնէլին
 Ե իլնէլին ընդ նա . Ե Կէր Կոստոսեուլ իոյր ՚ի նմա . Ե
 Կէ՝ Էս Էճ Կէր Կոստոսեո յերնհոմա Կօր Կո . Ե Կոստոսեո
 ինհոմոյ . ՚ի Էրիլլեր . . . Կոստոսեո ընդ Կէշ Էճ .
 . ԻԸ . 12) .

լինձէ՛ Մլա՛հ անի Թէսէլլա հտէր՝ քի մահզուն օւ
մասըն . Օ իրա՛ օ քի Մլա՛հա ումուտ հտէր , Մլա՛հ
անի փեհտէր մագամինտոնն հըֆղ էտիւպ՝ մէլայէքէր
գալնտաչ կիպի անէ բէֆիք օլուրէր . վէ կեօյլէրին
Ճէննէթի՛ վէգանի ասլիյէ կիպի ինայէթ օլունուր .
Յակոբ ույանարղինտէ խէվֆ էտիւպ՝ Թագրիք հտէր
քի՛ պուրասը տըր Մլա՛հըն էվի . վէ կեօյլէրին գա
փուսու՛ . Օ իրա՛ բուհանի ֆիքէր իւզրէ՛ Յակո
բուն ույուտուղի եէր՝ Պողգոթա տաղինն , վէ նէր
տիպան՝ սուրբ Խաչա հօննէկ վէ բէամ՝ անկլանըր .
Սէգքիւր բույանըն իւզէրինն Յակոբ աղիմ՝ Թէսէլլա
քէսպ էտիւպ՝ Մլա՛հտէն մէմնուն օլուր . վէ եասթըգ
էթտիկի դաչը եաղլայրպ՝ նիշան տիքէր . վէ տախի
նիյէթ հտէր՝ քի սէլամէթ կերի տեօնտիւքտէ , օ
մահալտէ Մլա՛հա սէճտէ գըլա . վէ հէր նէ վարիյէթ
քէրէմ՝ հտէր խտ՝ օնտարղընը վէրէ .

Պատէհու կիտիւպ Խառան օլլասընտէ պիր գու **Պ. Ի. Բ.**
յունուն եանընէ տախիլ օլտու . լարին գույունուն
աղըր պիր պիւլիւք դաչ իլէ գափալը օլմաղ իլէ , օ
սէմթին չօպանլէրի ճէմ օլմատըգձէ՛ դաչը գալըր
բամաղէր խտի . (՝) Էճիլտէն Խառանը չօպանլէր
սիւրիւլէրի իլէ կէլուպ պէքէր խտիլէր՝ քի սայիրլէրի
տախի կէլինլէր քի գաչը գալտըրուպ գօյունլէրէ սու
վէրէլէր . Յակոբ անլէրէ Լաբանը սիւալ էթտիքտէ ,
մէգպուրլէր Լաբանըն խապէրինի վէրտիքտէն մատէ ,
տերլէր քի իչտէ անըն գըլը Ուաքէլ կէլիօր , Սա
գաս՝ օ վագըթ Ուաքէլ (չիւնքի պապասընըն գօյուն
լէրինի կիւտէր խտի) կէլիօր օրայա գօյուն սուլամաղէ .
օլ պաստէ Յակոբ մէգքիւր դաչը գույունուն աղ

1 Եւսուէ . քէր է ՚ի քէշուլն յայմիէ . Է Էս ոլ գիքէի ,
շահի հորու Է ուէ . անէշ ին է քէշիս ոյ . Է ոլ է ս
էլէ ոլ քուէ սսքուճոյ . Է ոյ է դուսէ էրն . ց .
(՝Օ)նն . ԻԸ . 16) .

զընտէն գալորորայ՝ սուլար անըն գոյունլէրինի . Ա է ագրասպալըգ հուգուգու իլէ՝ զայէթ շէտիտ աչգիւզրէ օլարագ աղէր . վէ Խասհակըն օղլու օլտուղինի պէյան էտէր անէ , Ա է Ուաքէլ վարուայ՝ Յակորուն կէլտիկինի փէտէրի Լաբանէ խապէր վէրտիքտէ , օ տախի գալը չըգըայ՝ մուհապպէթ իլէ անի կվէ կեօթիւրիւր , վէ Յակոր գալըր անըն էանընտէ .

Պու խուսուստէ՝ բուհանի ֆիլիթիւ իւզրէ Մէսիհէ էօշնէկ անկանըր Յակոր . զերա նիճէ քի մէզպուր՝ գույունուն իւզրէրինտէքի գալը գալորորայ՝ Ուաքէլն գոյունլէրինի սուլատը , վէ անէ մուհապպէթ վէրտի . քէզա Մէսիհէ էքքի նումսուն իւզրէրինտէ օլան աղըրըգ փէրտէսինի գալորորայ՝ Քրիստոնէալէրի բուհանի լուծֆ իլէ գանաչրտը , վէ սուրբ Եկեղեցիյէ մուհապպէթ վէրտի .

ՍԻՒԸԼ. 25 .

Յիւրի էէ գաորը վգըլ գալը Լէֆուէ Էնէնէ .

Ճ . Խիլիմի սէնէ , վէ լաքին Լաբանըն էանընէ քի վարտը պիր այ կէչտիքտէն սօնկրա Լաբան անէ տէր՝ քի պէյան էթ իւճրիթինի՝ քի թէհի խըզմէթ էթմիչ օլմայասըն . Ա է շիւնքի Յակոր՝ Լաուսանտէ էհլի տիւնէա թարիքինէ կիրէճէք իտի , (նիճէ քի փէտէրի վէ վալտէսի թէսպիհ էթմիչ խտիլէր) , օ էճլտէն ճէվապ էտէր քի քիւշիւք գըզըն Ուաքէլ լէիւն էէտի սէնէ խըզմէթ էտէրիմ , անի վէր պանա . Մէզպուր տախի պու գավլէ ըիզա օլմաղ իլէ , Յակոր էէտի սէնէ անըն խըզմէթինտէ օլուայ՝ Ուաքէլ խմագ իսթէտիքտէ , գավլ ինտէ տուրմայուայ՝ անըն էէրինէ պիւլիւք գըզը Լիայի վէրիւր , քի անըն կեօղէրի իլէթլի օլուպ էաչարըր իտի . Ա է Օհղըա իսմինտէ պիր խալայրգ տուիի ճիհէղ վէրիւր Լիայէ , Ա է Յակոր պէնի նիշիւն ալտաթտըն տէիւնճէ , ճէվապ էտէր քի առէթիսիղ տէ .

կիւ տիր պիւյիւկիւնտէն հվկէլ քիւ շիւկիւնիւ վէր
 մէք . եկէր եհտի սէնէ տաճա խըղմէթ հտէր խտն ,
 անի տախի վէրիբիմ : Իմտի : Յակոբուս շիւնրի Ուաքէ
 լէ մուհապպէթի վար իտի , եհտի սէնէ տախի խըղ
 մէթ հթմէկէ թաաճհիւտ հտիււպ ալըր Ուաքէլի : Ահ
 Լաբան՝ Բալա իմիստէ պիւր խալայիդ տախի Ուաքէ
 լէ ճիհէզ վէրիւ :

Կազար էլլէ պուրատէ Ըլլաճըն շէրիյաթընը . զիրա
 Լ իանըն կեօղլէրի սազաթ , պախուսուս քի Յակոբ
 Ուաքէլի անտէն զիյատէ սէվէր . Լաբին Ուաքէլտէն ջօգ
 վազըթ հվլատ օլմայոււպ Լ իատէն տեօթ հրքէք հվ
 լատ օլուր . Ուուբէն Շմաւօն՝ Պէի վէ Յուդայ . Ահ
 Ուաքէլ պազար քի Ըլլաճ քէնտիսէ հվլատ վէլմէտի ,
 խալարըլընը վէրիւր Յակոբա՝ քի Պարէ անտէն թօղանը
 քէնտիսէ հվլատ հտէ , Ահ Ուաքէլին խալարըլտէն
 թօղար , Պան՝ վէ՝ Կեվթալիմ , Քէզա Լ իա տախի
 Ուաքէլի հմալ հտէրէք , քէնտի խալարըլընը վէրիւր
 Յակոբայ , քի անտէն տախի հվլատ հտիսէ , Ահ Լ իանըն
 խալարըլտէն թօղար , Պազ՝ վէ Ըսեր , Պատհհու
 Լ իատէն թէքրար լքի էրքէք վէ պիւր գըղ հվլատ թօ
 ղար Լաբար Օաբուլօն՝ վէ Պիսա :

Գ. Լ .

Պէհհմ՝ հլէ , նիճէ քի տիւնեատէ հէր տեմ պի ղէմ
 վէ պի քէտէր օլմագ գապիլլիլ տիր , քէզա՝ միւ
 տեմ շաղ օլմագ գապիլլիլ տիր . օ՝ հճլտէն պիւր քիւ
 մէսնէ պազի խուսուս իլէ միւքէտտէր օլուպ՝ ղէմ հ
 տէր իտէ , Ըլլաճ անի պաշգա խուսուս իլէ թէսէլլա
 հտէր , քի Ըլլաճըն ինայիթինտէն գաթի ուսնէտ օլ
 մասըն , Քէզա՝ պիւր քիմէանէ պազի սէպէպ իլէ շաղ
 օլուր իտէ , Ըլլաճ անըն շաղըղիսի սէպէպի ախեր ի
 լէ գասավէթէ թէպտիլ հտէր՝ քի Ըլլաճըն գօրգու
 սունու գալպիստէն իխրաճ հթմէլիւպ հատտիսի թա
 նըրն , Օ իրա՝ ճիմանի մասընհաթլէր խուսուսիստէ՝
 ինսանըն միւրատը հէր վէճ իլէ հասըլ օլուուլի հալ
 տէ , ինսան քէնտի տէրէճէսիսի գայպ հտէրէք , ջօգ

տէՔա զուրուրիյեթ փէյտա էտիւայ խեղա էտէր ,
 'Նիճէ քի | իա քէնտի կէօղլէրինին իլլէթլի օլտուղինէ
 նաղարէն՝ գասալէթ էթմէսին տէյու , Ալլաճ անէ
 էփատ վէրիք քի թէսէլլա օլտուն . վէ Ոսպէլէ չօգ
 վագըթ էփատ վէրմէղ՝ քի քէնտի Հիւանիւնէ նաղա
 բէն քիպիրլէնմէսին , Ապգաս սու խուսուստէ՝ Ոսա
 քէլ աղիմ՝ գասալէթ էթտի իսէ տէ , գաթի ումնուտ
 օլմայտադ՝ տայիմն նիյաղա մէշլուլ օլմասը իլէ , Աւ
 լաճ անըն տուասընը գապուլ էտիւայ թօղար անտէն
 Յովսէփ¹ . Պու պապտէ տէմէ՝ քի Յակոբ նիլլէն իքի
 զէվճէ պիր էէրտէ վէ ճարիյէ ալըր . զիրա՝ սու տիւր
 լիւ ատէթ օ վագըթլէրտէ՝ վէ էսքի նօմօս վագթին
 տէ՝ մէն օլմուշ տէկիլ խտի . անճագ՝ Մէսիճ էփէնտի
 միզ տիւնէայէ կէլտիկինտէ , սու միսիլլիւ նաճէմվար
 ատէթլէրի մէն էտիւայ՝ նիճէ քի ինսանլն էարատըլ
 տըղինտէ՝ պիր էրքէք՝ վէ պիր նիսա էարատըլըր , քէ
 զա օ էմիի սապիթ էթտի : Իմնի Մէսիճտէն սօնլրա
 իքի զէվճէ պիր էէրտէ՝ էաթօտ ճարիյէ ալմագ՝ զա
 յէթ պիւլլէք կիւնաս տրո . զիրա սուրը Աւետարա
 նէ մուղայիր տիր . (Մարթէ . յ . 4) ,

Պատէհու՝ Յակոբ քէնտի վէգանը ասիյէսինէ կիթ
 մէկէ արզու էթտիլրտէ , Լաբան՝ անըն գատէմինտէ պէ
 բէրէթ օլտուղինի փէհմ էթմէկ իլէ² , պրագմագ իւ
 տէմէյիւայ նէ իւճիէթ քի իստեր իսէ թասհուտ է
 տէր վէրմէկէ՝ քի կիթմէսին . Օիրա՝ Ալլաճն նաղա
 րը վէ ինայէթի Յակոբ իլէ պերապեր օլմաղ իլէ , Լա
 բանըն մալի չօղալըր իտի . Աէ Յակոբ տաթի ըլղա օ
 լուր՝ քի թէքրար անըն էանընտէ գալա . լաբին շու
 շաւթ իլէ՝ քի հէրնէ գատար ալաճա գօյուն վէ քէ

1 Աւ յիլէայ Թճ շասիէլ . Է լուաւ նա Թճ . Է էէայ շար
 գանթ նորա . (Օնն . 1 . 22) .

2 Ասէ յնա լաբան . . . կայէցէ զի օրհնէայ զիս Թճ յոթին
 քուհ . (Օնն . 1 . 27) .

չի պուլունուր իսէ | աբանըն սիւրիւլէրինտէ, եէք բէնկ
 օլանլէրտէն ալըըայ՝ Յակրբա թէսլիմ հտէ . վէ եէք
 բէնկլէր | աբանտէ գալա . վէ անլէրտէն թօղան ալա
 ճա գօյուն վէ քէչի՝ Յակրբուն օլուն . վէ եէք բէնկ
 թօղան | աբանըն, Պու գալլի | աբան գասպուլէտիւայ
 նէ գասար .քի ալաճա գօյունու վէ քէչիսի վար իսէ՝
 այըըայ թէսլիմ հտէր Յակրբա . վէ եէք բէնկլէրի
 քէնտի հվատլէրինտէ վէրիւայ՝ Յակրբտէն իւչ կիւն
 լիւք եօլ ուղագ մահայի լրսալ հտէր անլէրի .

(Ս) պապտէ՝ Յակրբ ճէվիլ վէ չնար աղաճլէրինն
 քեօրիէ չըպուգլէրինի ալըայ՝ վէ ալա պէ ալա գա
 պուգլէրինի սօյուայ՝ ալաճա հտէր . զիրա պաղը եէրի
 եէչիլ գալըր, վէ պաղը եէրլէրի պէյաղ, Վէ սիւրիւլէ
 գօջ պրագաղընտէ, մէղքիւր չըպուգլէրի հալուգլէրէ
 գօր .քի գօյունլէր վէ քէչիլէր սու լչէր իքէն՝ անլէ
 բէ պագմաղ իլէ՝ ալաճա օլուն անլէրտէն թօղանլէր .
 Ֆիլհագ իգա՝ պու թէրթիպլին գասպիաթ շուուութու
 իւղրի օլտուղի պէյան իսէ տէ, անըն իճրասը Ալահըն
 գուտրիթի իլէ թէքմիլ օլտու . Օ իբա | աբան՝ գա
 մաի աիր քիմսէ օլմաղ իլէ՝ Յակրբու ալտատըայ, ա
 նըն հագգընը իպթալ էթմէք արդուսինտէ իտի . լա
 քին Յակրբ օ տէրէճէ սատագաթ վէ զարէթ իլէ
 գուլուգ հտէր իտի | աբանա, թա՝ քի կիւնտիւղ
 սըճագտէն՝ վէ կէճէ սօլուգտէն պիհուղուր օլուայ
 ույգուսունու տախի թէրք էթմիլ իտի՝ .

Իմտի իճրալի հագ զահլրի չըգմագ լչիւն, պի իզն
 Ալահ՝ տէկիլ քի եալընըլ Յակրբուն կիւտտիւկիւ
 գօյունլէր վէ քէչիլէր, իլա քի | աբանըն հվատլէ
 րինն կիւտտիւլէրի եէք բէնկլէր տախի ալաճա թօ
 ղուրուրլէր . Վէ | աբան պագար՝ քի օ սէնէ ալա
 ճալէր զալէթ չօղալըր, հիլէսինտէն նաչի էրթէսի

1 Օյերէկ այրեալ լիէէի 'ի Գօլի . Է շրայթ 'ի յրոյ . Կա
 րեալ էր Գուն յալաղ իճոյ . (Օնն . 1, Ա . 40) .

սենէ գալի ինի տեկիշիւս՝ եէք բէնկ օլանլէրի (Յակոբա, վէ ալաճա օլանլէրի քէնտիսէ մախաուս էտէր, Ասքին հիքմէթի Պարի՝ պու տեֆա տախի՝ եէք բէնկլէր ջազալըրէր 1 .

Ապրիթ ալ . գօյուէնլէրին նագըլը ջըպուգլէրէ պագըպ՝ ալաճա թօղուրմսլէրի կիպի , ինսան տախի կեօնալեօն նասիհաթլէր լշիտիւս պախուսուս քի ազիզ քիթապտէն ջէշիտ ջէշիտ փէնտլէրի զիհնիսէ ալըպ , տայլմն անլէրի միւլահաղա էթտիքտէ , ինայէթի Պարի ասան թարիք լւզլէ գատըր օլուր՝ էվլ վէլա ֆիքրլնտէն ֆազիլէթ մէվլէրէթլէրի թօղուրուս պատէհու հարէքէթ իլէ տախի իճրա էթմէլէ . զիրա նիճէ քի կեօզ՝ նէրէյէ պագաթ խէ՝ ֆիքրլնտէ՝ բէի տախի անէ մէլ էտէր . Իմտի խալըլը լշիտի ֆիքրէնէ գօ՝ քի խալիըլը իշ իշէիտսին .

Բուհանի մէֆհում՝ իւզրէ մէզքիւր ջըպուգլէր՝ սուրբ Խաչա , հալուզ՝ սուրբ Ալազանէ , վէ Յակոբուն սիւրիւսիւ՝ Քրիստոնեալէրէ էօրնէկ անկլանըր .

ՍԻՒԵԼ 24 .

Յօգիտուի հայրնալէրի յօշուրգոտէ , Աբու Վէ անէ էլ
 Լալէրի հուէր էլտիլէր իի .

Ճ . Աթտիլէր . Պիհազիգա՝ նիճէ քի պալտտէ զիքր օլուր , Յակոբ օն տեօլթ սէնէ խըզմէթ էթտի Աբաննէ՝ անըն լքի գըզր իջիւն . վէ ալթը սէնէ տախի շիրքէթ թարիքի լիէ ջալըլաթ . լաքին հէր վէջհ լիէ սատագաթքէար օլմսղ իլէ՝ Ալահ անըն մալիսէ պէրէ

1 Լիէ արիյէ էլիէ ղիւրէնսր էշիյին տ զարնս . արնայն խաշիսս ղիւրէնս ճիւնիս . Ե էլիէ արիյէ էլիէ սղիտիսր էշիյին տ զարնս . արնայն խաշիսս սղիտիս ճիւնիս . (Պարի . ԼԱ . 8 .) .

քեթ վերիւր խոխ, Պարսուսուս՝ տեկիլ քի եալընըզ
 | աբանըն գօյունէրինի կիւտէր խոխ, իլա՝ (նիճէ քի
 տէնիլը) սայիր ալը վէրիչէ տախի միւպաշիրէթ հթ
 մէկ իլէ, քէօլէ՝ խալալըգ՝ վէ քիւլիւէթը մալ էտիւ
 նիր, () էճիլտէն | աբանըն էվաուլէրի Հասէտ պիրէ ԳԼ. ԼԵ. 0
 անըն Հագգընտէ շեբէայէթ էտէրէր, քի պապամըզըն
 մալինի զապթ հթտի. քէզա | աբան տախի Հասէտին
 տէն նաչի ճէհրէսինի պօզար, Վէ լաբին՝ շիւնքի Մաւհ
 Հէր վազըթ՝ վէ Հէր ետրտէ տօղրույա եարտըմճը տըր.
 վէ նիճէ քի (Յակոբու՝ Խաաւըն շերրինտէն Հըֆզ
 էթտի; քէզա | աբանըն շերրինտէն տախի Հըֆզ էթ
 մէք միւրատ էթմէկ իլէ, էմը էտէր անէ՝ քի կիթսին
 փէտէրինին ետրինէ, Խմտի (Յակոբ զէվճէլէրինէ խա
 պէր վէրիւպ՝ կիւն էվիէլ եօլ թէտարիքինի կէօրտիւ.
 վէ | աբան գօյուն գըրփմաղէ կիթտիկինտէ՝ ճիւմիէ թա
 գըմընը վէ վարիէթինի ալըպ՝ լաճի օլտու Քանանէ,
 Խւչ կիւնտէն սօնկրա | աբան տույուպ՝ ճէմիէթ իլէ ա
 նըն արտընէ տիւշէր՝ քի թէքտիր էտէ, Վէ ետտինճի
 կիւն՝ Պաղայագ տէնիլէն տաղտէ եէթիլիւպ՝ նիշիւն
 պէնտէն կիզը կիթտին՝ վէ գըզէրիմի էսիր միաւր
 սիւրտիւն տէյինճէ, (Յակոբ ճէվապ էտէր՝ քի պէլքի
 գըզէրինի վէ մալիմի ալըբըն տէյու խէվթ էթտիմ.
 Վագաա՝ մէզպուրուն Ֆիքրի Ֆէսամ խոխ, վէ (Յակոբ՝
 անըն նաչէրի Հարէքէթինի պիլմէկ իլէ՝ անտէն կիզը
 եօլա ջըգտը, Օիրա՝ էկէր | աբանըն բուէասընտէ՝ (Յա
 կոբա աղըր ճէվապ էթմէյէսին տէյու, Մաւհ անէ
 թէնպիճ էթմիլ օլմասա խոխ; քէտէր էտէճէկի տէր
 քէար խոխ; Սիճէ քի | աբան քէնտի թագրիր էտիւպ
 տէր քի, գատըր խոխ՝ շիմտի սանա քէտէր էթմէկէ,
 լաբին սէնին փէտէրինին Մաւհը կէճէ պանա տէտի՝
 քի թէթիքտէ՝ տուր, օլմայա քի (Յակոբա աղըր ճէ
 վապ էտէսին՝, Սազա՛ր էյլէ՝ քի Մաւհ նիճէ սատա

1 Եւ այժմ յեռնկաս էի տունէլ իւշ շէտ՝ Բայն Թժ Կօր Գոյ
 էրէլ տայ յիւ . տէ՛ 2472 Լէր՝ Խայլն՝ (Օ) Կն. 1. Լ. 29) .

գաթքեար գուլունէ եարտըմ հտէր . զիրա՛ Յակոբ
բուն խապերի օլմայարագ , կիւն էվվէլ անըն խասի
նէ իթապ օլունտու՛ . քի աղբր ճէվապ տախի էթմէ
սին : Լաբին Յակոբտէն կիզլի Ուաքէլ՝ Լաբանըն փու
թունու չարը խտի . վէ Լաբան պու վէսիլէ իլէ
Յակոբա թազիր էտիւպ , նիջիւն պէնիմ՝ ալլահըմը
չարտըն տէյինճէ , Յակոբ ճէվապ հտէր քի , քիմտէ
քի պուլունուր իտէ սէնին ալլահըն՝ էօլսիւն օ՛ քիմէսնէ .
Վէ չիւնքի Լաբան՝ Յակոբու թեօհմէթլի էթմէք
խտէր իտի , պու միսիլլիլու բուխսէթ ալընճա , տէր
հալ Յակոբուն՝ Լիանըն՝ վէ ճարիլէլէրին չատրլէրինի
արայըպ՝ փութու պուլամազ , Վէ Ուաքէլին չատրընէ
տախի վարմալը օլտուգտէ՝ Ուաքէլ հէման մէզքիւր
փութու տէվէ սէմէրինին ալթընտէ սագլայուպ իւ
զէրինէ օթուրուր . վէ փէտէրի կէլտիքտէ , այազէ
գալգմազ՝ քի փութ գահիրէ չըգմասըն . վէ կէօյա քի՛
նիսվան ատէթի իւզըն օլուպ՝ գըյամ էտէճէք հալի
օլմատըղինի՛ էօզը հտէրէք ալթ տիլէր : Լաբանըն պու
խուսուստէ Ուաքէլտէն շիւպհէսի օլմատըղինտէն՝ ա
յաղա գալգ տէյու իպրամ՝ էթմէլիւպ՝ ֆէգաթ ա
նըն սայիր էչէալէրինի արար , վէ պուլամազ փութու .
Օլ պապտէ Յակոբ կիւճէնիւպ՝ Լաբանըն հագսըզ ,
վէ իկիրսի սէնէ զարֆինտէ անէ էթտիկի սատագաթը
թանըմազ օլտուղինի պէյան էտինճէ , անըն տախի
գարը ճէվապ էտէճէք հալի գալմատըղինտէն , մու
հապպէթ իւզըն հալիմ՝ քէլամլէր էտիւպ՝ պարըչըրլէր .
Վէ Ալլահը շահիտ գութուպ՝ մնպէյնլէրինտէ օլան
գալլին սապիթ գալմասընէ տէլալէթ՝ անտէ նլան տի
քիւպ , գաշտէն թէփէ եափարլէր , վէ գարար վէրիւպ՝
օ՛ տէփէի Սինու էտէրլէր՝ քի պիլի պիրինէ քէտէր
վէրմէք ֆիքրի իլէ՛ անի կէչմէյէլէր : Պատհհու գամ
էտիւպ՝ մուհապպէթ իւզըն Լաբան տեօնէր քէնտի
էէրինէ , քէզա Յակոբ կիտէր քէնտի էօլունէ :

Պալատէ զիբր օլան փութու Ուաքէլին ալմասը , տէ

կիւ ըբի անէ Թափընմագ իջիւն : Էախօտ դամանստէն նաչի խտի : (զիրա տէնիլիւր ըբի օ փութ ալթուռնտէն Էախօտ կիւմիւլտէն խտի) իլա ըբի Դաբան փութփեւ ըհսթիւր Էթմէսին տէյու :

Ս Ի Ի Ա Լ . 25 .

Յետիւք Լատուտէն Էբգուայ Բանան Դարափընէ Կիւրիկէ րէ : Գարնարալը Լատուտէն Իեւլթ Էթմէսիէ :

Ճ . Դ Թտի . զիրա՝ պիլիւր ըբի Լսաւըն Էօլթէսի վա գըթ կէշմէկ իլէ Թէսքին օլմազ : Օ՝ Էճիլտէն տիւր լիւ Էնտիլէյէ կիլիֆթար օլտուգտէ : Գալպի միւսթէ ըիճ օլտուռն տէյու : Հագ դարափընտէն անըն Էարտը մընէ մէլայիլթըր Թային օլուպ՝ Ճէնկճի օլտուսու Հի սապը՝ գարըը ջըգարլէր ¹ : Սէ Յակոբ՝ անլէրին ըէն ^{Գ. 1. 8} տինէ Էարտըմճը օլտուղինի անկլատը իսէ տէ : ինսանէ լայիգ օլանը տասի իճրա Էթմէք պօրճ օլմազ իլէ՝ միւս սուս ատէմ՝ իրաւ Էտիւպ՝ գարնտաշ մուհասպէթի իւզըէ՝ Լսաւա խապէր վէրիւր կէլտիկինի : ըբի սափ տէրուռն պիլիլէ՝ անէ Էմիլթէթի օլտուղի պէյան օլտուռն : Լսաւ պու խապէրի ալընճա՝ կէրէք Յակոբա իբրամէն : վէ կէրէք ըէնտինէ շէրէֆ : տէօրթ Էիւզ ատէմ կլէ գարըը կէլմէկէ միւրատ Էթտի : Սէղպուրուռն՝ օ գա տար Ճէմիկթ իլէ կէլէճէկինի Յակոբ տույտուգտէ : ղայիթ իսեվթ պիլիլէ տուայէ տուրուպ՝ Էվիլէլա Լըլաճ տէն մէմուռն օլարագ՝ օ անէ տէկին ըէնտինէ օլան ի նայիթի պիլ պիլ Թագըրի Էտիւպ՝ շիւքրինէ գա տըր օլմատըղինի իգըսը Էտէր : պատէհու Լսաւտէն իսէլաս օլմագ տիլէր ² : Լչօկրէն պուրատտէ տուա շու

1 Ընդ սուսլ էշէն նմա կրէշտիս ար . (Օճնն . 1. Բ . 1) :

2 Չէճ Բուսիան արքարուէն և Ճշարքուէն . զոր արարէր ընդ ծառայի սուս . զի ցուպ ՚ի յէտին անցի ընդ այս յոր դասն . և արդ սուսիկ էշէ յերկուս Բանակն : Լըս աղբէյո՞ շէն ՚ի յէտայ էշէօր իմոյ Էսուսայ : (Օճնն . 1. Բ . 10) :

ընթացումը՝ քի Ալլահին ալաքն մաթլուպունու .

Պէլն տուատէ գուսուր եթմէտի Յակոբ , լաքին ինսանէ մինասիպ օլան թերթիպի տախի էլտէն պը-
րագմայուպ՝ իքի պէօլըք էտէր քէնտի քիւլֆէթի-
նի , քի պէլքի Խսաւ պիրինէ քէտէր էտէր իսէ՝
Պարէ օ պիրի գուրթուլուն , Սէ տախի օ վագթին
իգթիզասընէ կէօրէ՝ քէչի , ինէկ , տէվէ , վէ պուն-
լէրին էմնալի հայլանաթ՝ քիւլլէէթլի հէտիպէ կիւն
էվվէլ իրսալ էտէր Խսաւա , քի անլէրի կէօրիւնճէ
էօլքէսի թէպքին օլա , Անտէն գաթի նազար , քէն-
տինի՝ գուլ վէ քէօլէ էէրինէ գօյուպ՝ թէվազի գալպ
իլէ՝ վէ նիյազ պիրլէ խապէր էտէր քի՝ գապուլ էթ-
սին իրսալ էթտիկի փէչկէչի , Պատէհու ճէմի քիւլ-
ֆէթինի Յորդանան չայրի գարըր էագասընէ կէչի-
րիւպ՝ քէնտի օ կէճէ էալնըզ գալըր օլտուղի էէր-
տէ՝ քի Ալլահա թէքրար նիյազ էտէ :

Իպրէթ ալ Յակոբտէն . անէ քի Ալլահ էմր էթտի
Քանանէ կիթմէկէ , վէ մէլայիք թային օլտու անըն էար
տըմընէ , անճագ կէնէ տուպյէ մէշուլ օլուր իտի .
Պ իրա ինսանէ ճայիլ տիր՝ քի Ալլահ հէր նէ գատար
քէնտի ինայէթինի զահիր էթտէ , կէնէ տուատէն կէ-
րի տուրմայուպ՝ տայլմն մէմնուն օլարագ նիյազ էտէ՝
քի տահա զիյատէ ինայէթի լայիգ օլա , Աիճէ քի
Յակոբ՝ պու տէֆա տուայէ տուրունճէ , հիքմէթի
Պարի՝ հէման ինսան շէքլնտէ պիր մէլայիք կէլըպ
անըն իլէ կիւլէշ գուլթար , վէ Յակոբ՝ անի ինսան զանն
էթմէկ իլէ՝ ալթ օլմայըմ տէյու զայրէթ էտէր իտի ¹ .
Սէ պու տէկիլ քի բուէասընտէ՝ իլլա քի ույանըզ վագ-
թինտէ՝ աշիքէար օլարագ . վէ սրպահէ գատար՝ պիրի
պիրինի էէնմէք արզուսինտէ օլուպ՝ Յակոբ ալթ օլ-
մայընճէ , մէլայիք տէր քի՝ պըրագ պէնի , զիրա սա

1 Իլ-Տէպոյ յալիք Տիպոյ ե Տարգետնոյ Տի ընդ ՆՏա Տիճէ-
յատարուօպ . (') անն . Լ.Ր . 24) .

պահջ օլտու . լաբին Յակոբ պըրագմաղ , () Լ պապտե մէլայիք՝ անըն գալչասընըն սինիրինի էզիւպ՝ Թօփալ լատըր անի՝ .քի պըրագսըն . վէ մէզպուր եհնէ պըրագմաղ՝ Թա՝ .քի քէնտինի օրհնէլ էտէ ¹ . Օ իրա անկլար .քի քէնտի իլէ կիւլէնն մէլայիք տիր . անըն իջիւն օրհնութիւն իպտէր :

Պու պապտե տեմէ .քի մէլայիք նիջիւն եհնմէտի Յակոբու . զերա Ֆիքիր եհնմէք տեկիլ իտի , իլա .քի Եսաւըն գօրգուսունըն անտէն տեֆ էթմէք . պա խուսուս՝ Ալլահըն անէ էթտիկի ինայէթի՝ վէ անըն իթիգաթընը ալէմէ պէյան էթմէք . () էճիլտէն մէլայիք ճէվապ էտէր՝ .քի պոււստան պէօյէ՝ Յակոբ չաղըրմասընլէր սէնին իամինի , իլա՝ Իսրայէլ օլտուն իամին ² . Պաղըսը՝ Իսրայէլ լուղէթինի օրհնութիւն անկլար , զերա Յակոբ օրհնութիւն տիրլէր իտի . եախօտ չիւնքի Յակոբ ալտատըճը տեմէք տիր , էվվէլա իսմինի տեկիլիւպ՝ Իսրայէլ չաղըրաը , պապտէհու օրհնէլ էթտի՝ .քի ալտատըճը զանն էթմէսինլէր Յակոբու , իլա .քի գալլի փաք՝ ազիզ վէ սատըգանէ օլտուղի պէյան օլտուն . Օ իրա նիճէ .քի Աբրահամ՝ Ալլահըն սէվկիւլիւսի , վէ Իսահակ՝ Ալլահըն գուլու , քեզա Յակոբ՝ Ալլահըն ազիզի տէնիլտի ³ .

Ֆէհմ էյլէ , Աբրահամըն իամինէ ֆեգաթ պիր եազը զամմ օլտու , լաբին Յակոբուն իամի տեկիլիլտի . զերա Աբրահամ լուղէթի՝ չօգ միլլէթ աթասը տեմէք օլմաղ իլէ , եալընըզ Աբրահամտէ գարար գըլտը . ան ճագ Իսրայէլ լուղէթի Ալլահը կեօրմէք մաննսի պէյան էթմէկ իլէ , եալընըզ Յակոբտէ գարար գըլմայուպ՝

1 Ո՛ւ յիշմէցից շէշ թէ ո՛ւ օրհնէսցէս շիս . (Օ՛նն . 1.թ . 26)

2 Յայսմ կէպէ ո՛ւ կոլէսցէն շանանն քո յակիբ . ոյլ իսրայէլ է շիցի անանն քո . (Օ՛նն . 1.թ . 28) ,

3 Ո՛ւ սանն աբրահամու սիրէլէոյ քոյ՝ ե Վսնն իսահակայ ծառայի քոյ՝ ե Վսնն իսրայէլի սիրէոյ քոյ . (Պ՛սնն . 9 . 55) .

քի պերապեր կիտելէր . լաբին Յակոբ քէնտի քիււ
 ֆեթինի հօղը հտիււ պ' ըիճա հտեր՝ քի Եսաւ իլէրի
 կիտե , վէ քէնտի աղբը աղբը կելէ , Իմտի Եսաւ այրը
 լոււ պ' կիթտի քէնտի եերինէ . Յակոբ տախի Սոբովթ
 տէնիլէն մահալէ կելիււ պ' քէնտինէ վէ հայվանաթ
 լէրինէ մէպեան եափար . վէ անտե պիր վագըթ իգա
 մէթ էթտիթէն սօնկրա՝ Սամարիա էյալէթի Սիկիմ՝
 եախօտ Սիւքեմ տէնիլէն եերէ կելիր . քի օ մահալ
 շիմտի Եսպուլուս չաղրըլըր . Սէ անտե տախի եիւղ
 գօյուն վէրիււ պ' եեր սաթըն ալըր հայվանաթ լէրինին
 իտարէսի իլուն . վէ շէհրին գարիպինտե չատըր իլէ
 սաբին օլոււ պ' սեղան եափար . վէ տուա հտիււ պ' մէմ
 նուն օլուր Ալահտէն ¹ .

Եսաղար գըլ , Յակոբ նիճէ քի մուգատտեմ խէվթ
 էթմէսի իլէ՝ տուայէ մէշղուլ օլուր իտի , քեղա՝ գաւ
 պի միւսթէրիճ օլուուգտե՝ եէնէ տուատէն կերի տուր
 մաղ . զիրա՝ տեկիլ քի եալընըղ սըգընթըր դուհուրինտե
 տուա լաղըմ , իլա քի՝ ըահաթ զէմանտե տախի պօրճ
 տուր Ալահտէն մէմնուն օլոււ պ' տայիմա նիյաղ էթմէք
 քի Ալահըն ինայէթի ունուտուլմասըն .

Ս Ի Ի Ե Լ , 26 .

Յօրի Խօստէն կելիկէրէ՝ գեղերի «Շէ Էրի .

Ճ . Սաղ իտի . զիրա՝ Իսահակ եիւղ սէքնէն
 եաշնտե վէֆաթ էթտի . Եսաւ՝ վէ Յակոբ տեֆն
 էթտիլէր անի Քեբրոնտե՝ Աբրահամըն եանընտե .

Պուրատե իպրէթ ան տիւնեանըն հալնտէն վէ
 ազիզէրին ֆազիլէթինտէն . զիրա՝ նիճէ քի Աբրա
 համ միւտտեթի հօմրիւնտե կեօնակեօն թէճրիպէյէ
 կիրիֆթար օլուու խտե տե , էպէտի իթիգաթընէ իււ

1 Եւ շիճէոց տնք սէղան . ե կարգոց շաքոտած իւրայէլէ .
 (Պրնն . 19 . 20) .

լալ վերմէյերէք՝ մէնուն օլուր խոի : Վէզա՝ Խաւ
 հակ տախի Թէճրիպէտէն խալի օլմատը . պախուտու
 քի ազիզ քիթապըն նագլինէ նազարէն , գըրգ սէնէ
 տէն Թէճալուզ կեօզլէրի ալիլ օլուպ՝ պիրան շիք
 ըինի քէսմէզ : Վէզա՝ Յակոբ տախի հէր պար Թէճ
 րիպէտէն ազատ օլմայարագ՝ զայեթ զէմ՝ իւզրէ օլու
 խէ տէ , Ալահտէն գաթի ումուտ օլմատը :

Պու պապտէ զանն էթմէ քի ազիզլէրին շէքտիկի
 ուգուպէթ վէ սերէնճամ , անլէրին Թագսիրաթը
 սէպէպինէ տիր . իլա քի էզ գատիմ՝ օլա կէլիլ
 շուուութու գապիաթ իւզրէ՝ Թարիքի տիւնէանըն
 իգթիզասընտէն տիր՝ , (Վէճիլտէն ֆազիլէթքէար
 ատէմի՝ գալէմէ վէ շէմնայէ Թէշպիհէ հտէրէք ,
 պէյնիլնաս սեօլէնիր . իսթիգամէթտէ՝ գալէմ՝ օլա
 քիլի , Եանմատէ՝ շէմնա , գազայի մագաստան գուր
 Թարամազ սէր , Ֆիհագգիգա՝ գալէմ՝ վէ շէմնա՝
 ինսանէ զայեթ Փայտէլի վէ իգթիզալը իքէն , վա
 գըթ վադըթ իքիսինիտէ պաշընը քէսերլէր , Վէզա՝
 ինսան գալէմ՝ կիպի տողրու , վէ շէմնա կիպի նուրանի
 օլա տիւնէատէ , Եէնէ գազատէն խէլաս Էտէմէզ
 քէնտի սերինի , Նիճէ քի Յակոբ Խաուանտէն կէլ
 տիկինտէ Խաալ իլէ պարըլպ՝ վէ փէտերինի հայաթ
 տա պուլուպ՝ Թէքրար տուասընը ալմալ իլէ , պիր
 վագըթ մէսուր օլէ իգպալ իւզրէ օլուր , լաքին տիւ
 նէատէ տայիմա իգպալ իւզրէ գալմագ՝ ինսանէ գա
 պիլիզ օլտուղինտէն , ազիմ՝ Պուսսէյէ օղրար՝ գըզը
 Վիանըն սէպէպինէ , Օ իրա պալատէ զիքր օլտուղի
 մէնվալ իւզրէ՝ շիւնքի Նասպուլուտուն գարիպինտէ

1 Որդեան էլէ Բերջէնու ծառայել անպուծոյ , կոյ յարա
 բուլէան . և յէրիկուշի . և պարպահու շոնչն տո ՚ի գոր
 շուլէան . (Որդ . Բ . 1) :

Ին ամէնէսէան , որդ կամիցին արդարուլէանէ կէալ ՚ի
 քիսպուս յիսուս՝ ՚ի կալաճանս կայլէն . (Բ . Տիճ . Գ . 12) :

նաքին օլմուչ խոի, Պինա՝ մեմէքեթին գըզէրինի Գ. 140
 սէյր եթմէկէ չըգըպ՝ եալընըզ կեզէր իքէն, շէհրին
 գապիթինին օլլու, Ճէպրէն անըն ըռընա կէնտի,
 Պատհհու՝ շուռութ իւզրէ անի քէնտինէ զէվՃէ
 եթմէք իստետիրտէ, Յակոբուն Էվլատլէրի ըիզա սու
 ըթի կէօստերիլէր՝ Էկէր քի մեմէքեթՃէ սիւննէթ
 օլլուրէր իսէ, Անէր տախի պիլ իթթիֆագ պու թէք
 լիֆի գապուլ Էտիւպ՝ Ճիւմէսի պիր կիւնտէ սիւննէթ
 օլլուրէր, Վէ լաքին տահա մէզպուրէրին ազըրըզ կէչ
 մէզտէն՝ Յակոբուն իքի օլլու՝ Եմաւօս վէ Պէլի,
 ԷօՃ ալմագ գաստի իլէ՝ Յակոբտէն կիզլի շէհրէ կի
 ըիւպ՝ Էրքէկէրի գըլըճտէն կէչըրտլքտէն մատէ, նիս
 վան գայիֆէսինի տախի Էսիր Էտիւպ՝ շէհրի թալան
 եթտիլէր, վէ գըզ գարնտաշէրինի ալլուրէր. օ ԷՃիւ
 տէն՝ Յակոբ ազլմ գասապլէթէ տիւշար օլլու. Օ իրա՝
 գըզընըն ըռընէ քէտէր զուհուր եթտիրտէն մատէ,
 Էվլատլէրի տախի զատտարըզ եթտիլէր, Պախուսուս
 իքէվֆ Էտէր՝ քի օլմայա Քանանլըլէրտէն քէտէր զու
 հուր Էտէ, Իպրէթ ալընլէր վալտէլէր վէ գըզէր.
 Պինա Էվտէն չըգըպ սէյրի կիթմէսի իլէ՝ ազլմ քէ
 տէրէ օլլոպուպ, օ գատար ատեմէքին թէլէֆինէ վէ
 մեմէքեթին թալան օլմասընէ սէպէպ օլլու.

Պատհհու՝ Ալլահհմը Էտէր՝ Յակոբա՝ քի անտէն կէօջ Գ. 140
 Էտիւպ՝ Բեթէլ տէնիլէն Էէրէ կիտէ՝ վէ անտէ Ալլա
 հա սեղան Էափա, Պու՝ օ Էէր տիր քի մուգատտեմ
 Յակոբ Խառանէ կիտէր իքէն՝ անտէ հիքմէթլի բուէա
 կէօրիւպ՝ օ մահալէ Ալլահըն Էվլի վէ կէօյլէրին գա
 փուսու տէտի (նիՃէ քի զըբը օլլու իկիրմի իքի սիւ
 ալտէ), զիրա Բեթէլ Ալլահըն Էվլի տէմէք տիր.

Ֆէհմ էյլէ պուրատէ Յակոբուն ֆագլիլէթինի, շիւն
 քի Էմը օլլուսուու՝ քի Բեթէլէ կիտիւպ՝ Ալլահա սեղան
 Էափա, օ ԷՃիւտէն թէնպիհ Էտէր քէնտի թագըմնէ՝
 քի Էանլէրինտէ օլան փութլէրի տէֆ Էթսինլէր, վէ
 Էսվասլէրինի տէկիլիւպ՝ հէրքէս վաքլէնսին՝ քի Բե

Թէլէ չըզալէր¹ : Օ իրա՛ պալատէ զիբը օլտուղի իւղը
 րէ՛ Ղաբանըն փութու Ղաբէլին Եանընտէ օլտուղինտէն
 մատէ՛ մէզքիւր շէհիրի Թալան Էթտիլէր իսէ ; անլէ-
 րին փութլէրինի՛ վէ փութա հէտիյէ սուսուլան զիյ-
 նէթլէրի տախի ալմըշ իտիլէր : Իմտի՛ քիմին Եանընտէ
 փութ՝ Եախօտ փութա միւթալիք զաթ վար իսէ , Թա
 քի՛ գուլազլէրինտէ օլան քիւփէլէրէ վարընճա՛ չըգալ
 րալ վէրիլէր Յակոբա . զիրա անլէր տախի փութա հէ-
 տիյէ սուսուլմուշ իտի տէնիլիլ : Ա է՛ Յակոբ անլէրի
 Եէրէ կեօմիւս զայ Էտէր՝ քի պիւր տահա Էլէ կէշմէ-
 սինլէր : Իպրէթ ա՛լ օ՛ քի արգու Էտէր Ճէննէթէ
 կիթմէկէ , Էվլէլա կիւնաս՛ փութլէրինի իթիրաֆ իլէ
 գալպինտէն իխրաճ՝ Էտիւսլ՝ վէ կեօղ Էաշի իլէ կիւ-
 նաս՛ լէքէլէրինի Էայգայուս փագլէնսին . վէ Էսվապընը
 տէկիշիլ կիպի՛ քեօթիւ Փէյլիլէրինի պիւր գարաֆ Է-
 տիւսլ՝ Փազիլէթ լիպասը կիսինսին՝ քի լայիգ օլտու-
 ճէննէթին մէճուու սալթանսթընէ :

Իմտի՛ Էմր օլտուղի իւղրէ Յակոբ Բէթէլէ չըգ-
 տըգտէ՛ սեղան Եափընլ տուա Էտէր . վէ Մլա՛հ ան-
 տէ Թէքըար կեօրիւնիւսլ՝ անի օրհնել Էթտիլքտէն մա-
 տէ , սէնին քիֆայէթ Էտէճէք Մլա՛հըն պէնիմ՝ տէ-
 յիւսլ՝ մուգատտէմ՝ օլան վատի Թէգըարլէր² : Պու-
 ճէվասլ իլէ՛ Մլա՛հ քէնտինին Ճիւմէյէ գատըր՝ վէ
 Ճիւմէնին արգուսի քէնտինտէ Թէքմիլ օլտուղինի պէ-
 յան պիլլէ՛ տէմէք իստէր քի , Էլէմ՝ չէքմէ Եա՛ Յա-
 կոբ՝ վէ իսվիֆ Էթմէ Վանանլըլէրտէն . մատամ՝ քի՛
 սէն պանս Թէսլիմ՝ օլտուն , պէն սէնի հըթղ Էտիւսլ
 միւլէրրէֆ Էտէրիմ՝ : Ֆիլհագիգա Էկէր Մլա՛հ՝ Վա-
 նանլըլէրին գալպինէ գօրգու պըրագմասս իտի՛ Յա-

1 Ի Բոյ տաէ՛ զմճար օրարոբին . . . սրբէյարոտ , Է փը
 իէյէ՛ զպարսճուճան յէր , Է յարոտյեւլ Էլյոու՛ ի Բէլէլ ,
 Է արասյուտ՝ ոնը սէշտն արոտճոյ . (Օ՛նն . 1. Ե . 2) .
 2 Իւ տաէ յնա մճ , Էս Է՛մճ քո Բաւտիտն . (Օ՛նն . 1. Ե . 11) .

կորու թէքտիր հտեր խտիւէր ¹ : Պու քէլամ՝ տեկիլ
 .քի եալնըզ Յակոբա՝ թեսէլա օլտու , իլա՛ քի
 ճիւմիէ ինսանիւրէ . զիրա՛ օ քի Ալլահա թէվէք.քիււ
 օլուպ՝ սատագաթ պիրէ գուլուգ հտեր , Ալլահ ա
 նէ հէր վէջճ իլէ տիւնեատէ վէ ախրէթտէ քիֆայէթ
 հտեր : Պատէհու Յակոբ՝ Բեթէլտէն գալցըպ Բեթ
 լէհէմէ կիտեր իքէն՝ հհլն Ուաքէլ եօլտա Բենիամինի
 թօղուրուպ՝ վէֆաթ հթտի : Վէ Յակոբ անի տէֆն
 հտիւպ՝ իւղէրինէ գուլէ նիշան եափաթը քի հալէն
 Բեթլէհէմ՝ եօլունտէ պէյան տըր մէզքիւր գուլէ՝ քի
 Եահուտիւէր օ մահալէ կիտիւպ՝ զիյարէթ հտերլէր :
 Վէ անտէն կեօջ հտիւպ՝ Բեթլէհէմ գուրպինտէ սա
 քին օլտու . պու՝ օ մահալ տիր տէնիլըր՝ քի Մէսիհ
 հֆէնտիմիզին թօղտուղինտէ՝ մէլայիքլէր անտէ չօ
 պանլէրէ միւթտէ վէրտիլէր :

Պուրատէ նագլ հտեր ազիզ քիթապ Եսպըն Դ. Լ. Զ.
 սինալէսինի :

ՍԻՒԱԼ, 27 .

Յակոբոն գուլ օլտու վար էրի :

Ծ. Օն իքի . Ուուքէն , Հմաւօն , Ղէւի , Յու
 գա , Պանն , Նեփթաղիմ , Պաղ , Ասեր , Իսաքար ,
 Օաբուղօն , Յովսէփ՝ վէ Բենիամին : Օն իքի հրքէք
 էվլատ՝ ազիմ շաղլըգ խտի Յակոբա . խուսուսա՝ Աբ
 րահամըն էվլատլէրի քի չօղալաճագ խտիլէր՝ Յակոբ
 տէ պաղար աչիքէար օլմաղէ . զիրա՛ պու օն իքի հվ
 լատտէն՝ օն իքի ճինս իլէրի կէլուպ՝ Իսրայէլ միլէ
 թի տէնիլտի : Պախուսուս Մէսիհ՝ Իսրայէլին ճին
 սինտէն թօղաճագ օլմաղ իլէ , անլէրտէ գարար գըլտը
 Աբրահամա՝ Իսահակա՝ վէ Յակոբա վատ օլան ինա

1 Եւ շուէայ իսրայէլ ՚ի սիֆիմայ , եւ էշեւ աչ քի ՚ի վերայ
 Կառայայն , որի շուրը զնո՛վաւ , եւ ո՛ւ էլէն զհէպ որդեանոյն
 իսրայէլի . (Օանն . Լ. Ե . 5) :

յեթ. Անճագ ֆեհմ հյլէ Ալլահ՝ նէ կեօնէ թերթիպ
իւզրէ իճրա եթտի քէնտի միւրատը արկեսինի .

Քիհագիգա Ալլահա կիւճիւք եօգ, հէր նէ սուրէթ
իւէ օլսա՝ քէնտի ըէյինի իճրա հտէր . լաքին գուլթրէ
թի ազիմէլէրի ճիւմէյէ պէյան օլուպ ինսանէ ֆայի
տէ օլսուն տէյու . պաղը տէֆա աշիքեար միւճիւղաթ
իւէ՝ գուլթրէթինի պէյան հտէր , վէ պաղը քէրրէ դա
պիաթ շուռութուստէ կիզլէր . Օ իրա՝ հկէր տայիմա
միւճիւղաթ իւէ պէյան հթսէ Ալլահ . քէնտի գուլթրէ
թինի , ինսանէ ֆազիլէթ իւճրէթի գալմազ իտի . Վէ
հկէր տայիմա դապիաթ շուռութուստէ կիզլէսէ , ին
սան զանն հտէր իտի . քի տիւնէա քէնտի դապիաթի
իւէ իտարէ օլուք . Օ՝ էճիլտէն դապիաթ իւզրէ օլան
հարէքէթլէրին հագգընտէ՝ տէմէ քի ըաստ կէլէ
տիւ . իլլա՝ քի մասիւուգ՝ խալիգին թէլապիսի օլմաղ
իւէ ¹ , տայիմա անըն միւրատը արկեսի իւզրէ իճրա օ
լուք դապիաթ գուլթրէթի , քի ինսան ֆեհմ հտիւպ
իպրէթ ալա . վէ ֆազիլէթ իշլէյիւպ՝ իւճրէթէ նայիլ
օլա . Պու պասպտէ զայէթ տիգաթ պիրլէ միւլահագա
հյլէ . վէ հկէր պիր քէտէր՝ վէ գազա զուհուք հ
տէր իսէ՝ տէմէ քի ինսան տըր անըն սեպէպի , եա
խօտ կիւն թօղուշու վէ կիւն պաթըսը՝ եախօտ շեօլ
վէ տաղ դարաֆլէրինտէն ըիւզկէար՝ եախօտ տիւշմէն
զուհուք հտիւպ՝ քէտէրէ պատի օլտուլէր , իլլա՝ քի
շերիյաթ սահիպի Ալլահ տըր . անըն հմրի իւզրէ գա
տըր օլուրլէր՝ օլ միսիլիւ հարէքէթէ ² . Աիճէ քի պս
լատէ զէբը օլտուղի մէնալալ իւզրէ , Յալոբուն օն իքի
հվատը վար իտի . լաքին շիւնքի Յուսէփ անըն իրթի
հարլըգ հվատը՝ վէ զայէթ հիւսիւնտար , պախուսուս
րուհանի լութի իւէ միւզէյեհն օլմաղ իւէ , անէ հէփի

91. 1. 2.

1 Օ ի տո արարածս տէշ արարէիդ արբանէկէն . (Ամսս . ժ. 9 . 24) .
2 Օ ի ու յարեւելից ե ու յարեմոսից , ե ու յանապարէ լէ
բանց . այլ քծ դարբար է . (Ամսս . շ. 9 . 6) .

սինտէն զիյատէ մուհապպեթ վերիւայ՝ շիշքըն գու
մաշտէն հսվապ ետփար . կեօյա՝ նիճէ քի Յովսէփին
րուհի ֆազիլեթ շիշքընրի իլէ տօնամը իսէ , թհնի
տախի զիյնեթ լի օլուայ՝ անըն ֆազիլեթինէ հօրնէկ օ
լա . Վէ լաքին պու խուսուստէ գարնտաշէրի անէ հա
սէտ հաիւայ՝ փէտերլէրինէ շիքեայեթ հտէր իտիլէր ա
նըն հագգընտէ¹ . Վիւնահարգ ատէմին հագգընտէ շի
քեայեթ հթմէք , անըն շիքեֆինի արթըրմագ տըր .
գապահաթ քէնտիլէրինին , լաքին Յովսէփի գապա
հաթը կիպի խապեր վերիլէր՝ քի փէտերի անի սեվմէ
սին , Վէ օ տերեճէ խօշանմաղէր անտէն՝ թաքի հիւս
նիւ վէջհ իւզրէ տախի ճեվապ հթմէգ իտիլէր անըն
իլէ² . Վէհճմ էյլէ . Յովսէփին գարնտաշէրի անի սեվ
մէզէր , լաքին Յովսէփի անլէրի սեվէր . իմտի Ալլահ
տախի Յովսէփի սեվիւայ՝ գարնտաշէրինտէն զիյատէ
անի միւշերրէֆ հթմէք միւրատ հթմէսի իլէ , բուեասըն
տէ պէյան հտէր անէ հտէճէկի ինայեթի . Օիրա՝ տիւ
շիւնտէ կեօրտիւ՝ քի պիր օլատէ գարնտաշէրի իլէ՝ է
քին տէմէթի պաղէր իրէն , անլէրին տէմէթլէրի քէն
տի տէմէթինէ թէմէննա հթտիլէր . Յովսէփի գարն
տաշէրինի քէնտինէ սատըգ պիլիւայ՝ վէ գալպի փաք
օլմաղ իլէ , նագլ հտէր անլէրէ կեօրտիւկիւ բուեայը .
Վէգպուրլէր պու նագլ իշիտինճէ , վէկէր պիղիմ իւ
զէրիսիզէ փատիշահ մը օլաճագսըն տէյու պաշարլէր
տահա զիյատէ անի բէտտ հթմէկէ , Յովսէփի թէք
լար պիր բուեա տախի կեօրիւր . քի կիւնէշ այ՝ վէ
օն պիր երլտըղ՝ քէնտինէ թէմէննա հտէր իտիլէր . ա
նի տախի նագլ հտէր . Յակըր՝ պու միսիլիւ բուեա
նըն հագ գարաֆընտէն օլտուղլինի ֆիհճմ հտիւայ՝ ֆիք
րինտէ սագլատը իսէ տէ , օ պիր հիլատլէրի Յովսէփի
հասէտ հթմէսինլէր տէյու , թապիր սուրէթի իլէ ա

1 Ինքեին համբաւ լար շյովսէփոյ առ իւրայեւ հոյր իւ
րէանց . (Օնն . 11 . 2) .

2 Սէհարեին խօսիլ ինչ ընդ նմա խաղաղուք . (Օնն . 11 . 4) .

նի ազարալայր պէր՝ քի մէկէր պէն, վարիտէն, վէ գա, բընտաչէրին՝ սանա թէմէննամը հտէճէկիզ, Վագաս պու բուեանըն իւզէրինէ մէզպուրէրին հասէտի տա, հա զիյատէ թարագգա պուլտու, Օ իրա հասէտլիք՝ քիպիրլիքտէն հասըլ օլմաղ իլէ, հասէտ առէմ՝ իւ թէմէզ քի պիր քիմնէ քէնտինտէն էլա օլա . օ է ճիլտէն քիմնտ քի էյի շէյ կէօրիւր իտէ, խօշանմազ, քի օլմայա անտէն քէնտի շէրէֆինէ նօգասնիէթ կէլէ . Նիճէ քի Յօլտէփի փէտէրինին ինտինտէ գարնտաչէլ րինտէն զիյատէ շէրիֆլի օլմաղ իլէ, անէ հասէտ էթ տիլէր, Հագիգաթ՝ հէր հասիւտ նահագ տըր, ան ճագ Յօլտէփին գարնտաչէրի հէփիսինտէն զիյատէ նահագ . զիրա անըն շէրիֆի՝ քէնտիլէրինէ տախի ա զիմ շէրէֆ իտի .

Պատէհու՝ մէզպուրէր ուղագ մահալէ կիտերլէր գօյուն օթլամալէ . վէ Յակոբ՝ Յօլտէփի իրսալ հտեր՝ քի վարուպ անլէրտէն խապեր կէթիրսին . Մահճուպ Յօլտէփի տահա օն էհտի եաչընտէ՝ չօգ էէր թօլաշալ րագ՝ գարնտաչէրինին օլտուղի մահալի խապեր ալապ անլէրէ եազլաշմալը օլտուգտէ, անլէր տախի ուղագ տէն թանրլէր անի . վէ գալպլիլիտէքի հասէտին իճ րասընէ ֆուրսագ պուլուպ, պիրի պիրլիլիտէ տերլէր քի իլտէ տիւշ կէօրէն կէլլօր, կէլին անի էօլտիւրիւպ պիր գուլույէ աթալամ, վէ տէյէլիմ քի, քէթիւ ճանալար եհտի . վէ պագալամ քի անըն բուեասը նէ օլա կէրէք¹ .

Փէհմէյլէ՝ քի նիճէ տերհալ իթթիֆագ էթտիլէր Յօլտէփին գաթլինէ . թաաճիւպ էթմէ, զիրա՝ պէօլ լէ տիր հասէտ օլմաղն հալի, մատամ քի Ալասըն գօր

1 ին ստէն իւրատանլիւր յէշէոյր իւր . սկն էրաշաբէսն գոյ, էկոյտ սգանցուտ շնո, ե ընկէսցուտ ՚ի ՚ի ՚ի գէոյ սստի, ե սասսցուտ՝ էլէէ գաղտն շար էկէր շնո, ե սէսցուտ շինչ լէնէյիէ էրաշն շորա . (Օւնն . 11 . 19) .

գուտու՝ փետեբ խաթըրը՝ վէ գարնտու մուհապպէ
 թի գալգմը խոի անլերին գալպինտէն, վէ տախի.բէն
 փիլերինտէն ղայրի քիմնէ եօգ խոի անտէ.քի չէքինէ
 լեր. վէ օ տերեճէ անլերտէ հասեալը ղալիւ խոի,
 թա՛ քի Յովսէփին գաթլի իլէ թէսեւա օլմայուպ՝ թէ
 նինի տախի գույույա աթմագ իսթերլեր՝ քի մէգարը
 պէլիսիզ օլուպ՝ նամի նիշանի տիւնեատէն գալգարն .
 Ա էպու միսիլիւ մէրհամէթսիզլը՝ ինսանէ եագըմաղ
 օլմաղ իլէ, գապահատը՝ ճանալար իւղերինէ աթ-
 մագ իսթերլեր. Ա ագաա հասեալըտէն ղայրի նէ՛վար
 էօլէ. քեօթիւ ճանալար քի՛ գարնտաշնը էօլտիւրէ .
 Ապզար գը Ալլահըն շերլյաթընէ, Յովսէփի էօլտիւր
 մէք իսթերլեր՝ քի լուեասը իճրա օլմասըն, լաքին՝ Աւ-
 լահ էհնէ անլերին էլի իլէ մասլահատը իճրա էտէճէք
 օլմաղ իլէ, Աուբէն իսթեր քի՛ էօլտիւրմէյիւպ գու-
 յույա պըրագսընլեր՝ քի սօնկրա չըգարըպ՝ փետերինէ
 թէսլիմ էթսին՝, Աու ճէվապը գապուլ էտիւպ՝ գա-
 բար վերլերլեր Յովսէփի պիր սուսուղ գույույա աթ-
 մաղէ՛ քի անտէ աճըգտէն էօլտիւն, Ալէլ Աուբէնին
 ֆիբրի սօնկրա չըգարմագ խի, լաքին օ պիրլերինին
 ֆիբրի չըգարմամագ .

Պիհադիգա մէզպուրլեր՝ Յովսէփի գաթլէթմէք
 արզուսինտէ, լաքին Յովսէփի անլերին էանընէ վարտըպ-
 տէ՛ սեվինիւպ շազ օլուր, քի սելամէթ խապերլերինի
 փետերինէ կեօթիւրէ, քի օ տախի մէսըուր օլտուն, Ա է
 ատէթ իւղրէ թէվաղիլը պիրլէ՛ (մատամ՝ քի անլեր-
 տէն քիւջիւք վէ ֆաղլի ամէլ խոի) թէմէնա էտիւպ՝
 հալ խաթըր սօրմագ իւղրէ իքէն, հէման տերագապ
 տիւշման կիպի անըն իւղերինէ հիւճմ պիրլէ՛ կիտիկի
 չիլէքլի էսվապը իւղերինտէն ալապ՝ աթարլէք անի

1 Իբրեւ լուսա առաքէն կորչեաց շնա՛ ի Յէսոց նոցա . ե . . . է . . .
 Տի կէշյուտ ղարիտն . այլ արիէ՛ շնա՛ ի գուբ Տի յոնոպոգի
 սսպ . ե Յէտն Տի արիտնէ՛ ի նո . (Օհնն . 11 . 21) :

գույնէ՛ 1. Ա՛սայ՝ Յովսէփ գարնտաչէրինի պուհաւ տէ կեօրիւնճէ ։ նէ՞ կէչէր խտի ֆիւրբինտէն ։ քիմ՝ ու մար պու միսկլիւ դատտարլըգ գարնտաչտէն ։ պախու սուս օն գարնտաչ պիր էէրտէ՝ նիճէ գըյարլէր օ մահ ճուպ չօճուղէ ։ Վայէնին զաղէպի ֆիւրբլէրինէ կէլ մէտիմի ։ Թաաաճիւպ էթմէ ։ զիրա՝ նիճէ քի աթէչին Թիւթիւնիւ Թէն կեօղիւնիւ ալիւ էտէր ։ քէդա՝ հա սէտիլը ճան կեօղիւնիւ ։ Օ իրա օ տէրէճէ ֆէսատէ գատէմ պասըպ՝ էթտիքլէրի քեօթիւլիւկիւ Թանըյա մազ օլտուլէր ։ Թա՝ քի Յովսէփի գույնէ պըրագըն ճէ՝ կեօյա տիւշմանտէն էօճալմըչէր կիպի խօշմանուպ տէրհալ էէմէք էէմէկէ պաշատըլէր 2 ։

ՍԻԻԱԼ 28 .

Յովսէփ գույնէ պըրագըլէրինէ՝ աշխոտ նիյաչ էլէ պէ՛ն գարնտաչէրինէ ։

Ճ. Աթտի ։ նիճէ քի սօնկրա գարնտաչէրի Թագլ ըրի էթտիլէր անըն նիյաչ էթտիկինի 3 ։

Աղլամա էա Յովսէփ գարնտաչէրին քի սէնի գույնէ աթտըլէր ։ էարատան Թէզ չըգարըր սէնի ան տէն ։ զանն էթմէ քի սէն պիր ճահիլ ուշագ՝ գարան լըգ գույնէ էալմըղ ինտին ։ իլա՝ քի էէրի կեօյիւ վար էտէն տախի սէնին իլէ պէրապէր տիր 4 ։ զիրա՝ Յովսէփին մուհապէթի Ալլահտէն օլմաղ իլէ ։ Ալլահտանի էալմըղ պըրագմաղ ։ Ա՛սայ նէ՞ միւլահաղա էտէր խտի Յովսէփ գույնտէ ։ քէնտիսիմի աղլար ։

1 Սէրկոյուցին զպարհուճանն նորա ճաղկէայ ՚ի նմանէ է ու
 ոին ընկէյին շնա ՚ի գուբն . (Օնն . ԼԷ . 25) ։
 2 Էա նսսն ուրէլ շհոյն . (Օնն . ԼԷ . 25) ։
 3 Արհամարկեցա զնէշուլիւն ոգոյն նորա . յորժամ աշա
 լէրն շէշ է ո՛լ լուտս նմա . (Օնն . ԽԲ . 21) ։
 4 Ս . (Ծ) ընդ նմա էլ ՚ի գուբն . (Ամս . Ժ . 15) ։

Եախօտ վետերինի մի տիւղունիւր, եախօտ գարնտաշ-
 ւերինի մի աճըր խոի . քի դայեթ աղըր կիւնաս իշէտի
 ւեր . Օ իրա ազիզներին առեթի տիր՝ քէնտիւերինե
 զուլմ հոտնայերի աճըրայ՝ քեթիւ Ֆէյիտն կերի տու-
 րայեր տէյու՝ անէր լչիւն տուա եթմէք . Նիճէ քի
 սուրբ Ստեփաննոս, վէ Յակոբ Տեաւն եղբայր . քէն-
 տիւերինի հօլտիւրէնէր իչիւն՝ Ալասա նիյազ հտեր
 խոիւեր . քի ալֆ եթսին անէրին գապաշաթըր .

Վազար էյէ պուրատե Ալասան կիզլի շերիյաթընէ .
 Յովսէփ գույուտե՝ գարնտաշերի մէճլիս գուրուպ՝
 քէնտի սեֆայերինտե . Ֆեգաթ Աուբէն անտն սա
 զուշուր՝ քի սօնկրա կելիւպ չըգարսըն . Իարին չիւնքի
 Յովսէփին հագգընտե սիճիլ օլան իճրա օլուպ՝ Մէսի-
 հե հօրնէկ օլաճագ խոի . հիքմէթի Պարի Մըսրէ կի-
 տեճէք պիր թիւճճար քէյրանը տերհալ անտն կեչ-
 մէլի օլտուգտե ¹ . Յուգա Ֆիքիր հտիւպ գարնտաշը-
 մըղը գույուտե հօլտիւրմէտն իսէ՝ շու Մըսրէ կիտն
 թիւճճարէրէ սաթսնգ՝ տասա խօշ օլուր տէյերէք .
 օ պիր գարնտաշերինի տախի իքբեաթ եթմէկ իլէ .
 գույուտեն չըգարըպ՝ հսիր կիպի սաթտըր իկիրմի զօ-
 ւաթայէ ² . Պատեհու Աուբէն կելիւպ՝ Յովսէփի
 գույուտե պուլմատըղի հալտե . եագասընը եըրթըպ՝
 օյաշար Ֆիղանէ . զիրա պիլմէղ իսի անի գույուտեն
 չըգարըպ սաթտըղէրինի՝ իմոի գարնտաշերինտեն
 մատտեի անկարնճէ . օ տախի սեսինի քեստի .

Ֆեհմ էյէ չիւնքի հսիր տէյու սաթտըր անի,
 նէ՝ հիքմէթ քի քէնտինին հսիր օլմատըղինի պէյան
 եթմէղ Յովսէփ . զիրա թիւճճարէր տույապէր ի-
 տի . քի հսիր տեկիլ տիր . ալմաղ իտիւեր . Իմաի

1 Աստուծոյ աստի նոցա շար՝ ի ճատուլիւն լաճաւ-
 յու յովէթ . (Ս-շխ . Ը՛Գ . 16) .

2 Եւ լաճատէյին շարձէթ իմայէլոցեոց՝ իստ գապէկոնի .
 (Օան . 1, է . 28) .

պէյան տըր .քի Էսիր օլմաղէ բաղն օլուր Յովսէփ .քի գարնտաղէրինին Էլինտէն Էօլմէսին :

Խօշա միւլահազա էլէ պուրատէ : վէ զանն Էթմէ .քի տիւնէատէ զուհուր Էտէն սըգլէթին ճիւմլէսի ինսանլէրին կիւնասը սէպէպինէ տիր , իլլա .քի չօգտէֆա տախի տիւնէանըն իտարէսի խուսուսինտէ վէ Ալլահըն հիքմլէթիւ շերէյաթընէ մէսին կեօնակեօն ուգուպէթ զուհուր Էտէր շագ դարաֆընտէն . պապէն՝ ալէսէվլէ (ընդհանրապէս) , վէ պաղէն՝ մախ սուսիյէ (մանասուրապէս) , Վէ պու միսիլիւ զուհուրաթըն՝ նէ՞ ճիհէթտէն հասըլ օլտուղի եալընը Ալլահըն ըէյինէ մէնուտ մասլահաթտէն օլմաղ իլէ , ինսանէ պօրճտըր .քի պիլա շիքէայէթ սապր Էտիւպ մէմ՝ նուն օլա : Նիճէ .քի Յովսէփին Էպէտի Թագսիրաթը օլմայարագ՝ գաթլէ պէտէլ Էսիր տէյու սաթըլլայ՝ վէ անի պլան Թիւճաթ .քէնտի Թիճարէթի իլիւն ալուր զն աշիքէար իսէ տէ , Ալլահ անի Սըրրէ հիւքիւմ տար Էթմէկէ իրսալ Էտէր՝ նիճէ .քի սօնկրա Յովսէփ .քէնտի Թագրիր Էթտի :

ՍԻՒՍԼ 29 .

Յովսէփին գարնտաղէրի , Էթէրէրէրէնէ Կճէ Խաղէր վէր
Գիլէր անէ կուլի :

Ճ. Յովսէփին հալինի խապեր վէրմէղէր , իլլա .քի ճանապար եհտի անի տէյու խիլաֆ սեօյլէյուպ՝ փէտերլ լէրինի ալտատըրլէր . Վէ նիճէ .քի նաշերի իշ Էտէն փիւշման օլուպ՝ գապահաթընէ մաղֆիրէթ արամաղ իսէ , կիտէրէք .քէօթիւլիւքտէ Թարագգա պուլուր .քէզա Յովսէփին գարնտաղէրի՝ անէ Էթտիլլէրի զատ տարըգտէն մատէ , խիլաֆ ճէվապ իլէ՝ Թագսիրաթ .

1 Սէ Էթէ Գուստա Խաղէրէ շիւս յար , յըլ թճ . Էս արար շիւս . . .
Էլիտէն թճ Էրիլի Էգիդրապուր . (՝) Էճ . խԵ . 8) .

Երինի արթըրտըէր. Օ իրա Յովսէփի կեօյա հօլիւս՝
 գույուտե տէֆն օլունտու . վէ սօնկրա գըլամէ ալըր
 Տիսապը գույուտէն չըգըսլ Սարրէ էսիր կիթտի . իմ
 տի Յովսէփի սաղ իքէն՝ անի ճանսավար էէտի տէյու մե
 տերլէրինի պտատմագ , պիւշիւք գապահատ օլտու .

Ֆիլիճագիգա՝ Պուրէն մուգատտեմ՝ անի գուրթար
 մագ իսթէյիւս գույույա աթըն , վէ Յուգա՝ սաթըլ
 սըն տէտի . անճագ պու տէֆա՝ պիլ իթթիֆագ խի
 լաֆ սեօյլէրլէր՝ քի գապահատ Երի պէյան օլմասըն .
 կերքի էկէր Յովսէփի հօլտիւրմիւշ օլսա իսիլէր .
 կիւնահլէրի տահա աղըր օլուր իտի , անճագ՝ հօլիւ
 մէյտանտէ օլմաղ իլէ՝ տիւլման շէրրինէ օղրամըն տե
 նիլըր իտի . Իմտի նաչար գալուս՝ պիւր քէշի ուլագը
 պօղապարլէր՝ վէ Յովսէփին չիքէքլի էսվապըր ա
 նըն գանընէ պուլայուս կեօյա քէստիլէրինին խապերի
 օլմայարագ՝ անի գըրտա պուլմուշէր կիպի , միտերլէ
 րինէ իրսալ էտերլէր՝ քի պագսըն , աճապ օղունէ
 էափտըղի էսվապ մը տըր¹ . Պու հարէքէթ իլէ տէմէք
 իսթէրլէր քի , պագ՝ Յովսէփի նէ՝ հիլէթտէ պըրագ
 տը անէ էափտըղըն էսվապ . զիրա՝ գապիլ իտի քի ա
 նի զայ էտիւս հիլէ կեօրմէմիշ կիպի սուս օլայիտիլէր .

Ֆիլիճմ էյիլէ՝ քի հաստիլը նէ՝ տերէճէ քէօթիւ
 տիր . զիրա՝ մէգըիւր էսվապը իրսալ էթտիլէրլինտէ .
 տէմէգլէր քի պագ գարնտաշըմը Յովսէփին՝ մի տիր .
 իլա քի՝ պագ սէնին օղունտուն մը տըր՝ տէրլէր .

Օ իրա օ տերէճէ ատու էքպէր իտիլէր Յովսէփի
 քի՝ անի գարնտաշ էերլինէ գապուլ էթմէյիւս իս
 մինի տախի անմաղլէր . Պունտէն գաթի նապար՝ օ
 ճէվապ իլէ միտերլէրլինէ թաղեր էթմիշ օլտուլէր .
 քի Յովսէփի պիզտէն զկատէ սէվմէն իլէ էալըրը

1 Աստուծոյն զպատմութեան ճաշկէտոյ գաւիլ առ կայրն իտրէտնոյ
 է տէն . զայր գատ . ճանիւր էլէ որպէսոյ այն ինչ գապ
 ճուճանը . է էլէ ու . (Օրն . 1է . 32) .

ժ խոի սէնին Էվատրն . խնոի կէօր սէվիւլիւ Էվա
տրնն Հալինի , խոուսուսա թի ղայեթ Հագիգաթօրղ
պուլուսուլէր փետերլէրինէ , զերա՝ Յովսէփին Էս
վապընր պու միսիլիւ ճեվապ իլէ իրաալ Էթմէք ,
Յակոբուսն Էօմիւսիւ ազիմ Թէ՛՛՛լլէրէլէ գօյագ խոի .
մատամ թի Յովսէփի ղայեթ չօգ սէվմէսի իլէ , անըն
գանը Էսվապընր կէօրիւնճէ՝ գասալէթինտէն վի
ճուտինէ թետէր զուհուր Էթմէք գապիլ խոի .
Պէլի՝ Յակոբ գահրընտէն Էօյմէտի , լաբին Էօյիւմ
տերեճէսինէ վասը օլտու . Քիւմ Թէսէլա Էթսին
Յակոբու , աճէպ նէ՞ մըգտար տաղի տերուն պիրլէ ,
ազիմ գասալէթէ կիրիֆթար օլտու ! , Պաւլիթ
օլլու Միստղօմուն ճէնրտէ Էօյտիւկիւնիւ իլիտինճէ՝
թի թէնտի Էօլիւմիւնէ գաստ Էտէր խոի , օ տերեճէ
ազիմ ֆիղան իլէ աղէր , Թա՝ թի անըն Էէրինէ թէն
տիսի Էօյմէկէ արգուքէշ օլտու ? , ի խնոի Յովսէփ
թի ղայեթ Փաղիլէթլի վէ տահա չօճուգ , պախու
սուս հէր վէջհ իլէ փետերլինի իգաաթընտէ , ա
ճապա նէ՞ տերեճէ գանը Էաշ իլէ աղէր անի Յակոբ .
Օ իրա՝ ահու ֆիղան իլէ Էսվապլէրինի Էրթար , չուլ
կիսինիր , Էօլիւմ տերեճէսինէ գատար Էաս Էտէր չօգ
վագըթ ? , Պէլի՝ անի Թէսէլա Էթմէք իսթէրլէր Էվ
լատլէրի , լաբին նէ՞ գապիլ թի Յակոբ Թէսէլա օլա
իլա Էօլմէկէ արգու Էտէր թի Յովսէփի պուլա ? ,
Պագաա Յակոբուսն պու միսիլիւ Էաս իլէ աղլատըլինի
Էվտալէրի կէօրիւնճէ , անլէրին տախի տերունի գա

1 Օսմէտ զնու Է սուէ պատճառմանս որդույ ի՛րոյ Է . գու
չնն լուր Էլէր զնու . (Օսմէ . 1. Է . 55) ,
2 Որդուլ ի՛ն Էթէսաղօ՛ճ , Էթէսաղօ՛ճ որդուլ ի՛ն . ո՛ր պոյր
չնն ի՛ն ֆիլաւնիլ սո . (Է . թապու . ժ. Է . 55) ,
3 Էս գապուլուսոյ չննրէրլէր ի՛ն . Է սուրլէր չփէրու ի՛ վէ
րոյ իլէրոյ ի՛նրոյ . Է սուրլէր ունէր ի՛ վէրոյ որդույն ի՛նրոյ
տուրս Էպղուսն . (Օսմէ . 1. Է . 54) ,
4 Էս . չի իլէր Էս սովին սգով սո որդի ի՛ն ի՛ գօրու .
Է Էլոյ չնն Էոյրն ի՛ն . (Օսմէ . 1. Է . 55) .

հէր վեջ իւն միւտեպար՝ սատրգանն վե իշկիւզար
 իտի . պատուսուս՝ Ալլահ անըն իւն պերապեր օրնաղ
 իւն , հէր իշի հիւանիւ թերթիւղ իւզրե բասթ կէտի
 կիւտէն մատէ 1 , անըն սեպէպինն՝ Ալետափրէսին մալե
 նէ տալի պերէքթ Վէրտի Ալլահ 2 , () Կճիւտէն մեզ
 պուր դայեթ խօչանուպ՝ գօնազընըն խտարեպինի թէս
 լիմ հտէր Յովսէփէ , Ալէն Յովսէփին իտի Կսիւր , լաքին
 աղասընըն ինտինտէ դայեթ իխթիւպարը :

Ապազար էյլէ պուրատէ Յովսէփին ֆազլիթ թինն ,
 զիրա նիճէ քի գարնտաչիքի անի թէն իւն Կօլտիւրմէք
 իսթէտիլեր , քեզա՝ Ալետափրէսին զեվճէսի կիւնաս
 արզուսինտէ օլուպ՝ անի ճան իւն Կօլտիւրմէք իսթէր :

Օիրա խրզմէթի սեպէպինն հարե մէ կիտիւպ կէտի
 կիւտէ , մեզպուրէ ֆեսաս ֆիլիլի իւն չօգ վազըթ Թա
 ճիղ հտէր անի . լաքին Յովսէփ Ալլահտէն գօրգար ,
 վե աղասընէ ստտագաթ կիւզար օրնաղ իւն՝ Կօլումիւ
 նէ իրթիքեապ հտիւպ՝ անըն ֆէրատ ֆէյլինն Կպիտի
 մէյլէթմեզ , Ալսուսուս՝ անէ նապիհատ վերիւպ տէր
 քի , աղամ հէր վեջ իւն պանա թէպիւմ օրնաղ տուր ,
 նիճէ գատրը օլա պիլիլիմ՝ օ միսլիլիւ քեօթիւ վե պիւ
 յիւք իշ Կտիւպ՝ Ալլահըն հուզուրինտէ կիւնաս իշե
 մէկէ 3 , Յովսէփ չօգ վազըթ պու թէճրիպէ (վուր
 ճութիւն) աթէշինտէ գալտը իսէ տէ , ինայեթի Աարի
 Կանմատը , Ապազ կիւնաս վար քի սապր Կտիւպ գալ
 չր տուրմաղ իւն ֆէթհ օլուր . լաքին օ միսլիլիւ կիւ
 նաս քի անտէն ըուզա քէտէր կէլիւր , անիտէ գաչ
 վաղ իւն ֆէթհ օլուր 4 :

Պատէհու՝ Յովսէփ եհնէ խրզմէթ խուսուսու իւն

1 () Կէր էր լիւր յիւնէպիւն Կ էր յալաչի . () Կէն . 1. 10 . 2) .

2 () Կէր էր շուան էգիպոսոյոյն լուսն յիւնէպիւն .
 () Կէն . 1. 10 . 3) .

3 () Կէր էր լիւր շալաչի շալաչի շալաչի Կ էր շալաչի , Կ էր շալաչի
 յիւն սուլի սուլաչի . () Կէն . 1. 10 . 9) .

4 () Կէր էր լիւր ի պոսիլալիլի . (Ե . Սրբ . 9 . 18) .

Հարեմէ կիթարիտէ, մէղալուրէ եւ աթըպ՝ էալաարընը՝
 դուլթար՝ քի. քէնտի ֆէսատ ֆիքրի իւզրէ՝ անըն իլէ
 կիւնաս հիլէի, Յոլսեփ անըն պու միսիլլե նասհեմ՝
 վար հարեքեթինի կեօրիւնաճէ, հեման իւզերիստէ օ
 լան քերաքէի պրագըպ՝ հարեմտէն տիչարը գաչար՝
 Պէլի քերաքէնին հարեմտէ գալմասը Յոլսեփէ ա
 զիմ՝ քէտէր իտի, լաքին օ պինամուս՝ քի գալպինտէքի
 ֆէսատըն նարինի օ տէրեճէ աչիքէար էթտի, անըն
 եանընտէ էյլէմէք՝ եախօտ անըն տօգոււնտուղի էալա
 պը պիր տահա կիլինմէք՝ շէրի տէկիլ տիր տէյու, գու
 թուշմուշ էփտէն տիչարը օղըար կիպի՝ գաչըպ ճանը
 նըն խէլասընէ պագար, Յոլսեփ պու պապտէ՝ դայէթ
 մէրտիք էթտի. զիրա քէնտի նէֆտինի եհնմէք կիպի
 ազիմ՝ մէրտիք օլմաղ ինսանէ, Պախուսուս՝ քի Մլահ
 անի կիւնաստէն հըֆղ էթտի. զիրա ֆըսղը ֆէսատ
 նարինէ տիւչիւայ եանմամագ՝ Մլահըն մախսուսիյէ
 լութֆուսէ միւ հթաճ տըր՝ :

Յիլհաղիգա ինայէթի Պարի Յոլսեփ ճան էօլե
 միւ կիւնաստէն խէլաս օլտու իսէ տէ, նաղար էյլէ՝ քի
 Մլահըն գօրգուսոււու գալպինտէն իխրաճ էտէն՝ վէ
 հիճապ միերտէսինի եիւզիւնտէն բէֆ էտէն պի էտէպ,
 խիլաֆը ինհա իլէ քէնտի բեօթիւլլե կիւնիւ Յոլսեփին
 իւզերիստէ աթարագ՝ նէ՞ վէջ՛ իլէ անի լէքէլէմէք աբ
 զուսիստէ օլտու. կեօրա՝ կիւնէչի չամուր իլէ սրվա
 մաղէ ճահտ էթտի, (Կ)աաաճիւպ էթմէ, մատամ՝ քի օ
 ֆէյլտէ օլմալէրին հտլն պէօյլէ տիր, (Վ) քի ալը տէ
 ֆա շէլթանէ ճէհէննեմ օլթարը օլուր, արզուսիսի իճ
 րա էտիւպ միւ հիւպինի ճան իլէ էօլտիւրէմէղ իսէ,
 թէն իլէ էօլտիւրմէկէ դայրէթ էտէր. զիրա ճիւմեւի
 մուհապպէթին սօտու աիւլմանըգ տըր՝ նիճէ քի մէղ
 քիւրէ պիէտէպ՝ կիւնաս գըլըճընը շէվիբաի ճէլատ

Ի՛ Մ (ասպուտ) գարգարն ինճատեւլ, ոչ էլէնչ իլէ
 ուտէ, ոյլ ի Ռշոյ գրիւայ. (Լ.ս. Ժ. 15) :

գըլըճընէ . կեօյա քի Յովսէփ ֆեսաափ Ֆիքեր ինէ հա
րէմէ կիրովչ օլուպ՝ քերսքէսի անտէ գալմըչ կիպի ,
Պետափրէսէ չիքեայեթ հտէր . օ տախի թէճէսսիւս
էթմէյիւպ՝ էհլինին թագըրի իւզընէ Յովսէփի գալ
տըրըր հապըսա :

Պէլի Յովսէփ գաթլէ վաճիպ օլանլէրին սըրիսսըն
տէ՝ տէր զինճիլ օլտու՝ , լաքին տէկիլէրի ճան ինէ պէստ
օլուր , իլլա քի եալընըզ թէն ինէ . զիրա՝ կիւնասը օլ
մայան ատէմ՝ ճիսմանի զինճիլ ինէ պէստ օլսա տա
խի , ճանը ազատ սայըլըր : Պէ չօգ վագըթ կէջմէ
յիւպ՝ հապըսըն աղասը՝ Յովսէփին այտընտէն զինճիլի
չըգարուպ՝ հապըսըն իտարէսինի անէ թէսլիմ հտէր՝ ,
Ֆէհմէյիլէ՝ Յովսէփ նիճէ քի Պետափրէսին էլինտէ՝
ղայեթ ինթիպարըր , վէ սայլըրէրինէ հիւքմ հտէր ի
տի . քէզա հապըստէ՝ հիւքիւմտար , Օ իրա օ քի Մէ
լահտէն գօրգար , կիւնաստէն գաչար՝ անըն շէրէֆի
հէր եէրտէ արթար :

Իպրէթ ա՛լ էկէր Փըպի ամէլ նարինտէն խէլաս՝
օլմագ իսթէր իտէն , Մալմըն գօրգուստուսու հէր պար
ֆիքըրինտէն իխրաճ էթմէ , նէֆսինէ ույմա . վէլի նի
մէթինէ խիյանէթլիք էթմէ . քէօթիւ ֆէյիլտէ օլան
նիսա գայիֆէսի ինէ՝ էպէտի իւլֆէթ էթմէյիւպ՝ ա
նըն օլտուղի եէրտէն ֆիրար էյլէ . քէստինէ կիւվէ
նիւպ՝ կիւնասէ պատի օլունաճագ եէրտէ տուրմա ,
Օ իրա ինսան հէր նէ գատար ֆազլիլէթլի օլսա՝ եէնէ
կիւնաս սէպէպլէրինտէն գաչմաղէ պօրճլու տուր՝ ,
Ֆիլհագիգա՝ անթէն տիւշէն գաչ էանըպ՝ քիւլ օլ
մագ իտէ տէ , գըզար վէ սագաթլանըր :

1 Իստանբուլ արաբիէն ՚ի կապանս զոքս նորա , եւ էանց ընդ էր
կաթ մայն նորա . (Սուրու . ճՊ . 17) :

2 Եւ ՚ի կապանս ուլ էլուշ զնա ՚ի Յէստէ . Ֆիլիւ էֆէր նմ
զփառաղան թագաւորուլէտէն . (Իսմա . ժ . 14) :

3 Իսպ սասճիէն ՚ի Բասնիլ պարճասիէն , Բասնի եւ պար
ճասէյլէտէն :

ՍԻՒԱԼ 51.

Յոլէի հէ գալար վազը գալար հաղարէ :

Ճ. Իււք սէնէ, Լաբին զանն էթմէ .քի Լաւահ անի
 քէնտի նաղարընտէն տուր էթտի, իլա քի աղիմ շէ
 րէֆ իլէ չըգարմագ իչիւն օ գատար միւտտէթ պըրա
 գըր հապըստէ, Օ իրա՝ շիւնքի փատիշահէրին գալար
 Լաւահըն էլինտէ տիր ¹, Սըսըր փատիշահը Փարաւօն 91. 10
 քէնտի շէրպէթճի պաշըսընէ (տակաւապետ), վէ
 վէքիլ խարճինէ զաղէպ էտիւպ, Յովսէփին օլտուղի
 հապըսէ գօտու անյէրի, Վէ մէղպուրէր իքիտի պիր
 կէճէտէ ըուեա կէօրիւպ, Յովսէփի նապլ հտէրիէր,
 Էրպէթճի պաշը պիր ասմա կէօրիւր խտի .քի անըն
 իւղէրինտէ իւք եհշիլ չըպուգ, վէ իւք սալգըմ իւ
 գիւմ վար, վէ քէնտի էլինտէ փատիշահըն շէրապ իչ
 տիկի գատէհ, վէ օ սալգըմէրի գատէհէ սըղըպ վէրիլ
 խտի փատիշահէ, Յովսէփ անէ ճէվապ էտէր .քի, իւք
 չըպուգ վէ իւք սալգըմ իւք կիւն պէյանի տիր, իւք
 կիւնտէն սօնկրա՝ սէն մանսուպինէ վասըր օլտան կէրէք,
 Վէքիլխարճ տախի կէօրիւր խտի .քի, քէնտի պաշըստէ
 իւք սէլէ վար, վէ իւստ սէլէտէ՝ փատիշահըն եհտիկի
 պէօրէք օլուպ անտէն գուշէր եհր խտիէր, Յովսէփ
 անէ ճէվապ էտէր .քի իւք կիւնտէն սօնկրա փատիշահ
 սէնին պաշըսըր քէսիւպ՝ աղաճտէն սալպ էտէճէք, վէ
 գուշէր սէրին թէհինի եէյէճէքլէր, Վագաա՝ Յովսէ
 փին թապիրի իւղըն իճըա օլտու մասլահաթ, զիրա
 իւչիւնճիւ կիւն՝ Փարաւօնուէն թօղտուղի կիւն օլմաղ
 իլէ, քէնտի խըզմէթինտէ օլանլէրի զիյաֆէթ էտէր,
 վէ զիր օլունան մէղպուրէր ֆիքրինէ կէլինճէ, շէր
 պէթճի պաշըր եհնէ մանսուպինէ նասպ էտիւպ վէ
 քիլխարճը սալպ էթտի, Լաճագ Յովսէփ մէղքիւր
 շէրպէթճի պաշըսըն խէլաս օլաճաղինի խապէր վէրտի

1 Սիրը Լագաւորի 'ի Յէտա սափուհոյ . (Լաւահ . Իւ . 1)՝
 21

կինստէ՝ ըրճա տախի հտէր անէ՝ .քի Փարաւօնէ նխազ
հտիււայ՝ .քէնտինի խելաս եթսին :

Պուրատէ Հոփսէփին ֆազիլէթինտէն իպրէթ ալ՝
պէլի խելաս օլմագ իչիւն ըրճա եթտի՝ լաբին պաշընէ
կէլէն ֆելաքէթի օլտուղի կիպի նագլ էթմէյիււայ՝
հիւանիւ թապիր իլէ պէյան հտէր՝ .քի քիմնէյի ֆասլ
էթմիշ օլմասըն . պախուսուս .քէնտինէ .քէմլէք հտէնլէ
ըին քեօթիւ ֆէյիլլէրի զահիրէ չըգոււայ լիսանէ կէլմէ
սինլէր : Օ իրա տէմէզ .քի պէնի գարնտաշլէրիմ սաթ
տը՝ վէ պուրատէ աղամըն էհլի պանա իֆթիրա եթ
տի՝ իլլա .քիմնէնին իսմինի պէյան էթմէյէրէք՝ տէր
քի՝ պէնի վիլայէթիմտէն չալտըլէր . վէ պուրատէ տա
խի թագսիրաթըմ օլմայոււայ՝ հապըսա գօտուլէր ¹ .
Սագասա գարնտաշլէրի անի փէտէրլէրինին մուհապպէ
թինտէն չալոււայ՝ խրոսըզլըգ մու կիպի՝ բաստ կէլէնէ
սաթտըլէր .քէզա՝ Սըսըտէ տախի թագսիրաթը եօղ
իքէն՝ հապըսա գօտուլէր : Ֆիլհագիգա՝ Հոփսէփ նէ
քի սեօյլէտի իսէ՝ սահիհ իտի՝ լաբին ճիււմլէ սահիհ
օլանը սեօյլէմէտի . զիրա ինսանէ վաճիպ տիր՝ .քի հէր
նէ սեօյլէր իսէ սահիհ օլա՝ լաբին հէր սահիհ օլա
նը՝ հէր եհրտէ սեօյլէմէյէ . Ֆիհմէյլէ պուրատէ Մու
լահըն կիզլի շէրիյաթընը . օ քի Հոփսէփ իլէ պէրա
պէր իտի՝ վէ գատըր իտի .քի անի ազ վագըթ պէյ
նինտէ խելաս հտէ՝ լաբին ջիւնքի Հոփսէփ շէրպէթճի
պաշըյա ըրճա հտիււայ՝ անըն վասիթէսի իլէ խելաս օլ
մաղա ումուտ էթտի՝ օ էճիլտէն իւջ սէնէ գալտը
հապըստէ : Օ իրա՝ մէզքիւր շէրպէթճի պաշը սելամէ
թէ չըգընճէ՝ Հոփսէփի ֆիլըրինէ կէթիրմէզ . թա՝ .քի
իքի սէնէ մապէյնի կէչտի ² :

1 Պառչանուղ գոշայան շիս յերիբէն էբրայէցեոց . և սսպ ուլիսէ
արբի . և արիին շիս ՚ի քոն գբոյս այսորիկ . (Գ) անն . 10 . 15) .

2 Սիլիւ էլիւցէ Բան նորա . և Բան գէտան ֆորթեայ շիս .
(Ստրոն . ՃԴ . 18) .

Իմոտի՝ խելաս վագթի կելտիքտէ, հիքմէթի Պարի՝
 Փարաւօն տիւշիւնտէ կեօրիւր՝ քի կեօյա չայ քէնա
 րընտէ օլուպ, եհտի սեմիզ վէ կիւզէլ տիշի տանա՝
 չայտէն չըգուպ անտէ օթլանրըլէր իտի, Պատէհու
 եհտի չիքքին զայիֆ վէ զապուէն տիշի տանա տախի
 չըգուպ՝ մէզքիւր սեմիզ տանալէրի եհըլէր, Սէ
 ույանուպ՝ թէքրար ույգույէ վարտըգտէ, եհնէ կեօ
 րիւր՝ քի պիր պուղտայ քեօքիւնտէն, եհտի կիւզէլ
 էյի վէ տօլիուէն պաշագ չըգար, պատէհու՝ զայիֆ
 վէ սամ՝ եհլի վուրմուէ՝ եհտի պաշագ տախի չըգուպ՝
 եվիլէլէր էյի պաշագլէրի եուտարլէր, Սէ ույանտըգ
 տէ՝ ալիմլէրի ճէմ էտէր՝ քի բուէասընը թապիր է
 տէլէր, անճագ՝ անլէրտէն պիր քիմնէ թապիրէ գու
 տրը օլամայընճէ, հէման պալատէ մէզքիւր շէրպէթ
 ճի պաշը՝ Յոլսէփի ֆիքքինէ կեթիրիւպ, վէ անըն
 բուէա թապիր էթմէսինի՝ վէ էթտիկի թապիրին իճ
 րա օլմասընը՝ Փարաւօնէ խապէր վէրտիքտէ, օ տախի
 տէրագէպ ատէմ՝ իրապ էտիւպ չըգարըրլար Յոլսէփի
 հապըստէն, վէ սաչլէրի՝ քի ուզամը իտի քէսիւպ՝
 վէ էսվապընը տէկիշիւպ՝ աղլամ իզգէթ պիրլէ կեթի
 բիրլէր Փարաւօնուէ հուզուրինէ, քի օ վագըթ Յոլ
 սէփի օթուզ էաչընտա իտի, Սէ մէզպուր՝ կեօրտիւկիւ
 բուէալէրի զըքը էտինճէ, պիլ լութֆու Պարի Յոլ
 սէփի ճէվապ էտէր՝ քի Մլահ սանա պէյան էթտի քէն
 տի էտէճէկինի, Օ իրա՝ եհտի սեմիզ տանա՝ եհտի
 էրլ պօլուգ, վէ եհտի զապուէն տանա՝ եհտի էրլ գըթ
 լըգ կեօսթէրիւր, Քէզա՝ եհտի պաշագ, եհնէ պօլուգ
 վէ գըթլըգ պէյանի տիր, վէ իքի բուէա պիր մանատըր,
 զիրա պու իշ թէզ իճրա օլսա կէրէք տէյու՝ խապէր
 վէրտիքտէն մատէ, մասլահաթըն իտարէ սուրէթինի
 տախի պէյան էտէր, քի պիր ալիմ՝ ատէմ պուլուպ՝
 թային էթսին եհտի էրլ պօլուգ վագթինտէ զախիրէ
 ճէմ էթմէկէ, քի գըթլըգտէ իտարէ օլուսուէն,

Մազար էյլէ Յոլսէփին ճէսարէթինէ, Փարաւօն՝

կեօրտիւկիւ բուեայր նագլ հտէր՝ քի անըն մէջ՝ Տուսիսի պէյան հտէ . վէ Յովսէփի բուեայր թապիր էթտիքտէն սօնկրա՝ պու խուսուսէ ճայիղ օլան հէր նէ խսէ , անի տախի խապէր վէրտի . Վագաա՝ չօգ ճհսարէթ տիր ղարիպ քիմսէյէ՝ քի պիր ալիշան փատիշահէ խտարէ թէրթիպի հօկրհտէ . Լաքին զանն էթմէ քի Յովսէփի քէնտիլիկինտէն պու ճհսարէթի էթտի , եախօտ Փաբաւօն՝ քէնտիլիկինտէն անըն ճհվապընը գապուլ էթտի , իլա քի Յովսէփի սեօյլէտէն Մլահ , Փարաւօնէ տախի անըն ճհվապընը գապուլ էթտիրտի . Օիրա Յովսէփին ճհվապլէրիտէն Փարաւօն ղայէթ խօշանուպ սէնտէն ալիմ՝ քիմ՝ օլա պիլըր , մատամ՝ քի Մլահ սա նա պէյան էթտի պուսլէրի , սէնի նասպ էթտիմ Մլ սըրըն իւզէրինէ հիւքիւմտար տէյիւպ , քէնտի խաթէ մինի անըն փարմաղընէ գօր . վէ պիրլէրէ մախսուս օլան վէքեալէթ գաթթանընը կիտիրիւպ՝ օ վագթին առէթի իւզըն՝ պօյնուսէ ալթուս հալգա պըրաղըր . վէ է քինճի գօշուսուսէ պինտիրիւպ՝ հօնիւստէ թէլալնի տա հտէրէք՝ շհչին իջինտէ կէգտիրըր , քի ալէմ կեօրիւպ՝ անէ իգաաթ հտէլէր . Վէ խամինի տախի տէկի շիւպ՝ Մըրըրը լիսանի իլէ , Փսոմիթոնիանէ չաղըրըր , քի տիւնեայր գուրթարըճը տէմէք տիր . Վէ տախի Մրեգ նամ մէմէքէթին պիւշիւկիւ Պետապրէս տէնիլէն շէխին գըղըր՝ քի անըն խամ Մսանէթ խտի . Յովսէփի զէվճէ վէրըր .

Իսրէթ ալ . Յովսէփի հսիր տէյիւ սաթըլըպ՝ պիր վա գըթ Պետապրէսին էվինտէ , վէ հապըստէ գալըր խտտէ , Մլահըն գօրգուսուսու գալլինտէն իխրաճ էթմէյիւպ՝ անէ ումուտ էթմէսի իլէ՝ հատտէն պիրուս միւշէրէթ օլտու . Օիրա՝ Փարաւօն օ տէրէճէ բուէս սէթ վէրտի անէ թա՝ քի ումուրի փատիշահլըղի հէր վէճ իլէ անըն րէյինէ իհալէ հտիւպ տէր քի , պէնիմ ճիւմէ ճհմաէթիմ՝ սէնին էմրինէ իգաաթ էթտին . Ֆէ գաթ պէն՝ քիւրսիւմ իլէ սէնտէն եօգարը օլայըմ . Վէ

ինայեթի Պարի պալատե զէբր օլտուղի մէնվալ իւզրե՝
 եհտի սէնէ զայեթ պօլուգ օլուպ՝ տէնիզին գումու
 կիպի հիսապսրզ զախիրե Ճեմ հտէր (Յոլսէփ, Պատե,
 հու եհտի սէնէ գըթըգ վագ թինտե, օ զախիրե իլե
 խտարե օլունուպ՝ գըթըգ հօլիւմիւնտէն խէլաս հտէր
 Ճիւմլէսին, Ա է տահա գըթըգ զուհուր եթմէզտէն
 էվլէլ (Յոլսէփէ իբի հըբէք էվլատ օլուպ՝ պիւլիւկիւ
 նին խամին Սանասէ գօր, վէ քիւլիւկիւնին Եփրեմ,

ՍԻԻԱ, 52.

Յոլսէփ ի հիւս՝ սահիդի օլտու, իէնփիէ իֆիէր էրէ՝ զէ
 նամու նիսաքէն ինիէգամ ուլը՞ր :

Ճ. Ամատը. զիրա ինթիգամ արմագ՝ նէֆասանիէթ
 պէյանի տիր, Իմտի (Յոլսէփ) նիճէ քի Ալլահն լութ
 ֆու իլէ քէնտի նէֆսինի ալթ հթմիլ խտի, քէզա հըրսը
 նը տախի զապթ հտիւպ՝ նէֆասանիէթ հթմէզ քիմնէ
 յէ, Պախուուու քի՝ էլինէ ֆուրսադ կէշինճէ՝ տիւշ
 մանընտէն ինթիգամ արմատըղինտէն մատե՝ էյլէք տա
 խի հտէր, Օ իրա՝ տեկիլ քի էալընը Ճիւմանի խտարե
 խուսուպէրինտե, իլլա՝ քի ֆազիլէթ թարիքէրինտե
 տախի քէմալէթի օլմաղ իլէ՝ Սըսըրն ըիճալը վէ քիւ
 պարը՝ անտէն իպրէթ ալըր իտիլէր¹, Պունտէն գա
 թի նազար՝ անի ֆասլ հտէնլէր՝ հասէպիլ իգթիզա ա
 նըն ֆազիլէթինտէն հիճապ հտիւպ, քէնտիլէրինին
 հագսրզ վէ իրլաֆ օլտուգլէրինի իգրար հտէրլէր² :
 մատամ քի էր վէ կէճ՝ Ալլահ թօլուույու պէյան է
 տէր, Իմտի (Յոլսէփ) քէմլիլէ պէտէլ էյլէք հթմէսի
 իլէ, ֆազիլէթի պէյան օլուպ՝ տիւշմանլէրի տախի
 նատիմ՝ օլտուլէր :

1 Խորաքէլ զիշիւնն նոցա . . . և զծէքս նոցա իմաստուն
 որսայէ . (Սաշոս . Ճ՛ր . 21) :

2 Սաք էցոյց զթմէսուզն նորա . (Իմաս . ժ . 14) :

Իպրեթ ալ, քեմլիկե պետեւ կյլիբ եթմէք . տիւշմանը զահմէթսիլ ֆեթհ եթմէք տիր, զիրա զարպի տեսթ իլէ ֆեթհ օլան՝ ասիլիբ տիւշիւնիւր . կյլիկ իլէ ֆեթհ օլան՝ ազատ դապոււ կթմէզ պէն տես օլուր, Լկէր տիլեր խէն՝ քի կիւնասընա մազֆիրեթ պուլասըն, խասմինին թագսիրաթընը ավֆ կյլէ ¹ . զիրա ճիւմլէսինին ֆեյլինի թեֆթիլը հտիւպ շերիյաթընը կեօրէն Ալլահ տըր, Իմտի սէն՝ քէնտի մէրամին իւզրէ խասմինտէն ինթիգամ ալման իլէ՝ Ալլահա մախոււս օլան շերիյաթը՝ սէն իճրա եթմիլ օլուրսուն . զիրա սաւ պըր եթմէզաին՝ քի Ալլահ՝ քէնտի միւրատը ալիյեսի իւզրէ շերիյաթ հտէ . օ՛ հճիլտէն պօրճու գալըրսըն, մատամ՝ քի գապահաթըլը թէքտիր եթմէք՝ Ալլահա մախոււս տըր ² : Աիճէ քի տիւնէա իւզերինտէ զա պիթ վէ հաքիմ նասպ օլունտու՝ քի անլեր շագ դաւաֆընտէն վէքիլ օլուպ վէ իճրայի հագ իւզրէ զազէ պէ միւսթահագ օլանը թէքտիր հտիւպ զալըմըն էլին տէն մազլըմը խէլաս հտէլեր, Անճագ շու շարթ իլէ քի՝ քէնտի խասմլէրինտէն ինթիգամ ալմայարագ : ֆեգաթ սայիրլէրինէ քէտէր հտէնի՝ ստալէթ իւզրէ թէքտիր հտէլեր քի՝ քէնտիլերի իչիւն տալաճըլըգ եթմիլ օլմասընլեր ³ : Օ իրա՝ նիճէ քի խասմինտէն ինթիգամ ալան՝ Ալլահըն ինտինտէ գապահաթըլ օլուր : քէզա՝ հիւքիւմտար քիմէսնէ հագգանլէթ իւզրէ շերիյաթ կեօրիւպ գապահաթըլը թէքտիր եթմէզ է սէ : գապահաթսըզը թէքտիր եթմիլ օլուր ⁴ : Օ՝ հճիլտէն քէնտի տալի շագ դարաֆընտէն թէքտիր օլուր :

1 թող ղիլ զդարաս ղիլ, որպէս է ղիլ թողու՛մ ղիլոյ պուրասնայ . (Մասլ . Ը . 12) .
 2 Յաւուր ղիլ ժիւնդրուլէտն հասունցից՝ ի ժամանակ յորում սխալէսցի ոսն նոյս . (Բ . Օրին . 1, Բ . 35) .
 3 Մի շանչանց ղիլ ժիւնդրէն սիլէլէն . այլ որո՛ւր որէշէ Բարիուլէտն . (շարվ . Ժ . 19) :
 4 Ըպ որոսճին . նէրէլ տնիրուտայ, է տնիրուլէ պրտորոյ :

Յոլսե՛ք՝ գործաւոր լինի՛նք, սեփական էլեռնիկ շարատու լըշի՛ մէ
Մշտրութ նե՛՞հարէ օլտուշի՛նք՝ գեղեցիկն էտղեր մերո՛ք՝

Ճ. Ա երմէտի. վագաս Թաաճիււ պ հտեճէք իշ՝
քի Յոլսե՛նք Մըսրտե, փետերի Վեբբոնտե. վե Մը
սըր՝ Վեբբոնե (սիվեշ գարաֆընտեն) ալթը գօնագ
մըգտարի եեր օլոււ պ, նե՛՞հիլմեթ քի իկիրմի իւջ սենե
վագըթ կեչիււ պ՝ փետիրինե տույ եթմէտի քենտի հա
լե քեֆիլեթինի. մեկեր Յոլսեփ հագիլգաթսոյ մը ի
տի հաչա՛, իլա՛ քի փետերինին աչգը իլե ա՛հ հտեր
խտի, լաքին տիւրիւ միւլահագա սեպեպի իլե՛՛ օ գա
տար միւտտեթ պեյան եթմէշ քենտի հալինի. Օ ի
րա՛ պիլեր քի գարնտաչերի հասեպիլ իգթիլգա քեն
տի իչիւն՝ էօլտիւ տեյու խապեր հտերլեր փետերլերի
նե. հկեր քենտի տույ եթսե պաչնե կելենի, հեր
հալ՝ փետերի անլերե կիւճենիււ պ՝ մապեյնլերինտե ա,
զիմ՝ նիֆագ հարը օլաճաղնտեն մատե, պելքի պա
պասընըն օճաղի տախի տաղըլըր իտի. Օ իրա՛ Յակը
տույսա քի Յոլսեփ էսիր օլմուշ՝ վե Մըսրտե տիր՝ ճե
մի վարիլեթինի թելեֆ հտեր իտի անըն խելասը իչիւն.
եախօտ՝ քենտի կիտեր իտի անըն եանընե. Ա ի գապիլ
քի՛ պու սեպեպտեն Վենիամինե տախի քետեր հտե
խտիլեր գարնտաչերի. մատամ՝ քի իքիսինին վալտե
սի պիր իտի. Վեզա՛ վեղեր օլտուղնտե պիլտիրսե ի
տի քենտի շերեֆինի, եենե քետեր զուհուր հտեճե
կի աչիքեար իտի. Օ իրա գարնտաչերի գօրգուլերին
տեն՝ եախօտ գահըլերնտեն՝ հեր պլերի պլեր սեմթե
տաղըլըպ՝ անլերե քետեր օլուր իտի. Վել խուսուս՝
էսիրլըքտե քենտինի կիզլեյոււ պ՝ վեղեր օլտուղնտե
պեյան եթսե, քիպլերլըք անկանըր իտի. Ալուսեն գա
թինաղար, կեօրտիւկիւ բուեանըն իգթիլգասը իւզրե,
կիւն պե կիւն շերեֆ քեսպ եթմէք լաղըմ՝ իքեն՝ էսիր
վե մահպուս օլմագ զուհուր հտինճե, էլպեթտե

պունտոս պիր կիզլի սըր վար տէյիււյ՝ քէնտինի Ալլա
 Հըն րէյինէ իհալէ էթմէկ իլէ սապր էտեր : վէ հա
 լինէ շիւքը էտիււյ՝ Ալլահտէն ումուտինի գաթ էթ
 մէզ : Ա էզիր օլտուղինտոս տախի էպէտի զուրուրիյէթ
 կէթիրմէյիււյ՝ թէվաղի գալլա իլէ մէմնուն օլուր :

Պախուսուս՝ շիւքի մուգատոտմա՝ Աբրահամէ պէ
 յան օլտուղի իւզրէ՝ (նիճէ քի օն սիււալտէ զիւր օլտու)
 անըն էիլատիւրի Մըսրոտէ տեօրթ էիւզ սէնէ զարիւս
 լիքտէ սըգլէթ չէքիււյ՝ չօղալաճագ իտիլէր, վէ պու
 սէպէտ իլէ, լազըմ իտի քի Յակոբ քէնտի թագըմը
 իլէ Մըսրոտէ կիտէ, վէ անտէ չօղալոււյ՝ Ալլահըն սիճի
 լի թէքմիլ օլա : () էճիլտէն Ալլահ սապր էթտիլտի
 Յովսէփէ՝ քի գըթըգ զուհուր էտիււյ՝ գարնտաչէրի
 Մըսրոտէ կիթմէյինճէ՝ քէնտինի պէյան էթմէյէ :

Ա է տախի Յակոբուն օ գատար միւտտէթ Յով
 սէփ իշիւն էաս գութուււյ՝ ահ ու ֆիզան էթմէսին
 տէն՝ ալէմ իպրէթ ալըն, զիւրա՝ մէզպուր ֆազլիլէթ
 լի պիր քիմէսնէ իքէն, տայիմա պիր գալար շաղ ու
 մէսրուր իւզրէ գալմատը : նիճէ քի Աբրահամ վէ
 Խասհակ տախի ազիզ քիմնէլէր, լաքին տիւնեատէ
 չօգ սըգլէթ չէքտիլէր :

ՍԻՒԱԼ 54 :

Յովսէփին բուեալը նիճէ իէէթիլ օլպոն :

21. ԿՐ. Ը. Պալատէ զիւր օլտուղի իւզրէ՝ պօլուգ սէնէլէ
 րի կէշիււյ՝ գըթըգ զուհուր էթտիլտէ, էգրաֆտէն
 հերքէս Մըսրոտէ կիտէր իտի Յովսէփտէն պուղտայ ալ
 մաղէ : Վանան էյալէթինտէ տախի գըթըգ օլոււյ
 Յովսէփին գարնտաչէրի փէտէրլէրինին թէրթիպի
 իլէ կիտէրլէր Մըսրոտէ՝ քի պուղտայ ալընլէր : Մէզ
 պուրլէր՝ օն գարնտաչ պիրտէն անըն հուզուրինէ չը
 գընճէ, Յովսէփ թանըր անլէրի, լաքին անլէր թանը
 յամազլէր Յովսէփի, վէ էլ ալէմ կիպի էիւզ իւստիւ

անէ թէմէննա եթտիրէրինստէ՝ Յովսէփին իւք բուեալ
 սը իճրա օլտու : Օ իրա նիճէ քի տիւշիւնստէ գարըն
 տաշիւրինին պաղատորգւերի պուղտայ տեմէթէրի ա
 նըն տեմէթինէ թէմէննա գուտրէր : քեզա՝ մեզպուր
 լեր պուղտայ արմաղէ կելուպ թէմէննա էտերէր Յով
 սէփէ ¹ : Օլ պապտէ Յովսէփ՝ կեօրտիւկիւ բուեայը
 ֆիբրինէ կելիրիւպ՝ մէմնուն օլուր Ալլահտէն ² :

Ա է լաբին շիւնքի քիւշիւք գարնտաշը Քենիամին ան
 լեր իլէ պերապեր տեկիլ իտի , աճէպ անէ տախի քե
 տեր օլտու մը տէյուլ խէվֆ էտեր : Ա է կեօյա անլերին
 լիսանընը անկլամնաղ կիպի , թերձիման իլէ սեօյէշէրէք
 էօրֆիւ շէհրէ իլէ սիզ չաշուտսունուզ տէյուպ՝ դա
 գէպ սուրէթի կեօսթերեր : Ա է անլեր չաշուտ օլմա
 յուպ՝ Քանան սեմթինստէ՝ օն իքի գարնտաշ պիր փե
 տեր էվլատը օլուպ՝ քիւշիւք գարնտաշերի պապասը
 նըն էանընտէ , վէ պիր գարնտաշերինին մէյտանտէ օլ
 մատըլնի խապեր վերտիրէրինստէ , Յովսէփ հէման
 անլերին թագրիրի իւզրէ ճէվապ էտեր քի , էկեր չա
 շուտ տեկիլսէնիզ՝ քիւշիւք գարնտաշընըզ կելին պու
 ղայա քի՝ ճէվապընըզն սահիճ օլտուղի պէյան օլտուն
 եօղ իսէ՝ սիզ չաշուտսունուզ տէյերէք՝ անլերի գօր
 հապրսէ : Իպրէթ ալ , շիւնքի՝ օն իքի գարնտաշ
 օլտուգւերինի իգրար եթտիրէր , քէնտիրէրի հազըրտէ
 վէ քիւշիւքերի պապասընըն էանընտէ , վէ օ պիրիսի
 իշիւն տերէր քի մէյտանտէ տեկիլ ³ : Յովսէփ նիճ
 շիւն սիւալ եթմէզ՝ քի մէյտանտէ օլմայան գարնտա

1 Եւ էլէուլ էշէբրն յովսէփայ երկրագործիէն ՚ի վերայ
 երէսայ խոնորի յերկեր . (Պանն . 108 . 6) .
 2 Եւ յիշեաց յովսէփ շէբուշն իւր՝ շոր էտէն .
 (Պանն . 108 . 9) .
 3 Եւ նոստ ասէն . երկրագործն էշէբրէ է՛ն ճատայտ ՚ո՝ որ
 դիտ ասն ՚իոյ՝ յերկերն ՚ոնանայտոյ . ե կրպտէրն աս հօր
 իւրուսէ է այսօր . ե ՚իւսն վէ ՚ի ՚իջի . (Պանն . 108 . 15) .

շնորհ նկօղտու, նկօ սեպեպ իլէ, վէ նկօ վագըթ գայսյ օլտու, անըն իսմի նկօ իտի, Ա ագաա՝ հեփիսիստէն զը յատէ սիւալ հտէճէք մատտէ պու իտի, լաբին՝ ան լէրին գապահաթընը եիւզլէրինէ վուրմասըն, վէ քէն տի իջիւն տավաճըլըգ էթմիշ օլմասըն տեյու, անի լիսանէ ալմայոււլ՝ գալպիստէն շիւքը հտէր Աղահա՝ քի անլէրին մէյտանտէ եօգ տէտիքլէրի հազըրտէ, վէ քէնտիլէրի անըն էլինտէ մահպուս :

Անճագ զանս էթմէ քի ինթիգամ արզուսի իլէ անլէրի հապըս էթտի, իլա՝ քի փէտէրինին վէ Բենիամինին խապէրինի ալմագ : պախոսուսուս թէճրիպէ էթմէք ի շիւն՝ քի աճապ քէնտինէ էթտիքլէրի զատտարըգտէն փիւշման օլմուշար մը, Օ իրա՝ Յովսէփի իւչ երլ հա պըստէ գալտը իսէ տէ, անլէրի իւչ կիւն հապըս է տէր, մէզպուրլէր անի էօլտիւրմէք իսթէտիլէր, լա քին օ եալընըգ գօրգու վէրիբ անլէրէ, Ա է իւչիւնճիւ կիւն տէր քի էկէր էօլիւմտէն իսէլաս օլմագ իսթէր սէնիգ պիբինիգ հապըստէ գալըն, վէ սիզ պուղտայը կեօթիւրիււլ՝ քիւշիւք գարնտաշընըգ կէթիբին, քի չաշուտ օլմատըղընըգ պէյան օլտուն, Ս էզպուրլէր պու ճէվապը իշիտինճէ՝ նէ եափաճագլէրինի շաշըր տըլէր, վէ պու գազայէ սայիբ պիբ սէպեպ պուլա մնպլէր, իլա քի Յովսէփէ էթտիքլէրի զատտարըղի զիրա տիւշիւնիւրլէր քի քէնտիլէրինէ տավաճը օլան ատիլ պիբ վէզիլ՝ քի անըն քիմսէյէ զուլմ էթտիկի եօգ խուսոսաա քի էկէր զուլմ հտէճէք օլսա, զախիրէ վէրմէզ, Բամտի ինսանըն ֆիքրի վիւճուտիստէ պի խի լաֆ շահիտ օլմաղ իլէ, իգրար հտէրլէր՝ քի Յովսէփին գանը տըր քէնտիլէրինտէն մաթլոււլ օլան ¹ :

1 Այս առէ իւրատանիլիւրոտ յէշքոյթ իւր . այն . քանչէ ՚ի Տէղս էնէ վասն էշքօրն Տէրոյ . շի արհամարհեցա՛ շնէշուրիլ ոգաոցն նորա . . . վասն այնորիկ էկն ՚ի վէրայ Տէր այս նէշուրիւն . (Պնն . խի . 21) .

Իպրէթ ալ պուրատէ՝ թի ինսան գապահատընտէն
 փիւլման օլուպ մաղփիթէթ պուլմազ իսէ, գալպի նէ
 տէրէճէ զլյատտէ վէսվէսէյէ վէ ըզարրասպէ (խաճահա
 ըութիւն) կիրիֆթար օլուր, զիրա՝ նիճէ թի ինսանըն
 վիւճուտինէ թիքէն կիրսէ՝ անի ըսհատարզ էտէր,
 թէզա՝ կիւնահըն թիքէնի՝ ինսանըն ֆիքրինի տայիմա
 պի հուզուր էտէր: Պիճագիգա՝ Յովսէփին գարըն
 տաչէրի՝ չաշուտ տէյու մահպուս օլտուլէր, լաքին՝
 պու խուսուտտէ ճիւնհալէրի օլմատըրի աչիքէար իսէ,
 տէ, թէնտի խէլասլէրի իչիւն Ալլահա նիյազ էտիստ
 չաշուտ օլմատըրէրինի իսպատ էթմէք զայրէթինտէ
 օլմայուպ գապահատ սահիպի օլտուգլէրինի թագրի
 էտէրլէր: Պիճմ էյլէ՝ թագսիրատըրը նէ տիր՝ վէ
 նէ սէպէպտէն մահպուս օլտունուզ տէյու՝ թէնտիլէ
 ըինէ սիւալ էտէն էօգ, նէ հիքմէթ թի զայրի պիւ
 սէպէպ պուլմայուպ: Յովսէփի էթտիքլէրի ֆիքիւլէ
 ըինէ կէլըր. անի էօլտիւրէճէք օլտուգլէրինտէ՝ գա
 նընը տիւշիւնվէյուպ՝ հապրսէ կիրինճէ տիւշիւնիւր
 լէր: Թաաճիւպ էթմէ՝ զիրա կիւնահըն գափատըրի
 կէօզիւ՝ զագէպ աչար, վագըթ կէչմէկ իլէ, գապահատ
 ալֆ օլմազ. պախուսուս ֆիքիրտէն տախի իխրաճ
 օլմայուպ՝ հէր հալ թիլի էթտիկի թէօթիւլիւկիւն
 մուգապէլէսինի չէքսէ կէրէք: Աիճէ թի մէզպուրլէր
 Յովսէփի էօլտիւրմէկէ արզու էթտիքլէրի իչիւն, ֆիւ
 թիրլէրի թէնտիլէրինէ ճէլատ կիպի էօլիւմ գօրգու
 սու վէրիւր: Պուլույա աթտըրլէրի իչիւն, հապրսէ
 կիրիւրլէր: Աէ սաթտըրլէրի իչիւն, չաշուտ իսմի իլէ
 թէքտիր օլուրլէր: Պունտէն գաթի նագար միւլահազա
 էյլէ՝ թի թէօթիւ իլէ իթթիֆագ էտէնլէր, նիճէ
 փիւլման օլուպ մապէյնլէրինտէ նիֆագ զուհուր էթ
 տիրտէն մատէ, պիրի պիրլէրինիս թէօթիւլիւկիւնիւ
 զահիրէ չըգարըրլէր: Օլիրա՝ շիւնքի Պուրէէն Յովսէ
 փի գուրթարմագ իսթէր իտի, լաքին գարնտաչէրի
 նէ զլտ կէօրիւնմէսին տէյու՝ գուլույէ աթըն տէտի՝

քի սօնկրա չըգարսն . վէ անլէր՝ Ուուբէնտէն կիզլն
 անի գուլուտէն չըգարուպ՝ սաթմալէրի իլէ, Ուուբէն
 պու խուսուտոն՝ հագ սահիպի օլուպ՝ անլէրէ թագիր
 էտեր, քի պէն սիզէ տէմէտիմ մի քի՝ չօճուղա տօ
 գանմայրն, սիզ պէնի տիչնէմէտիսիզ . իշտէ անրն
 գանը տըր, քի իսթէնիր ¹ :

Պուսլէր օն գարնտաշ Իպրանի լիսան իլէ պու միսիւ
 լիւ միւճատէլէ էտիւպ՝ էթտիքլէրինտէն փիւշման օլ
 տուլէր իսէ տէ, կեօզլէրինտէն եաշ կէլմէզ վէ աղլա
 մազլէր . Իմտի Յովսէփի կեօյա տիլ պիլմէզ կիպի
 թէրճիման իլէ սեօյլէշիր խտի . քէնտի հագգընտէ՝
 անլէրին էթտիքլէրի ճէվապը անկլայրնճէ՝ կեօզլէրի
 եաշ իլէ տօլարագ թէնհա էէրէ չըգուպ աղլէր ² :
 Պատէհու՝ խասիմանէ սուրէթ իլէ Շմաւօն գարն
 տաշըր անլէրին էօնիւնտէ պաղլայուպ մէգս էտեր .
 (զերա տէնիլեր քի Յովսէփի գուլույա աթտըգլէ
 րինտէ՝ Շմաւօն խտի պաղլայան) . Սէ էմր էտեր քի՝
 հէփիսիսին չուվալլէրինի պուղտայ իլէ տօլտուրուպ,
 վէրտիքլէրի ագճէի տախի չուվալլէրինէ գօյալէր .
 վէ եօլ իջիւն տախի նավալլէ վէրէլէր՝ քի կիտիւպ
 Բէնիամինի կէթիրէլէր :

ՍԻԻԱԼ 55 .

Յովէփ գարնաշլէրինի իէօրիւնճէ՝ նիլիւն տէլրէ պէյոն
 էիւհպի չէնպինի :

Ճ. Պարնտաշլէրի խէվփ էթմէսիսլէր . պախուսուս
 քի անլէրին ֆէյլինի, վէ Բէնիամինէ նէ սուրէթ իլէ
 պագտըգլէրինի անկլասըն տէյու . Վազար էյլէ մէզ

1 Պարտիստի էր սուբէն՝ է սուէ ցնոս . ո՛ր խօսեցայ ընդ
 Յէշ՝ է սուհ . Բէ Տի՝ Տէշանլէտ ճանկտոր . է ո՛ր լուսոյտ
 ինչ . է սկս՝ տրիւն նորա խնորի . (՝) անն . խԲ . 22) .

2 Ին տնջէլ Քիոսի՝ է նոյտնէ էլոյ յովէփ . (՝) անն . խԲ . 24) :

պուրէրին հալինէ . զիրա պալատէ զէբր օլտուղի մէն
 վալ իւզրէ՝ Շ մաւօն հապըստէ ընհին գալուպ՝ քէնտիւ
 լերի թօգուզ գաղնատաշ Մըսրրտէն չըգուպ կիթտիլեր
 իսէ տէ , գօնագ ետրինտէ հայվանլերէ եէմ՝ վէրմէք իւ
 ջիւն ջուվալըն պիրինի աչուպ՝ ագճէի անտէ պուլուն
 ճէ , զայեթ խէվֆ պիրլէ՝ տիւրլիւ շիւպհէյէ վարըլեր ,
 քի օլմայա եէնէ թէքտիրիյեթ զուհուր էտէ քէնտիլէ
 ընէ , Պու իչէ տախի պիր մաննէ վէրէմէյիւպ՝ նէ տիր
 պու՝ քի Ալլահ էթտի պիզէ տէյերէք՝ թաաճիւպ է
 տերլեր ¹ , Պախուսուս՝ Բենիամինի նի՝ ճէ Մըսրրէ կեօ
 թիւրսիւնլեր՝ քի Շ մաւօն խէլաս օլտուն տէյու՝ ազիմ՝
 էնտիլէ վէ գասալէթ իւզրէ վիտերլերինին էանընէ
 վարուպ՝ օլան զուհուրաթլերի նագլ էտինճէ՝ օ տա
 խի թաաճիւպ էտէր , Պունտէն գաթի նագար , ջու
 վալլերի պօշաթտըգտէ , հերքէսին վէրտիկի ագճէ՝
 քէնտի ջուվալընտէն չըգընճէ , հիյպէթտէ գալուպ՝
 զայեթ խէվֆ էտերլեր ² ,

Նագար գը պուրատէ Յակոբուն պաշնա կէլէն սէ
 ըննճամէ , օ քի չօգ վագըթտէն պերու եալընըզ Յոլսէ
 վի աղար իքէն , Շ մաւօն տա Մըսրրտէ մէգս օլտուգ
 տէն մատէ , Բենիամինի տախի Մըսրրէ կեօթիւրմէք իւ
 թէտիրլերինտէ , շիքէայեթ սուրէթի իլէ տէր քի ,
 պէնի էվլատսըգ էթտինիզ , Յոլսէվի եօգ , Շ մաւօն եօգ ,
 Բենիամինի տէ ալմագ իսթէրսինիզ . հէվի պու (գա
 զալեր) պէնիմ իւզէրիմէ կէլտի ³ , Անճագ տէկիւ քի
 Յակոբ պու ճէվապ իլէ Ալլահտէն գաթի ումուտ օ
 լուպ՝ հալինտէն շիքէայեթ էթտի , իլլա քի էվլատլէ

1 Եւ սէն շի՞ն է այ՝ շրբ արբը ընդ Վշ սպրտաճ .
 (Օճն . խԲ . 28) ,
 2 Եւ իբիւ պէսին շճրբս արճաթոյ իւրէտն , ինչէտն է
 հայրն իւրէտն էրիլէտն յոյթ . (Օճն . խԲ . 35) ,
 3 Ալէ ցնոսս յակոբ . . . շիս սնորդի արբիտ . յովսէֆ վէ՛ ի
 Տիլի . շմաւօն վէ՛ ի Տիլի . է շէլէնիմին էս տանուցուտ .
 յի՛մ վէրոյ էին այս ա՛ղնայն . (Օճն . խԲ . 36) .

րինէ թագիր հտեր՝ .քի նիչիւն .քիւչիւք գարնտաշէրիւ
 նի պէյան հթտիլէր . | աքին պու խուսրւստէ անլէրին
 գապահաթը եօգ իտի . զիրա՝ (3) ովսէփ անլէրի կեօ
 ըիււյ՝ սիզ չաշուտուհուղ տէտիկինստէ . իգթիզա հթ
 տի անի խապեր վերմէք . վէ լաքին հալ պու .քի (3) ա
 կոբ հպէտի եանընտէն այրմնագ իսթէմէզ (Լենիամիւ
 նի . () Լպպպտէ Սաուբէն նաչար գալուպ տէր .քի՝ պա
 նա թէսլիմ հթ անի՝ հկէր սէլամէթ կէթիրմէզ իսէմ՝
 պէնիմ իքի օղումու էօլտիւր . անճագ (3) ակոբ իսքեաթ
 օլմնագ . զիրա՝ անըն պու միսիլլիւ ճէվապը նաչերի իտի .
 Ֆիէհմէյլէ պուրատէ՝ մէզպուրլէրին զայէթ նաչար հա
 լէ տիւշիււյ՝ ազիմ հնտիշէյէ կիրիֆթար օլմնլէրինի .
 24. 171 զիրա կէթիրտիլէրի պուղտայ թիւքէնիր . վէ կիւն
 պէ կիւն գըթըգ թարագգա պուլմատէ . հկէր թէք
 բար կիտիւպ պուղտայ կէթիրմէզլէր իսէ . աճըգտէն
 էօլէճէքլէր . վէ (Լենիամին պերապեր օլմնտըճէ՝ Սը
 սըրէ կիթսէլէր . (3) ովսէփին եանընտէ խիլաֆ չըգոււյ՝
 թէքտիր օլաճագլէր . վէ (3) ակոբ՝ պիր կեօնէ բազի օլ
 մնալ .քի (Լենիամինի Սըսըրէ կեօթիւրէլէր . Պատէհու
 (3) ուգա տէր .քի պանա թէսլիմ հթ (Լենիամինի . հկէր
 անի սէլամէթ կէթիրմէզ իսէմ՝ էօսլիւմ օլտուգճէ
 գապահաթը օլայըմ¹ . (3) ակոբ պու ճէվապ իլէ իս
 քեաթ օլուր՝ .քի (Լենիամին տախի օ պիր էվլատլէրի
 իլէ կիտէ Սըսըրէ . Նազար էյլէ՝ .քի գապահաթը օլ
 մնագ . նէ գատար զիյատէ աղըր մասլահաթ տըր . զի
 բա (3) ակոբու պաշգա սուրէթ իլէ իսքեաթ էտէմէտի
 լէր . իլա .քի գապահաթը օլմնաղ իլէ . Ֆիլհագիգա՝
 պու իշ ազիմ թէճըրպէ իտի (3) ակոբա . զիրա օն իքի
 էվլատտէն հիջ պիրի գալմնազ եանընտէ . մուգատտէմ՝
 եալընըզ (3) ովսէփ իչիւն աղար իքէն՝ պու տէֆա հէփիւ

1 Այն յուրս . . . էս սահանա շար յերաշէի . 'ի յէսայ իհոյ
 ինքրէ՛նի շար . էիէ ոչ ածից շար՝ ե հոյոնցից սահան
 40՝ յոնցսար էշէյ շափնայն սահարս . () անն . խԳ . 8) .

սինի պիրտէն գայսյ էթմիշ կիպի օլտու . Վ է լաբին նիճէ քի օ անէ տէկին էՅակոբ չօգ տէրտ պէլա չէ քիւպ՝ էպէտի գաթի ումուտ օլմաոր : քէզա՝ եէնէ գաթի ումուտ օլմայարագ՝ էվլատլէրինի Ալլահըն րէյինէ թէսլիմ էտէր ¹ :

Խէվի էթմէ եա՝ էՅակոբ՝ ազ վագըթ էվլատուրգ՝ գա չըրսըն . լաբին սօնկրա՝ էՅովսէփի տախի պուլուրտուն . զի րա Բենիամին Սըսրէ կիտինճէ՝ էՅովսէփ պուլունուր . Վ է էՅակոբուն թէնպիհի իւզրե՝ հէտլյէ վէ իքի գաթ ագճէ ալուպ՝ Բենիամինի տախի պէրապէր , օն գարըն տաշ Սըսրէ կիտէրլէր : էՅովսէփ անլէրի կեօրտիւքտե՝ էմր էտէր վէքիլլաարճընէ՝ քի էվէ կեօթիւրիւպ՝ դա ամ հազըրլայէ . լաբին անլէր՝ պէլքի մուգատտէմքի պուզտայըն ագճէտի իչիւն պիզլի մահպուս էտէճէքլէր տէյուէ շիւպհէյէ վարուպ խապէր վէրիլէր ագճէյի կէրույէ կէթիրտիլէրինի : Վ է մէգքիւր վէքիլլա խարճ՝ էլէմ չէքմէյին տէյիւպ՝ անլէրին գալպինի միւս թէրիհ էթտիլտէն մատէ , էմաւօտու տախի հապըս տէն չըգարուպ՝ հէփիսինին այագլէրինի էայգար . Վ է էՅովսէփ էվէ կէլինճէ՝ կէթիրտիլէրի հէտլյէի սու նուպ թէմէննա էտէրլէր անէ , օ տախի հալ խաթըր սիւալ էտիւպ՝ փէտիլինին հայաթտէ օլտուղինի անկ լայընճէ՝ մէտհ էտէր անի ² . Քէզա՝ Բենիամին իչիւն՝ քիւչիւք գարնտաշըրը պումուտ տուր տէյու սիւալ էտիւպ՝ տուա էտէր անէ ³ . Սէզպուրլէր պու ճէվապլէրտէն պիր շէյ Ֆէհմ էտէմէտիլէր իսէ տէ , էՅովսէփին իւրէկի տայանմայուպ՝ պաշգա օտայէ կիրիր աղլէր . Վ է գաամ վագըթի էՅովսէփ Սըսրըլէր իլէ պէրապէր սօֆրատէ օթուրուպ՝ գարնտաշլէրինէ այըր սօֆ

1 Իս ԹԺ ԻՄ Դոսյէ յէշ շիրհն ասուլի ասն՝ և որչափէսյէ ընդ յէշ շէշէայրն յէր շիւս և շէէնիտիէն . (Օ՝նն . 10Գ . 14) .
 2 Իս ասէ օրհնէալ է այրն այն յայ . (Օ՝նն . 10Գ . 28) .
 3 Իս ասէ , ԹԺ Դշոր՛էսյի յէշ րրէէալ . (Օ՝նն . 10Գ . 29) .

րա գուրտուրուր, վէ անլերի սըրասը իլէ օթուրթ
տուղինտէ՝ Թասաճիւս կտերլէր, քի նի՞ճէ ֆերգ է
տեր անլերին տերէճէլերինի, զիրա՝ էվլէլա պիւլիւ
կիւնիւ՝ վէ սօնկրա քիւչիւկիւնիւ օթուրտուր :

Վագաս՝ պու պապտէ լազըմ իտի՝ Յովսէփին քէն
տիլերինի Թանըտըղինի ֆէճմ էթմէք, լաքին էպէտի
ֆերգինէ վարամաղէր, Պունտէն գաթի նազար՝ ատէ
Թի պէլտէ իւզրէ՝ Յովսէփ քէնտի սօֆրասընտէն ան
լէրէ էէմէք վէրտիկինտէ՝ Բենիամինէ պէշ գաթ զիյս
տէ վէրիբ՝ : Օ իրա՝ իքիսինին վալտեստի պիր օլմաղ
իլէ՝ զիյատէ իքրամ էթտի անէ : լաքին մէզպուրլէր
էէնէ Թանըլամաղէր անի, Վասմտէն սօնկրա՝ Յովսէփ
էմր՝ էտեր վէքիլիսարճընէ՝ քի անլերին չուվալլերինի
պնղոսայ իլէ տօլտուրուպ՝ էէնէ ագճէլերինի չուվալ
լերինէ գօտուն : Վէ տախի քէնտի շէրաս իչտիկի
կիւմիւշ Թասը՝ Բենիամինին չուվալլնէ գօտուրուր :
վէ էրթէտի կիւն էքքէն՝ օն պիր գարնտաշ պիր էէր
տէ էօլճու օլտուլէր :

Գ. Ե. Գ.

ՍԻՒՆԼ 36 :

Յովսէփ՝ իէնդի շէրաս իլիլիկ Թասը՝ նիլէն Բենիամինին
խուրճունէ գօտուրուր :

Ծ. Վարնտաշլերինի Թէճրիպէ էթմէք իչիւն : զի
րա շիւնքի Բենիամինէ չօգ իլթիֆաթ էտիւս՝ պէշ
գաթ զիյատէ գասմ վէրտի, անլերին ֆիքրինի անկլա
մագ իսթէր՝ քի աճասպ Տասէտ էտիւս՝ Թաս անըն
չուվալլնտա պուլունտուղինտէ՝ գապասաթլ տըր տէ
յու, անի էալընըգ պրագըրլամըր : Վէ տախի տույմագ
իսթէր՝ քի փտտերլերինտէն նէ՞ճէվապ իլէ ալմըլէր
անի : վէ նէ՞ նազար իլէ պագարլար փտտերլերինէ :

1 Եւ Դճացաւ Տասն Բենիամինի քան շճասունս ամենցուն
կնգապարիլ քան շնոցայն . (Օճնն . ԽԳ . 34) .

Փեհմ էյլէ պուրատէ Յովսէփին գարնտաշէրինին հալնի . Փիւհագիգա մէզպուրէր զայեթ շազլըգ իւէ Սըրրտէն չըգտուէր , զիրա պիր արեան վէզեր քէնտիւ լէրինէ ազիմ զկրաֆեթ վէ իբրամ էթտի , Հմաւօս հապըստէն խէլաս օլտու , Բենիամին տախի պէրապէր . չուվալէր պուրտայ իւէ Թօլու . անձագ պու շազլըգ չօգ սիւրմէյիւպ ազիմ գասալէթէ Թէպտիլ օլտու . Թասաճիւպ էթմէ մատամ քի տիւնեանըն հալն պէօյ լէ տիր . պիր կեօզ իւէ կիւլտիւրիւր , օ պիր կեօզ իւ լէ աղլատըր . պիր էլ իւէ վէրիւր , օ պիր էլ իւէ ալըր . Օ իրա Յովսէփ քէնտի վէքիլխարճընը աճէլէ վէ դազէպ սուրէթի իւէ իրսալ հտէր . քի անլէրին խուրճէրինի արայուպ Թասը պուլտուն , վէ քիմին խուրճուն տէ պուլտունուր իսէ՝ անի գուլթուպ կէթիրսին . Ա է մէզպուր պիր Թագըմ առեմ իւէ՝ խըրսըզ գուլթմաղէ կիտէր միսալի , անլէրէ եէթիշիւպ պու նէ քեօթիւ լիւք տիր . քի էթտինիզ , էյլիկէ պէտեղ խըրսըզըգ է տիւպ Թասը չալտընը տէյու . Թէքտիրիլյէթ հարէքէ Թի կեօսթէրինձէ , մէզպուրէր հէփիսի պիրտէն՝ հա շա՝ քի պիզ խըրսըզըգ հտէլիմ . մուգատտեմ խուրճէրինիգտէ պուլտուղոլմուղ ագճէի կէթիրտիք իսէ , նէ՞ միսասիպէթ քի շիմտի Թասը չալալըմ . քիմտէ պուլտունուր իսէ Թաս , էօլիւն օ առեմ , վէ պիզ տախի գուլ օլուրուզ աղամըգէ տէյու՝ գաթի ճէվապ հտէր լէր . Պու գավլ իւզրէ՝ վէքիլխարճ անլէրին խուրճէրինի պիւյիւքէրինտէն պաշայուպ Թա՝ քիւջիւկիւնէ տէկին արար . վէ Թաս Բենիամինին խուրճունտէ պուլտունուգտէ՝ պաշարլէր Փիղանէ . զիրա՝ նէյէ օլրա տըզլէրինի պիլմէտիլէր . Փիւհագիգա՝ պիլիւրէր քի Բենիամին խըրսըզըգ էթմէզ , լաքին Թաս անըն խուրճունտէն չըգտը . Ղիւմիէսի Յովսէփէ գուլ օլմագ իւ Թէր . քի էալընըզ Բենիամին խէլաս օլտուն . լաքին նէ՞ գասպիլ . Թաս քիմին խուրճունտէ պուլտունուր իսէ՝ Յովսէփ անի խթէր , () Լ պապտէ ճիւմիէսի կէրի տէօ .

նիււյ՝ Յովսէփին հուզուրինս կելտիրտէ, Յուդա եկր իւզէրինս գափամարագ՝ պաշար նկազէ, Սէ սայիր պիր կեօնէ հօզր հտէճէք՝ վէ ճէվապէ գատորր օլա ճագ քեօնէ պուլամայոււյ Մլահըն կիզլի շերխաթընէ իհալէ հտէր պու իշի, Օ իրա՝ սահիհ պիլեր քի պու խուսուստէ գապահաթիլի եօգ . լաքին թագսիրաթ իւզէրիլիս սապիթ օլտու . Սէ ճէսարէթ հտէմէզլ լէր տէմէկէ՝ քի տիւշման շերրինս օղրատրգ . զիրա Յովսէփտէն տիւշմանլոգ մամիւլ էթմէզլէր, Իմտի՝ պու պիզիմ կիւնահըմիզ տրր՝ ճիւմէմիզ սանա գուլ օղուրուզ տէյինճէ՝ Յովսէփ ճէվապէ հտիււյ հաշա քի պէն օ իշի հտէյիմ, իլլա՝ թաս քիմտէ չըգտը ի սէ՝ օ պանա գուլ օլտուն, վէ սիզ սէլամէթ իլէ կիւ տիհիզ փէտէրինիզէ տէյու գարար վէրտիրտէ, Յուդա նըն գալպի կեօյա շիտտէթլի օգ իլէ եարալանոււյ՝ նէ եափաճաղինի շաշրտը, Օ իրա՝ նէ գապիլ քի Բենիւ ամին պերապեր օլմատրգճէ՝ փէտէրինին եանընա վա րա . մատամ քի հօմիւ օլտուգճէ պօրճու օլմագ շարթը իլէ քէֆալէթի վար, քի անի պի քէտէր փէտէրինս թէսլիմ հտէր :

Ֆիլվագի՝ օ անէ տէկին Յուդա հէր նէ գատար նիւ յազ էթտի իսէ տէ, Յովսէփ կիւճէնմէսին տէյու հօզր տիլէյիււյ, վէ թէքրար տաղի տէրուն պիրլէ նիյազէ պաշայոււյ Բենիամինի նէ գալլ իլէ պապասընտէն ալ տըգլէրինի, վէ պապասընըն անլերէ էթտիկի ճէվապէ լէրի, պախուսու քի Յովսէփ իջիւն կեահ հօլաիւ ¹, վէ կեահ ճանավար եէտի տէտիբլէրինի ², վէ եկէր Բենիամին կիթմէզ իսէ՝ փէտէրի գասավէթինտէն է զլիէթ իլէ հօլէճէկինի պիր պիր սըրասը իլէ նագլ է տէր . քի իլթիւար փէտէրինս մէրհամէթ էտիււյ Բենիամինի պըրագսըն . վէ քէնտի անըն եէրինս գուլ

1 Իշէօյր նորա Տէասա . Խ նա Տիւյն Տնայ Տօր Իւրոյ . (Օճն . ԽԳ . 20) :

2 Իւ սասայի իլէ գաշանտիւր էշն . (Օճն . ԽԳ . 28) :

օլլուսն ¹ . Իմտի՛ Յովսէփի գարնտաչէրինի պու հալտե կեօրիւնճէ , անկար . քի Բենիամինէ հասետլը Էթմէ յիււ պ' անըն խեւսարնէ չալը շըրէր , վէ փետեղէրինէ մուհապպեթլէրի վար . պախուսուսա . քի Բենիամինն օ վագըթ մանապտե իկիրմի տեօրթ եաղնտե մահճուպ պիր ճիվան , հազըրը մէճլիս օլանլէրին հուզուրինտե գապահաթը կիպի տուրուպ՝ հիճապինտէն նաշի . քիմ սէնին եիւզիւնէ պագմաղ , վէ Յովսէփին հիպեթին տէն խեվֆ Էտիւպ Թիթիլէր . քէզա՝ օ պիր գարնտաչէրինին գալլի գանա պուլանմը , վէ կեօղէրի եաշ իլէ Թօլմուշ , վէ Փիքիլէրինտէն Ալլահա նկաղ Էտեղէր . զիրա՝ քէնտիլէրի զարիպ՝ Էպետի եարտըմ ճըլէրի եօգ . վէ պիր ալիշան վէզիլ տավաճը :

Իպրեթ ալ , պու սէյրանըն Թըպգըսը իտի՛ նէ՛ զէման քի Յովսէփին ջեքէքլի Էսվապընը իւզերինտէն ալուպ՝ անի գույույա աթաղէր . վէ գույուտէն չըգարուպ՝ Է սիր կիպի սաթաղէր . զիրա՝ Յովսէփ եալընըզ անլէրէնի յաղ Էտիւպ աղլար իտի , լաքին անլէր տիճեմէզ իտիլ լէր . Աէ՛ նիճէ . քի Բենիամինին գապահաթը եօգ , լաքին գապահաթը կիպի տուրուր իտի . քէզա Յովսէփի տախի գապահաթը օլմայուպ՝ սուչու կիպի պաղլ լանտը . Ի յիմտի՛ Յովսէփին գարնտաչէրինին հալլինի իլիթտին , պիրտե Յովսէփին հալլինի իլիթ . պելի մեզ պուր՝ միւլեւք կիպի պիր վէզիլ ի ազէմ՝ լաքին գարնտաչէրինի պու հալտե կեօրտիւքտե՝ պիր կեօնէ Թագեթ կեթիլիւմէյիւպ՝ ճիկերի գավըուլուր . վէ կեօղէրի եաշ իլէ Թօլարագ՝ Էգրաֆտե օլան ատեմ գւ. ԽԵ լէրի տիշարը չըգարուպ՝ քէնտի եալընըզ գարնտաչէրի իլէ գալտըղի հալտե , ճեվապ Էտեր . քի՛ պէն իմ գարնտաչէրը Յովսէփի՛ քի սիղ պէնի սաթաղը ² :

1 Ալլա սրդ կայից Էս ճարայ Գ թրխանի ճանկունդ՝ սորուկ Խճ իճոյ , Խ պարանէակդ Էլյէ ընդ ԷճԲարս իւր . . . շէ Տի գէսից շէրիսն . որս գարնիցէն շհայր իճ . (Պճնն . ԽԻ . 55) .
 2 Ալլա սուէ , Էս Էճ յովսէփ ԷճԲարսն յէր . շոր դուս վաճարուցի յէ գիպարս . (Պճնն . ԽԵ . 4) .

Նազար գլու պուրատե Յովսէփին գարնտալէրինին
 հալե քէֆիլէթինէ . զերա կիւմիւշ Թաս Բենիամինին
 խուրճունտե պուլունտուղի իջիւն՝ օ անէ տէկին էա
 լննրդ անի խելաս էթմէք արդուսինտե օլարագ՝ պիզիւմ՝
 կիւնահրմրզն սէպէպինէ տիր պու իշ տէյու՝ Թագրիւր
 էթտիլէր իսէ տէ , օ խուսուստե գապահաթարզ օլմա
 լերի իլէ՝ Փիքիլէրի բահաթ խոի . անճագ՝ Յովսէփ
 քէնտիսի պէյան էտինճէ , հէր պիլրինին Փիքրի պիլրէր
 ճէլատ միսալի՝ էօլիւմ՝ գօրգուսու վէրմէք իլէ՝ անիւ
 տէ պէնկզլէրի սօլուպ՝ պաշարլէր Թիթիլրեմէկէ , վէ
 շիմտի պիզի էօլտիլրիւր տէյու՝ խելֆիլէրիտէն նաշի
 նուԹգլէրի գուԹուլուպ՝ վէ դայէթ ազիւմ՝ հիլպէԹտե
 գալուպ՝ օ տէրէճէ շաշրրրլէր քէնտիլէրինի , Թա՝ քի
 ճէվապէ գատոր օլամագլէր¹ . Օ իրա ինսանն Փիքրի՝
 քէնտի վիւճուտիտե պի խիլաֆ շահիտ օլմալ իլէ ,
 էթտիկիլ քէօթիւլիւկիւ միւլահագա էթտիլքճէ՝ հէր
 հալ ըզարրապէ կիրիֆթար օլուպ՝ բահաթարզ օլուր .
 Վ է լաքին Յովսէփի՝ աղայարագ անլէրի պուս էտիւպ ,
 Թէսէլա վէ միւսթէրի՝ օլտունլէր տէյու ճէվապէտէր՝
 քի գօրգմայն՝ վէ գասավէթ էթմէյին , վէ կիւճիւ
 նիւզէ կէլմէսին՝ քի պէնի սաթտնրդ . զերա սիզ իլ
 սալ էթմէտիսիզ պէնի Վարրե , իլա քի Վաս իրսալ
 էթտի սիզի պէսլէմէք իջիւն . զերա՝ տահա պէշ սէնէ
 գրթլգ օլաճագ տոր : Պատէհու՝ մէզպուրլէր անճագ
 տէ քէնտիլէրինէ կէլիւպ՝ ճէվապէ գատոր օլուրլէր² :
 Յովսէփին գարնտալէրինին կէլտիկինի Վարրն վատիւ
 շահր Փարաւօն տույուպ խօշանմալ իլէ , Թէնպիհ է
 տէր անէ՝ քի փէտէրինի տախի կէթիլտէ : Ս պասալ
 տէ Յովսէփի գարնտալէրինի ազիւմ՝ իքրամ՝ վէ չօգ զա

1 Եւ ոչ կարէին էշքարտ նորս սալ նմս պասալտառի . շի իւր
 սոլլէյան յերէսայ նորս , (Օճն . ԽԵ . 5) :

2 Եւ սոյնորիկ խօսէյան էշքարտ նորս ընդ նմս .
 (Օճն . ԽԵ . 15) :

խորէ իլէ իրսալէտեր՝ .քի փետերի (Յակոբու կեթիլիւ
լեր , Ալէ լաբին թէնպիհէ տեր՝ .քի եօլտա պիլի պիւ
րինէ տարլոււ պ՝ նիգա կեթիլիլէր ¹ .

Իպրէթ ալ . նիճէ .քի (Յովսէփ՝ Բենիամինի զլյա
տէ սեվտիկի իջլուն՝ .քէնտի թասընը անըն խուրճունտ
սագլամասը իլէ՝ մեզպուր պիլը վագըթ գօրգու վէ
սըգլէթ չէքտի իսէ տէ , սօնկրա (Յովսէփ՝ քէնտինի պէ
յան կեթտիկինտէ՝ Ճիւմլէսինտէն զլյատէ շազ օլտու .
.քէզալէթ՝ Ալահ սեվտիկի գուլլէրինի պիլը վագըթ
սըգլէթ իջլնտէ սագլար իսէ տէ , պատէհօւ անլէրին
Ֆազլիլէթինի զահրէ չըգարոււ պ՝ պու Ճիհանտէ միւ
չերտէֆ կեթտիկինտէն մատէ՝ ախրէթտէ տախր .քէն
տինի պէյան էտինճէ՝ անլէր Ճիւմլէսինտէն զլյատէ
շազ օլտալէր կերէք .

ՍԻՒԱԼ, 37 ,

(Յովսէփ՝ Իֆլիւի գարնալլէրինէ Բէնպիհէ էթի՝ օի էօլտա
գարըլուգ Ինչա էթիէտիլէր :

Ճ . Բէնտինէ կեթտիլլէրի զատտարլըն պիլի պիլիւ
նին իւզէրինէ աթարագ՝ մնպէյնլէրինտէ նիֆագ փէյ
տա օլմասըն տէյու , զիրա նիճէ .քի աթէշ՝ էվլիլա քէն
տի էանոււ պ՝ սօնկրա պաշգասընը էագար , քէզա պաշ
գասընէ քէտեր էտէն՝ էվլիլա քէնտի քէտերլէնիլը ,
անճագ հիլըմէթ պու .քի քէնտի քէտերլէնտիկինի էվ
լիլա տույմայոււ պ՝ սօնկրա տույար , Պու հիսապ (Յով
սէփին գարնտալլէրի՝ սնէ կեթտիլլէրի քէմլիկին քէ
տերինի էվլիլա ֆէհմ՝ կեթմէյիւ պ՝ նէ վագըթ .քի (Յով
սէփ՝ քէնտինի անլէրէ պէյան կեթտի , օ վագըթ անկ
լայոււ պ՝ ագըլլէրի պաշլէրինէ կէլտի , լաբին՝ նիճէ .քի
օլան իլ կերի տեօմէզ , քէզա՝ քէմլիկին նէտամէթի

1 Ալէ յնոս . Տի զայրնայնէ՝ Ինէ Ի Ճանոպուրի .
(Օնն . ԽԵ . 24) .

Ֆիբիրտէն չըզմանդ, Պէլի Յովսէփ անլերին գապահայ
 թընը ավի Էթաի, լաբին անլեր՝ քէնտի գարաֆլերին
 տէն հէր հալ նէտամէթ չէքերլեր: () Էճիլտէն թէն
 պիհ հտէր՝ քի էօլտա պիլի պիլինէ պէհանէ պուլա
 բագ՝ նիգա հասը Էթմէսինլեր. իլա քի՝ Ալլահտէն
 մէմնուն օլտունլեր. զիրա՝ անլերին ֆէսատ իւզրէ հա
 ըքէթլերին Ալլահ էյիյէ վէ խայիրէ թէպտիլ Էթաի.
 Ֆիլհագիգա՝ պու խուսուստէ Ալլահըն կիզլի սըրը
 օլտունլի աչիքէար կէօրիւնլեր. զիրա օն ատէմ՝ պիր Էէր
 տէ՝ պէօյլէ ազիմ զատտարլըգ էտիւպ՝ իկիրմի իւջ
 սէնէ մըգտարի մապէյնլերինտէ կիզլի գալուպ՝ զահիրէ
 չըզմատըղի, թաաճիւպ էտէճէք պիր իլ: () իրա օ
 գատար միւտտէթ՝ պու միսիլիւ ֆէսատըն կիզլի գալ
 մասը, հէր հալ անլերին իթթիֆագընէ միւհթաճ իւ
 տի. վէ լաբին քէօթիւ ամէլ իշլէյնլերին մապէյնլի
 տէ իթթիֆագ օլմաղ. մատամ՝ քի իթթիֆագ էյի
 տիր, վէ քէօթիւ ամէլ ֆէնա տըր. վէ էյի իլէ ֆէ
 նա՝ պիր Էէրտէ իմթիլպաճ Էթմէք գապիլիլի տիր.
 Իմտի մալիւմ՝ քի՝ Ալլահըն ըէյի վար պու մասլահաթ
 տէ, լաբին զանն Էթմէ քի մէզպուրլեր՝ Ալլահըն էմ
 ըի իճրա օլտուն տէյու՝ անի սաթտըլեր, իլա քէնտի
 նէֆասանիյէթլերինտէն նաշի. օ Էճիլտէն զայթ պիւ
 լիւք կիւնահ սահիպի օլտունլեր:

ՍԻԻԱԼ 38.

Յովսէփին հայրէրէ Է Սըրբէ Էշէր օլտունլի՝ Յովսէ
 րոյրոգրէ, նէ՞ Ֆիւլհաղա էրէր իրէ:

Ճ. Մալիւմ՝ քի՝ Ֆիբիրտէն խարիճ շազլըգ՝ Էախօտ
 քէտէր օ քի ախանսըղ զուհուր էտէր, ինսանէ քէ
 տէր վէրիր, լաբին Յակոբ նիճէ քի մուգատտէմ
 Յովսէփին գանլը Էալատընը կէօրիւպ՝ տէրէճէսիլ
 գապալէթ Էթաի իսէ տէ, վիւճուտիսնէ՝ քէտէր օլմասը.
 քէզա՝ անըն հայաթտէ, պախուսուս քի վէզիր օլտու

ղինի իշխուիւպ՝ ղայեթ շաղ օլտու իսէ տէ, Քիւճալ Ե
 նանմայուպ՝ Թասաճիւպտէ գալտը¹ : Յովսէփին հօւ
 տիւկիւնէ Թէզ ինանտը Յակոբ . Լաբին վէզիր օլտու
 ղինէ Թէզ պերի ինանմաղ . ղերա քէտերէ օղրամագ
 գօլայ տըր , անճագ իգպալէ վաս օլմագ , խոստուս
 քի վէզիր օլմագ՝ կիւճ մասլահաթ օլմաղ իլէ՝ իշկիլէ
 վարըր . անճագ՝ արապալէրի կեօրիւնճէ՝ անլէրի քի
 Յովսէփ իրսալ էթմիշ իտի կեօլէրինի գալտըրմագ Ե
 ջիւն՝ սահիհ ինանըր՝ անըն հայաթտէ վէ հիւքիւմ
 տար օլտուղինէ . վէ Թէտարիք կեօրիւպ՝ ճէմի քիււ
 Ֆէթի իլէ չըգար էօլա՝ քի կիտիւպ Յովսէփի կեօրի
 Վէ լաբին ջիւնքի Մլահ՝ Վանան գօլրաղինի քէնտինէ 91. Ի. 2.
 վատ էթմիշ իտի, խէվֆ հտէր՝ քի օլմայա Մարրէ կլթ
 մէսի իլէ՝ Մլահըն վատ էթտիկի էերտէն մահրում գա
 լա . Խոստուս խէվֆ հտէր՝ քի օլմայա էվլատլերի Մը
 սըրլլերին հարէքէթլերինէ մէյլ էտիւպ՝ Մլահը կիւ
 ճէնտիլերլեր , () էճիլտէն՝ Լէմին գույուսու տէնիլէն
 մահալէ կէլտիքտէ , գուրուան էտիւպ՝ քէնտինի Մլ
 լահըն ինայէթինէ իհալէ հտէր : Վէ Մլահ՝ բուեապը
 տէ կեօրիւնիւպ ումուտ վէրիւր , քի խէվֆ էթմէօին
 Մարրէ կիթմէկէ . ղերա՝ քէնտի անըն իղէ պերապէր
 Մարրէ ինիւպ՝ վէ անտէ պիւյիւք միլլէթ էտիւպ՝ սօնկ
 րա անտէն չըգարսա կերէք² : () պասպտէ Յակոբ միււ
 Թէրիհ օլարագ Մարրէ եագ լաշտըգտէ , օղու Յուգա
 յը իրսալ էտիւպ՝ Յովսէփի խապէր էտէր . օ տաթիւպ
 ղիմ իզզէթ պիլլէ գարչը չըգուպ , Յակոբ անի կեօ
 րիւնճէ՝ աղայարագ պօյսուէն սարըրուպ շաղ օլտըրլէք :

1 Եւ պատմեցին նմա եւ ասէն , որքի տր յովսէփ ինտրտէ է ե
 նա է իշխան ամ էրիւնի էգիպոսցեոց , ե շարճացա ՚ի Ֆիս
 իւր յակիթ . շի ո՛ւ կատարայր նոցա . () (նն . խ. 26) .
 2 Խոստեցաւ ամ ընդ իւրայէլի ՚ի գէսլէան գիշերոյ՝ եւ ասէ
 . . . ՚ի էրկիւլիւր իլանէլ յեգիպոս . շի յագիթ Թէ արարից
 ղտէշ անդր՝ էս իջից ընդ տէշ յեգիպոս եւ էս կատից ղտէշ
 իսպա . () (նն . խ. 21) . Յի . 181 . 181)

Գ. Ի. Ե.

Պատէհու Յովսէփի՝ փեստերինի վէ գարնտաչիքին տէն պէշինի՝ Սըսըրըն փատիշահը Փարաւօն իլէ կեօ ըիւշտիւրտիւկինտէ՝ Յակոբ օրհնէլ հտէր անի : Աէ Փարաւօն անկերտէն խօշանուպ՝ Պետեմ տէնիլէն ետրի վէրիը Յակոբա՝ ըի անտէ սաքին օլա :

Յակոբ Սըսըրէ կիրտիկինտէ , հվատլէրինին զէվճէլ լէրինտէն՝ վէ տախի.քեօլէ՝ խալայըգ՝ վէ խըզմէթքեար լէրինտէն մատէ , եալընըգ հվատլէրի վէ թօռուլէրի ալթմըլ ալթը ճան խտիլէր : վէ անըն թօգուզ թօռնու տախի.քի անլէր Սըսըրտէ թօղտուլէր՝ ալթմըլ ալթը նէֆէրին իւղէրինէ զամմ՝ օլուամաղ իլէ , մէճմուի եէթմիլ պէշ նէֆէր սայըտը .քի անլէրտէն իլէրի կէլ տի Խարայէլ միլլէթի , նիճէ.քի պէյան տըր մահալինտէ :

ՍԻՒԱԼ 59 :

Յուրթ գուլ էւշըրէ Իրթ Սըսըրէ էիւրիէրէ :

Ճ. Եիւզ օթուզ եաշնտէ : Օն եհտի սէնէ տախի Սըսըրտէ եաշայուպ՝ եիւզ գըրգ. եհտի եաշնէ վարտըգ տէ՝ ատէթլէրի իւզըն Յովսէփի եէմին վէրտիըրը՝ ըի հօլտիւկիւնտէ Սըսըրտէ տէֆն հթմէյիւպ՝ Վէրօն տէ Աբրահամըն վէ Խասհակըն գապրի օլտուղն եէր տէ տէֆն հտէ.քէնտինի , Աէ Յովսէփի ըիճասընը թաա հուտ հտինճէ , Յակոբ՝ անըն էլինտէ օլան վէզարէթ ասասընէ պաշ հյիւպ՝ թէմէննա հթտի¹ : Պուրատէ թէքմիլ օլտու Յովսէփին մուգատտէմ կեօրտիւկի իւ ըինճի բուեա , ըի օն պիը երտըգ կիւնէշ՝ վէ այ.քէն տինէ թէմէննա հթտիլէր տիւշիւնտէ . (նիճէ.քի՝ զիքր օլտու իկիրմի եհտի սիւալտէ) : Պէլն Յովսէփին վալ լիտէսի հօլիւշ իտի , լայրին փեստերինին թէմէննա հթմէսի իլէ , վալիտէսի տախի պերապէր անկանըր :

1 Երիւր էրգ Իւրայէլ Ի վերայ գէրոյ գաւառնի Իւրոյ . (Օճն . Խէ . 51) .

Պատեհու Յովսէփ՝ քէնտի իբի օղու Սանասէ՝ վէ դ. Ի. Ե. Ի. Կիրեմի՝ փէտերինէ կեթիւրիւր՝ քի օրհնել էթսին . օլ պապտե Յակոբ՝ անէրի գուճագլայարագ պուս է տիււայ՝ մէմնուն օլուր Ալլահտէն . զիրա տեկիլ քի եալլնըզ Յովսէփին էիւզիւնտէն . հասրէթ պրրագմատը քէնտինի , իլա քի անըն էվլատլերինի տախի կեսութէր տի . Վէ Սանասէ՝ իւք էվլատ օլմաղ իլէ , Յովսէփ անի փէտերինին սաղ գարաֆընտէ , վէ Կիրեմի սօլ գարաֆընտէ օթուրտուր՝ քի սաղ էլինի իւք օղունուն , վէ սօլ էլինի իբինճի օղունուն պաշնէ գօյոււայ՝ տուա էտէ անէրէ . Վէ լաքին Ալլահըն իլհամը իլէ՝ Յակոբ սաղ էլինի Կիրեմին պաշնէ գօր , վէ սօլ էլինի Սանա սէնին . Վէ չիւնքի իսթիարըգտէն մէզպուրուն կեօզլէրի ֆէրգ էթմէզ խտի , Յովսէփ իսթէր քի անըն սաղ էլինի Սանասէնին իւզերինէ գօյտուն . լաքին՝ փէտերի էլինի տեկիլմէյիււայ տէր քի , Կիրեմ՝ Սանասէտէն պիւյիւք օլտուն , Վէ իբի էլի՝ իբի թօռնունուն իւզէրինտէ խաջլարի օլարագ տուա էտիււայ՝ Յովսէփին խաթըր իչիւն՝ անէրի քէնտինէ էվլատ էտէր , քի Կիւրեմ՝ վէ Սանասէ տախի՝ օ պիր էվլատլերի իլէ պէրա պէր քէնտինէ վարիս օլալէր . նիճէ քի սօնկրա՝ օն իբի ճինսին պիրի Կիրեմ՝ օլտու . պիրի Սանասէ , Պու պապտէ ըուհանի ֆէրիլ իւզրէ Սանասէ՝ Կահուտիլէրէ , վէ Կիրեմ՝ Խաալիլէրէ էօրնէկ անկանըր .

Վէ չիւնքի Յակոբ՝ օ պիր էվլատլերինտէն զիյատէ սէվէր խտի Յովսէփի , օ էճիլտէն Միկիմ տէնիլէն մա հալի անի քի էիւզ գօյունէ սաթուն ալըն խտի (նիճէ քի իկիրմի պէշ սիւալտէ զիւք օլտու) , պէր վէջի մալիքեանէ անէ վէրիլ՝ քի օ պիր էվլատլերի ալագա էթմէյիււայ՝ օ մահալ էալընըզ Յովսէփին օլա . Պու էերին հագգընտէ՝ ճէնկ իլէ ալալմ տէյու՝ Յակոբ թագրիր էթտի իսէ տէ , անըն ճէնկ իլէ էեր զապթ էթտիկի էազըր օլմատըլինտէն տէնիլիլ քի , մէզպուր օ մահալի սաթուն ալոււայ՝ անտէ աիր վագըթ օթուր

տուգտէն սօնկրա՝ կեօջտիւ սայիր ետրէ : վէ Ամօրհաշ
լըլէր անի ֆիզուլի զապթ էթմիշ օլմաղ իլէ , անլէրին
էլինտէն ճէնկ իլէ ալտը ¹ :

91. ԻՔ. Պատէհու Յակօբէ՝ էվլատիւրինի չաղըրուպ՝ հէր պիւ
րինէ լայրղի իւզրէ օրհնութիւն վէրիւպ՝ անլէրին ճինս
լէրինէ պատ իլ զէման նէ՝ .քի զուհուր էտէճէք իտէ ,
Ալլահըն իլհամը իլէ պէյան էտէր : Պախուսուս .քի
տեօրտիւնճիւ օղու Յուգանըն ճինսինտէն Մէսիհին
թօղաճաղինի , կէլէճէք վագթին ալէմէթինի , սուրբ
Խաչըն իւզէրինտէ գան տեօրիւպ՝ էօլէճէկինի , վէ գը
յամէ (յարութիւն) ալաճաղինի ² , .քէզա տիւնեանըն
նիհայէթիտտէ՝ պէշինճի օղու Պանըն ճինսինտէն
Թէճճալըն կէլէճէկինի՝ սըրրէն պէյան էտէր ³ :

91. Ե. Օրհնութիւն Թէքմիլ օլտուգտէ Յակօբէ վէֆաթ
էտիւպ՝ վէ ատէթլէրի իւզրէ անի պահարլայուպ՝ էաս
կիւնլէրի կէչտիքտէն սօնկրա , Յովսէփի վէ գարնտաշ
լէրի՝ վէ Յովսէփի իբրամէն Փարաւօնուն գարաֆըն
տէն տախի իթիպարը .քիմնէլէր կեօթիւրիւպ՝ Վէբ
րօնտէ տէֆն էտէրլէր . վէ տեօնէրլէր Մըսրէ : Պա
տէհու Յովսէփին գարնտաշլէրի խէվֆլէրինտէն նաշի
անէ տէրլէր՝ .քի փէտէրին պիզէ էէմին վէրտիրտի .քի
սեօյլէյին Յովսէփի , ալֆ էթսին սիզին գապահա
թընըզը : Մէզպուրլէր ալֆ տիլէր իքէն , Թագսի
րաթը Թագէլէյիւպ՝ Յովսէփի Թէքրար աղլատըրլէր ⁴ .
զիրա պու ճէվապ իլէ՝ անի նէֆասնիյէթճի պէլլէմիշ
օլտուլէր . պախուսուս .քի՝ խիլաֆ սեօյլէտիլէր . զիրա

1 Օ որ ասի 'ի յէտոց մօրհոցոց սրով իճով եւ աշէշմէ .
(Պ՛նն . ԽԼ . 22) :

2 Մի պակասէպի իշխան 'ի յուրոց , ե ճի՛ պէր յէրանոց նո
րա , ճի՛նէ էլէպլէն նմա կանդէրլէտլէն . ե նա է տինկալու
լիւն հէլլանոսոց . (Պ՛նն . ԽԹ . 10) :

3 Էւ էշիյի գանն օյ գարանակալ 'ի ճանապարհի . կարկանէլլէթու
շապար էրիվարի . ե ընկէնուլէնէթէլլէյէրա . (Պ՛նն . ԽԹ . 17) :

4 Էլլայ յովէէթ լի Բանիյն շոր խօսէցան ընդ նմա . (Պ՛նն . Ծ . 17) :

Յակոբ՝ պու միսիլիւ եհմին վերտիրմիչ տեկիւ խտի
անէրէ . Սէ լաբին Յովսէփ անէրին խիլաֆ սեօյ
լէտիկինի եիւզլերինէ վերմէյերէք՝ Ճեվապ հտեր ,
քի սիզ պէնտէն հօթիւրիւ քեմլիք տիւշիւնտիւ
նիւզ , լաբին Ալլահ պէնիմ իջիւն էյլիք տիւշիւնտիւ .
գօրգ մայրն , պէն սիզն վէ սիզն էվնիզն պէսլերիմ .
վէ թէսէլա հտեր անէրի ¹ . Ֆիլհագիգա՝ պու
պապտէ Յովսէփին գարնտաշլերինին Ճեվապը՝ զա
յեթ անի ինճիտիր . լաբին Յովսէփին անէրէ եթ
տիկի Ճեվապ՝ տիւրի եէքթա ինճի տիր .

Ֆիհմ էյլէ պուրատէ՝ քի թագսիրաթ նէ տերէ
Ճէ քեօթիւ տիւր . վէ նէ գատար զլչատէ ըլտըրապէ
պատի օլուպ՝ ըսհաթսըզ հտեր ինսանը . Տիւշման հեր
նէ մըգտար զալիպ օլա՝ գապիլ քի վագըթ կէշմէկ
իլէ տիւշմանըլի թէրք հտէ . եախօտ անըն էլինտէն
ֆիրար եթմէք իլէ՝ ինսան խէլաս օլա . անճագ՝ քիլի
նին թագսիրաթը տայիմա քէնտի ֆիքրինտէն չըգ մազ
օլուպ , վագըթ կէշմէկ իլէ՝ եախօտ եէր տեկիլմէք ի
լէ , անըն էլինտէն խէլաս օլմագ միւմբին տեկիլ . Սա
գաա Յովսէփին գարնտաշլերի՝ անի սաթտըգլերի զէ
մանտէն՝ օ անէ տեկին գըրգ սէնէ կէշմիչ , վէ Յովսէփ
տախի անէրին գապահաթընը ավֆ եթմիչ իքէն , մէզ
պուրլեր եթտիքլերի քեօթիւլիկիլ ֆիքր եթմէկ ի
լէ խէվֆ հտերլեր . Ինսանըն կիւնահը քէնտինէ օ
գատար մէրհամէթսիզ տիւշման տըր քի , պու տիւ
նէատէ անի խէվֆ իւզրէ սագլայուպ՝ ըսհաթսըզ
եթտիքտէն մատէ՝ ախրէթտէ տախի պի նիհայեթ
սիյատէթ իլէ թէքտիր հտեր . մատամ քի ինսանըն
Ճէհհննմէ կիթմէսինէ սէպէպ՝ քէնտի կիւնահը տըր .
Օ իրա նիճէ քի Ճիամանի վարըղըն կէօլկէսի վէ ա
ղըրըղն զաթը գապիաթընտէն օլմագ իլէ՝ անտէն ալ

1 Պատէ խորհէցայտ զինէն ՚ի էարուլիւն , եւ թճ խորհէցաւ
վասն իճ ՚ի էարուլիւն . . . ՚ի էրինլիէ էւ կէրալիլիցից շէէչ
եւ զորանն յէր եւ ՚ի իլտըլէայ շնոսս . (Օ)նն . Ծ . 20) .

ըրլմազ , քեզա զազէս' կիւնասըն կեօլկէսի վէ աղբը
լղի կիսլի օլուս' կիւնաս' քեար ատեմին եագասընը
սլիրան ելտէն սլրագմազ , թա՛ քի ատալէթ շէրխա
թը իւզրէ անի թէքտիր էտէ :

Իյխմտի՛ եկէր տիւէր իսէն քի տիւնեատէ վէ ախ
րէթտէ ըահաթ օլասըն , խեզա էթմէ . վէ եկէր
էթտին իսէ , վագըթ կեչմէտէն թեօսէ տէյերէք ի
թիրաֆ օլ՝ քի զազէս' կիրիֆթար օլմայասըն :

ՍԻԻԱԼ 40 .

Յօրի Իֆլէն՝ Վահան Դօրրուշի՛րէ րէֆն՝ օլուհմագ
խիւէրի :

Ճ. Չիւնքի Մլաճ օ՛ էյալէթի Մբրահամա՛ Ի
սակա՛ վէ քէնտինէ վատ էթմիլ իտի , իսթէր քի Մլ
լաճըն քէնտինէ վատ էթտիկի եէրտէ տէֆն օլունսուն ,
Պատուսուս քի Մբրահամըն վէ Իսահակըն գասլրի
Վէբրօնտէ օլմազ իլէ , անլէրին եանընտէ տէֆն օլուն
մաղէ արզու էտէր՝ քի էվատլերի ֆէճմ՝ էթսլնլեր
Մըսրտէն չըգուս' Վանան էյալէթինէ կիտէճէքլէ
րինի . վէ օլմայա քի տայխմա Մըսրտէ գալմագ ար
զուսի իլէ , անլէրին քեօթիւ ֆէյլինէ մէյլ էտէլէր :
Օիրա Մլաճըն վատի իւզրէ Յակոբ սլիւր իտի
քէնտի Ճինսինին Մըսրտէն չըգաճաղինի :

Պունտան գաթինազար . չիւնքի Յիսուս Վրիստոս
Մէսիճ էֆէնտիմիլ Վանան էյալէթինտէ թօղուս'
անտէ ինանը խէլաս էտէճէք իտի կիւնաստէն , վէ
անտէ տէֆն օլունուս' գըյամէ ալաճագ իտի , օ՛ է
Ճիլտէն Վանան գօլիդալինտէ Վէբրօնսամ՝ մահալտէ՛
օ՛ քի սուրբ Երուսաղէմէ ալթը սասթ մըգտարի
եէր տիր) տէֆն օլունմագ իսթէր քի՛ Մէսիճ իլէ
գըյամէ ալա՛ :

1 Քաղուհ՝ հարիւնէ շէլէյէլոյ * Բյ յարէտն . (Սագ. Ի. 52) :

րէքէթլերտէն ուղագ վէ ազատ օլմաղ իլէ , օ տէրէ-
 ճէ հէրքէսի լայրղի վէջՏ իւզրէ խաւրէ հտէր խտի
 .քի ֆագիր վէ քիպար .քէնտինտէն խօշնուտ : () մըգ-
 տար շէրէֆլի մէսնէթտէ՝ ճիսմանի արզուլերտէն ալտա
 նոււլ թէն սէֆալերինէ մէյլ էթմէզ , () միսիլլիւ միւ
 լէթ զայրէթի վար խտի անտէ՝ .քի էօլտիւքտէն սօնկրա
 տախի՝ ճիսմանտէն այրլմագ իսթէմէզ : () իրա Ալլա
 հըն վատի իւզրէ՝ Խարայէլ միլլէթինին Մըսրտէն չըգա
 ճաղինէ իթիգաթ էթմէկ իլէ , էօլէճէկի զէման վա
 սիյէթ հաիււլ՝ էէմին վէրտիբիբ գարնտալէրինէ վէ
 ճիսմանէ՝ .քի նէ վագըթ Մըսրտէն չըգարլէր իսէ՝ .քէն
 տի .քէմիկլէրինի տախի չըգարալէր . վէ կէօթիւրիււլ
 Քանանտէ տէֆն հտէլէր ¹ :

Նագար գըլ .նիճէ .քի (Յովսէփին Մըսրէ կիթմէսիւ
 նէ գարնտալէրի սէպէւլ օլտու , .քէզա անլէրին էվ
 լատլէրի անըն .քէմիկլէրինի Մըսրտէն չըգարոււլ՝ Քա
 նան գօփրաղինտէ տէֆն էթմէկէ պօրճլու օլտուլէր :
 Վէ տախի նիճէ .քի (Յովսէփ Մըսրէ էալընըզ կիտիււլ
 անտէ պիր վագըթ սըգլէթ չէքտի իսէտէ , սօնկրա չօգ
 շէրէֆ .քէսպ էթտի , .քէզա Խարայէլ ճէմաէթի աղ
 լըգ իլէ Մըսրէ կիտիււլ վէ անտէ չօղալոււլ՝ Փարաւօ
 նուն էլինտէն պիր վագըթ էզլիէթ չէքտի իսէ տէ :
 պատէհու ազիմ՝ շէրէֆ իլէ չըգաղ Մըսրտէն :

Իպրէթ ալ . (Յովսէփ տէկիլ .քի էալընըզ էճնէպիլ
 տէն , իրա՝ .քէնտի գարնտալէրինտէն տախի էօլլում
 տէրէճէսի .քէտէր կէօրիււլ՝ Ալլահտէն մէմնուն օլա
 բագ սապր հտէր խտի . սէն տախի կէրէք էճնէպիլ կէ
 քէք ագրապա վէ տօստ էլինտէն .քէտէրէ օղրար իւ
 պէն՝ թէշէք .քի էթմէյէրէք Ալլահա տուա էյլէ՝ .քի
 ալփի էթսին անլէրին թագսիրաթընը ² : () իրա՝ անլէր

1 Հատարովէ յովսէփ ի վախճանի իւրուհի յիշեաց շէլս որդւոցն
 իւրայէլի եւ զի ոսկէրաց իւրոց պարտէբէւց . (Մէր . ժ.Ա. 22) .
 2 Ալլա իւրապէս ի վերայ նէշէւց յէրոց . (Պաւլ . Բ. 28) .

միւշմանըդ իւզրէ սանա քէտեր էթմէկ իլէ՝ ազիմ՝
տօստըդ վէ էյլէք էթմիշ օլուրլէր . մնտամ՝ քի՛ ան
լէր իջիւն տուա էթմէն իլէ էսվապըն արթար :

Տէմէ՛ քի պիլա մուճիպ տիր էթտիքլէրի՛ նիճէ սապր
էտէյիմ՝ խօշճա միւլահազա էյլէ պուրատէ . էկէր թագ
նիրաթըն սէպէպինէ թէքտիր օլսան՝ քիմնէյէ պէհանէ
պուլահազ հալին օլմայուպ՝ մէճպուրսուն սապր էթ
մէկէ . վէ լաքին թագսիրաթըն էօղ իքէն թէքտիր
օլուպ՝ մէմնունիյէթ պիրլէ սապր էտէր իսէն, Հազ դա
րափընտէն իւճրէթէ վէ ինայէթէ լայիգ օլուրսուն¹ .
Քէզա՝ տէմէ՛ քի նիլէյէտէք սապր էտէյիմ՝ զիրա՝ պու
պապտէ վազըթ թային օլունմայուպ՝ էօլէնէ տէկին
սապր էթմէկէ օլօրճըլ տուր ինսան² . Վախօտ՝ թա
համիւլտէն խարիճ տիր զուհուր էտէն ուգուպէթ
տէյու թէշէքքի էթմէ՛ . զիրա՝ Վլահ մէրհամէթլիւ
վէ ատալէթլիւ օլմաղ իլէ , քիշինին իգտիտարինտէն
զիյատէ տերտ վէ պէլա վէրմէզ , Պախուսուա քի՛ մէր
համէթի ազիմէլէրի հատտէն պիրուն զայէթ չօգ օլ
տուղնտէն³ , կիւնահ քէարը լայրղնտէն աշազա թէք
տիր էտիւպ , Փաղիլէթքէարը լայրղնտէն զիյատէ միւ
շէրրէֆ էտէր⁴ . (Կճիլտէն՝ միւքէտտէր օլան քիմէս
նէ սապրօրղլղնտէն նաշի շիքէայէթ էտէր իսէ , Վէ
լահըն մէրհամէթինէ վէ ատալէթինէ գարըլ խէգա
էթմիշ օլուր : Վէ տախի տէմէ՛ քի՛ քէտէրի պատի օ
լանլէր՝ ագրասպա վէ տօստ իտիլէր . պու միւլահազա
անլէրէ էագըլըր : Օ իրա դապիլաթ շուռնլթու իւզ

1 Քանչի շինէ Էրտիսի էյէն , էլէ յործամ Վշանլիյէէ՛ Կան
լիյէէ՛ և Կամբէրիյէէ՛ . այլ էէ Բարիս գործիյէէ՛ շարլիյէէ՛
և Կամբէրիյէէ՛ այ՛ շիրհ յայ՛ էն . (Պալ . Ա . Պէ . Բ . 20) .
2 Որ Կամբէրիյէէ՛ն է Կապուսու կէյէ . (Սալ . Ի . 15) .
3 Տէր յերկէն է ոչորհուրիւնն չո . Ճիւրդուրիւնն չո ճիւլ
յամպ . (Սալ . 1 . Ե . 6) .
4 Վա Կամբէրիյէ . Կապուսու Վշանլիյէն՝ այսր չան շարծանն .
Կասիէ շարդարս՝ անդր չան շարծանն .

րէ՛ հէրքէս քէնտի ագրապասընէ վէ տօստունէ՝ եար
տըմ՝ վէ էյլըք էթմէկէ պօրճլու իքէն, անլէր՝ էյլըք
էթմէտիքլիւնտէն մատէ՝ քէտէր վէ տիւշմանլըգ էթ-
մէլէրի իլէ, ղայէթ ղիյատէ ղազէպէ միւսթահագ օ-
լուրլէր¹ : Պիւհագիգա՝ ագրապա վէ տօստ էիւզիւն
տէն քէտէր չէքմէք՝ ղայէթ աղըր կէլըր իսէ տէ² ,
սապը օլունտուգտէ՝ սէվապը տախի չօգ տուր : Ինսան
պու տիւնէտտէ նիճէ քի տօստէ միւհթաճ տըր , քի
տար կիւնիւնտէ անտէն թէսէլա պուլա : քէղա տիւշ-
մանէ տախի միւհթաճ տըր՝ քի իգպալ վագթիւնտէ թէ-
թիք իւզըրէ տուրա՝ քի եանըվնայա³ : Օ իրա՝ ճիւմիէ
սի տօստ օլուպ՝ պիր քիմէսնէտէն չէքիսնէճէք քեօլէ
օլմատըղի հալտէ , ինսան ղայէթ սէրպէսթլէնէրէք
տէրէճէսիւնտէն խարիճ հարէքէթէ մէլ էտէր :

Պու սուրէթտէ՝ քիլի քէնտի տիւշմանպէրիւնտէն մէւ
նուն օլմաղա պօրճլու տըր . մատամ քի անլէր՝ նահէմվար
հարէքէթտէն ինսանը հըքզ էթմէկէ ղայրէթ էտէրլէր ,
Պագիլէթլի ատէմ՝ Վլահըն պահջէսի կիպի , տիւշ-
ման չալը կիպի , նիճէ քի պահջէնին էթրաֆընը չալը
իլէ գուշատըրլէր , քի ճանաւար կիրիւպ՝ խարապ էթ-
մէսին , քէղա Վլահ սէվտիկի գուլունուն էգրաֆընը՝
չալըյա մէնէնտ տիւշման իլէ գուշատըր՝ քի նահէմվար
հարէքէթէ սիւլըք էտիւպ՝ ֆագիլէթիսի գայպ էթ-
մէսին : Պախուսուս սապըր էթմէք , քիլիսին րէյիսէ
մուղալիք իլիւրտէ պէյան օլուր , իմտի էկէր հէր ա-
տէմ սէնին քէյին իւզըրէ հարէքէթ էթսէ իտի , սապը
էտիւպ՝ սէվապ ալաճագ մէվատ պուլամաղ իտին :

1 Խսի էլէէ ոչ իւրոյ՝ ե մանուսնոք ընդանէտյն ինամ ոչ
դանիցի , ի հուտարոյն ուրոյէալ է՝ ե լուր ես չան զան
հուտարն է . (Ա . Տիճ . Ե . 8) :
2 Օ ի լէ լէնմանոյն նախարէալ էր , համբէրէի որբէօ ,
էլմա պրէլոյն Ղեթաբանէալ էր ի Վերոյ իճ , Բագիլէի
որբէօ ի նմանէ . (Սոշոս . Օր . 10) :
3 Ըստ արտօսի . Ղեթաբ Բարէկմանոյ ե Ղեթաբ լէնմանոյ
կարօրիճ :

Պուճտան գաթինազար , սապր էթմէն իլէ՝ տիւշման
 նը ֆէթհ էթտիքտէն մատէ , անըն իսլահի նէֆս օւ
 մասընէ տախի սէպէպ օլուրսուն . զիրա տիւշման հէր
 նէ գատար զալիպ օլա , խասաինին սապրընը կէօրիւն
 ճէ՝ ինասֆէ կէլիւպ թէրը հտէր տիւշմանըղի . Սապր
 իլէ տիւշմանը ֆէթհ էթմէք կիպի՝ ազիմ՝ վէ քիպարի
 ֆէթուհատ օլամազ , Նիճէ քի Յոլսէփի Սըսըրէ հտիր
 կիտիւպ՝ պիր վագըթ անտէ սըգլէթէ կիրիֆթար օւ
 տու իսէ տէ , գաթի ումուտ օլմայարագ սապր էթ
 մէկ իլէ՝ տիւշմանըրինի ֆէթհ էթտիքտէն մատէ ,
 տիւնեատէ վէ ախրէթտէ միւշէրրէֆ օլտու . քէզա՝
 ինսան հտիր միսալի պու միհնէթ տիւնեասընէ տիւ
 շիւպ՝ պիր զէման սըգընթը չէքէր իսէ տէ , տայիմա
 սապր էտիւպ՝ Ալլահա ումուտ էթտիկինտէ՝ կրի ճիւ
 հանտէ տախի միւշէրրէֆ օլուր , Օ իրա նիճէ քի
 Սըսըր՝ թէճրիպէ մահալի օլտու Յոլսէփի , քէզա
 պու տիւնեատէ տախի ճիւմլէ ինսանըրէ թալիմ՝ վէ
 թէճրիպէ եէրի տիր՝ :

Պու խուսուստէ զայէթ խօշնա միւլահազա էյլէ :
 զիրա տէկիւ քի եալընը քէտէր վագթի , իլա քի՝
 իգպալ վագթինտէ տախի թէճրիպէ օլուր ինսան .
 Խմտի նիճէ քի քէտէր զուհուր էթտիկինտէ սապր
 էտիւպ՝ Ալլահա ումուտ էթմէք պօրճ իսէ , քէզա իգ
 պալ զուհուր էթտիկինտէ տախի՝ Ալլահըն գօրգու
 սունու պիրան ֆիքիրտէն իսրաճ էթմէյէրէք՝ թէվա
 զիւ գալպ օլմագ , վէ տայիմա Ալլահըն հմրի իւզրէ
 հարէքէթ էթմէք պօրճ սըր : Օ իրա չօգլէրի իգպալէ
 վասը օլտուգտէ՝ զուրուրլիյէթ պիրլէ տէրիճէլէրինի
 գայպ էտիւպ՝ քէնտի թէլէֆլէրինէ պատի օլուրէր .
 Պու պանպտէ զանն էթմէքի՝ ինսանըն թէքտիր օլմա
 սընէ բուխսէթ վէրիր Ալլահ , իլա քի ինսան քէօ

1 Ո՛ւ սպասէն իբրև զփոխուի էն վարս մարտոյ ՚ի վերայ երկրի .
 իբրև շատօրէայ վարչս վարչլանի իեանս նորա . (Յոլէ . 1) .
 25

Թիւլիւք էթտիկինտէ՝ զազէս վերիւս Թէքտիր էտեր՝
 քի Թէրուկիտ օլունն : Աագաս՝ Թէքտիր օլմագ ին
 սանըն բէյինէ մուղայիր օլմաղ իլէ՝ ագլւ էրմէյէն՝ ա
 նի քեօթիւ պելէր : վէ լաքին պու միսիլիւ Թէքտիւ
 րիյէթ՝ օ քի պու տիւնէատէ զուհուր էտեր՝ հէր
 վէջ իլէ ինսանըն հագգընտէ խայիրլւ տըր :

Պու խուսուստէ զայէթ տիգաթ էյլէ . զիրա քեօ
 Թիւլիւք իքի ճինս սայլըր : պիրի՝ կիւնահ քեօթիւ
 լիկիւ (չար մեղաց) . քի Ալլահ անէ սէպէս տէկիւ
 տիր՝ օ պիրի՝ զազէս քեօթիւ լիկիւ (չար պատժոյ) .
 քի անըն սէպէսի Ալլահ տըր ² . Ալքին տէկիւ քի
 ինսանէ քեօթիւ օլունն տէյու անէ սէպէս օլուր . իլ
 լա քի՝ առայէթ սահիպի օլմաղ իլէ՝ կիւնահ քեարէ
 զազէս վերիւր՝ քի իսլահը նէֆս օլուս՝ ճէհնէնիմին
 էզապինտէն խէլաս օլունն : Վիհագիգա պու միսիլ
 լի զազէս՝ ազլմ՝ ինայէթ տիր . վէ օ քի պու ինս
 յէթի Թանըմազ վէ քեօթիւ ֆէյիլտէն կերի տուր
 մագ . հէր հալ ախրէթտէ պի նիհայէթ զազէս իլէ
 Թէքտիր էտեր անի Ալլահ՝ քի առայէթ իճրա օլ
 սունն . Իմտի՝ էկէր զազէստէն խէլաս օլմագ տիլէր
 իսէն՝ քեմլիք էթմէ . վէ սանս քեմլիք էտէն օլուր
 իսէ՝ ըրզան իլէ սապր էտիւս՝ անէր իլինն Ալլահս
 տուա էյլէ՝ քի ա՛վֆ էթսին անլէրին կիւնահլէրինի .
 քի սէնին կիւնահըն տախի ա՛վֆ օլուս ³ . ինայէթէ
 լայիգ օլասըն :

Վէ տախի բահաթ օլմագ իսթէր իսէն . էօյլէ պելէ
 քի կեօյա տիւնէատէ էալընըզ պիր սէն վարսըն . պիր

1 ՍԻ ոչ որ ՚ի ֆորճուլէտն իցէ : առայէ թէ յայ ֆորճիճ . շէ
 ֆճ անֆորճ է լարէաց . (Ալլու . ՀՅ-դո . Ա . 15) .

2 Եթէ իցէն լարիտ ՚ի քաշտի . ե որտան լէյէ որտու .
 (Ալլու . Գ . 6) .

3 Օ ի էթէ թոշուցուտ հարգիտն զյանցանն նոյս . թոշլէ ե յէզ
 հայրն յէր էրիտուր զյանցանն յէր . (Ալլու . Զ . 14) .

տէ Ալլահ վար . Սէն՝ նէ .քի հտէր խէն սայրիւնէրինէ ,
 պիւ .քի Ալլահա հտէրսին ¹ . Սէ սանա՝ սայրիւնէրտէն
 նէ .քի զուհուր հտէր խտէ , պիւ .քի Ալլահ տըր անի
 հտէն . Պու սուրեթտէ՝ պիւ .քի , տիւնեատէ սէնտէն
 զայրի հէր նէ գատար ինսան վար խտէ՝ անլէրին ճիւմ
 լէսի շագ դարաֆընտէն վէքիլ վէ միւպաշիր կիպի
 սէնին իւղէրինէ թային օլուպ՝ .քիսի տօստըուգ սուրեթ
 թի իլէ էյլեք հտէրէք՝ սէնի թէսէլլա հտէր , .քի գա
 թի ումուտ օլմայասըն . վէ .քիսի՝ խասիմանէ սուրեթ
 իլէ .քտէրէ պատի օլուր , .քի հատտինի թանըյուպ՝
 թէրպիլյէ օլասըն , () էճիլտէն պիր .քիմէսնէտէն էյլեք
 կեօրիւր խտէն՝ էվիլլա Ալլահտէն մէմուռն օլ , սօնկրա
 էյլեք հտէնտէն . Քէզա պիր .քիմնէտէն .քէմլեք կեօ
 բիւր խտէն՝ կիւճէնմէ . վէ զանն էթմէ .քի՝ անի հտէն
 ինսան տըր , իլլա .քի անէ պիր էթտիլէն վար . զիրա
 Ալլահ .քէնտի միւրատը ալլիէսինի՝ միսլուգաթ եհտի
 իլէ իճրա հտէր (նիճէ .քի իկիրմի եհտի սիււտէ
 զեքր օլտու) , Անճագ՝ տիւշմանլըգ գատտի իլէ՝ ա
 խէրինէ .քէմլեք հտէն՝ զանն էթմէսին .քի Ալլահըն
 էմրինի իճրա հտէր , իլլա .քի .քէնտի նէֆասնիլէթինի .
 օ էճիլտէն զագէպէ միւսթահագ օլուր . Օ իրա .քէմ
 լիլէ պատի օլան՝ պիլսէ .քի խասիմին թէրպիլյէսինէ
 թային օլմուշ տուր , .քեթիլլիւլլաքտէն կերի տուրուպ՝
 տիւշմանլըգ էթմէղ խտի , .քի օլմայա պիր կիւն .քէնտի
 թէրպիլյէսինէ տախի պաշգասը թային օլա . Սէ լա
 .քին՝ միւքէտտէր օլան՝ զուհուր հտէն .քտէրի Ալ
 լահտէն պիլլապ՝ պիլա շիքեայէթ սապը հտէր խտէ ,
 տիւշմանըն .քեթիլլա ֆիլբիր իլէ էթտիկինի էյլյէ
 թէպտիլ հտէր ,

Աագաա՝ ինսան զայիֆ դապիաթ՝ էղիլէթէ թահամ
 միւլ հտէմէղ օլմաղ իլէ , .քտէրտէն խէլաս էյլէ պի

1 Որովհետեւ որորիտ Տիոն՝ յէշքորցա՝ այսոցիկ քորիտնոյ՝ էն
 որորիտ . (Սորթ . Ին . 40) .

զի տէյու՝ Ալլահա նկայզ էթմէք ճայիզ իսէ տէ¹, քէ տէր վագթիստէ տախի պիլա շիքէայէթ սապր էթմէք ճայիզ տիր² : Օ իրա՝ զուհուր էտէն տէրտ վէ պէլա՝ էկէր Թագսիրաթընա պէտէլ իսէ, մաղֆիրէթ պուլուրսուն . էախօթ Թագսիրաթըն օլմայուպ՝ Ալլահըն կիզըն շէրիյաթընէ վէ հիքմէթինէ մէսնի իսէ, հա լինտէն Թէշէքքի էթմէյէրէք սապր էտէր իսէն, ախընթտէ իւճրէթին արթար³ : Պու սուրէթտէ պէյանս տրր քի, հէր նէ կեօնէ ուգուպէթէ կիրիֆթար օլսա քիշի՝ քէնտի հագգընտէ խայիրը տրր : Պախուսուս քի էզիյէթէ տիւշուպ՝ սապրսրզըզ իլէ շիքէայէթ էտէննի էպէտի մէնֆայէթի օլմատրընտէն պաշա գա՝ քէնտի էզիյէթինի արթարրր : Օ իրա զուհուր էտէն տէրտ վէ պէլա՝ դապիաթընտէն հէր նէ գատար հաֆիֆ օլսա, Թէշէքքի օլունտուգտէ՝ օ տէրէճէ աղըր կեօրիւնիւր, Թա՝ քի գաթի ումուտ էտէր ինսանը : Պունուն զըտար՝ պաշա կէլէն գազա վէ սէրէնճամ՝ դապիաթընտէն հէր նէ մըգտար աղըր օլսա, մէմնունիլ յէթ պիրէ Թահամիւլ էտիւպ շիւքր էտէրէք սապր օլունտուգտէ, հաֆիֆլէնիր, Նիճէ քի Հաւատք ուղրունէ գան պէօքէն՝ Վահատակլէրին շէքտիկի էզիյէթ՝ Թահամիւլտէն խարիճ՝ վէ դապիաթէ մուղայիր իտի, վէ լաբին ֆիքիրլէրի գապլլէրի՝ վէ մուհապպէթլէրի գամ իթիգաթ իլէ՝ Ալլահտէ օլմաղ իլէ, ինայէթի Պարի զայիֆ դապիաթ օ տէրէճէ գուվէ վէթ քէսպ էթտի, Թա՝ քի գըլըճա՝ աթէշէ գապըր տուրուպ կեօնակեօն սիյասէթ իլէ էօլմէկէ արզուլ քէշ օլտուլէր⁴ : Ֆիլհագիգա՝ նիճէ քի կիւճ խզմէթ՝

1 Սի գոնիբ շէշ ՚ի փոյնուլիւն, այլ փիլէն ՚ի շարէ . (Սարգ . 2 . 15) .
 2 Ալէնայն ուրախուլէ արժանի համարելի էշքարս, յորժամ ՚ի դէսդէս փոյնուլէ ՚ի ճէլ մնէմնիլիս . (Վախուլէ՝ 3 . 2) .
 3 Երանէուլ է այր՝ որ համբէրիցէ փոյնուլայ . շի էլէ ընդիբ Խա գոնիցի, ապցէ զպսակն կէնայ . (Վախուլէ՝ 3 . 12) .
 4 Վասն շի հշօր է Էբրե շահ սէր . (Երգ . Բ . 6) .

մուհապպէթ իլէ իճրա Կտէնէ՝ ասան վէ գօլայ կէլըր .
քէզա գօլայ խզմէթ՝ մուհապպէթ իլէ իճրա Կթմէ-
յէն ատէմէ , ղայէթ կիւճ՝ վէ աղըր կէլըր :

Ինսանլըր նիճէ քի ճիսմանի խուսուսլըրտէ՝ պիրի
պիրիստէն զեյատէ Կլա՝ օլմագ ղայրէթինտէ տիրլըր
տայիմա , բուհանի խուսուսլըրտէ տախի՝ օ՝ միսիլլու
ղայրէթ իւզրէ օլսալըր խաի , շէյթանտէն ղայրի
քիմնէ պուլունմագ խաի ճէհէննէմտէ , Սէ լաքին՝
չօգլըրի ֆազլիլէթի պաշգասընէ իհալէ Կտիւպ՝ քէն
տիլէրի քեօթիլ ֆէյիլտէ օլանլըրի Կմնալ Կթմէկ իլէ՝
ճէհէննէմտէ շէյթանէ ըհֆիգ օլուրլըր , Հագիգաթ՝
մէզպուրլըր Կկեր ֆազլիլէթքեար ատէմլըրի Կմնալ Կ-
տիւպ՝ Ալլահըն Կմրի իւզրէ հարէքէթ Կթսէլըր իւ
տի , ճէհննէթտէ մէլայիլըրի ըհֆիգ օլաճագլըրի՝
աշլքեար խաի :

Ս Ի Ի Ա Լ 42 .

Յովէի Կօլրիւտէն՝ «Օնիրա՝ Իսրայել Դիլլէթիի Կուլի Իիճէ
օլպու՝ Ալլալրէ :

Ճ . Պայէթ սէֆիլ օլտու . Օ իրա Յովսէփին ԳՆԻԻՆՆԵ՝
վագթինտէքի փատիշահ վէ ըիճալ քիպար Կօլլուպ՝ վէ
տախի չօգ վագթիլ կէջիւպ՝ անըն Ալլալրլըրի Կթտիկի
Կլըր ունուսուլտու՝ , Պախուսուս քի ինայէթի խիւ-
տա՝ Իսրայել միլլէթի ղայէթ չօղալուպ՝ կիւն պէ կիւն
արթմատէ օլմաղ իլէ , օ՝ վագթին Փարաւօնու (Թա-
գաւոր) , անլըրին չօգլուղիննէ նազարէն խէվֆ Կտեր՝
քի օլմայա տիւշման զուհուր Կթտիկի հալտէ . Իսրա-
յէլ տախի պաշ գալտըրուպ Ալլալրտէն չըգա . Օ իրա՝
Իշտիլիլ խաի քի Իսրայել միլլէթի Ալլալրտէն չըգուպ՝
Քանանէ կիթմէք իսթեր . մատամ քի Յովսէփին սէպէ
պի իլէ Քանանտէ կէլիւպ՝ միսաֆիրէթէն գալմըլըր

1 Եկայ այլ Բագաւոր որ ոչ գիտեր շյոճէի . (Ելէ . Ա . 8) .

խոի անտէ : Ֆիլհարգիգա՝ շերանք թխմնէ անկերի մէն
 էտէմէզ խոի , անճագ մէզքիւր Փարաւօն՝ դատար
 սիրք թխմնէ օլմաղ իլէ պրրագմնգ խթէմէյիււայ՝ անկերի
 էսիր կիպի չալըչորրոր խոի : Ապաղար գըլ մէզպուրուն
 ֆէսատ ֆէյլինէ , զերա՝ նէ Խարայէլին Սըսրտէն չըգտը
 զինի խթէր , վէ նէ չողալորզինի . վէ բահաթ օլուպ
 չողալմասընկեր տէյուլ՝ բէնչպէր կիպի . քէրփիճ՝ խղմէ
 թինէ վէ մէմէքէթ եափմաղէ թային էտէր անկերի ,
 Խպրէթ ա՛լ , նիճէ . քի Փարաւօն՝ Խարայէլ ճէմնէթինի
 զերի տէսթինէ ալմըլ օլմաղ իլէ , անկերէ չամուր ջիւ
 նէտէրէք . քէրփիճ՝ վէ մէմէքէթ եափարորր խոի , քէ
 դա . քէօթիւ ֆէյլէ միւպթէլա օլանք թխմնէ , շէյթա
 նըն թահթի հիւքմիւնէ տախիլ օլուպ՝ կեօյա չամուր
 ջիյնէյերէք՝ քէրփիճ՝ վէ մէմէքէթ եափար անէ . զի
 բա Փարաւօն՝ շէյթանէ թէչպիհ օլունուր , քէօթիւ
 ամէլ՝ չամուրա :

Ֆէհմէյլէ պուրատէ Ալլահըն ինայէթինի , զերա Փա
 բաւօն նէ գատար . քի հզկէթ էտէր խոի Խարայէլէ՝
 չողալմասընկեր տէյուլ , հիւքմէթի Պարի՝ անկեր օ գա
 տար զիյատէ արթըպ չողալըրէր խոի . Խմոի մէզպու
 րուն չարէսի . քէսիլիււայ՝ էպի գարըրէրէ էմի էտէր՝ քի
 Խարայէլ միլէթինին թօղան հըքէք չօճուգլէրինի պօ
 դուպ էօլտիւրէլէր . լաքին՝ անկեր մէրհամէթ էտիւպ՝
 չօճուգլէրի էօլտիւրմէղէր , Ա է Փարաւօն անկերէ իւ
 թապ էտինճէ , ճէվապ էտէրէր . քի Խարայէլ միլէթի
 նին տիլէհլիլէրի Սըսրը կիպի օլմայուպ՝ էպի վար
 մագտէն էվլէլ թօղուրուրէր , Ֆիլհարգիգա՝ մէզպու
 րէլէրին պու ճէվապը վիք սահիհ օլմայուպ՝ ֆէգաթ
 Ալլահտէն գօրգմաղ իլէ , մագսումէրի էօլտիւրմէտիք
 լէրի իջիւն , Ալլահ անկերէ՝ մալ էվլատ վէ շէրէֆ վէ
 րիւպ , էվ վէ . քիւլֆէթ սահիպի օլտուլէր ¹ :

1 Խարի տալէր քի հանլուրէյն . . . յըրէհէրէ էրէէտն .
 (Իլէի . Ե . 20) .

Իսրայելի ա՛լ, նիճէ՛ք ի .քեօթիւլիւք՝ Ալլահն ընչինէ մնւղայիր օլմաղ իլէ, քեօթիւլիւք հտէն հէկեր ինսան լէրտէն թէքտիր օլմաղ իսէ՝ հեր հալ Ալլահտէն թէքտիր օլուր, քեզա էլիւք, Ալլահն ընչինէ մնւղայիր օլմաղ իլէ, էլիւք հտէն՝ ինսանլերտէն իւճրէթ ալմաղ իսէ տախի, Ալլահ անէ հեր հալ իւճրէթ վէրիւր . զիլրա՛ հեր քիմ՝ վէ հեր նէ վագըթ օլսա, էլիւք հտէնին իւճրէթի հպէտի զայ օլմաղ .

Պուրատէ զայէթ տիգաթ պիրլէ միւլահազա էլլէ՛ք ի նէ գատար աղըր վէ պիւլիւք կիւնահ տըր չօճուղի էօլտիւրմէք . ետխօտ՝ էվլատ օլմասըն տէյուլ իլաճ իլմէք . ետխօտ՝ դապիաթէ մնւղայիր հարէքէթ էթմէք . Ակեր էվլատ գահրը չէքմէք իստէմէզ իսէն՝ էվլէնմէ . էվլէնիւր իսէն՝ Ալլահն գուրտուղի թարլիքէ գարը տուրմա . զիրա էվլատ զահմէթի չէքմէյիմ տէր իքէն՝ ճանընը ճէհէնէմլիք հտէրսին .

Վազար գըլ Փարաւօնուն քեօթիւլիւկիւնէ . զիրա պագար քի Իսրայիլէ հզիլիթ վէրմէկ իլէ, վէ էպիլէրէ թէնպիհ էթմէկ իլէ, պայա չըզըմաղ . օ էճիլտէն էմը հտէր քի Իսրայիլ ճէմաէթինին թօղան էրքէք չօճուգլէրինի չայա աթալէր¹ . Ապա ապու էմը դապիաթէ գարը վէ էմապի եօգ . լաքին Ալլահ անըն քեօթիւլիւկիւ իլէ՝ անի թէքտիր հտէճէք օլմաղ իլէ՝ Յակոբուն իւչիւնճիւ օլլու² էլինին ճինսինտէն Սոլսէս թօղար, (քի անըն փէտէրինին իամի Ամրամ, վէ վալլիտէսինին Յորաբէգ իտի) . վէ անի սուլա աթմաղէ գըլմայուպ՝ իւչ այ սագլարլէր² . Ապքին իւչ այտէն սօնկրա՝ սագլամաղէ ճէսարէթ հտէմէյուպ՝ վալլտէսի հասըր սազընտէն պիր սանտըգ ալըր, վէ սու կէչմէսին տէյուլ զիթթիլէյուպ՝ Սոլսէսի գօր անըն իլինէ .

1 Օմէնայի արու որ ճիտի էբրայեցոց ՚ի գէս բնկէսլի . (Եբէյ . Ա . 22) .
 2 Նաբոքոլէ Տոլէն իբրէ ճիտէ բագոցու մէս էբէս . (Եբր . ԺԱ . 25) .

Պու նէ տէրէճէ հմնայլ սապգաթ էթմիշ սէֆիլըք , կեօյա վալտէճ՝ օղլունէ մէզար եափուպ՝ տիրի տիրի տէֆն հտէր՝ քի սուլյա աթա , Չօճուգ անասընտէն այրըմնագ խտէմէզ , վէ անասը չօճուգտէն . լաքին զարմըն գօրգուսու , անայը՝ էվլատտէն , էվլատը՝ ա նատէն եատ հտէր :

Վազար էյլէ՝ Մովսէսին վալտէսինին իթիգաթինէ . զիրա՝ հէր նէ գատար մէճպուր օլտու խտէ տէ օղլունու սուլյա աթմաղէ , Ալլահըն ինայէթինտէն տախի գաթի ումուտ օլմատը . () էճիլտէն կեօզ եաշը ինէ նիլ յան զտէրէք , չայըն կեօլ կիպի օլմուշ ագընթըսըզ պիր էէրինէ սանտըղը պըրագուպ՝ չօճուղի թէսլիմ՝ հտէր սուլյա . քի ինասն քէնտի ճինսինէ մէրհամէթ էթմէ տի խտէ՝ պարէ սու մէրհամէթ հտիւպ՝ պօղմասըն մագ սումի . Վէ Մովսէսին գըզգարնտաշը Մարիամ՝ օ՝ վա գըթ տահա օն եաշնտէ մըգտարի , ուզագտէն պէքլէր՝ քի աճապ նէ՞ զուհուր հտէճէք չօճուղէ , Հիքմէթի Պարի տէր հալ Փարաւօնուն գըզը օ՝ մահալէ եայգան մաղէ կէլիւպ՝ մէզքիւր սանտըղի սու իւզէրինտէ կեօլ տիւքտէ , կէթիլտիւպ չօճուղի անտէ կեօրիւնճէ , եիւրէկի տայանմայուպ՝ մէրհամէթէ կէլիլ , վէ անկլար քի՝ Խարայէլին չօճուգլէրինտէն տիր : Վէ ջիւնքի Մարիամ անտէ պէքլէր խտի , ճէսարէթ հտիւպ տէր քի իսթէրմիսին քի պիր Ահադուտի սիւտանա չաղըրայըմ՝ քի պու մագսումի սէնին իջիւն պէսլէսին : օ՝ տախի չաղըր տէյինճէ , հէման սէվինէրէք կիտէր վալտէսինի չաղըրըր . կեօյա եապանճը սիւտանա հիսապը : () Ապապտէ Փարաւօնուն գըզը՝ չօճուղի թէսլիմ՝ հտէր անէ , քի պէսլէյիւպ պիլիւթսիւն : վէ իւճրէթ տախի վատ հտէր :

Ֆէհմ էյլէ . քի իթիգաթ պիրլէ Ալլահա նիյազ հտէն՝ նիճէ միւրատընէ վատը օլուր , Մովսէսին վալտէսի էվլատընը գայպ էթտի , լաքին թէ՞զ պուլտու . զիրա՝ Ալլահըն ինայէթ տէրեասընէ ումուտ պիրլէ :

անի սուլյա թէսլիմ՝ էթտի . վէ սուլ տախի էմանէթի սահիպինէ եէթիշտիրտի . Վէ չոճուգ պիւլիւտիւք տէ՝ Փարաւօնուն գրզնէ թէսլիմ էտէր անի . օ տախի ճան էվատր էտէր անի քէնտինէ . Վէ չիւնքի անի սուլտան ալտը , իամինի Մովսէս չազըրըր . քի սուլտան (՚ի ջրոյ) տէմէք տիր : Օ իրա մօ՝ սուլ մանէսի տըր . վէ սէս՝ Մըսրըլը լիսանը իլէ՝ անտէն տէմէք տիր . կէօյա քի սուլտան . Վէ Մովսէս գալտը Փարաւօնուն սարայինտէ .

ՍԻՒԱԼ 45 .

Մովսէս գալտըրէ էտըրէ գէլէն գալտըր Փարաւօնուն գըրընէ՝
էտըրէ .

Ճ . Գըրգ էաշնէ տէկին . Ֆիլհագիգա՝ Ալասըն շէրիյաթինէ ինսանըն ֆիքրի էրմէղ . ֆէգաթօլան իլէ ըի միւլահագա էտիւպ իպրէթ ալմագ ճայիղ . Օ իրա՝ Փարաւօն էահուտիլէրին չոճուգլէրինի սուլյա աթտըրըր . քի չողալուպ Մըսրտէն կիթմէսինէր . լաքին Ալլալահ՝ օ սուլյա աթրան չոճուգլէրին պիլինին էլի իլէ՝ անլէրի Մըսրտէն չըգարաճագ օլմաղ իլէ , Մովսէսի սուլտան չըգարուպ՝ փատիշահըն գրզնէ էվլատ էտէր . նիճէ քի մոլգատտէմ՝ Յովսէվիհայրստէն չըգարուպ՝ վէզիբ էթտի . Օ իրա Մովսէս՝ Իսրայէլ միլլէթինէ գըլազըրըրէ էտէճէք օլմաղ իլէ , լազըմ իտի անէ՝ քի փատիշահըն վէ ըիճալ քիպարըն դապիաթընէ ; վէ անլէր իլէ ճէվապ ալուպ վէրմէկէ վուգուլօլա . Վէ տախի իտարէ վէ շէրիյաթ խուսուպլէրինտէ՝ վէ իլիմ թալիմնթընտէ քէմալէթ քէսպ էտէ . Անիճէ քի օ գատար միւտտէթ՝ Փարաւօնուն սարայինտէ գալմաղ իլէ՝ հէր տիւրլիւ իլմի թահսիլ էտէր ¹ .

1 Ալլալա Վարթէյաւ Տովսէս մօ իմաստընէ՛ Էգիպտոսեոյ , ե էր չօրաւոր՝ Բոճիւէ ե գործովէ իւրովէ . (Ղարթ . Լ . 22) .

Ֆիէհմ էյլէ՝ Մովսէս՝ փատիշահ էվլատը կիպի աղիմ՝ տէվլէթտէ՝ լաբին տիւնեա պիւյիւքլիւկիւնէ վէ սէ ֆասընէ էպէտի մէյլ էթմէղ՝ վէ տայիմա քէնտի միւլ էթիսին ղայրէթիստէ օլուպ՝ անկերին չէքտիկի էզիյէ թի կեօրտիւքտէ՝ փատիշահ սարայիստէ ըահաթ օլմա սընը հարամ սայուպ՝ իսթէր քի միլէթիսի իսքէնճէ տէն խէլաս էթսին . էախօտ քէնտի տախի անկեր իլէ պերապեր իսքէնճէտէ պուլունսուն ¹ . () էճիլտէն Փարաւօնուն գըզընըն էանընտէն այրըուպ՝ Խարայէլ ճէմաէթիսին էանընտէ սաբին օլուր .

Վէ պիր կիւն միլէթ ղայրէթի արզուսի իլէ՝ Մըսրտէ կէզեր իբէն՝ կեօրիւր քի Մըսրըլըն պիրի՝ նահագ եէրէ էահօւտիսին պիրիսի թէքտիր էտէր իտի . թահամ միւլ էտէմէյիւպ՝ վէ էգրաֆտէ տախի քիմսէ օլմատը ղիստէն՝ հէման անի էօլտիւրիւպ՝ գում իլէ էօրթէր .

Պու պապտէ տէմէ՝ քի Մովսէս նէ հագ իլէ ատէմ էօլտիւրտիւ մատամ քի զապիթ տէկիլ իտի . Պէլի ին սան դարաֆընտէն թային օլմուչ զապիթ տէկիլ իտի . լաբին Մլլահ անըն էէտի իլէ Խարայէլ միլէթիսի Մըսրը տէն խէլաս էտէճէք օլմաղ իլէ . քէնտի միլէթիսին իւզէրինէ զապիթ նասպ օլմուչ իտի շագ դարաֆըն տէն ² . Իմտի զապիթ՝ զուլմ էտէնի կեօրիւնճէ . շէրան իճրայի հագ էթմէկէ մէճպուր տըր . Վէ տախի շիւնքի Մըսրըլէր նահագ եէրէ հիւքմ էտէր իտիլէր Եահօւտիլէրին իւզէրինէ . զիրա անկեր էսիր տէկիլ ի տիլէր . իլլա քի միւսաֆիր . պիսուսունս քի զուլմ է տէնին հագգընտէ՝ զապիթէ շիքեայէթ էտէնի տահա զիլատէ թէքտիր էտէր իտիլէր . զիրա զուլմ էթմէկէ ըուխսէթ վէրէն զապիթ իտի . իմտի պու միսիլիւ

1 Հասարակէ հովէն իբիւ աճէոյ՝ ուրայու իոլէլ որդի Դըւ Գէրն ֆարուօնի . լուս համարէցուս լարիլ իլէ ընդ ժողովրդէան իյ . Կան սու ժամանակ հի վայելէլ ՚ի Ռշս . (ԵԲԻ . ժ. Ա . 24) .

2 () հարու աճէր իէ իմային էշէարտ նորս . շէ իճ ՚ի յէան նորս Գուրոյ էր շֆրիուիէան նոցա . (Պարթ . Է . 25) .

նաչերի հարեքեթ օլան եհրտե՝ գապահաթարզը զու-
լումբեարըն էլինտեն գուրթարմագ ատալեթ տիր .

Իրթեսի կիւն՝ Մովսէս եհնե կեղէր իքէն կեօրիւրքի,
իքի Երահուտի պիրի պիրի իլէ նիգա էտերէր . անլէրի
սուհ էթմէք իսթէյիււ պիզ գարնտաշարզ պիրի պիւ-
րինիպէ դատը էթմէյին տէյինճէ, օքի հագսըզ իտի
ճէվապ էտիււ պիտերքի, սէնի քիմ պիզիմ իւզերիմի-
զէ զապիթ նասպ էթտի, մէկէր պէնի էօլտիւրմէքմի
խտերսին՝ նիճէ քի տիւն Մըսրըլը էօլտիւրտիւն ¹ .

Պու ճէվապը Մովսէս իշիտինճէ, մասլահաթ տու-
յուլմուշ տէյուլ խէվիք էտեր, Ֆիլհագիգա՝ Մովսէս
Մըսրըլը էօլտիւրտիւ խտէ, պիր Երահուտիտէն զայրի
քիմսէ էօգ իտի անտէ . լաքին մէզպուր՝ սըր սագլա-
մայոււ՝ Մովսէսի վէ միլլէթինի տախի էսիրկէմէյիււ՝
պաշգալերինէ սեօյլէմէկ իլէ, տիլտէն տիլէ էայրոււ
թա՝ քի փատիչահ տույար . Վէ օքի զաթը տիւշման
խտի, պու մատտէնին իւզերինէ տահա զլպատէ հըրս-
լանոււ՝ Մովսէսի էօլտիւրմէք իստեր . Վէ Մովսէս
խէվիքինտէն նաշի՝ Մըսրտէն գաշոււ պիտեր Մա-
դիամ տէնիլէն եհրէ ² .

Կազար էյլէ պուրատէ Մովսէսին ֆաղիլէթինէ . օքի
մազոււմի զալիմին էլինտէն խելաս էթմէք իշիւն թերքի
վէդան էտիււ պիտարի ախերէ ֆիրար էթմիշ իտի,
անճագ՝ եհնե ատալեթ զայրէթինի էլտէն պրագմազ .

Օիրա Մագիաման վարոււ պիտէ պիր գույու էանըն-
տէ օթուրտուգտէ, օ մահալին պիւյիւկիւ օլան շը-
ուադուէլ նամ քիմէննէնին գըզերի քի գօյուն կիւտեր
խտիլէր, կէլիւ պիտուլտէն սու չէքերլէր՝ քի գօյուն

1 Ին նա տէ, որ հոյոյոյ շէշ իշիտն եր գապատար ի վէրայ
Տեր . էլէ սպտանէլ շիս հոմիցիս . որպէս եր էրէլ սպ-
նէր շէգիդգային . (Ելից . Բ . 14) .

2 Նապարզէ (Տովէս) թոշոյր շէրիլին էգիդգայեոյ ե ու էր-
կէնիլէր ի ցասմանէ թագաորին . շի շանէրեոյթսն իքեր շըէ-
սէւ կամէրուրէտմէ հոմիցիս . (Եբր . Ժ . 27) .

լերի սուլայալէր . լաբին չօպանլէր անլերի ճէպրէն գօ
վարլէր . Մովսէս՝ մէզպուրլէրին զատարըլնի կեօ
րիւայ՝ պիր կեօնէ Թահամմուլ հտեմէզ օլտուղի հաւ
տե , հէման գալգուայ՝ անլերի պիր դարաֆ հտերէք .
գըզլէրին գօյուկլէրինի սուլար . Սէ գըզլէր օ կիւն
երբէն էվէ կիաիւայ՝ Հուագուէլ նագլ հտերլէր
Մովսէսին էթտիկի էյիկի . օ տախի՝ Մովսէսի էվնե
տավէթ հտիւայ՝ պիրի պիրինտէն խօյանմաղ իլէ գաւ
լըր Մովսէս անտե . վէ սօնկրա անըն Սեպփօրա խամին
տե օլան գըզընը ալուայ՝ տամատ օլտու անէ .

Փիհհա էյլէ Խահուտիլէրին էյլէք պիլմէզ հալնի ,
զերա՝ Մովսէս անլերին խեւաը զայրէթինտե իբէն , ան
լէր գալըը տուրուայ՝ լիսանէ կէթիրտիլէր անի . ան
ճագ Հուագուէլ՝ օ քի սայիր միլլէթ՝ վէ փութփե
րեսթ իտի , գըզլէրինէ եարտըմ էթտի տէյու . Մով
սէսի Թանըմաղ իբէն՝ իզգէթ իբրամ հտերէք մէմնուն
օլուայ՝ քէնտինէ տամատ էթտի . վէ Մովսէս տախի
սատագաթ պիրլէ անըն գօյուկլէրինի կիւտեր իտի .
Սէ չօգ վագըթտէն սօնկրա՝ Մովսէսէ իբի երբէք
էվլատ օլուայ՝ պիւյիւկիւնիւն խամինի՝ Պերսամ չաղըր
տը . վէ քիւէիւկիւնիւն՝ Խղեազար . (Եւէյ . Ժ . Կ . 4) .

Պու պապտե՝ բուհանի ֆիբիր իւզրէ՝ Մովսէս
էօրնէկ օլտու Մէսիհ էֆէնտիմիզէ . զերա՝ նիճէ քի
Մովսէս Խարայէլ ճէմաէթինի՝ Փարաւօնուն էլինտէն
խեւա էթմէք զայրէթինտե իբէն , սէնի քիմ՝ պիղմ
իւզերիմիզէ հիւքիւմտար նասպ էթտի տէյու՝ անըն
լիսանէ կեվմէսինէ սէպէպ օլտուլէր , լաբին փութ
փերեսթ Հուագուէլ գապուլ էթտի . քեզա Մէսիհ
էֆէնտիմիզ Խարայէլ միլլէթինի շէթանըն էլինտէն
խեւա էթմէք իլիւն՝ տիւնէայէ կեվիլ իբէն , անի գաւ
պուլ էթմէտիլէր¹ . լաբին՝ փութփերեսթ միլլէթլերի
գապուլ էտիւայ՝ ինանտըլէր :

1 Յիւրիս էլի . Ե իւրիս շիս ո՛լ բիւտի . (Յով . Ա . 11) .

ՍԻՒԱԼ, 44.

Մովսէս՝ Մարտիրոս Հարությունի Երեմիայի Գլխի
Գլխի :

Ճ. Պարզ սէնէ . Իսրայէլի անձնաւորացի Մարտիրոս
փառաշահ սարայիստէ . բնապարտը ինչ պիւրիւմիւր իբէր .
չօպանլըղէ իրթիքեապ հտիււպ՝ հալինտէն շիքեայէթ
էթմէզ . Օ իրա՛ ալիմ՝ վէ ֆագիլէթլի օլմաղ ինչ՝ նէ
տիւնեալի շէրէֆէ . բնալիլլէնիր . վէ նէ ֆագիլ կիւրի չօ
պան օլտուղինն մահզուն օլուր . իլլա՛ . բէնտիւնի Ալլա
հըն բէյինէ իհալէ պիլլէ . միլլէթիւնի խէլասը խուսու
սինտէ՝ Ալլահա նիլյազ էթմէտէ պիլլան գուսուր էթ
մէզ . Ֆիլհադիգա՝ Մովսէս խէվթիստէն նաշի Մագիլ
մա ֆիլհար հաիււպ՝ գօյուն կիւտմէկէ մէշուլ օլտու
խէ տէ . պու պապտէ տալիս՝ կիլլի հիլլէթ մանլա
նըր . Օ իրա Ալլահ՝ անի Իսրայէլ միլլէթիւնէ պաշ վէ
չօպան հտէճէք օլմաղ ինչ . մախուս անէ գօյուն չօ
պանլըղի էթտիրիլ . բի ինսանլէրիս խաարէսինի չօպան
լըղտէն թալիմ՝ հտէ . Օ իրա մէզպուր գըրգ եարնէ
տէկին իլիմ հօկրէնտի . գըրգ երլ չօպանլըգ էթտի .
վէ գըրգ երլ տալիս Իսրայէլ ճի մաէթ ինչ գըլաղը գ
օլտու շիօլտէ :

Ֆիհմէյլէ . Մովսէս Մարտիրոսի թէն ինչ բահաթ .
լաբին ֆիլլիլ ինչ բահաթսըզ . զիրա միլլէթիւնի Մալլ
տէ շէքտիկի իսքէնճէյի միւրահաղա էթտիրտէ՝ աղիմ՝
գասալիթ իւզրէ օլուր իտի . Պէլլ՝ անի հօլուլ մէք
խթէյէն փառաշահ էօլտիւ . լաբին անտէն սօսկրա կէ
լէն փառաշահ տահա զիլտտէ զարար օլմաղ ինչ .
Եահուտիլլէրին թահամիւլ հտէճէք հալի գալմա
յոււպ՝ ֆիլղան ինչ Ալլահա նիլյազ հտէրիլլէր . բի բէնտի
լէրինի խէլաս հտէ . Վէ Ալլահ մէրհալէթքեանի իւ
յէթ պապին . բիւշտտէ պիլլէ՝ միւրատ հտէր . բի . Մով
սէսի Մարտիրոս իրալ հտիււպ՝ անըն հէտի ինչ գուլ թալպ
Իսրայէլի Մարտիրոսն . անճագ պիլլիլ . բի Մովսէս թէ

վազիւ օլմաղ իլէ , ճեմանեթէ պաշ վէ պիւշիւք օլմագ
խսթեմէզ . օ էճիլտէն եահուտիլէրին չէքտիկի եզլիէ
թի աշիբեար հօրնիկ իլէ անէ պէյան հտիւպ՝ միւճիւ
զաթ գոււլիէթի տասի վէրիբ՝ քի խեվթ էթմէսին .

ԳԼ Գ՝

Օ իրա Մովսէս՝ չէօլտէ գայրն փէտերինին գօյուելէ
րինի կիւտերէք՝ Քորեք տէնիլէն տաղէ վարտրգտէ ,
(քի Սինա տաղինէ պիթիլէք տիր) , ուզագտան կեօ
րիւր քի՝ պիր չալը ալէֆլէնիւպ՝ գութուշմուշ , լաքին
եանուպ քիւլ օլմաղ . իլա քի հիլէթի իլէ տուրուր .
Պուհն՝ հիքմէթ տիր տէյու՝ անըն եանընէ վարմալը օ
լունճէ , հէման չալտէն սէս կելիր քի Մովսէս Մով
սէս եագլաշմա պուրայէ . չըգար չարըղընը այաղինտէն .
զիրա տուրտուղին եէր ազիզ տիր . պէն իմ սէնին փէ
տերին Աբրահամն՝ Իսահակըն՝ վէ Հակոբուռն Ալա
հը , կեօրտիւմ պէնիմ ճեմանեթիսին Մըսրրտէ չէքտի
կի խքէնճէյի . վէ իշիտտիմ անլէրին ֆիղանընը . ինտիմ
անլէրի խէլաս հտիւպ՝ Քանանէ կեօթիւրմէկէ՝ քի
անտէ սիւտ վէ պալ չըգար . վէ սէնի իրսալ հտէյիմ
Փարաւօնէ՝ քի Իսրայէլն եվատլերին չըգարասըն
Մըսրրտէն . Լաքին Մովսէս տիւրլիւ սէպէպ վէ հօզր
հտիւպ՝ խսթեմէզ քի Մըսրրտէ կիտէ :

ՍԻԻԱԼ 45 .

Մէ՞ իրի Մովսէսին էլբիկէ հօշր .

Ճ . Լ Վիլէլա՝ քէնտինի լայիգ կեօրմէզ հօլիէ ա
զիմ խզէթ իլէ փատիշահըն հուզուրինէ վարուպ՝
եղիլէք էթմէկէ . () էճիլտէն տէր քի՝ պէն քիմիմ քի՝
Մըսրր փատիշահընէ կիտիւպ՝ Իսրայէլն Մըսրրտէն չը
գարայրմ՝ . Մովսէսին պու ճէվապընէ գարըք Ալահ

1 Եւ տէ հովէս ցորէր . ո՞վ է՞ էս՝ շի էրեւոյցէ՞ ա գարու
ւօն որոյ է գիտարացուոյ . ե հանիցէ՞ շորբիսն իսրայէլէ
յերիկէն է գիտարացուոյ . (Ելէի . Գ . 11) .

անըն իլէ պերապեր օլմաղէ վատ հտեր՝ քի ճէսարեթ քէսպ էթսին : Սէ տախի պէյան հտեր՝ քի Խորայել մութլագ Սըսըրուէն չըգուպ օ տաղուէ Լալաճ սէ ճուտ գըսալէր կէրէք : Խարեթ ալ՝ Սոլսէսին թէ վազիլիք պիրէ ճէ վապ էթմէսի իչիւն : Լալաճ անըն իլէ պէրապեր օլմաղէ վատ էթտի :

Ի. քինճի՝ հօզը հտեր քի, Խորայել ճէմաէթինէ կի տիւպ սիզին աթալէրինիզին Լալաճը պէսի իրսալ էթտի սիզէ տէտիկինտէ, անըն իսմի նէ տիր տէյու սիւալ հտերլէր իսէ, նէ տէսին անլէրէ : Պու ճէ վապէ գար շը տախի Լալաճ քէստի զաթընըն՝ էպէտիլ էպէտ պիր գարար քէստինտէն վարըգ օլտուղինի խապէր վէրիբ ¹, քի փութիւրէսթլէրին փութլէրի կիպի մալլուգ զանն էթմէսինլէր Խորայելին Լալաճըն, իլաքի՝ օ տըր եէրի կէօյիւ վէ ճիւմլէյի էարատան, ճիւմլէնին սաճիպի : վէ օ տըր Լալաճմըն Խաճալըն՝ վէ Յակոբուս Լալաճը : Օ իրա չիւնքի Լալաճ՝ Վանան գօփըաղինի Լալաճամա՝ Խաճակա՝ վէ Յակոբա վատ էթմիլ իտի : օ էճիլտէն անլէրին իսիմլէրինի վէրիբ՝ քի պէյան օլտուս Լալաճըն անլէրէ էթտիկի վատին մութլագ իճրա օլաճաղի : Օ իրա՝ նիճէ քի անըն վարըղի էպէտի պիր գարար՝ վէ տէկիլիլմէզ, քէզա՝ վատինտէ տախի սատըգ օլմաղ իլէ, Սոլսէսի Սըսըրէ իրսալ էտեր՝ քի վատի իճրա օլա :

Ֆէճմ էլիէ պուրատէ Սոլսէսէ օլան ինայէթի : Փիլէ ճագիգա Լալաճ կէօրիւնտիւ Լալաճամա՝ Խաճակա՝ վէ Յակոբա, լաքին իսմինի անլէրէ պէյան էթմէտի ² : Իմտի ազիմ ինայէթ վէ շէրէֆ տիր Սոլսէսէ՝ քի Լալաճ քէստի իսմինի անէ պէյան էթտի : Սէ տախի չիւնքի Փարաւօն Խորայելի պրազմագ իսթէմէյիւպ՝ նիճայէթ

1 Իւ սուէ քի յոլիէն . էն էճ քի որ էն . (Իլլիյ . Գ . 14) :

2 Իրիէյայ քիքակաճա . իսակալայ . է յոլիէյ . . . է սնննն իճ պէր է . է ոլ յայրիէյի նոյա . (Իլլիյ . Զ . 5) :

Թէօտոյր օլաճազ խոի, անէ վերիէճէք զաղէպին Ալե
 լաճտէն օլտուղի ալէմէ աշիբեար օլմագ իջիւն, Սովսե
 սէ Թէնպիճ հտէր՝ քի մէզպուրուն Եանընէ վարուպ
 Խարայէլի Սըրրտէն չըգարմաղէ բուխսէթ իսթէտի
 եհնտէ, զարի պիւ սէպէպ պէյան հթմէսին. իլա քի
 Ալլաճա գուրպան հթմէք սէպէպի իլէ, իւչ կիւնլըք
 եօլ չեօլէ կիթմէկէ իղին իսթէսին¹.

Պունտան գաթի նազար, Սըրրտէն չըգարգլերինտե՛
 պօլ չըգմայուպ, Հերբէս քէնաի գօմընտունտէն ալ
 Թուն կիւմիւչ՝ զիյնէթ՝ վէ Եսլապ իսթէյիւպ՝ Եվաու
 լերինի տօնաթարնլեր, Պու միսիլլիւ Թէնպիճ օլունուր
 Սովսէսէ քի Խարայէլին Սըրրտէն խէլաս օլաճաղինի
 մուհագգազ պիլիւպ՝ զարի եօզը հթմէսին.

41. 71 | Խարին մէզպուր Թէքրար ճէվապ հտէր քի ճէմա
 էթ իթիմաթ հթմէյիւպ՝ Ալլաճ սանա կեօրիւնմէտի
 տերլեր իսէ, նէ՞ ճէվապ հթսին անլերէ, () Եճիլտէն
 Ալլաճ անէ միւճիւղաթ գուվիէթի վէրիբ՝ քի Եկեր
 ճէվապընէ իթիմաթ հթմէզլեր իսէ, միւճիւղաթ
 հթսին՝ քի ինանընլեր.

Սէ ջիւնքի Սովսէս՝ չօլան օլմաղ իլէ՛ Ելինտէ ասա
 սը վար խոի, Ալլաճ տէր քի՛ պրնգ ասայը Ելինտէն. օ
 մոսի պրագընճէ՛ Տէման ասա երան օլտու. Սովսէս
 սնի կեօրտիւքտէ՛ գաչար անտէն. թէքրար տէր քի՛
 գոթ անըն գույրուղինտէն. օ տախի գութունճէ
 Եվիէլքի կիպի ասա օլտու. Սէ Թէքրար տէր քի՛ Ելէ
 նի գօյտունէ գօ, Սովսէս Ելինի գօյտունէ գօյուպ՝ չը
 գարըր պագար քի՛ Ելի ույուղ օլմուչ, թէքրար տէր
 քի՛ Ելինի գօյտունէ գօ. օ տախի Ելինի գօյտունէ գօր,
 վէ չըգարըր պագար քի՛ ույուղ տէ՛թ օլմուչ. Պախու
 սուս՝ մէզպուր Հէր վէջճ իլէ միւսթէրիճ օլտուն տէ

1 Իլա սօսայէս ցնա՛ սէր ան Էբրայեցեաց կուէ շէշ սո ինչն.
 որք՝ Էրիեցուս Ռէ Էրից սառուրց Ճանադարկ յանադար.
 շի շոհէսցուս դէսան այ Ռերուս. (Ելից. Գ. 18).

յու, Ալլահ թէքրար տէր, քի՛ եկեր էլվէլքի միւճիւ զաթէ ինանմազէր իսէ՛ իքինճիյէ ինանըլէր. վէ էւ կէր իքինճիյէ տախի ինանմազէր իսէ, չայտան սու ալոււյ՝ եէրէ տէօք. վէ օ սու՛ եէրտէ գան օլսուն:

Փիճագիգա՝ պու խուսուստէ Ալլահ, քէնտի միւրատը ալիյէսինի տէֆաթէն Մովսէսէ պէյան էթտի. վէ մէզ պուր հէր նէ գատար էօզը հտիււյ՝ գարըլըգ ճէվապ ալըր իսէ տէ, պու տէֆա տախի՝ սէսինին զայիֆ վէ տիլնինն ալըր օլմասը իլէ՛ օ միսիլլիւ աղխմ՝ խզմէթէ գուարէթի էրմէզ օլտուղինի նիյազ էթտիքտէ ¹, Ալլահ ճէվապ էտէր քի՛ պէն սէնին աղզընը աշոււյ, նէ քի լաղլմ՝ իսէ սէօյլէմէկէ՛ ալեաճ էտէրիմ, Անճագ՝ Մովսէս էէնէ պիր ճէսուր, քիմնէ իրսալ էթ տէյու՛ նիյազ էտինճէ ², Ալլահ կիւճէնմէք սուրէթի կեօս թէրիււյ՝ անըն պիւյիւք գարնտաշը Աճարօու թային էտէր. քի Մովսէս՝ Ալլահըն գարաֆընտէն Աճարօ նէ, վէ Աճարօն տախի Մովսէսին գարաֆընտէն՝ ճէմանէթէ սէօյլէսին ³:

Պու պապտէ զանն էթմէ քի՛ Մովսէս միլլէթինին ուղուրինէ զաճմէթ չէքմէք իսթէմէտիկինտէն՝ պու միսիլլիւ ճէվապլէր էտէր իտի, իլա քի թէվազիւ գալլ օլմասը իլէ, պիւյիւքլիւքտէն գաջար՝ վէ մէզ պուր նէ գատար թէվազիւ գալլ օլուր իտի, Ալլահ օ գատար զիյատէ քէնտի էարտըմընը անէ աշիքեար էթտի. Վէ նիճայէթ իլ էմը, Սըարրէ կիթմէկէ բու զի օլոււյ՝ էրան օլան ասայը տախի պէրապէր ալըր՝

- 1 Ալլահ սէ ճոլսէս ցաէր. աշուլմ զէէշ քէր, վէ Բուստիան, որպէս լէ յէրէկէ և յէստիքէ, և ո՛լ յորէկէքէ սիսար էօսիլ ընդ ճասայի գու՛: Ղի նրբաճայն և ճանրալէղու է՛ էս. (Ելէյ. Գ. 10):
- 2 Ալլահ սէ, աշուլմ զէէշ քէր, սու գէշ ՚ի յէստ շայլ ո՛ր զը բուստի զոր սասայիցէս. (Ելէյ. Գ. 15):
- 3 Ալլահ սու էշիցի գո Բէրսան. և որու էշիցին ն՛մս յմճայիցս. կորմանէ. (Ելէյ. Գ. 16):

քի իգթիզա ետէն միւճիւզաթլերի անըն ինէ իճրա
ետէ . նիճէ քի Ալլահ էմր եթտի .

ՍԻՒՍԼ, 46 .

Նէ՞ դէյան էպէր պալապէ Տէշուր Լալը՝ վէ անպէ օլան անէշ .

Ճ. Չալը Խարայէլ միլլէթինի . վէ աթէշ՝ անլերին
ջէքտիկի իքէնճէյի . Օ իրա՝ նիճէ քի չալը գուվլէթ
սիզ տիր վէ թէզ Եանար , քէզա Խարայէլ Ճէմանէթի
Մըսրրտէ էսիր կիպի սէֆիլ օլուպ՝ զատտար Փարաւօ
նուն շերրինտէն քէնտիլլերինի հըֆը կթմէկէ գատըր
օլմատըզլերինտէն , մէզպուրուն կթտիկի զուլմ՝ անլէ
րի աթէշ կիպի Եագար իտի . Վէ լաքին , նիճէ քի
աթէշ մէզքիւր չալըլը Եագուպ՝ քիւլ կթմէզ իտի ,
քէզա՝ Խարայէլ Ճէմանէթի տախի զայէթ չօզ Էզլիյէթ
ջէքտի իսէ տէ՝ հիքմէթի Պարի միւճուտլերինէ քէ
տէր օլմայուպ՝ կիւն պէ կիւն չօղալմատէ իտիլեր .

Վէ չարըղըր այաղընտէն չըգար տէյու՝ չալտէն սէս
կէլմէսի . Ալլահըն անտէ հագըր օլտուղինէ նիշան օլ
մաղ ինէ , անըն Եանընէ սէրպէսթլիկ ինէ վարմագ , վէ
անտէ չարըզ ինէ տուրմագ՝ ճայիզ օլմատըղինի պէյան
Ետէր . Օ իրա՝ Մուլտէս օ Էլամէթի կեօրիւնճէ , ատէ
թա աթէշ զանն Ետիւպ՝ անէ Եագլալմագ իսթէտի .
Պախուսուս ցիւնքի Փարաւօն՝ Խարայէլէ չամուր Չիյ
նէտիր իտի , օ Էճիլտէն Մուլտէս չարըղըր այաղընտէն
չըգար տէյու էմր օլունուր՝ քի միլլէթինին չըպլագ
այաղ ինէ՝ էսիր կիպի ջէքտիկի Էզլիյէթի ֆէհմ՝ Է
տիւպ՝ Մըսրրտէ կիթմէմ տէմէսին .

Նագար գլլ պուրատէ՝ քի նէ գատար զիյատէ
պօրճտուր ինսաննէ՝ Սուրբ Էլիէղեցիին վէ ազիզ Եէր
լերին իզգէթինի սագլայուպ՝ թագլմ՝ Էթմէք . վէ Ալ
լահտէն իսէվֆ Ետէրէք՝ հիճապ ինէ անլերի Եագլալ
մագ . զիրա՝ չարըղըր այաղընտէն չըգարմագ , ճիսմանի
արզուլերի ֆիքիրտէն իխրաճ Էթմէկէ նիշան իտի .

Րուհանի մէֆհում իւզրէ մէզքիւր չալը՝ Սուրբ Աստուածածինէ, վէ անտէ կեօրիւնէն աթէշ՝ Բէլամուլահըն անտէն թէն ալմասընէ Էօրնէկ անկլանըր,

Իպրէթ ալ. ինսան պու տիւնեատէ կեօյա պիր չալը, Ճիամանի արզուլէր՝ վէ պիւյիւքլիւք զայլէսի՝ աթէշ կիպի, անլէրէ միւշթագ օլան՝ տերունի նարէ տիւմիւշ հիսապի՝ քէնտի ճանընըն էզիյէթինէ պատի օլուր, Իպրին օ քի թէն սէֆալէրինէ վէ տիւնեա պիւյիւքլիւկիւնէ մէյլ էթմէզ՝ վէ տայիմա Ալլահա ումուտ էտիւպ՝ ըիզայի հագ իւզրէ հարէքէթ էտէր՝ էանուպ քիւլ օլմազ. զիրա Ալլահ քէնտինէ ումուտ էտէնի՝ հըֆզ էտէր օ միսիլլիւ աթէշէրտէն,

Ս Ի Ի Ա Լ 47 .

Մե՛ծէ անկէմըր՝ Ալլահն կեօրպիւմ, իշիլիւպիւմ, վէ էնպիմ
 րէ՛մէսի .

Ծ. Ալլահըն կեօրմէսի՝ հագը հագ էթմէք, իշիթ մէսի՝ ինսանլէրին նիյազընը գապուլ էթմէք. վէ ինմէսի՝ տեր հալ շէրիյաթը իճրա էթմէք տիր, Օ իրա տէ կիւլ քի Ալլահ ինսան կիպի կեօրմէկէ՝ իշիթմէկէ՝ վէ էէր տէկիլմէկէ միւհթաճ տըր, իլա քի ճիւմլէսի ա նէ աշիքէար՝ վէ քէնտի մէքէանտէն միւնէզգէհ՝ հէր էէրտէ հագըր օլմազ իլէ, պու դարզ ճէվապլէրտէն անըն ատալէթի՝ մէրհամէթի՝ վէ էարտըմը տույուլուր, Ֆիլհագիգա՝ Ալլահ տայիմա ատալէթ էտիւպ՝ քէնտի մէրհամէթինի՝ վէ էարտըմընը ինսանտէն տիրիզ էթմէզ. լաքին կիզլի հիքմէթ սէպէսի իլէ՝ սապը էտէր, Նիճէ քի՝ Իսրայէլ միլլէթինին Սըրրաէ օ գատար վագըթ էզիյէթտէ օլուպ՝ սապը էթմէսինին հիքմէթի վար իտի, Օ իրա՝ չիւնքի մուգատտէմ՝ Աբրահամա պէյան օլտուղի իւզրէ, անըն էվլատլէրինին տեօրթ էիւզ սէնէ զարիպլիքտէ գալմասը սիճիլ օլմուշ իտի (նիճէ քի օն սիւալտէ զիքըր օլտու), օ էճիլտէն

սապր հտէր՝ քի սիճիլ օլան վագըթ Թէքմիլ օլուն . պախուսուս Փարաւօնուն կիւնահ էօլիւսիւ Թօլուպ Թէքտիր օլուն : Վէզա՛ Վանանլըլերին վէ սայիր Փութփէրէսթլերին տախի կիւնահլըլերինն էօլիւսիւ Թօլուպ ¹ , Իսրայէլ Մըրրոտէն չըգտըղինտէ՝ անլերին եհրլըլերինի զապթ հթսին :

Վէ տախի՛ զէմինին գուճու վէ կեօյիւն երտըղլըլի կիպի՛ Մըրահամըն հվլատլերինին չօլալաճաղինի մու գատտէմ պէյան հթտի իսէ տէ , պու խուսուստէ տախի՛ մէզպուրլէր պիր վագըթ գում կիպի Մըրրլըլերէ փայիմալ օլարագ՝ վէ չըգտըղլերինտէ Մըրրլըլէր Թէքտիր օլուպ , Իսրայէլին շերէֆի կիւնէշ կիպի ալէմէ պէյան օլուն : Օ իրա՛ անլերին խելասի խուսուսինտէ օլան միւճիւղաթլերի կեօրէնլէր վէ իշտոնլէր , զայթ Տիպէթտէ գալըր իտիլէր : Օ՛ հճիլտէն՝ Իսրայէլին Մըրրոտէն խելաս օլաճագ վագթինի՛ կեօրմէք , ի շիթմէք , վէ ինմէք Թապիրի իլէ՛ պէյան հտէր աղիզ քիթապ :

Վէզալըր՝ Վանան գօիբաղինտէ սիւտ վէ պալ զայթթ չօգ օլմասընը խապէր վէրիր Մոլսեսէ՛ քի զահիրէ չըգսըն Մլլահըն ինայթի . վէ Թէսիլա օլսուն Իսրայէլ միլլէթի : Օ իրա՛ անլերի խքէնճիտէն խելաս հթտիրտէն մատէ , կեօթիւրէճիկի եհրտէ տախի՛ սիւտ վէ պալ իլէ պէսլէսէ կերէք ² :

Թուհանի ֆիքիր իւզրէ . սիւտ վէ պալ՝ աթիք վէ ճիտիտ Կօմօսու տույ հտէր ³ :

Իպրէթ ալ , պու ճիհան ինասնէ Թէճրիպէ վէ Թա

1 Վանշի լե Խ ԼԳԵՄԼ Է ՏԷՂԵ ՄՏՆԵԿԿԱԵՆԵՅ ՏԻՆԼԵ ԳՅԺԺ . (ՊՆՆ . Ժ . Ե . 16) :

2 ՏՄԻԼ ՇՆՈՍ յԵՐԼԵԵ ԲՈՐԻ՛ Խ ԸՆԴՄՈՐԺՄԷ . յԵՐԼԵԵ , ԴԵ ԲՆԷԷ շԻՄԼԵ՛ Խ ՇԷՇԵ . (ԽԼԵԳ . Գ . 8) :

3 Ի սիօնէ ԷԼԳԵ՛՛ ՕՐԷ՛՛Կ . Խ ԲՄՆ ԳԷՄՄՆ յԵՐՈՍՄՂԷՏԷ . (ԽՄՄ . Բ . 5) :

լինաթ մահալի օլմաղ իլէ՝ ինսան միւտտեթի եօմ՝
 բիւնտե գաղատէն խալի օլմաղ . Խմտի գաղա զու
 հուրինտե՝ Ալլահըն ինայեթինտէն գաթի ումուտ օլ
 մա , իլլա քի՝ սապր էտիւպ նիյաղէ մէշղուլ օլարագ
 Ալլահտէն մէմնուն օլ . վէ հալինտէն թէշէքքի էթ
 մէ . զիրա գաղայը վէրէն Ալլահ , սէնի անտէն խէլաս
 էտեճէք վագթի տախի պիլեր . Պէլն՝ պիր միւտտեթ
 սրգէթ չէքէրսին , լաքին սօնկրա շաղ ու մէսրուր օ
 լուրսուն . Ֆիլհագիգա , պու կէշիճի ալէմտէ զու
 հուր էտէն տէրտ վէ պէլա՝ ինսանըն հագգընտէ հէր
 վէջ իլէ խայիրը տըր ¹ .

ՍԻՒԱԼ, 48 .

“Աէ՞ դէյան էրէր Մոլմէնէ վէրիլէն՝ պուտէ հէշիւր իւլ
 րիւրիւ հիւճիւղալի գոմվէլի :

Ճ . Ասանըն երլան օլմասը՝ Փարաւօնուն զատտար
 լղղընը , վէ Մովսէսին եհտի իլէ թէքտիր օլաճաղինի պէ
 յան էտէր . Օ իրա՝ նիճէքի չօպան սաս իլէ գօյուն
 լերի կիւտէր , քէզա հիւքմ՝ սահիպի օլան՝ առալէթ
 շէրիյաթի իլէ՝ ինսանլերի խտարէ էտէր . Խմտի էկէր
 հիւքիւմտար առէմ՝ առալէթ իւզրէ հարաքէթ էթ
 մէզ խսէ , կէօյա քի՝ չօպանըն սասար երլան օլուր , նի
 ճէքի Մովսէսին սասար երլան օլտու՝ քի զատտար
 Փարաւօնու զէհիրլէլիւպ՝ հէլլաք էտէ :

Ալլահըն թէնպիհի սաս կիպի , թէնպիհէ գարը
 տուրմագ՝ անի էլտէն պրագմագ կիպի . իմտի՝ թէն
 պիհ էէրէ տիւղունճէ , երլան օլուպ զէհիրլէր ինսա
 նը , զիրա՝ նիճէքի թէնպիհի իգաաթ էտէն թէք
 տիր օլմաղ , քէզա իգաաթ էթմէյէն թէքտիր օլուր :

1 Օ ի լէպէպ յալս հարդիտն պանլէյան . այլ յոյս նոյս լէ
 է անհակուլէմմէ . և սակաւիկ ինչ իրապէտւո՝ գոյէն շէթ
 բարուլիւնն . (Խմտ . Գ . 4) :

Լակեր թէքտիր օլմագ իսթեմէզ իսէն . թէնպի՛հ ասաւ
սընը էլտէն պըրագմա :

Քեզա՛ Մովսէսին էլինին ուշուզ օլմասը՝ Խարայէլ
միլէթինին հալինի պէյան էտէր , Օ իրա՛ մէզպուրէր
Մըսըրէ կիթտիկէրինտէ , օ վագթին փատիշահը՝ Յով
սէփէ ըիայէթէն իզգէթ պիրլէ՛ կէօյա .քի քէնտի գօյ
նուստէ հըրօզ էտէր կիպի՛ անլէրի պի .քէտէր սագլար
խտի . լաքին սօնկրա .քի փատիշահէր զուլմ՛ էթմէկ իւ
լէ՛ անլէրի էարալատըրէր , վէ Խարայէլ ճէմսէթի տաւ
խի Մըսըրըրէրին ատէթլէրինէ մէյլէտէրէք՝ կէօյա ու
շուզանտը , Խամտի՛ Մովսէսին էլի ուշուզ օլուպ՛ սօնկ
րա էյի օլմասը , Խարայէլին Մըսըրտէ .քէտէրլէնիւպ՛ ան
տէն ջըգընճէ էյի օլաճաղինէ էօրնէկ անկանըր :

Քեզա՛ չայըն սուշունուն դան օլմասը , Խարայէլին ջօ
ճուգլէրինին չայտա էօլմէսինի պէյան էտէր .քի անլէ
րի Փարաւօն չայա աթտըրըր իտի :

Փէհմ՛ էյլէ , Փարաւօն ատալէթէ դարըը հարէքէթ
էտիւպ՛ թէքտիրիյէթէ միւսթահագ օլտու իսէ տէ ,
Ալլահ .քէնտի մէրհամէթինէ մէսինի էվլէլա Մովսէսի
իրսալ էտէր անէ՛ .քի թէօյպէյէ կէլին . վէ էկէր
թէօյպէ տէմէզ իսէ , թէքտիր օլտուն : Օ իրա՛ Ալլահ
ինսանը թէքտիր էթմէզ , իլլա .քի դապահհաթը իջիւն ,
լաքին էվլէլա թէօյպէյէ տալէթ էտէր .քի ինայէթի
պէյան օլտուն : Մէ էկէր ինսան՝ Ալլահըն ինայէթինի
թանըյուպ՛ կիւնահընտէն փիւշման օլմազ իսէ՛ թէք
տիր էտէր .քի ատալէթի պէյան օլտուն :

Խպրէթ սլ , Փարաւօն պիր ալիշան փատիշահ իքէն՝
Ալլահ անըն թէքտիրինէ պիր ջօպան իրսալ էթտի . վէ
օ տախի՛ տէկիլ .քի ասքէր վէ սիլահ իլէ , իլլա՛ էա
լընըզ՝ վէ էլինտէ պիր ասա իլէ , Խամտի՛ ինսան .քիպիր
լէնմէսին տիւնէա դուվլէթինէ . զիրա՛ Ալլահ .քէն
տի նազարընը դալտըրըր իսէ , փատիշահ տախի օլա
ջօպանէ ալթ օլուր :

Պատէհհու (նիճէ .քի գըրդ պէշ սիււալին նիհայէ

Թիստէ զիբբ օլտու) Ալլահըն հմրի իւզրէ՝ Սոլսէս Սըսըրէ կիթմէլն օլմաղ իլէ, զէվճէսինի վէ իբի օղլուհու տախի պերապէր ալուպ՝ էօլա չըգար, լաբին քիւհիւբ օղլու Եղիազար՝ օ կիւնլէրտէ Թօղմուշ օլտուղինտէն՝ էօլտա քէտհրլէնմէսին տէյու՝ անի տահա սիւննէթ էթմէմիշ իտի տէնիլեր: Ա է գօնագ էհրինէ վարտըգտէ, մէլայիբ զուհուր էտիւպ՝ Սոլսէսի էօլտիւրէճէք օլտու իսէ տէ, անըն զէվճէսի ֆէհմէտտէր քի չօճուղի սիւննէթ էթմէտիկիստէն զուհուր էթտի պու իշ, օ էճիլտէն հէման անիտէ չագմագ Թաշը իլէ չօճուղի սիւննէթ էտէր, վէ մէլայիբին այաղընէ տիւշիւպ իշտէ չօճուղին գանը տինտի տէտիբտէ, մէլայիբ կիտէր անտէն, կէօյա տէմէք իսթէր քի իշտէ Ալլահըն հմրի իճրա օլտու, էօլտիւրմէ Սոլսէսի:

Իպրէթ ալ, Սոլսէս Ալլահըն հմրինի իճրա էթմէք իչիւն Սըսըրէ կիտէր իտի, լաբին մուգատտէմ օլան հմրի իճրա էթմիշ օլմատըղինտէն՝ Թէքտիր օլաճագ իտի. իմտի ինսանէ պօրճտուր՝ քի Ալլահըն հէր Թէնպիէ հինի Թէքմիլ էտէ. էկէր ճիւմլէ Թէնպիհլէրի իճրա էտիւպ՝ պիթինտէ գուսուր էթտէ՝ ճիւմլէսինէ պօրճուր օլուր՝ զիրա Թէնպիհ Ալլահըն հմրի օլմաղ իլէ՝ անլէրտէն հանկըսը կէրի գալսա՝ հմրէ մուղայիբ օլուպ՝ զաղէպէ միւսթահագ օլուր ինսան:

Ա է Սոլսէս պագար քի էհլի վէ չօճուգլէր քէնտիւնէ սըգընթը օլաճագլէր, օ էճիլտէն՝ անլէրի գայըն վէ տէրինէ իրսալ էտիւպ՝ քէնտիսի էալընը կիտէր: Ա է Քորէբ տաղընէ վարտըգտէ, Ալլահըն պէյան էթմէսի իլէ՝ Ահարօն գարը կէլը. վէ պիբի պիթինի կէօրտիւբտէ շաղ օլարագ՝ Սոլսէս նագլ էտէր անէ Ալլահըն հմրինի: Ա է իբիսի պերապէր Սըսըրէ կիտիւպ՝ ճէմմաէթին իսթիէարլէրինէ մասլահաթը Թարիֆ է

1 Որ ոչ շահ օրէնսն պահեցէ, և հերձ իւրի ինչ գլխէ՝ էշահ օրէնսն պարտէն. (Սուրու Յուր . Բ . 10) .

տէր Ահարօն : Մովսէս տախի անլէրին Էօնիւնտէ միւ
Ճիւղաթ Էտինճէ՝ ինանուպ մէսրուր օլտուլէր :

91. 6 : Պատէհու Մովսէս վէ Ահարօն՝ Փարաւօնուէ հու
գուրինէ չգուպ՝ Ալլահըն Էմրինի իփատէ Էտէրլէր՝
.քի Խարայէլի պրագարն իւչ կիւնլիւք Էօլ չէօլէ կիւ
տիւպ՝ Ալլահա գուրպան Էթմէկէ :

Ս Ի Ի Ա Լ 49 .

Փարաւօն Էթմէկէպ Էլիթի Մովսէսէ :

Ճ. Փարաւօն՝ քիպիր վէ ինատճը օլմաղ իլէ . նէ
Ալլահը պիլիբիմ՝ վէ նէ Խարայէլի պրագարըմ տէյու՝
գաթի ճէվապ Էթտի : Ապաա՝ Մովսէս Էլչի կիպի
Ալլահըն գարաֆըտէն : վէ Ահարօն՝ Մովսէսին թէր
Ճիմանը կիպի Փարաւօնէ կիտիւպ՝ քէնտի րէյի իլէ Խա
րայէլի Մըսրրտէն չգարմաղէ ըուխսէթ իսթէմէլէրի,
աղիմ ինայէթ վէ շէրէֆ իտի անէ : Անճագ մէզպուր
պու ինայէթի թանըմայուպ՝ Խարայէլի պրագամտողին
տէն մատէ , օ՛քիմտիր քի՝ անըն ճէվապընը տիյնէյուպ՝
Խարայէլի պրագայըմ տէյու , Ալլահըն գուտրէթի
աղիմէլէրինէ գարըն ճէվապ Էտէր : Պուստան գաթի
նազար՝ գէճրէն պաշար տահա զլչատէ Խարայէլէ Էղլ
յէթ Էթմէկէ : Օ իրա՝ չիւնքի քէրփիճ Էափտըրըր իւ
տի անլէրէ : օ՛ անէ տէկին քէրփիճին սամանը միրի գա
րաֆըտէն վէրիլէ կէլիլիլ իքէն : պու մատտէնին իւգէ
րինէ՝ սամանը տախի անլէրէ պուլտուրուպ՝ վէ քէլ
փիճին ատէթինի թէքմիլ իսթէմէկ իլէ : զայէթ աղըր
օլտու Խարայէլին իպէնճէսի : զիրա սաման պուլմասը
փէք կիւճ իտի : Պախուսուս քի՝ պու խզմէթին իւ
զէրինէ թային օլան Ահահուտի քէաթիպլէր թահամ
միւլտէն խարիճ սըգընթըյէ կիրիֆթար օլմաղ իլէ :
Փարաւօնուէ հուգուրինէ վարուպ՝ հալլէրինէ արզ Էտէ
րէք տէրլէր քի՝ նիլիւն պէօյլէ ճէպը Էտէրսին գուլ
լէրինէ : պիլգէ սաման վէրմէզլէր . վէ քէրփիճին ա

տե՛թինի թեքմիլ խթեցիլէր : Ղատտար Փարաւօն՝ մէլ՝
համեթ հտե՛ճէք եհրինէ իթապ հտիւպ : տեր .քի պօշ
գալմանը իլէ՛ կիտիւպ գուրպան հտե՛լիմ՝ տերսինիզ :
վարըն չալըչըն՝ սիգէ .քիմնէ սաման վերմէզ : վէ .քեթ
փիճին ստեթինի թեքմիլ հտին :

Իպրեթ ալ : նիճէ .քի Փարաւօն՝ Իսրայէլն Սըսրը
տէն չըգուպ՝ Ալլահա գուրպան էթմէկէ կիտե՛ճէկինի
տույտուգտէ՛ անլերին խզմէթինի արթըրըր ¹ : .քի Ալ
լահն հմրինի տիւշիւնմէկէ վագըթ պուլամայուպ Սը
սրտէն չըգամասընէր : .քեզա՛ պիր .քիմնէ կիւնահընտէն
փիւշման օլուպ՝ Ալլահն հմրի իւզընէ ֆազիլէթ իլէ
մէկէ պալէր իտէ , շէյթան անըն իւզէրինէ ճիամանի
մէշուլլիլէթ զամմ հտիւպ՝ տիւնեալիլ շէյլէրէ մէյլ էթ
տիրիլ՝ .քի ֆազիլէթ իլէյէճէք վագըթ պուլամայուպ՝
կիւնահտէն խեւաս օլմասըն : Օ իրա՛ Սըսրտէն չը
գուպ՝ վէ իւչ կիւնիւք եօլ չեօլէ կիտիւպ՝ Ալլահ
գուրպան էթմէք , թէն սեֆալերինի՛ վէ տիւնեա ղայ
լէսինի թեքը պիրլէ , փիւշմանըլ՝ իթիրաֆ՝ վէ իւ
թիլիֆար պէյանի տիր ² :

Պալատ մեղքիւր .քեաթիպլէր՝ .քի Փարաւօնտէն
խնտառ ումար իքէն՝ իթապ վէ ազար էշիթտիլէր , հէր
վէ՛ճ իլէ գաթի ումուտ պիրլէ տիշարլը չըգորգլէրին
տէ , Սովսէսէ վէ Ահարօնէ րասթ կէլիւպ՝ թե՛շք .քի
հտերէք տերլէր .քի , .քեօթիւ էթտինիզ պիզի Փա
րաւօնուն հօնիւնտէ , վէ գըրտըրաճագարնըլ :

Ֆեհմէյլէ , Ալլահ՝ Սովսէսի իրսալ հտէր .քի Փա
րաւօնէ կիտիւպ .քէնտի հմրինի խապէր վէրէ , լաքին
մէզպուր տիյնէմէյիւպ՝ ագսի հարէքէթ հտեր . վէ
ճէմնէթ սապր հտեմէյիւպ շիքեայէթէ պալէր :

Պախուտուս՝ Սովսէս անլերին շէքտիկի սըգլէթի կեօր
մէկ իլէ՛ գալպի ղայէթ միւնքէսիր օլուպ՝ նխազ պիրլէ

1 Պանրուցի գործ հարկան՝ և այն կոգուցին . (ՊՂ . Ե . 9)՝

2 Օ շըւմն , խոսրոլմնուլիան , և ապաշխարուլիան :

Տալինի Ալլահա արզ էթտիբտէ, Ալլահ անի թէսէլլա
 ԳԼ 2. էթմէք միւրատ հտիււ պ տէր .քի, շիմտի կեօրէսին .քի
 նէ՞ Էափաճաղլմ՝ Փարաւօնէ 1, Պու ճէվապ իլէ՞ Փաւ
 րաւօնուն թէքտիրիյէթի վէ Ալլահն գուտրէթի աղե
 մէսի իլէ ճէմաէթի խէլաս օլաճաղի պէյան օլտու իս
 տէ, ճէմաէթ տախի միւսթէրիճ օլտուն տէյու՝ էմը է
 տէր, .քի Մուսէս անէրէ խապէր վէրսին՝ .քի Ալլահ
 .քէնտիլէրինի հսիրլէրտէն խէլաս հտիււ՝ Վանան
 գօփրաղինէ կեօթիլրէճէք տիր .նիճէ .քի Աբրահամ
 Խաճակա՝ վէ Յակոբա վատ էթտի .

Ֆիլհագիգա՝ էմը օլտուղի իւղրէ Մուսէս վարոււ պ
 պէր վէրտի իսէ տէ՝ մէզպուրլէր սապրսրղ վէ դայէթ
 սրգընթը իլինտէ օլմայլէրի իլէ՞ տիյնէմէզլէր անի .

Վէ Ալլահ՝ անէ թէքրար կիթ Փարաւօնէ սեօյլէ՞
 .քի Խարայէլին էվատլէրինի պրրագարն տէտիբտէ,
 ճէվապ էտէր .քի, Խարայէլ ճէմաէթի տիյնէմէզ պէ
 նի, Փարաւօն նի՞ճէ տիյնէսին . զիրա պէն միւթէ
 .քէլլմ (խօսող) տէկիլմ՝, վէ սէսիմ՝ զայիֆ .

Ֆէհմ էյլէ՞ Մուսէս նէ գատար .քի թէվազիւ օ
 լուր խտի, Ալլահ օ գատար զլյատէ անըն շէրէֆինի
 արթըրմաղ իլէ, պու տէֆա անի՞ Փարաւօնուն իւղէ
 ԳԼ 6. ըինէ Ալլահ կիպի հիւքիւմտար նասպ էտէր՝ .քի
 տիւրլիւ միւճիւղաթլէր իլէ՞ թէքտիր էթսին անի, վէ
 Աճարօնու տախի Մուսէսէ փէյղամպէր թային էտէր 2,
 Օ իրա՝ նիճէ .քի փէյղամպէրլէր Ալլահն էմրինի իւ
 սանէրէ խապէր վէրիլլէր, .քէզա՝ Աճարօն Մուսէսին
 էմրինի Փարաւօնէ վէ ճէմաէթէ խապէր վէրսին .

Օ՞ վագրթ՝ Մուսէս սէքսէն էաշնտէ՞ վէ Աճարօն
 սէքսէն իւլ էաշնտէ խտի .

1 Եւ ասէ որէր ցճովսէս . այժմ պէսցէս, շէնլ արարից ընդ
 փորուօն . (Ելէյ . 2 . 1) .
 2 Ահա էպու շէնլ աս փորուօնի . Խ ակարօն էշքայր Գ Է
 շէյի թէշ Գորգորէ . (Ելէյ . է . 1) .

Նազար գըլ պուռնտան պէօյէ Մովսէսին եհտի իլէ օլան միւճիւղաթլէրէ՝ վէ քէնտինի պէկէնմիշ ինատճը Փարաւօնուն թէքտիրլիյէթինէ . զիրա՝ Մովսէս վէ Ահարօն՝ Ալահըն հմրի իւզրէ թէքրար կիտէրլէր Փարաւօնէ՝ քի ճէմաէթի պրրագսըն . Լաբին շիւնքի մէզ պուր մուգատտոհմ՝ Ալահը պիլմէմ տէտի , օ հճիլ տէն միւճիւղաթ էթմէկէ պաշէր Մովսէս՝ քի թանըսըն Ալահըն գուարէթինի . Օ իրա՝ Մովսէսին ասասընը Ահարօն ալուպ՝ Փարաւօնուն հօնիւնտէ եհրէ պըրագտըղի հալտէ , ասա երլան օլտու . Լաբին Փարաւօն պու միւճիւղաթը Ալահըն գուարէթինէ վէրմէյիւպ , սիհիրպագլըգ պէլէմէկ իլէ , Յանէս վէ Յամրէս տէնիլէն սիհիրպագլէրի կէթիրտիր՝ քի անլէր տախի ասալէրինի երլան էթսինլէր . (Բ . Տի . Գ . 8) . Ֆիրլագի շէյթան էլի իլէ մէզպուրլէրին ասալէրի երլան օլտուլէր իսէ տէ , հիքմէթ պու քի՝ երլանլէր Փարաւօնուն հուզուրինտէ՝ պիրի պիրի իլէ ճէնկ իւզրէ իքէն , Մովսէսին ասասը՝ սիհիրպագլէրին ասալէրինի եուտուպ , քէնտի օրթատէ եալընըգ գալընճէ , Մովսէս անի գութուղինտէ՝ եհնէ ասա օլտու . վէ սիհիրպագլէր ասասըղ գալուպ՝ նատիմ՝ օլտուլէր . Անճագ զանն էթմէ քի՝ անլէրին էթտիկի սահիհ միւճիւղաթ իտի , իլա քի շէյթան հիլէսի .

Պու միւճիւղաթ Փարաւօնէ նասիյհէթ վէ իպրէթ իտի՝ քի թէօյպէյէ կէլէ . Օ իրա Մովսէս՝ Ալահըն հմրի իլէ Իսրայէլ միլլէթինէ չօպան նասպ օլմաղ իլէ , ասա էլինտէ վարուպ սիւրիւսիւնիւ արար . վէ Փարաւօն հիւսնիւ թիզասը իլէ՝ սիւրիւյիւ չօպանընէ թէսլիմ՝ էթմէտիկինտէն՝ ասա երլան օլտու քի անի թէքտիր էտէ . Վէ լաբին մէզպուր պու իպրէթտէն հիստէ ալմայընճէ՝ նասիյհէթ զազէպէ թէպտիլ օլտու , զիրա նասիյհէթ տիյնէմէյէնին՝ լայըղի զազէպ տիր .

Ֆիլհագիգա՝ Փարաւօն հէր վէՉՏ իլէ զազէպէ միւսթահագ . լաբին Ալահ մէրհամէթքէանի օլմաղ

հալտե, Ահարոն՝ Մովսէսին ասասընը չայա վուրուն, ճէ՛ հեման տերագէս սուտան պի հիսապ գուրպաւ դալէր փէյտա օլուս, օ տերէճէ չողալըլէր՝ Թա՛ քի Սըսըր էյալէթինտէ բույի զեմլինի գափլատրգտէն մա տե, էփէրէ՛ օտալէրէ կիտիւս, եաթագլէրինէ՛ սօփ, բալէրինէ՛ վէ քէնտի իւզէրլէրինէ էիւրիւյիւ շ իլէ սրչ, բայուս, ճէմի Սըսըրլ՝ դայէթ Թաճիզ վէ Թէքտիր օլտուլէր, Լաքին Փարաւօն եհնէ սիհիրպաղլէրին էլլ իլէ՛ սուտան գուրպաղա չըգարթտրըր, Ազալար էյլէ Փարաւօնուն սեփիլ հալինէ, զիրա օ տերէճէ ինատը նա դալիս իտի քի՛ գուրպաղատէն պասաճագ վէ տու, բաճագ եհր էօգ իքէն կեօյա Մովսէսէ զէճրէն՝ գուր պաղալէրի չողալթտրըր, Պէլն սիհիրպաղլէր գուր պաղա չըգարտրլէր, Լաքին տեփ էտեմէզլէր անլէրի :

Վէ Փարաւօն՝ հէր նէ գատար տինսիզ վէ քիալիր իսէ տե, գուրպաղալէրին էլինտէն դայէթ բահաթսըզ օլ տուղն հալտե, մէճպուրիյէթինտէն Մովսէսի վէ Ահա բօնու չաղըրտուս տէր քի՛ տուա էտին Ալլահա տեփ էթսին գուրպաղալէրի քի Խարայէլն պըրագալմ,

Ֆիհհմէյլէ, օ քի մուգատտեմ՝ Ալլահը Թանրմամ՝ տէր իտի, զագէպի կեօրիննճէ՛ Ալլահա տուա էտին տէր, Լաքին՝ տեկիլ քի Թօղրու Ֆիքիր իլէ, իլա քինա, չարընտէն, Վէ Մովսէս անըն տինսիզ լիկինի պիլմէկ իլ լէ, գալլ էտէր՝ քի նէ վագըթ իսթէր իսէ՛ օ վագըթ տեփ օլտուն գուրպաղալէր, քի անկասըն Ալլահըն գուլվէթինի, Վէ Փարաւօն էրթէսի կիւնէ գալլ օ, լուննճէ, Մովսէս Թասհուտ էտիւս ճէվապ էտէր՝ քի տէտիկին կիպի եարընըրի կիւն տեփ օլտուլէր, Հագիլ գաթ էրթէսի կիւնիւ՝ Մովսէս Ալլահա նիյաղ էտին ճէ, զագէս տէյու զուհուր էտէն գուրպաղալէրին ճիւմէսի էօլըր, Ֆիլհագիգա՛ անլէրի Թօփիլայուս շէհիրտէն տիչարը աթտըլէր իսէ տե, օ գատար հիւ սապսըզ գուրպաղա լէլինին գօգուսու՝ դայէթ Թա ճիզ էտէր Սըսըր էհալիսինի :

Պէ՛լի Ա՛հարօն՝ ասայը չայա վուրունճէ՛ տերհալ զուհուր եթտի գուրպաղա . լաքին Մովսէս անլերին տէֆի իչինն տուա եթտիկինտէ , հեման անիտէ տէֆ օլուպ գայպ օլմատրէր , իլա .քի՛ հօլիւպ մէյտանտէ գալտրէր : Օ՛իրա ամանարդ գայպ օլատէր իտի՛ պէլ .քի սիհիրպաղըգ զանն օլունուր իտի , լաքին հօլիւպ լէչէրի մէյտանտէ գալընճէ՛ անկլարլար .քի զաղէպ տիր : Ֆիհճմէյլէ Փարաւօնուն ֆէսատ ֆէյլինի . գուրպաղալէրին ելինտէն զայեթ թաճիզ օլտու իսէ տէ , անլերին տէֆի իչինն՝ .քէնտի նիյազ եթմէյիւպ՝ Մովսէսէ վէ Ա՛հարօնէ իհալէ հտէր : Պունտան գաթի նազար , թէզէլտէն իսէլաս օլմագ իսթհմէյիւպ՝ եարըն տուա հտին տէր : Օ՛իրա՛ .քիպիր օլմաղ իլէ իրթիլ .քէապ եթմէզ թէօյպէ տէյիւպ Ալլահն նիյազ եթմէկէ . քէզա՛ տինսիզ օլմաղ իլէ՛ պէլքի դապիաթը իլէ տէֆ օլուր տէյու ումուտ հտիւպ՝ տէր .քի՛ եարըն տուա հտին :

Իւչիննճիլ զաղէպ՝ օլտու սիլրի սինէկ . զիրա՛ գուրպաղա տէֆ օլունճէ , Փարաւօն սեօղլունտէն տեօնիւպ պրրագմաղ Իսրայէլի : Օլպապտէ Ա՛հարօն՝ Ալլահըն հմրի իւզրէ Մովսէսին ասատընը եհրէ վուրտուգտէ՛ տերհալ զուհուր հտէր սիլրի սինէկ . վէ՛ օ՛ տերէճէ չօղալըր՝ .քի ինսան վէ հայվան զայեթ թէքտիր օլուրէր : Պու տէֆա եէնէ սիհիրպաղէր շէյթան եհտի իլէ՛ սինէկ վիյտա եթմէք իսթհտիլէր իսէ տէ , իճրա հտէմէյիւպ ալիքէար թագըրի հտէրլէր՝ .քի Ալլահըն փարմաղը վար սու իշտէ՛¹ : Օ՛իրա՛ անլեր տատի ֆիհճմէթտիլէր՝ .քի շէյթան հիլէսի իլէ օլաճագ իշ տէկիլ տիր Մովսէսին եթտիկի , իլա .քի՛ Ալլահըն գուրվէլ թինէ միւհթաճ՝ :

Ֆիհճագիգա՛ մուգատտէմ սիհիրպաղէրին եթտիկ

1 Ա՛նն գէրսն յիբրաեօն . Տաքն սսփոեծոյ է այր . (Եւէյ . Բ . 19) .

լերի շէյթան հիլէսի խոի, լաբին Ալլահ մահսուս մէն
 էթմէտի անլերի, քի Փարաւօնուն զաղէպի արթսըն,
 վէ սօնկրա մէն էթտիկինտէ, անկլասըն քի անլերին
 էթտիկի սահիհ միւճիւզաթ տէկիլ տիր, վէ հէր զէ-
 ման գատորր օլամաղլեր իսթէտիքլերին իճրա էթմէ-
 կէ, զիրա էկէր Ալլահ միւրատ էտէր իսէ՝ մէն է-
 տէր շէյթանը՝ քի գատորր օլամասըն հէր վազըթ իւ-
 սանլերի արտաթմաղէ :

Տեօրտիւնճիւ զաղէպ՝ օլտու քէլպ սինէկի (շանա
 ճանճ), վէ զայէթ ազըլը օլմաղ իլէ, սօգտուղի էէ-
 րի էարա էտէր խոի, Օ իրա՝ Մոլսէս Ալլահըն էմրի
 իլէ Փարաւօնէ վարուպ՝ պըրագ ճէմաէթիմի, էօղ ի-
 սէ՝ էարըն սէնին վէ ճէմաէթինին իւզէրինէ քէլպ սի-
 նէկի իրսալ էտիւպ՝ Խարայէլին օլտուղի էէրտէ էպէ-
 տի սինէկ օլմայէ, քի պիլէսին Ալլահըն գուտրէթինի
 տէյու՝ խապէր վէրիթ, լաբին ինատճը Փարաւօն իս-
 քէաթ օլմաղ, Իմտի Մոլսէսին պէյան էթտիկի իւզրէ՝
 էրթէսի կիւն անիտէ հիսապսըղ քէլպ սինէկի զու-
 հուր էտիւպ՝ Փարաւօնու վէ ճէմի Մըրրըլլերի էա-
 րալայուպ՝ զայէթ թաճիղ վէ միւքէտտէր էտէրլէր,
 Վէ Խարայէլ միլլէթինին օլտուղի էէրէ էպէտի սինէկ
 վարմաղ. նիճէ քի օ պիր զաղէպլէր տախի անլերին օլ-
 տուղի էէրտէ զուհուր էթմէտիլեր, Պու զաղէպին
 իւզէրինէ՝ Փարաւօն իղին վէրիթ քի Մըրրտէ գուր-
 պան էթսինլեր, լաբին Մոլսէս՝ մութլագ չէօլէ կիթ-
 մէյինճէ օլմաղ տէտիկինտէ, մէզպուր նաջարընտէն
 սէօղ վէրիթ՝ քի տուա էթսինլեր սինէկ տէֆ օլտուն՝
 քի իղին վէրսին, Վէ Մոլսէս անըն խիլաֆ սեօլէտի
 կինի պիլմէկ իլէ տէր քի տուա էտէյիմ՝ էարըն սինէկ
 տէֆ օլտուն, լաբին էէնէ ալտատմայասըն, Ֆիլհագիւ
 գա՝ Մոլսէսին տուասը իլէ սինէկ տէֆ օլտու, անճագ
 Փարաւօն էէնէ իղին վէրմէղ :

Պէշինճի զաղէպ՝ օլտու հայվանլերին էօլմէսի, զիրա
 Մոլսէս՝ Ալլահըն էմրի իլէ Փարաւօնէ տէր քի՝ պը-

րագ Դէմնեթի, եօղ իսէ՝ Մըսրըլէրին հայվանաթէրի՝ անլէր քի օվատէ տիրլէր էօլուպ՝ Իսրայէլին հայվանաթէրինտէն էպէտի թէլէֆ օլմայա, լաքին մէղպուր էէնէ իսքեաթ օլմատը, Իմտի էրթէսի կիւն՝ Մըսրըլէրին նէ գատար ինէկ գօյուն տէվէ՝ աթ վէ մէրլ քէպլէրի վար իսէ, Ճիւմլէսի էօլտիւ, Մուգատտէմ օլան զաղէպլէրտէն չօգ էղլէթ չէքտիլէր իսէ տէ՝ մալ զայ էթմէտիլէր, անճագ պէշինճի զաղէպ չօգ զլյան վէրտի անլէրէ, Վէ Փարաւօն պագար քի՝ Մըսրըլէրին հայվանլէրի էօլուպ, Իսրայէլին հայվանլէրինէ էպէտի քէտէր օլմատը, տահա զլյատէ ինատ էտիւպ պըրագմաղ Իսրայէլի :

Ալթընճը զաղէպ՝ օլտու գապարճըգ էարասը, զիրա Մովսէս վէ Ահարօն՝ Ալլահըն էմրի իւզըէ՝ քիւլհան օճաղինտէն էլլէրի իլէ քիւլ ալուպ՝ Փարաւօնուն էօնիւնտէ Մովսէս անի կէօյէ սերվտիկինտէ, տէրհալ Ճիւմլէ Մըսրըլէրին վէ անլէրին հայվանլէրինին իւզէրլէրինտէ գապարճըգ փէյտա օլուպ՝ սանճըսընտէն զալ յէթ րահաթսըղ օլուրլէր, Վէ սիհիլոպաղէրին վիւճուտինտէ տախի զուհուր էտիւպ՝ Մովսէսին հուզուրինտէ տուրմաղէ գատըր օլամաղլէր :

Եհտինճի զաղէպ՝ օլտու աթէշլի թօլու՝ շիտտէթլի կէօյ կիւրիւլթիւսիւ՝ վէ հիյպէթլի շէմէկ, Լաքին Մովսէս կիւն էվվէլ թօլու էաղաճագ տէյու խապէր վէրտի քի հէրքէս հըֆղ էթսին քէստինի վէ հայվանաթընը, Պիլհագիգա՝ քիմ՝ քի Մովսէսին ճէվապընէ իթիմատ էտիւպ՝ հըֆղ օլտու իսէ, քէտէրտէն խալի գալտը, վէ քիմ՝ քի իթիմատ էթմէյիւպ՝ գըրտա գալտը իսէ՝ հէլաք օլտու, Օլրա Մովսէս Ալլահըն էմրի իւզըէ էլինի կէօյէ թօլրու գալտըրտըղինտէ՝ տէրագէպ կէօյ կիւլէմէկէ պաշայուպ՝ սաղանագ իլէ օտէրէճէ զայէթ իրի թօլու էաղար՝ քի՝ օանէ տէկին էմսալի զուհուր էթմիլ տէկիլ խտի, Վէ հիքմէթ պու քի՝ թօլունուն իլինտէ աթէշ օլուպ՝ էաղմուր անի

սեօնտիւրեմէզ, իլլաքի տաճա ղեյատե աթիշ գուլ
 վեթ վերմէկ իլէ տիւշտիւկիւ ետրի եագուլ խարապ
 ետեր¹, Փարաւօն պու ղաղէպին իւղէրինէ՝ Մովսէսի
 վէ Աճարօնու չարրուլ թեօյպէյէ կեւրիքտէն մատե՝
 Ալլահն ատալեթինի վէ քէնտինին քեօթիւ լիւկիւնիւ
 իգարի ետերէք տեր քի տուա էտին ղաղէպ տեֆ օլ
 տուն քի Խարայեւի պրապայրմ, Մովսէս տեր քի շիմ
 տի շէհիրտէն տիշարը ջրգուլ էլէրինի կեօյէ գալոր
 լայրմ, մէն օլտուն ղաղէպ քի ճիւմլէ տիւնեա Ալ
 լահն օլտուղինի Թանըլասըն, լաքին պիլիբիմ քի սիւղ
 տաճա Ալլահտէն գօրգմատընը, Վագաա՝ Մովսէս
 շէհիրտէն տիշարը ջրգուլ էլէրինի կեօյէ Թօլրու
 գալորտորըլի հալտե, անիտե մէն օլտու եաղմուր՝
 Թօլու վէ կիւռիւթիւ սէտասը, լաքին Փարաւօն
 լահաթլանընճէ՝ սեօղիւնտէն տեօներ:

Աքիղինճի ղաղէպ՝ օլտու շէքիրկէ: ղիւա Մովսէս Պ. 26
 վէ Աճարօն՝ Ալլահն էմրի իլէ Փարաւօնէ կիտիւլ
 տերլեր քի, պեօյլէ սեօյլեր Խարայեւին Ալլահը քի
 նի՛ջէ պիր հիճապ էթմէզսին պէնտէն, պրապ ճէմն
 էթիմի քի պանա սէճտէ գըլընլեր: վէ եկեր պրապ
 մագ իսթեմէզ իսէն, եարըն պու վագըթ սէնին
 ճիւմլէ էյալեթինէ օ տերեճէտէ շէքիրկէ կէլտէ
 կերէք քի ճէտտի էմճէտինիլ կեօրմիւշ տեկիւ, վէ
 գարըլըգ ճէվապէ պէքլէմէյիւլ տիշարը ջրգարլեր:
 Օլ պապտե Փարաւօնուն Թէվապիլերի շիքեայեթ
 պիրլէ անտ տերլեր քի նի՛ջէ պիր շէքլեմ պու ղա
 ղէպլերի պրապ կիթսինլեր: ղիւա Մարը խարապ օլ
 տու: Վագաա Փարաւօնուն Ֆիքրի պրապմագ տե
 կիւ, լաքին Թէվապիլերինին խարամը իլէ, Մովսէսի
 վէ Աճարօնու կեթիւրտիւլ կիտին տետի իսէ տե,
 քիմլեր կիտեճէք տիր տէյու սիւալ ետեր: վէ Մովսէս՝

1 Օ ի տէնաշիւոյ ընդն աստուէլ գործեր շիրոյ ջօրուլէան:
 (Լճաս . թ. 9 . 17) :

պիւշիւք քիւչիւք ճիւմլէմիզ՝ վարկեթիմիզ իլէ կիտէ՝
 ճէկիզ տէտիկիհոտէ, էօյլէ օլմազ՝ իլա քի եալընըզ
 էրքէքլէր կիթսինլէր տէիւպ՝ հուզուրինտէն իսրաճ
 էթտիրր անլէրի, Սէ Մովսէս Ալահն էմրի իւզրէ
 էլինի կէօյէ թօղրու գալորրորդտէ, տէրհալ օ կիւն
 օ կէճէ գըպլէ դարաֆընտէն ըիւզկէար էսիւպ, սա
 պահ օլտուգտէ՝ օ տէրէճէ դայէթ ջօգ ջէքիրկէ կէ
 լիւր Աըրր էյայլէթինէ՝ թա՛ քի կէօյ էիւզիւ կէօրինւ
 մէղ օլտու, վէ բուլի ղէմինի էօրթիւպ՝ Փարաւօնուն
 սարայը վէ ճիւմլէ Աըրրլէրին էվէրի թօլար ջէ
 քիրկէ իլէ. վէ նէ գատար աղաճ վէ նէպատաթ վար
 իտէ Աըրր օլտարնտէ՝ ճէմիսինի խարապ էտէր, Փա
 րաւօն պու դազէպին իւզէրինէ՝ Մովսէսի վէ Ահարօնու
 աճէլէ ջաղըրտուպ՝ կէօյա իսլահի նէֆա օլուպ՝ էթ
 տիկինէ փիւշման օլմուշ կիպի տէրքի, խէգա էթտիմ,
 պու տէֆա տախի անֆ էտին գապահաճաթմը, վէ նիյազ
 էտին Ալահա քի տէֆ օլտուն ջէքիրկէ, Սէ Մովսէս՝
 Ալահա տուա էտինճէ՝ անիտէ շէտիտ ըիւզկէար զու
 հուր էտիւպ՝ ջէքիրկէլէրի տէօքէր գըրմըզ տէնիլէ,
 լաքին Փարաւօն էէնէ իգրարընտէ տուրմազ,

Ֆիէհմ էյլէ, պու պապտէ Ալահ քէնտի գուտրէթի
 աղիմէլէրինի Փարաւօնէ պէյան էթմէք իչիւն, անըն
 թէքտիրիլէթինէ ասլան՝ գափլան՝ վէ սայիր էըլթըք
 վէ հիպէթլի ճանաւարլէր թային էթմէյիւպ, գուր
 պաղա՝ սիլրի սինէկ՝ քէլպ սինէկի, վէ ջէքիրկէ թա
 յին էտէր, քի թանըըն քէնտի հատտինի, մատամ
 քի Ալահ միւրատ էտէր իտէ՝ սինէկ ասլան կիպի ճէ
 սուր օլուր, Օիրա Փարաւօն՝ Աըրր փատիլահը իւ
 քէն՝ գատոր օլամատը էօյլէ զայիֆ հայլանլէրի ֆէթհ
 էտիւպ՝ անլէրին էլինտէն խէլաս օլմաղէ, իլա քի
 Մովսէսին տուարնէ միւհթաճ օլտու.

Ֆիւհագիգա՝ մախլուգաթ խալիգին իղի օլարազ՝
 Ալահն գուտրէթի աղիմէլէրինին կէօլկէսի վէ իլա
 րէթի անլէրտէ պէյան օլմաղ իլէ, հէր ջէշիտ մախլու

գաթտե մահառուսից պաշգա պաշգա գուլիլեթ սուլ
լուսուպ՝ պիրի պիրինտեն Ֆերգ օլուսուլեր իսե տե ,
չէքիրկենին հագգըմտե պէյնիլնաս սեօյլենիլը՝ քի անըն
պաշը՝ աթ պաշընե ¹ . կեօղիւ՝ խնդիր կեօղիւնե ² .
կեօքսիւ՝ ասլան կեօքսիւնե ³ . գարնը ագրեպ գար
նընե ⁴ . այաղը՝ տիշի տեվե այաղընե ⁵ . գույրուղի՝
երլան գույրուղընե ⁶ . գանատը՝ գուշ գանատընե ⁷
պէնկղեր .

Թոգուզունճու զագէպ՝ օլտու զայեթ շիտտեթլի
գարանլըգ . զիրա Մովսէս՝ Ալահըն հմրի իւզրե հլինի
կեօյե գալտորընճե , հեման տերհալ գարա տուման իւ
լե օ տերեճե գարանլըգ օլուր՝ քի Մըսրըլըլեր պուլուն
տուգլերի եերտեն գըմրլտանմաղե խեվիլ Էտիւպ՝ ա
թեշ՝ Էախօտ մօմ՝ Էագմաղե տախի գատոր օլամաղլեր ,
զիրա հավա զայեթ նեմլագ վե փուս օլմաղ իլե , օ
հլիեթի քեսպ Էտեր , թա՛ քի՛ Էլ իլե գուլթուլուր
(Խաւար շոյափելի) , Պունտան գաթի նագար՝ խեվիլ
լերինտեն նաշի ֆիքիրլերլինե վե խեյալլերլինե տիւրլիւ
հլպեթլի շէքիրլեր կեվեկ իլե՝ ճիւմէտիլնին վիւճուտի
վե Էիւրեկի թիթիլեյիւպ՝ ներետե օլտուգլերլինի պիւ
մեղլեր . վե պիր քիմանտեն Էարտըմ՝ վե թեսելա պու
լամաղլեր . զիրա պիր օտա իչինտե իսելեր տախի՝ քի
շե ըեֆիկինի կեօքմեկե գատոր օլամաղ իտի , Ֆիլհա
գիգա՝ մեզպուլեր շետիտ զուլունմաթ իլե գապղ օ
լուպ՝ Էպետի պիր նեանե կեօքմեղ օլտուլեր իսե տե ,
գօրգուլերի արթսըն տեյու՝ հլքմեթի Պարի՝ օ միսիւ
լիւ հմնալի զուհուր Էթմեմիշ գարանլըգտե վագըթ
վագըթ շիմէկի փարլամաղ իլե , կեօյա քի՛ տերունի
նարտե գալուպ՝ վե կեօնակեօն գօրգուլու շէյլեր

1 Լուր՝ Էեր . 2 Լտուր՝ վեշ . 3 Եիր՝ կեօս .
4 Լգրեդ՝ շիեհ . 5 Եագա՝ գայ . 6 Մըր՝ գիւհ .
7 Մեւրշ՝ գու . (Լուր Պարսից) .

կեօրիւնիւայ՝ հիպոթեթի սեսէր իշտիրէր իտի 1 .

Ֆէհմէյէ՛ . Մըրրլլէր .քի Ալլահն շերկաթընը վէ գօրգուսուսու գալլլլլրինստէն իխրաճ հտերէք՝ Իսրա յէլէ կեօնակեօն զուլմ՝ էթտիլլլլրինտէ , անլլլրին ան ու ֆիղանընը իշտիւայ մէրհամէթ էթմէզ իտիլլէր . անէ պէտէլ պու տէֆա թէնտիլլլրի էօլլլմ տէրիճէ սինէ գատար , կեօնակեօն էզլլլլթ վէ գօրգու շէ .քիւայ՝ ան ու ֆիղան էթտիլլլրինտէ՝ իշտիէն՝ պու լունմազ , Ա է նիճէ .քի պալատէ մէզթիւր զազէպլլլր տէն Իսրայէլ ճէմանէթի հէր վէճհ իլէ խալլ վէ ազատ իտի , թէզա պու տէֆա տախի անլլլրին օլտուղլէ եէր տէ գարանլլրգ էպէտի զուհուր էթմէզ 2 . Ա է պու մլլ սիլլլլ սէֆիլ հալ իւղրէ՝ իւչ կիւն անճ սուսուզ գալլլանլլրգտէ գալլլրէր ճէմի Մըրրլլլէր վէ Փարաւօն .

Ա է իւչ կիւնտէն սօնկրա Ալլահն էմիլ իլէ գարանլլրգ տէֆ օլունճա , Փարաւօն նաչար գալլլուգ՝ (զիրա իւչ կիւն գարանլլրգտէ շէրտիկի էզլլլլթ էվլէթի զազէպլլլր տէն պէթէր իտի) չաղըրը Մովսէսի վէ Ահարօ նու , վէ իզլն վէրիր .քի կիտիւայ Ալլահա գուրպան էթսինլլլր . ֆէգաթ գօյուլլլրինի վէ ինէկլլլրինի Մըրրտէ պըրագսընլլլր . Մովսէս ճէվապ էտէր .քի ճէմի հայվանլլլրիմիլ պիզլմ իլէ պէրապէր օլտուգ տէն մատէ՝ սէն տախի պիզէ գուրպանլլրգ հայվան վէր .քի Ալլահընըզէ գուրպան էտէլլմ , Պու ճէվապէ Փարաւօն կիւճէնիւայ տէր .քի , պիր տահա կեօզլլլմէ կեօրիւնմէ , զիրա էօլլլրախն . Օլ պապտէ Մովսէս՝ Ալլահն իլհամը իլէ ճէվապ էտէր .քի տէտիկլլլն կիպլլ պիր տահա կէլմէյիմ սէնին գարչնա , անճագ պու 24 . 25 կէճէ սէնին իլթ էվլատըն , վէ ճէմի Մըրրլլլլլրին իլթ

1 Քանչէ է ո՛լ որ ունէր շնոսս Տիւուլիան , տէրիլիւնը պակէայ . . . է յնորտ ժպիլիտ խոթոտարի՛այն էրիէիէն . (Իճու . ժ . 4) :
2 Ինչոյ տէնայն որբայն իսրայէլի լոյս էր յիմ Բնակուլիանս իւրէտնոյ . (Լէլի . ժ . 25) :

Եվառուիւրի, վէ անլերին իւր Թօղան հայվանլերի, կէճէ նին նրաֆրնտէ ճիւմլէսի Կօլուպ՝ Մարր դօսիրաղնտէ օ տերէճէ ազիմ՝ ֆիղան օլա կերէք՝ քի Էմաալի սաալ գաթ Էթմէմիշ, վէ Խարայել միլլէթինն իչինտէ՝ ինսանէ վէ հայվանէ քետէր զուհուր Էթմէյուպ՝ Եպէաի սես սետա օլմայա՝ քի պիլէսին Ալահըն միւճիւղաթընը, վէ սէնին Թեվապիլերին կելուպ՝ պանա սէճտէ գըլարագ տէյէլեր քի, չըգ Մարրտէն ճէմանէթին իլէ, Մոլսէս պու ճէվապիլերի սեօյլէյուպ զպէթ՝ Կօլքէ իլէ չըգար տիշարը:

Իմտի օնունճու զաղէպ օլտու՝ Փարաւօնուն վէ Մը սըրլլերին իւր Եվառուիւրինն, վէ անլերին իւր Թօղան հայվանլերինն Կօլմէսի:

Վէ լաքին Ալահըն Էմրի իւզրէ՝ Մոլսէս մուգատ Գ. 290 տէմ՝ Խարայել միլլէթինն Թէնպիհ Էթմիշ իտի քի՝ այրն օնունճու կիւնիւնտէն՝ հէրքէս քէնտի Էվլնտէ գաչ ա Գ. 290 տէմ՝ պուլունուր իսէ, անլերէ քիֆայէթ Էտէճէկի գա տար՝ պիրէր Էըլըգ նէտիրաիլ գուզու ալուպ՝ տեօրթ կիւն անի Էվտէ պէպէյէ, վէ այրն օն տեօրաիւնճիւ կիւնիւ ագչամը քէսիւպ՝ վէ անըն գանընէ զաթիրին (զոպայ) տէմէթի պաթըրուպ՝ օ գանը Էվլէրինն գա փու Էշիլլերինն սէրփերէք՝ նիշան Էտէ: վէ քէմիկինի գըմնագ սըզըն՝ Էթինի քէպապ Էտիւպ, պիլլերինտէ գուշագ, այագլերինտէ ճիղմէ, վէ Էլլէրինտէ ասա օլա լագ՝ աճը մաուօլ իլէ (քի տէվէ Թիքէնի կիպի տիր), ա ճէլէ Էէսինլեր: Վէ Էկէր արթար իսէ, սապահ սագ լամայուպ՝ քէմիլլերի իլէ պերապէր աթէլէ գօյուպ Էագ սընլեր: վէ օ կէճէ Էվլէրինտէն տիշարը չըգ մասընլեր:

Վէ տախի՝ Էէտի կիւն մայասըլ Էքմէք (Էաղարջ) Էէյուպ՝ օ Էէտի կիւնտէ մայալը Էքմէք Էվլէրինտէ պուլունմասըն:

Նազար Էյլէ պուրատէ ինատճը Փարաւօնուն վէ ճիւմլէ Մարր Էհայվանինն սէֆիլ ու փերուշան հալի քէֆիլէթլերինն. զիրա՝ Խարայել միլլէթի վիբր օլտուղի

մէնվալ իւզրէ Ալլահըն էմրինի իճրա Կտիււպ՝ շաղ ու
 մէսրուր իքէն, կէճէնին նըափընտէ՝ տէրադէպ Փարաշ
 Լօնուն սարայընտէ վէ ճիւմէն Անըրըլէրին էվէրինտէ՝
 օ տէրէճէ աղլամագ սէսի վէ ֆիղան դուհուր Կտէր՝
 .քի էմնալի էշիտիլմէմիշ, Օ իրա հիքմէթի Վարի, հէր
 նէ գատար վախտէսինտէն իւք Թօղան ատէմ՝ վար իսէ՝
 Անըրըլ օլարագ, քէզա անլէրին իւք Թօղան հայվան
 լէրի՝ ճիւմէսի անիտէ Կօլտիւլէր, Ֆիլհագիգա՝ նիւ
 ճէ Մոլսէս պէյան էթտի, Անըրըլէրին էվէրինտէ
 զայէթ ահ ու ֆիղան սէտասը .քի օլուր իտի, օ կէ
 ճէ Խարայէլ ճէմնէթինին պէյնիտէ Կպէտի քէֆսիզ
 վէ խասգէ պուլունմագ¹ .

ՍԻՒԱԼ, 51 .

Օնունճու շաղէպին էւշէրիէ՝ Փարաշն էշին վէրրի՞նի
 Մոլսէսէ՝ ի Խարայէլի Անըրըլէն լեգրըն՝ .

Ճ. Ա Կրտի . անճագ՝ տէկիւ .քի Ալլահտէն խէվիֆ
 Կտիււպ լսլահի նէֆս օլտուղինտէն, իլա .քի Կօլլամ
 տէն գօրգուպ՝ զայէթ մէճպուրիյէթինտէն, Օ իրա՝
 օ .քի պիր տահա գարչումա չըգմա Կօլլարսիւն տէյու՝
 Մոլսէսէ իթապ էթմիշ իտի, պու զագէպին իւզէրիւ
 նէ՝ կէճէ վագթի Մոլսէսի վէ Ահարօնու չաղըրուպ,
 Խարայէլ ճէմի վարիյէթի իլէ՝ պիր ան էվէլ Անըրտէն
 չըգսըն տէյու՝ գաթի ճէվապ էթտիքտէն մատէ, տիւ
 լէր .քի .քէնտի իշլուն տախի աուա էթսինլէր, Վէզա
 Անըրըն Կհալիսի այաղէ գալգուպ՝ զայէթ իպրամ իլէ
 աճէլէ Կտէրլէր՝ .քի Մոլսէս տուրմայուպ՝ ճէմնէթի
 իլէ կիտէ . զիրա Անըրտէ հիչ պիր էվ Եօգ իտի .քի
 օ կէճէ ատէմ՝ Կօլլիւշ օլմայէ .

Ֆէհմէյլէ պուրատէ Ալլահըն ատալէթինի . շիւնքի

1 Ինչո՞ն շնոսս ոսկառլ Խարայէլի, Խարայէլի յաղէն նոյս
 կիւտիւր . (Մաշոս . Ճ՛Ի . 56) .

չօգ զհամանտէն պերու Իսրայէլն հագը՝ Մարրըլերոտե գամբը խոի, զիրա անկերի էսիր կիսի իշէտիււ պ հագ վերմէզ խոիէր. օ էճիւրտէն Ալլահըն էսր էթմէսի ի լէ՝ Սուլէս մուգատտեմ՝ Իսրայէլէ Թէնպիհ էթմիշ խոի . քի հերքէս գօմուսու՝ եախօտ պիւտիկի Մարրըլերոտէն գուրպան էթմէկէ կիտէճէկիզ տէյու՝ ալ թուն կիւմիւշ՝ զիյնէթ՝ վէ էսվապ իսթէյիււ պ ալսըն լէր՝ (նիճէ . քի գըրգ պէշ սիւալտե զիւր օլտու) .

Իմոի օ սրգ լէթ արասընտէ՝ հէր . քիմ՝ նէ . քի իսթէտի իտէ վերտիէր . զիրա՝ Ալլահ Իսրայէլ միլլէթինի շերէֆ լի կեօսթերտի Մարրըլերէ՝ քի իսթէտիքլերինի տիրիզ էթմէյոււ պ վէրախէլէր՝ քի հագ եէքինի պոււտուն ¹ .

Վագար էյլէ Ալլահըն Իսրայէլ միլլէթինէ էթտիկի ինայէթէ . զիրա չօգ վագըթտէն պերու Մարրըլերին էլինտէն էզիյէթ շէքէր իքէն, պու տէֆա տիւրիւ միւճիւղաթ իլէ մէզպուրլէր Թէքտիր օլտու՝ քէնտիլէր ի պի . քէտեր, վէ դայէթ չօգ մալ՝ վէ ազիմ շագըգ իլէ չըգտըլեր Մարրոտէն, Պոււտան գաթի նազար, Իսրայէլ միլլէթի Մարրէ կիթտիկինտէ՝ եէթմիշ պէշ ճան խոիլէր (նիճէ . քի պէյան տըր օթուզ սէքիզ սիւալտէ), լաքին Մարրոտէն չըգտըգլերինտէ՝ իսթիեար տէն, չօճուգտէն, նիսլան դայիֆէսինտէն, իսլմէթ . քէարտէն վէ իսալպըգտէն մատէ, եալընըզ հարպէ դարպէ գատըր օլան՝ ալթը եիւզ պին նէֆէր իտիլէր .

Պախուսուս . քի չօգ Մարրըլ քիմէսնէլէր տախի զիւր օլան միւճիւղաթլերի կեօրիւնճէ, Ալլահա իման կէթիրիււ պ՝ Իսրայէլ իլէ պէրապէր չըգտըլէր . Պագըլէրինին Թախմինի իւզըէ տէնիլեր . քի իքի միլլուտէն զիյատէ ատէմ՝ օլմագ իթիմալի վար խոի . Վէզա անլէրին գօյուսու՝ ինէկի, վէ սայրի հայլանաթլերի դալէթ չօգ խոի .

Վէ տախի չիւնքի՝ Ալլահ անկերի ճատէ վէ եագըն

1 Հարոյն «Էջն շէնքն վաստիւրոյ նոյս . (Խճու . Ժ . 17) .

Եօլտան կեօթիւքմէյիււյ շեօլ գարաֆընտէն կեօթիւք
մէք միււրատ էյէտի . վէ օ գատար ճէսիմ գալապա
լըղին իտարէսի Ալլահն էարաբմընէ միւհթաճ օլմաղ
իլէ , հիքմէթի Պարի մախսուս մէլայիք Թային օլտու
անլէրին հօնիւնտէն գըլաղուղ կիպի կիթմէկէ . վէ
պու տախի տէկիւքի կիզլի իլա աշիքեար օլարագ .

Օ իրա՛ պիր իւճէ տիրէկ միաալի պուլութ դուհուր
էտիււյ կիւնտիւղ անլէրէ կեօլկէ էտէր՝ քի կիւնէշին
սըճագլըղինտէն հըքղ օլալէր . վէ կէճէ շավգ վէրեր՝
քի գարանլըգտէ գալմայալէր : Վէ անըն կիթտիկին
տէ կեօջիււյ , տուրտուղինտէ գօնագ էտէրլէր . վէ
Ալլահ անտէն սէս վէրիււյ՝ քէստի էմըխի անլէրէ պէ
յան էտէր իտի , Պու հիքմէթլի պուլութ՝ գըրգ սէ
նէ շեօլտէ Խարայէլ միլլէթինէ լահնիւմա օլտու . վէ
նէ վագըթ Յորգանան ջայընը կէջիււյ՝ սուրբ Կրու
ղէմ էյալէթինէ գատէմ պաստըլէր իսէ՛ կեօրիւն
մէզ օլտու ¹ :

Լամի Մըրրտէն շըգընճէ մէզքիւր պուլութ շեօլ
գարաֆընէ Թօղրու կիտէր , պախուսուս Ալլահ տախի
Մոլսէսէ էմը էտէր քի շեօլէ Թօղրու գըրմըլը տէ
նիղին գըլըսընտէ գօնագ էտէլէր :

Ս Ի Ի Ե Լ 52 .

Հ^միկը այստ , վէ այն գալընճը կիւնիւնտէ շեօլը Խարայէլ
Ֆիլէլի Մէւրդէն :

Ճ . Սիսան այըն օն պէշինճի կիւնիւնտէ : () Էճիլ
տէն մէզքիւր այ՝ երլ պաշը օլտու անլէրէ : զիրա՛ մու
գատտէմ երլ պաշը սէպտեմը եր այընտէ օլուր իտի , քի
կիւղ էյամը տըր . վէ Ալլահ մախսուս տէկիլտի անլէ

1 Աստուած ասանորդէր նոյս շէրէի սէմբ ամոյ ցուցա
նէլ նոյս շճանապարհն , և շյայգ սէմբ կրոյ լուսապոռ
լէնէլ նոյս . (Թլիյ . ժ Գ . 21) .

բնն սէննէ պաշխէրիննի՝ քի Մըսրրոտէն խեղաս օլոուգլէրիննի ունութմայուայ՝ Ալլահճոտէն մէմուուն օլալէր . Պու սէպէպ իլէ տախի թէնպիհ օլունտու . քի հէր սէննէ նիւ սանընն օն պիշինտէն պաշլայուայ՝ եհտի կիւն մայասըզ էքմէք եհյէլէր . նիճէ քի՝ հալէնն օ թէնպիհ իւզրէ խամուրսուզ պայրամը հոտերլէր Եահճուտիլէր .

Մէզպուրլէրին մայասըզ էքմէք եհմէլէրին Մըսրրոտէ ճէքտիլէրին հզլյէթի , վէ անտէն աճէլէ չըգտըզլէրիննի պէյան հտէր . զիրա պօղաջանընն քիւլտի փիշտիկի կիպի Մըսրրոտէ ղայթ թէ հզլյէթ իշինտէ իքէն խեղաս օլուայ՝ օ տերեճէ աճէլէ չըգտըլէր , թա՛ քի էօղուրտուգլէրի խամուրուն մայասը կէլմէքսիլինն անի պէզ իշինտէ արգալէրիննէ ալուայ՝ չըգարլէր . վէ դօնագ եհերինտէ՝ պօղաջա ետիուայ եհտիլէր .

Քէզա պալատէ մէզքիւր գուզունունն քէպապը իլէ աճը մաուօլ եհմէլէրին տախի , անլէրինն Մըսրրոտէ ճէքտիլէրին իսքէնճէյի տույ հտէր .

Ս Ի Ի Ա Լ 53 .

« Լճիկէն Իսրայէլ իլէլէրինէ էհ օլուհոունն՝ ի գուշուշուշու գոնի իլէ գոհուն էլիլէրինէ ՚իլուն էրէլէր .

Ճ . Անլէրին էվլէրին Մըսրրուլէրինն էվլէրինտէնն Ֆերգ օլունտուն տէյու : Օ իրա՝ ճիւնքի Ալլահ օ կէճէ մէլայիլք իրսալ հտիւայ՝ Մըսրրուլէրինն իլք էվլատլէրիննի գըրաճագ իտի , կէլտիկինտէ նիշան օլան էվլէրին կէջիւայ՝ նիշանսըզ էվլէրինն կիլքէ : քի անլէրտէ պուլուննան իլք թօղան առեմլէրին վէ հայլմանլէրին էօլտիլք . Պու սէպէպ իլէ՝ օ կէճէնին իամինէ Իպրաննիճէ Պասէք ետխօտ Պասգան տէնիլտի՝ քի կէջմէք ետխօտ այլըմագ մանէսի տիր : նիճէ քի՝ շայճա Օատիկ տէնիլք՝ քի այլըմագ տէմէք տիր . Վէ լաքինն ղանն էթմէ քի՝ նիշան օլմասա իտի մէլայիլք էվլէրին Ֆերգ էտէմէզ իտի , իլլա քի մէզքիւր գուզունն՝ Քրիստոս

էֆէնտիմիդէ Էօրնէկ օլմաղ իլէ՝ պու Թէնպիհ՛ օլուն՝ տու . **Օ** իրա նիճէ քի՝ նիսան այրն օնունճու կիւնիւն , տէն գուզույու հազըրլայուպ՝ տեօրթ կիւնտէն սօնկ , բա քէսիւպ , վէ քէմիկինի գըրմագսըզն քէպապ է տիւպ եհտիլէր , պատէհու Մըսըրլէրին իւք էվասւ լէրի գըրլուպ՝ խէլաս օլտուլէր , քէզա Քրիստոս՝ նիսան այրնտէ՝ **Օ** աղկազարգ կիւնիւ՝ Սլաննա իլէ Երուսաղէմէ կէլուպ , տեօրթ կիւնտէն սօնկրա Սէր նատունտէ Սուրբ Պատարագըն Խորհուրդունու Թէքմիլէթտի , վէ էրթէսի կիւնիւ Խաչն իւզէրինտէ քէմիկի գըրլմագսըզն ¹ , գան տեօրիւպ էօլմէսի իլէ , կիւնահըն իւք սէպէպի շէյթանը Թէքտիլ է տիւպ՝ ինսանը խէլաս էթտի :

Վ է տախի պէլէրինտէ գուչագ՝ այագլէրինտէ Ճիզմէ , վէ էլէրինտէ ասա օլարագ՝ գուզույու աճէլէ եհմէլէրի , մութլագ էրթէսի կիւնիւ Մըսըրտէն չոգաճագլէրի պէյանինտէ օլտու խտէ տէ , բուհանի ֆիքիր իւզրէ տախի Խասվիլէրէ Էօրնէկ անկլանըր . **Օ** իրա գուչագ՝ մէրալք վէ զայրէթ պէյանի , Ճիզմէ՝ Էօլճուլուգ , վէ ասա՝ հիւքմ՝ նիչանը տըր՝ քի Սուրբ Խաչն գուվլէթինի պէյան էտէր , **Վ** է նիճէ քի մէզքիւր գուզունուն գանը իլէ՝ Խարայէլ Ճէմաէթինին գափուլէրի նիչան օլարագ էօլիւմտէն հըֆը օլտուլէր , քէզա Խասվիլէր՝ Քրիստոսուն միւպարէք գանը իլէ սաթուն ալմմը օլուպ՝ վէ Սուրբ Խաչն նիչանի իլէ Թէմհիր (կնրեալ) օլարագ՝ ճան էօլիւմտէն խէլաս օլուրլէր :

Քէզա գուզույու՝ խամուրսուզ էքմէկ իլէ եհմէլէրի՝ Քրիստոսուն պիքիր գըզտէն Թէն ալմասընէ նիչան անկլանըր . նիճէ քի՝ Սուրբ Պատարագըն Խորհուրդուն՝ մայասըլ էքմէկ իլէ օլուր : **Վ** է տախի աճը մաւօլ եհմէլէրի՝ Քրիստոսուն շէքտիկի էզլիէ :

1 Եւ ուրիշ ինքնակնիշտ ի նմանէ . (Ելէյ . ԺԲ . 10) .

Թի կեօսթերիր: Իմտի նիճէ քի՛ Իսրայէլ միլէթի
 Բրիստոսուն չէքտիկի սիասեթին՝ վէ Սուրբ Պատաւ
 ըագըն ըհամ՝ վէ Կօրնէկի իճրա հտերէք՝ Փարաւօնուն
 հլինտէն վէ Մըսրտէն խելաս օլուպ՝ Երուսաղէմ է
 յալէթինէ կիթտիլէր, քէզա Իսապիլէր՝ Բրիստոսա
 խման հտիւպ՝ անըն հմրինի իճրա հթմէկ իլէ, շէյթա
 նըն շէրրինտէն վէ Ճէհէնէմին զագէպիւտէն խալի
 գալուպ՝ ասիւմանի Երուսաղէմ ճէննէթէ վասը օ
 լուրլէր, Օ իրա Մըսր ճէհէնէմէ, վէ Փարաւօն
 սագայէլէ, վէ Մըսրլուլէր՝ քի անլէր Իսրայէլէ հզի
 յեթ հտեր իտիլէր, շէյթանլէրէ Կօրնէկ անկանըր,
 Լնճագ զանն հթմէ քի՛ Մըսր փատիշաչլէրինին
 ճիւմլէսինին խաի Փարաւօն իտի, իլա հէփիտինին
 մախսուսիյէ պաշկա իսիմլէրի օլուպ՝ Փարաւօն լուղէ
 թի մախլէս իտի, զիրա Փարաւօն Մըսրլու լխանընտէ՝
 փատիշաչ տեմէք տիր:

Վէ տախի ջիւնքի Իսրայէլին խելասը իջիւն՝ Մըսր
 լուլէրին իւք հվատլէրինի գըրտը Լաւհ, օ հճիլտէն
 անըն հմրի իլէ Թէնպիհ հտեր Մոլսէս ճէմաէթէ քի՛
 իւք Թօղան երբէկ հվատլէրինի Լաւհա հէտիյէ է
 տիւպ, անլէրէ պէտեւ պիր եըլըգ գուղու գուրպան
 հտէլէր, վէ գուտրէթի ելմէյէն՝ իքի գումրու եա
 խօտ իքի կիւվէրճին փեշկէշ հտէ, Պու խուսուստե
 նագար էյլէ Թուոց իւջիւնճիւն ֆասընէ, զիրա՝ ան
 տէ իւք հվատլէրէ պէտեւ Վէլտացիլէրի քէնտինէ
 պէնա հտիւպ՝ խորանըն խզմէթինէ Թային հթտի,
 Բէզալէք Մըսրլուլէրին իւք Թօղան հայվանլէրինի գըր
 տըղը իջիւն՝ Թէնպիհ հտեր քի՛ քէնտիլէրինին իւք
 Թօղան հայվանլէրինի Լաւհա հէտիյէ հտէլէր, Վէ
 օ հայվան քի՛ եհնմէզ, անէ պէտեւ եհնիր հայվան
 վէրէլէր՝ քի՛ գուրպան օլա, Պու Թէնպիհ օ ճիւ
 հէթտէն օլունտու քի՛ միւճիւղաթ իլէ Մըսրտէն
 խելաս օլուգլէրինի ֆիքիլտէն իլրաճ հթմէյիւպ,
 Լաւհըն ինայէթինի հվատտէն հվատե զիքր հտէ
 ըէք՝ տայիմա մէմնուն օլալէր:

Այլևս նիւթէն Խարայէլ Տէլէթիինն ճարե վէ Ե֊դըն Ե֊լուին
 Երոսասդէ՛ էյուլէթիինէ Կէ֊թիւրէյիւր՝ վճլ Դարափընէ
 ս֊փըլիւր :

41. 27.

Ճ: Չիւնքի՛ միւճիւղաթ իլէ անլերի գըրմըզը
 տէնիզտէն կէչերիւււյ, վէ Փարաւ֊օնու անտէ զարգ
 էտէճէք իտի, վէ պատէհու Սինա տաղընտէ նօմօս
 վէրիււյ՝ չե֊օլտէ կէ֊օնակէ֊օն միւճիւղաթ իլէ՛ Կոր օ
 րէնքին րէաժինի պէյան էտէճէք իտի . վէ տախի
 Քանան սէմթիխտէ փութ֊փերէսթ միլլէթլերի օլմաղ
 իլէ՛ էկէր ճատէ Ե֊լտէն կէ֊օթիւրսէ, Թէզէլտէն ան
 լեր իլէ ճէնկ էթմէք իգթիզա էտէր իտի . օ էճիւ
 տէն չե֊օլ Դարափընէ սափրթտըրու՛ քի տիւշմանտէն
 խէվփ էտիււյ՝ օլմայա քի՛ կէրի տէ֊օնէլեր :

Կազար էյլէ պուրատէ ղատտար վէ ինատճը Փա
 րաւ֊օնուն սէփիլ հալինէ, օ քի՛ մուգատտէմ զիբը
 օլտուղի իւզրէ՛ օ գատար միւճիւղաթլերի կէ֊օրիււյ՝
 վէ Թէքտիր օլոււյ՝ իսլահ օլմատը . Խարայէլին Մըսըր
 լըլերտէն գուրպան էտէճէկիզ տէյերէք չօգ մալ աւ
 տըգլէրինի՛ վէ Մըսըրէ տէ֊օմէյէճէքլերինի անկայըն
 ճէ, փիւշման օլուր անլերի պըրագտըղինէ . վէ ճէնկ
 Թէտարիքի պիրէ սաքերինի ալոււյ՝ Խարայէլին էնքսէ
 սինէ տիւշեր քի՛ կէրի չէվիլրսին, Եախօտ գըրոււյ՝ վա
 րիէթլերինի ալըն՝ : Վէ Խարայէլ՛ չիւնքի գըրմըզը տէ
 նիզին գըլըրնտէ գ֊օնագ էթմիշ իտի, մէզպուրուն
 կէլտիկինի տույտուգլէրինտէ՛ ղայէթ խէվփ էտիււյ՝
 շիբէայէթ պիրէ Մոլսէսէ պէրլեր քի՛ նի՛նիւն պիզի
 Մըսըրտէն չըգարտըն, մէկէր անտէ մէզար Ե֊օգ մի իտի՛
 քի շիմտի չե֊օլտէ գըրտըրաճագսըն տիւշմանէ : Փիւ
 հագիգա՛ մէզպուրլեր պու միտիլլու ճէվաւայ էթմէկ
 իլէ՛ Ալասըն էյլեկի վէ գուտրէթինի Թանըմաղ օլտու

1 Ասայ Լըն֊ճին (փարա֊օն) կալածէցից, հ֊տից հարից, Բ֊թառէ
 յից զա֊տրն Եւ Լյոսից ՚ի նոյսնէ զա՛նն ի՛ճ . (Ելէց . Ժ . Ե . 9) :

լէր՝ զերա Սըարտէ կեօրտիւքլէրի միւճիւզաթլէրի ունուտուպ, Ալաճտէն գաթի ումուտ օլուրլէր, Ան ճագ Սոլսէս՝ Ալաճա ումուտ պիրլէ ճէվապ հտէր .քի խէվֆ էթմէյին, զերա Ալաճ ճէնկ հտէր սիզին իջիւն Սըարրլէր իլէ . վէ պիր տաճա կեօրմէզսինիզ անլէրի, Պէլէ՝ Սոլսէսին իթիգաթը պի գուսուր օլուպ՝ պու միսիլլիւ ճէվապ էթտի իսէ տէ, ինսանճա միւլաճագա օլունտուգտէ՝ խէլաս սուրէթի կեօրիւն մէզ խտի . զերա էօնլէրինտէ տէնիզ՝ էնքսէլէրինտէ տիւլման, վէ հպէտի դայրի պիր գարաֆէ սավուչուպ գաչաճագ եօլ պուլմագ գապիլսիզ, Վագաա՝ քէնտիլ լէրի դայէթ չօգլուգ, լաքին տաճա թէրթիպ իւզրէ տիւլմանէ գարջը տուրաճագ ճէսարէթլէրի եօգ խտի,

Վէ լաքին Ալաճըն գուտրէթի ինսանէ միւմքինսիզ օլան շէյլերտէ պէյան օլմաղ իլէ, Սոլսէս դայէթ սըտգ իլէ գալպինտէն Ալաճա նիյաղ էթտիքտէ, Ալաճ ճէվապ հտէր .քի նէ՞ նիտա հտէրսին պանա՝ . վըւր էլինտէքի ասայը տէնիզէ՝ քի տէնիզ էարըուպ՝ Խարա յէլին հվատլէրի տէնիզ իջինտէն կիթսինլէր, Փէճմ՝ էյլէ՝ Սոլսէս ազըզ աչմայարագ տէրուսինտէն նիյաղ էթտի . վէ Ալաճ անէ տէր .քի նէ՞ չաղըրըսըն պանա .

Խպրէթ ալ . Սոլսէսին ֆիքրի Ալաճտէ օլմաղ իլէ՝ գալպինին նիյաղի իւճէ սէս իլէ չաղըրմաղէ թէշպիճ օլունտու, մատամ՝ քի Ալաճ ինսանըն ֆիքրինէ վէ գալպինէ նազար հտէր . զերա մագպուլ տուա օ՞տուր .քի .քիլէ ֆիքրինի վէ գալպինի Ալաճա տօղրուտէ՝ .

Վէ հմը օլտուղի իւզրէ Սոլսէս ասասընը տէնիզէ վըւրուսճէ՝ շիքմէթուլաճ անիտէ պիր շիտտէթլի թլւզկէար տէնիզի իքի պեօլիւպ՝ վէ իքի գարաֆ գալէ միսալի օլարագ՝ տէնիզին զէմինինտէ զայէթ կէնիչ եօլ ալըր . վէ Խարայիլ միլլէթի օ՞ շիքմէթլի եօլտէն գաֆ

1 Եւ սէր Դէր յճովէս՝ շի՞ գուլէս ստիս . (Ելէյ . Ժ . Գ . 15) .

2 Ա՛շօլէ է վէրայուսին յարայ սա սարտուսճ .

լէ գափլէ եիւրիւյերէք պաշար գարջը եագայէ կէչս
մէկէ : Սէ լաբին չիւնքի մէլայիք պուլութ տիրեկ իւ
լէ գըլաղուզ կիպի Խարայելին հօնիւնտէն կիտէր իտի
(նիճէ քի էլլի պիր սիււալտէ զիւր օլտու) : պու տէ
ֆա կէրի գարափէ կէչիւպ՝ Խարայելին օրտուսու իլէ
Մըսըրլլէրին օրտուսունուն մապէյնինտէ տուրուր . վէ
Խարայելին գարափընէ այտընլըգ Մըսըրլլէրին գարա
փընէ գարանլըգ հտէր՝ քի գատըր օլամասընլէր իլէրի
կիտիւպ՝ Խարայելին օրտուսունէ գարըչմաղէ : Իմտի
Խարայել ճէմի հայլանաթ վէ աղըրլըգլէրի իլէ՝ օ կէ
ճէ գարջը գարափէ կէչմէտէ օլուպ , Թա քի նիհա
յէթ գափլէ տախի կէչմէլի օլտուգտէ՝ մէղքիւր պու
լութ Թէքրար Խարայելին օրտուսունուն հօնիւնէ կէլիւր :

Սէ սապաս օլուպ Փարաւօն պագար քի՝ տէնիզ
եարըմը Խարայել սելամէթ կէչիւպ կիտէյօր , քէնտի
տախի աքէրի իլէ անլէրին արաղսըրա տէնիզէ կիրիւր .
վէ հէման Խարայելէ եէթիլմէլի օլտուգտէ , անլէր
գարջը եագայէ վասը օլուրլէր : Սէ անտէ հլէքմէթի
Պարի Մըսըրլլէրին իւզէրինէ ապիմ՝ գօրգու վէ գար
կաշալըգ զուհուր հտիւպ՝ հպէտի իլէրի վէ կէրի կիթ
մէկէ գատըր օլամալլէր : () Լ պապտէ մէղպուրլլէրին
ագլը հէնիզ պաշլէրինէ կէլմէկ իլէ , իգըար հտիւպ
տէրլէր քի՝ գաշալըմ՝ Խարայելին եիւզիւնտէն . զերա
անլէր իչիւն Ալլահ ճէնկ հտէր Մըսըրլլէր իլէ՝ 1 :

Պուրատէ զայէթ տիգաթ պիրլէ միւլահազա էյլէ
ինատճը վէ դատտար Փարաւօնուն սէֆիլ հալինի . օ քի
Խարայելի գըրուպ՝ մալինի ալմագ արզուսինտէ իտի ,
քէնտի հէլաք օլուպ՝ Խարայել անըն մալինի ալտը .
զերա կիւնաս հօլչիւսիւ Թօլմուշ , վէ Թէօյպէ վագ
Թի կէչիւպ՝ զազէպ վագԹի եէթիլմը օլմաղ իլէ ,
Սովսէս Ալլահըն հմրի իւզրի՝ ասասընը տէնիզէ վու

1 Փիլիթիոյ յերէսոյ իւրոյէլի , շի րէր պարէրաշի վասն
նոցա ընդ էգիպոսիս . (Ելէյ . Ժ . Գ . 25) :

րունճէ՝ տէրագէպ տէնիզ գավուշուպ՝ Փարաւօն
Ճէմի սաքերի վէ Թագըմը իլէ՝ զարգ օլտու :

Վէ հիքմէթ պու .քի՝ անլերին լէշէրինի տէնիզին
տակասը՝ Խարայելն օլտուղի գարաֆէ չըգարուպ՝
հէր նէ սիլահ .քի իւզերլէրինտէ վար իտի , ճիւմլէսինի
ալըր Խարայել :

Եսզար էյլէ , մուգատտէմ՝ Մովսէսին հագգընտէ
շիքեայէթ էթտի Խարայել .քի պիզի չեօլտէ գըրաղրա
ճագսըն տէյու , ինայէթի Պարի՝ օլան միւճիւղաթը վէ
տիւշմանըն հէլլաք օլտուղինի կեօրիւնճէ՝ ղայէթ մէս
րուր օլուպ՝ ճիւմլէսի եէք տիւ Լլահա մէճտու սէնա
էտէրլէր , Վէ Մովսէսին գըզ գարնտաղը Մարիամ տալ Պ. ԲԵ.
խի՝ վէ անըն իլէ ճիւմլէ նիւան գայիֆէսի տիւմպլէք
չալարագ մէտհ էտէրլէր Լլահըն գուտրէթինի՝ :

Պու պապտէ տէմէ .քի՝ Լլահ նիջիւն Փարաւօ
նու Թէզ էլտէն էօլտիւրմէտի .քի Խարայել ճէմանէթի
կիւն էվիլէ խէլաս օլա իտի , Պէլն՝ գատըր իտի անիւ
տէ հէլլաք էթմէկէ . լաքին Լլահըն սապըր՝ մէրհա
մէթի՝ գուտրէթի՝ ինայէթի՝ վէ ատալէթի ղահիրէ
չըգա , վէ տախի Փարաւօնու .քեօթիւլէկիւ ալէմէ
պէյան օլուպ՝ անըն ֆէյլինէ .քիմնէ մէյլ էթմէյէ տէ
յու՝ սապըր էտէր : Օ իրա Փարաւօնուն օ՝ գատար
միւտտէթ սաղ գալմասը իլէ՝ Լլահըն սապըր , չօգ
տէֆա անէ Մովսէսի իրսալ էթմէսի իլէ՝ մէրհամէթի ,
կեօնակեօն միւճիւղաթ էթմէսի իլէ՝ գուտրէթի , վէ
Խարայել ճէմանէթինի աղիմ շէրէֆ իլէ Մըսըրտէն խէ
լաս էթմէսի իլէ՝ ինայէթի , վէ Փարաւօնու տէնիզտէ
ղարգ էթմէսի իլէ՝ ատալէթի պէյան օլտու , քի ինսան
լէր իպրէթ ալուպ՝ ղալմին էլնտէն պի ղայրի հագգըն
թէքտիր օլտուգլէրինտէ՝ գաթի ումուտ օլմայուպ ,
Լլահա նիյազ պիրէ սապըր էտէրլէր .քի սօնկրա շաղ օ
լալէր . նիճէ .քի Խարայել ճէմանէթի Մըսըրտէ հէր նէ

1 () Եհնէսյուր Էպէր , շի փառօյէ փառաւորէլ . (Ելէյ . ԺԵ . 1) .

գատար չօգ էզիյեթ չէքտի իսէ : խէլաս օլտուգէր
րինտէ՝ օ գատար զլլատէ շաղ օլտուէր :

Խօջա միւլահազա էթսինլեր՝ Ալլահըն էմրինէ մու
ղայիր հարեքէթ էտիւլ՝ Թէօյպէ տեմէյնլեր . զիրա
նիճէ քի Փարաւօն իշխտտի զաղէպ իլէ՝ Թէքտիր օլ
տու . քէզա անլեր տախի էր վէ կէճ Թէքտիր օլա
լէր կէրէք : Ֆիհհագիգա՝ Ալլահ սասպրըլ վէ մէրհա
մէթլի օլմաղ իլէ՝ տերհալ կիւնահ. քէարը Թէքտիր էթ
մէղ , քի իիւշման օլուլ Թէօյպէ տէյն . լաքին օ՝ քի
Ալլահըն ինայեթինի Թանըմայուլ՝ կիւն պէ կիւն . քէօ
Թիւլիկէ մէյլ էտէր , հէրհալ Ֆէյլինէ կէօրէ՝ զա
ղէպինի չէքէր : Կիւնահէ պէտէլ սիճիլ օլան զաղէպ
հէր նէ գատար կէրի գալսա՝ օ գատար զլլատէ շէտ
տէթլի օլուր :

Ս Ի Ի Ա Լ 65 .

Պարհէլէ Գէրհէն Գըլընէն Գէ^Թ Գարօթէ կէօլ էլօթի
Խարայէլ :

Ը . Սուր տէսիլէն չէօլէ . վէ իւջ կիւնլիւք էօլ կիւ
տիւլ սու պուլընմայընճէ , կէլիլլեր Մեուա տէնիլէն
մահալէ , Անտէ սու պուլտուէր իսէ տէ՝ օ տախի ա
ճը վէ իջիլմէղ օլմաղ իլէ՝ Մոլսէստէն Թէչէքքի էթ
տիլեր . օ էճիլտէն Մոլսէս օ էէրին իամինի աճըլըգ չա
ղըրտը¹ . Ֆիհհագիգա՝ ճէմաէթ անտէ աճըլըգ կէօլ
տէրտի , զիրա՝ ունութտուէր օլան միւլալըգաթլերի վէ
Մոլսէսին էյլիկինի , Անաղ՝ Մոլսէս անլերին Թագ
սիրաթընէ պագմայուլ՝ Ալլահ նիյաղ էթմէսի իլէ ,
Ալլահ անէ պիր օտուն պէյան էտէր . վէ Մոլսէս
անի ալուլ՝ սույա պըրագտըղինտէ , հիւրմէթի

1 Սան այնորիկ անուանեալ զանուան Գէրհէն այնորիկ Գատար
նուսիէն . (Եւէյ . ժ . 25) :

Պարի՛ աճք սու լեզիզ օլտու 1 :

Պատեհու՛ Եղիմ՝ տեհիլէն եհրէ կէլիլէր՝ քի անտե
ու իքի փոււնար՝ վէ եեթմիշ հուրմա աղաճը վար խոի՛ :

Վ է անտէն Սին տեհիլէն չեօլէ կէլտիլէրինտե՛ Սը 41. 3. 2.
սըրտէն պերապեր պլտրգլէրի ուն թիւքէնիր . զիրա օ ա
նէ տեկին՝ օթուղ կիւն օլմուշ խոի Սըսըրտէն չըգալը՝
Լ՛ստէ ճէմաեթ Մովսէստէն վէ Լ՛հարօստէն շիքեայեթ
ետիւպ տերլէր . քի՛ չեօլտե աճըգտէն գըրըմատէն իւ
սե՛ հյի խոի . քի Սըսըրտէ եթ թէնճիրեսինին եգրա
Փընտե օթուրուպ՝ թօյունճէ եքմէք եեյերէք՝ ղազէպ
իլէ եօլէյիտիք . Ֆիլվադի՛ մէզպուրլէր օ տերէճէ
եսիր օլմուշէր խոի պօղազլէրինե . քի՛ ղազէպ իլէ
եօլմէկե իրթիքեապ ետերլէր , թէք՝ եթ եեսինլէր .
խմտի մալիւմ՝ քի Ֆիլիբիլէրի Սըսըրէ տեօսմէք .

Պու պապտե Խարայեւ ղայեթ միւնքիւրի ինայեթ
օլտու . զիրա Սըսըրտէ չէքտիլէրի եզկեթի՛ վէ միւ
ճիւզաթ իլէ խէլաս օլտուգլէրինի Ֆիլիբ եթմէյիւպ .
ճիւզի սըգլէթ զուհուր ետինճէ՛ Մովսէսի գապա
հաթըլ ետերլէր , քի նիջիւն չըգարտը քէնտիլէրինի
Սըսըրտէն . լաքին Մովսէս անլէրի Լ՛աւհըն եսրի իլէ
չըգարմըջ օլմաղ իլէ , եթտիլէրի շիքեայեթ՝ Լ՛աւհըն
հագգընտե խոի . Պէլ՛ մուգատտեմ՝ սու իջիւն շի
քեայեթ եթտիլէրինտե՛ Մովսէսին նիյազը իլէ աճը
սու՛ լեզիզ օլտու . անճագ պու տեֆա նիյաղ եթ
մէզ . զիրա ղայեթ նաշէրի խոի մէզպուրլէրին ճէ
վապլէրի . Վ է լաքին Լ՛աւհ մէրհամէթքեանի՛ անլէ
րին թագսիրաթընէ պագմայուպ՝ եքմէք եերինե
գուտրեթ հէվլասը (մանանայ) , վէ եթ եերինե՛
պըլտըրճըն գուշու վէրտի անլէրե . Լ՛նճագ ղանն օլ
մասըն՝ քի մանանայ վէ պըլտըրճըն դապիաթը իլէ
զուհուր ետեր , իլա քի ինայեթ օլտուղի պէյանն օլ
մագ իջիւն , Լ՛աւհ՝ Մովսէսե տեր . քի , աղամ՝ եթ՝

1 Եւ Եյոյոյ նճա դէր փայո . Ի Էտրէ շայն ՚ի Զուրն՝ Ի Կաշյո
բայու Զուրն . (Եւէյ . ԺԵ . 25) .

վէ սապահ թօյունճա եքմէք եհսխնէր, Ֆիլհագիգա՝
 օ կիւն ագշամիւսթիւ օ տերեճէ պըտորճըն գուշու
 կեղի, թա՛քի պիւթիւն օրտուլու գափար, քեզա
 երթեսի կիւնիւ երբէն մանանայ եաղար, Վէ անի
 կեօրիւնճէ, նէ օլտուղինի պիլմէյիւպ՝ պիլի պիլինէ՝
 նէ տիր պու (զի՛նչ է այս) տեյիւպ՝ թասաճիւպ է,
 տերլէր, վէ Իպրանի լիսանի իլէ ման հու տեմէկ իլէ,
 անըն իսմինէ ման չաղըրըրլէր :

Հիքմէթի Պարի մանանայ սիֆտահ նիճէ զու
 հուր էթտի խե, քեզա շաբաթ կիւներինտէն մատէ՝
 Իարայէլ ճէմահթինին Խրուսաղէմ՝ էյալէթինէ տա,
 խիլ օլմասընէ տեկին հէր կիւն եաղար խի, Վաքին
 պըտորճըն իքի տեֆա կեղտի ֆեգաթ, էվվէլա պա,
 լատէ մէգքիւր Սին տեհիլէն մահալտէ, սօնկրա արղու
 մէզարը (գերեզման ցանկութեան) տեհիլէն եհրտէ,
 նիճէ քի պէյան տըր (Թու . ԺԱ . 54). վէ դայէթ
 չօգ կեղտիկինտէն՝ գաֆեստէ սագլայարագ՝ վէ քե
 սիւպ թուղայարագ՝ չօգ վագըթ պըտորճըն էթի
 եհտիլէր :

ՍԻՒԱԼ 56 .

Սահտայ հալըլ շէ) Իբի, վէ ի՛է Թերեթի Ի՛է Գեվշերեհեդ
 էի՛է, օլտուր Իբի :

Ճ. Քիշնիչ կիպի միւտեվիլէր, բենկի պէյազ, իլէ
 ուն, վէ շէշնիսի հէլվա լեզէթինտէ, վէ հէր սապահ
 Իարայէլին օրտուսուսունն էգրաֆընէ գըրաղը միսիւ
 լիւ եաղար խի, Վաքին էվվէլա շէյ ինիւպ՝ եհր
 իւղիւնտէ օլան օթլըրի եաղար խի՝ քի մանանանըն
 ինտիկի եհր թէմիզ օլտուն, վէ կիւնէշ թօլմադտէն
 էվվէլ տեվլ իրմէլի խի անի, զիրա կիւնէշին սըճագ
 լղինտէն երիր խի, Վէ հիքմէթ պու քի՛ գապ իլէ
 աթէշէ գօյունճէ՝ երիմէյիւպ գաթըանըր, նիճէ քի
 անի տեկիրմէնտէն էօվիւտիւպ՝ եախօտ հավանտէ
 տեօվիւպ՝ ուն կիպի օլտուգտէ՝ աթէշտէ վիշինճէ՝
 գաթըանուպ էքմէք եափարլէր խի :

Վէ տախի չիւնքի շաբաթ կիւնիւնտէն մատէ հէր կիւն եաղար խտի . օ էճիլտէն քիմ՝ քի պիր կիւնլիւք եէյէճէկիւնտէն զիյատէ տէվլիւրիւպ՝ էրթէսի կիւնտ սագլար խտէ , գուրթլանըր խտի . անճագ՝ ուրբաթ կիւնկերի՝ իքի կիւնտէ քիֆայէթ ետէճէք դատար տէվլիւրտիքլէրինտէ գուրթլանմայուպ՝ հէյէթի իլէ գալըր , քի շաբաթ կիւնիւ եէյէլէր , Պախուսուս քի , հէր նէ՝ դաամա արզու էտէրլէր խտէ , անըն ճէչնիսինի ալըրլէր խտի մանանատէն , նիճէ քի Պաւիթ փէյղամ պէր՝ ճէմի դաամ՝ խտի իլէ պէյան էտէր անի ¹ :

Պու քէրէմ՝ մախաուս Ալլահըն ինայէթի օլմազ իլէ , Սոլսէսին էմիր իւզրէ՝ Ահարօն պիր ալթուն կիւլիւմ իչինէ մանանայ թօլտուրուպ սագլար՝ քի ուսուսմու սընկէր Ալլահըն ինայէթինի . Վէ բուհանի ֆիքր իւզրէ՝ մանանայ Սուրբ Պատարագըն Խորհուրդուսու պէյան էտէր :

Պատէհու՝ Պապիդիմ՝ տէնիլէն մահալէ կէլիւպ՝ ան ^{94. 260} տէ տախի սու պուլունմայընճէ , ճէմաթ եէնէ թէ ճէքքի պիրլէ՝ նիչիւն չըգարտըն պիզի Սըսըրտէն , սու սուզ գըրաճագսըն տէյէրէք՝ զէմմ էտէրլէր Սոլսէսի .

Եագլար գըլ Խարայէլին ֆէսաա ֆիքրինէ . զիրա՝ սէ պէպ արարլէր տայիմա Սոլսէսէ պէհանէ պուլուպ՝ թագիր էթմէկէ . Պու տէֆա Սոլսէս անլէրին սապըր սըզլըղինէ նազարէն՝ ֆիղան իլէ Ալլահա տէր քի , նէ էտէլիմ պու ճէմաթէ . զիրա ազ գալոր քի՝ պէնի թաշայայէր , Ֆիլհագիգա՝ սու խթմէք գապահաթ տէկիլ . զիրա օ գատար քիւլիւէթլի ճէմաթ սու սուզ իտարէ օլմազ , լաքին Սըսըրտէն նիչիւն չըգար տըն տէմէք պիւլիւք խէգա խտի . Պունտան գաթի նազար՝ մուգատտէմ՝ օլան միւճիւղաթլէրի կէօրմէկ իլէ պօրճ խտի նիյազ պիրլէ Ալլահա ումուտ էտիւպ , Սոլսէսի տախի վասիթէ վէ տուաճը էտիւպ՝ թէվա

1 3³ Իեր-Իրոյ գորչէին «իբթ Իոյ» . (Սուլուս . Ծ.Ձ. 18):

զիւ գալալ իլէ՝ սու իսթեմէք . զերա անէրի միւճիւ
գաթ իլէ՝ չեօլէ չըգարան , ելայեթ անէրին իտարեւ
սինէ տախի գատըր տըր .

Պու պապտէ ճէմանէթ թէքտիրի միւսթաճադ օլտու
խտէ տէ , Ալլահ մէրճամէթքեանի օլմադ իլէ՝ անէրին
եթտիկինէ պագմայուպ , Սոլսէսէ եմը էտէր քի ճէ
մանէթտէն պիր գաջ իսթիէար ալուպ կիթսին Քորեք
տաղըն էթէկինէ , վէ անտէ քէնտինէ պէյան օլան գա
յայէ վուրսուն սասսըր քի՝ սու չըգարսըն , Վագաս
եմը օլտուղի իւզըէ Սոլսէս ասասըր մէգքիւր գաչա
վուրտուգտէ , անիտէ ճէսիմ սու զուհուր էտիւպ
գանտըրըր Խարայէլին օլտուսունու . Վէ տէկիլ քի էա
ընրզ օ գօնագտէ , իլա քի օ սու քէսիլմէյիւպ ան
լէրին արտըրըրա չայ կիպի ագուպ կիտէր իտի . վէ օ
սու իլէ չեօլտէ իտարե օլտու Խարայէլ ճէմանէթի ¹ .

Ֆէճմ էյլէ . Ալլահ միսսուսու եմը էտէր՝ քի ճէ
մանէթին իսթիէարիէրինտէն պիր գաջ ատէմ պուլուս
սուն Սոլսէս իլէ՝ քի միւճիւզաթ իլէ գայատէն սու
չըգարըրին կեօրիւպ շահատէթլէք էտէլէր , քի պիր
տաճա Ալլահը թէճրիպէ էթմէսիլէր . զերա՝ պի գայրէ
ճագըն Սոլսէսի զէմմ էթմէկ իլէ՝ Ալլահը թէճրիպէ
եթմիլ օլտուլէր , վէ Սոլսէսին գալպինի գըրապէր .
Պու սէպէպտէն օ էէրին իսմինի թէճրիպէ վէ զէմմ
էէրի գօտու ² .

Րուճանի Փիքիւր իւզըէ՝ Սոլսէսին սասսըր Աուրը
Խաչա , վէ մէգքիւր գայա՝ Սէսիճ էֆէնտիսիզէ
էօրնէկ վէ րէսմ անկանըր ³ .

1 Ահար շէճն՝ և Բշէեյն Ղուրս՝ և գնացին գէոր ընդ ան
Լըրրէս . (Սաշնո . ՃԴ . 40) .

2 Աս անուանէաց շանուս գէշույն այնորիկ ժորճուրիւն և
ԲանԲասանս . Վասն ԲանԲասանայ որբուոյն իօրայնլի . և
Վասն իորճէլոյ նոյա զտէր և սէլոյ . Էթէ էյէ ՚ի Քշ գէր
և էթէ սէ . (Ալլէյ . ժ . 7) .

3 Աս շէճն էր էնն իրիսրոս . (Ա . Սորս . ժ . 4) .

ՍԻՒԱԼ 57.

Չէօլրէ՛ Լարայեւ Ճէճ-էլէիէ՛ Գորլը Գիւշմո՛ն զուհուր
էրրի՞նի .

Ճ. Լ թտի, լաբին Մովսէսին տուաար ինչ ֆէթճ
օլունտո՞ւ տիւշման. զերա Իսրայէլին օրտուսու տահա
Ուստիդիմոնէ իրէն, Եսաւըն սինսիլէսինտէն Մմաղէ,
կին Ճինսի՛ օ գարաֆէ եագըն օլուպ՝ Իսրայէլ ինչ ճէնկ
էթմէք իսթէտիրտէ, Մովսէսին չըրաղը Յեսու ապէր
թէտարիք հտիւպ՝ Մմաղէկէ գարչը ճէնկէ չըգար .
վէ Մովսէս աասար ինչ՝ Մհարօն վէ Ովը նամ քիմէսնէ
տախի պերապէր չըգարլէր պիր թէփէ իւղէրինէ՛ քի
անտէն կէսրիւնիւր իտի ճէնկ օլան էէր . Վէ Մովսէս
էլէրինի կէօյէ թօղրու գալտրորտրգտէ՛ Իսրայէլին գալ
րաֆը զալիւպ օլուպ, աչաղէ ինտիրտիրտէ՛ Մմաղէկին
գարաֆը զալիւպ օլուր իտի . Լաբին էլէրինի պիր գա
րար եօգարը թօղրու գութմաղ ինչ՝ գօլէրի աղըրլա
չնճէ, անի պիր գաչ իւղէրինէ օթուրտուրլէր . պիր
գարաֆընտէ Մհարօն՝ օ պիր գարաֆընտէ Ովը տու
րուպ՝ գօլէրինի եօգարը թօղրու գալտրոմաղ ինչ .
Յեսու՝ Մմաղէկի գըրուպ ֆէթճ էթտի .

Ֆիլհագիգա՝ Մմաղէկին ճինսի հէր նէ գատար չօգ
գըրըտը իսէ տէ, էվվէլա չէօլտէ տիւշմանլըգ գաստի
ինչ Իսրայէլէ գարչը ճէնկէ չըգտըղի իւղիւն, Մլաճ
Մովսէսէ տէր քի գայտ էլլէ սիճիլաթ քիւթիւկիւնէ,
վէ Յեսույէ վէր քի՛ ունուտուլմասըն. զերա Մմաղէ
կին ճինսինի գըրուպ՝ տիւնեատէն գալտրորաճաղըմ՝¹ .

Վագաա՝ տեօրթ եիւղ սէնէ մըգտարի վագըթ կէչ
տիրտէն սօնկրա՝ պու ճէվապ իճրա օլտու Սաւուղ
վատիչահըն էլի ինչ . նիճէ քի պէյան տըր (Ն. Թաթա .
ժ. Գ. Յ) . Վէ չիւնքի՛ Մլաճըն եարտըմը ինչ իճրա օլ

1 Քիլէլուվ ընթէյիյ շյէշադի մաշէկոյ յերիւէ .
(Ելէյ . ժ. Ե . 14) .

տոււ պու ֆէթուհաթ, օ էճիլտէն Մովսէս սեղան եա,
 փուպ՝ Ալլահ տըր պէնիմ՝ ումուտոււմ տէյու անար օ սե
 զանըն իսմինի¹. քի Ալլահըն ինայէթի ունուտուլմասըն .

Ֆիէհմ՝ էյլէ՝ քի Ալլահա նէ գատար զիստէ մագ
 պուլ տուր ազիլէրին տուասը. զերա՝ Մովսէսին տուա
 սը իլէ տիւշմանը ֆիթհ էթտիլէր, Պէլի Մովսէս հէր
 պար գայպինտէն Ալլահա նիյազ էտէր իտի ճէմանէթին
 սէլամէթի իլիւն, լաքին պու տէֆա մախսուս էիւքսէք
 եէրէ չըգուպ՝ էլէրինի կեօյէ Թօղրու գալտըրարագ՝
 աշիքէար տուա էթմէկ իլէ, ճէմանէթի Թալիմ էտէր՝
 քի տայիմն Ալլահա ումուտ պիլլէ՝ տուատէ գուսուր
 էթմէյէլէր՝ քի տիւշմանը ալթ էթմէկէ դատըր օլա
 լէր. Օ իրա տիւշմանը ֆիթհ էթմէք՝ Ալլահըն եար
 տըմնէ միւհթաճ տըր. վէ Ալլահըն եարտըմնէ լայիգ
 օլմագ՝ տուայէ միւհթաճ. Վ է տախի էիւքսէք եէրէ
 չըգուպ տուա էթմէք՝ տիւնեալի զայլէլէրի ֆիքիլտէն
 իիրաճ էթմէք տիր. վէ Ահարօն իլէ Ովը՝ քի անլէր
 Մովսէսին գօլէրինի եօգարը գալտըրըլէր իտի, տօղ
 բու իթիգաթ իլէ՝ օսանմագ սըղըն տուայէ մէշղուլ
 օլմագ պէյանի տիր .

Պ. յ. Բ.

() կիւնլէրտէ Մովսէսին գայըն փէտէրի (Յօթոր՝
 (Հուագուէլ), Մովսէսին էլի իլէ Խարայէլին Մըսըր
 տէն չըգտիղինի, վէ օլան միւճիւզաթլէրի իլտիր. Վ է
 ջիւնքի Մովսէսին էհլի վէ իքի օղու անըն եանընտէ
 իտիլէր՝ (նիճէ քի զիքը օղու գըրգ սէքիղ սիւալ
 տէ), անլէրի ալուպ, կէլըր Մովսէսին եանընէ. Վ է
 Մովսէս անի իգգէթ իլէ գապուլ էտիւպ՝ Ալլահըն
 Խարայէլէ էթտիկի ինայէթի նագլ էթտիկինտէ, Յու
 Թոր՝ օ քի զաթը փութխանէ շէյիսի (բուրմ) իտի,
 փութփէրէսթիկի Թէրք էտիւպ՝ Ալլահա ինանըր,
 վէ գուրպան էտէր, վէ քէնտի ճինսինի տախի Թա
 լիմ էտէր՝ քի Խարայէլին Ալլահընէ Թալիմնալէր .

1 Ին սնրուսնէ այ զանրան նորա՝ քր սոյսանէն իմ. (ԵԼ. ժ. 15).

Պատեհո՛ւ Յոթոր պագար՝ քի Սոլսէս Ճեմանէթին
 զուհուր հտէն տավարնը եալնըզ քէնտի կեօրիւպ՝
 զայէթ զահմէթ չէքէր . վէ Ճեմանէթէ տախի չօգ սըգ-
 լէթ օլուր իտի . օ հՃիլտէն Սոլսէսէ խտարէ թէրթիւ
 պի թարիֆէ հտէր քի , սատարաթքեար՝ վէ միւտեպ-
 պիր ատեմէր թային կթսին Ճեմանէթին նիզարնը
 կեօրմէկէ , վէ քէնտի Ալլահըն էմրինի Ճեմանէթէ խա-
 պէր վէրսին . Վէ Սոլսէս անըն թարիֆի իւզրէ՛ Ճե-
 մանէթին իտարէսի խուսուսինէ պին պաշը , եիւզ պա-
 շը , հլլի վէ օս պաշըլէր թային հտիւպ՝ հիւանիւ-
 թէրթիպ իւզրէ իտարէ օլուր իտիլէր :

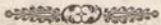
Իպրէթ ա՛լ . Սոլսէսին սապըրը վէ թէվազիւ օլ-
 տուղինտէն . զիրա՛ հվվէլա օ գատար Ճեմանէթին շէ-
 րիյաթընը եալնըզ քէնտի կեօրիւպ թաճիզ օլմազ .
 վէ սօնկրա Յոթոր իտարէ սուրէթի թարիֆէ թտիկին-
 տէ , քիպիրէնիւպ կիւՃէնմէզ . իլլա քի՛ գապուլ է-
 տէր անըն Ճեվապինի , Պէլի՛ Սոլսէս Ալլահըն փէյ-
 զամպէրի , լաքին պու խուսուստէ Ալլահ անէ Յոթո-
 րուն հլի իլէ պէյան կթտի իտարէ թէրթիպինի .
 Իմտի ինսան նէ՛ գատար ալիմ՝ վէ հիւքիւմտար օլսա՛
 եէնէ նասիհէթ տիյնէմէկէ պօրճուտ տըր :

Պատեհո՛ւ մէգքիւր Յոթոր կիտէր քէնտի եերինէ ,
 վէ Իսրայէլ տախի Ուտիիգ-իմտէն կեօջ հտիւպ՝ կէլիք
 Սինա տաղընըն գաբըլարնա գուրար օրտուսուտու :

Ի Ի Ձ Ի Ի Ն Ճ Ի Ի Տ Ե Լ Ր Ի Ն Ի Ի Թ Լ Մ Ի

Իսկուհիքս Կէկր պոստոսէ գոստր գըլթը իսէ փէ ,
 Յովէ էրանէլի Կոստի օ Կէկրէ Իսրայէլ Տիւնիէնի
 Սըլթի օլԿոստր շէճանէրէ օլճաշ իլէ , անըն նագլէ
 Կոստի Տոսիստոսիճէ շէր օլոստոս :

ՍԻՒԱԼ 58 .

Յօբ ԿՅ ԻԿԻ .

Ճ . ԻՍՍԵՐԵՆ Ճինսինտէն Կրուսաղէմ էյալէ՛
 Թինէ սինօրտաշ Կդեմ դօսիրաղնտէ՛ Օստեր նամ
 մահալտէ հիւքմ սահիպի վէ դայէթ Փազիլէթլիւ
 տէվէթլիւ , պախուսուս քի՛ Փաքիր վէ պի չարէ
 քիմնէլերէ հեր վէՉՏ իլէ եարտրմ ճը վէ տէսթիկիր
 օլուպ՝ օ տերէճէ նամտար վէ մէշուր քիմէսնէ իտի՛
 քի ազիզ քիթայ փատիշահ իամի իլէ անար անի .
 (Օճն . ԼՁ . 55) :

Ֆիլհագիգա՝ մէզպուր Ճիսմանի խուսուսլերտէ հեր
 նէ մըգտար իգպալ իւզրէ օլտու խէ տէ , պիլ լութ
 ֆու Պարի ըիդայի հագ Թարիգլերինտէ տախի պիրան
 գուսուր էթմէղ , Պէլի չօգլերինէ հիւքմ էտեր իտի ,
 լաքին տէկիլ քի զուլմ վէ դատտարըգ պիրլէ , իլա քի
 ստալէթ իւզրէ : Վարիլէթի դայէթ չօգ իտի , լաքին
 տէկիլ քի անի քէնտի սեֆասընէ , իլա քի ֆուգարէ
 նին իտարէսինէ Թային էտեր , Վէ անըն եէտի էըքէկ
 էվլատը վէ իւճ գըղը օլուպ՝ տայիմա պիրի պիրինին է
 վնէ կիտիւպ՝ շաղ ու մէսրուր իւզրէ եէյիւպ իէր իւ
 տիլեր : Իաքին մէզպուր՝ չիւնքի Ալլահտէն գօրգար
 հեր քէմիլըլերտէն ուզագ , սալի՛ճ վէ սատագաթ
 քէար իտի : էվլատլերինին Ճիսմանի սեֆայէ մէշուր
 օլմալերի իլէ , պէլքի Ալլահըն էմիրնէ մուղայիր ֆիւ
 քիր իւզրէ օլալեր տէյիլ , անլեր իլիւն տայիմա գուր

օրան հտեր խոի Ալլահա ¹, Պէլի Յօբուն էվլատերի քեթիւլ ֆէյլլտի տեկիլ խոիլեր, լաքին չիւնքի եէյիււլ իչմէք իւզոն օլուրէր խոի, վէ էքսերի ճիւմա նի մէճիւս խեղատեն խալի օլմատըղիւստեն, Յօբ անէլրին հագգընտէ՝ Ալլահտեն անփ տիլեր, Միւլահազա էթսիւլեր՝ հէր տեմ կիւնաս մէճիւսիւստէ սեփայէ մէշղուլ օլանլեր :

Վազար էյլէ՝ Ալլահ չիւնքի մէլայիք վէ ինսան գաւլ միսի ճէննէթին մէճտու սալթանաթընէ լայիգ էթմէք իչիւն էարաթար (նիճէ.քի իւք տէհըին տէօրթ սիււալինտէ զիբր օլտու) . լաքին շէյթան քիպիլրիկի սէպէպիւնէ ասիւմանտեն իխրաճ օլոււլ՝ վէ ինատընէ զալիւլ օլարագ թէօյպէ տէմէտիկիւստեն մատէ՝ ինսանը տալիսի հասէտիստեն նաշի ճէննէթին մէճտիստեն մահլոււմ էթմէք արզուսի իլէ՝ Ալլահըն իղաաթընտեն չըգարտը իսէտէ, պիլ լութֆու Պարի ինսան թէօյպէյէ կէլիււլ՝ թէքրար ինայէթէ շայիսթէ օլտուգտէ՝ մէզ պուրուն քեթիւլիւկիւ թարագգա պուլտու :

Պախուսուս, ճիւմլէ մէլայիքլերին սերլէրի իքէն, քի պիլրիլնմէսի իլէ՝ օ տէրէճէ համագաթլղէ էիւլ գուլթտու, թա՛ քի քէնտի ֆայիտէսիսի ֆէրգ էտէմէզ օլոււլ՝ ասիլրէտէ սապիթ գալմաղ իլէ, ճէհէննէմտէ պի նիհայէթ ազապ չէքմէկէ պօրճլու օլտու . զիրա քիպիլրիք՝ ահմագլղգտեն հասը օլմաղ իլէ, միւլթէք քիպիլր օլան՝ ահմագ սայըլըր ² : Պուստան գաթի նազար, ինսան թէվաղիւ գալլ իլէ թէօյպէ տէյիււլ մաղֆիրէթ պուլտուղիւստէ, անտեն զիյատէ ալիւմ սալլըր ³ . օ էճիլտէն՝ կէրէք բուհանի վէ կէրէք ճիւմա

1 Սաբուսանէր վանն նոյս զոհս . . . Կանդի ասէր յովէ՛ լէ Գուցէ որբիսն ի՛մ ի՛մացան ՚ի Տիպս իւրէանց լարուլիւն շասուսոյ . (Յովէ . Ա . 5) :

2 Սա սասոյն . ալէնայն կարբա՛ է պէէր :

3 Սրբիս ալմարիկն այորիկ ի՛մասոմգոյն՝ էն Կան զորբիս լոսոյ յաշգս իւրէանց . (Պուլ . Ժ . 8) :

նի խոստուսէրտե՛ , տայիմն ինսանը միւքէտտեք էթ
մէկէ ճահթ հտեք . Խոստուսա .քի ֆազիլէթլիւ .քիւ
մէսնէլէրէ զկատե խասիմ օլուպ կեօնակեօն թուզագ
գուրար անլէրէ , .քի Ալլահն հմրինե մուզայիր հա
րէքէթէ մէյլ էթտիրուպ .քէնտի կիպի ասի հտե .

Նիճէ.քի Յօբ Ալլահ մագպուլ պիր զաթ . անճագ
հէր վէջէ իլէ տախի իգպալ իւզրէ օլմաղ իլէ , շէյ
թան ումար իտի .քի՝ մէզպուր էկէր գազայէ օլըա
յուպ՝ ֆագիր օլուր իսէ , հմրի Հագգա մուզայիր հա
րէքէթ հտեք . նիճէ .քի ազիզ .քիթապ՝ անըն հագգըն
տե շէյթանըն ֆէսատ իւզրէ էթտիկի ճէվապլէրի միւ
ֆասսըլէն էազար . Օ իրա շէյթան տեք իտի .քի մէկէր
Յօբ թէհի եհրէ՞մի գուլուգ հտեք Ալլահ ¹ .

(Սպաստե Ալլահ բուխտէթ վէրիր շէյթանէ՝ .քի Յօ
բուն իւզրինէ տիւրիւ գազայլէր կէթիրէ՝ .քի անըն
ֆազիլէթի պէյան օլուպ՝ լային շէյթանըն ֆիթնէքեար
վէ միւզէվիւր օլտուղն զահիրէ չըգուպ ըհզիւ օլա .

Ֆիհմէյլէ պուրատե .քի շէյթան նէ գատար զկատե
տիւշման տըր ինսանէ . զիրա մէզպուրուն էլինէ պու
միսիլիւ ֆուրսադ կէշտիքտե՝ տէրհալ Յօբուն վարկէ
թինի թէլէֆ էթմէկէ պաշամաղ իլէ , Յօբուն խըզ
մէթքեարլէրինտէն պիրիսի աճէլէ կէլիւպ՝ անէ տեք
.քի , չիֆթ սիւրէր իքէն՝ հարեմիլէր կէլիւպ կեօ
թիւրտիւլէր հօքիւզլէրի , մէրքէպ սիւրիւլէրինի , վէ
խզմէթքեարլէրի գըրտըլէր . էալնըղ պէն գուրթու
լուպ՝ կէլտիմ սանա խասպէր վէրմէկէ . Մէզպուր պու
ճէվապլէրի սեօյլէր իքէն , պիրիսի տահա կէլիւպ տեք
.քի , կեօյտէն աթէշ ինիւպ էագտը գօյուն սիւրիւլէ
րինի՝ վէ ջօպանլէրի . էալնըղ պէն գուրթուլուպ՝ կէլ
տիմ խասպէր վէրմէկէ . Պու տախի ճէվապըն թէքմիւ
հտեք էթմէզ . էէնէ պիրի կէլիւպ տեք .քի , խըրսըղ
լէր գուշատուպ տէվէլէրի սիւրտիւլէր , տէվէճիլէրի

1 Միւրէ իրէ՞ր գաշտիյէ յուլէ շօէր . (Յօլէ . Ա . 9) .

Եօլտիւրտիւլէր, պէն եալննրդ գուրթուլուպ կէտիմ
խապէր վերմէկէ, Վէզա՛ պու տախի ճեվապընը թէք,
միլ էթմէք իւզրէ իքէն, պիրի տաճա կէլիւպ տէր քի,
եվլատլերին վէ գըզլերին՝ պիւլիւք գարնտաշէրինին
եվլնտէ եէլիւպ իէր իքէն՝ տիւնաըզ չեօլտէն շէտխտ
րիւզկեար զուհուրի իլէ՛ եվ երգըլուպ էօլտիւլէր, եաշ
լննրդ պէն խէլաս օլտոււմ. վէ կէտիմ սանա խապէր
վէրմէկէ, Յօք՝ զիքր օլան ուգուպէթլէրի իշիտինճէ,
էալապընը երութուպ՝ պաշննն սաջնը քէսէր, վէ
Ալլաճա սէճտէ գըլուպ ճեվապ էտէր քի՛ չըպլագ
թօղտոււմ, չըպլագ կիտէճէկիմ, Ալլաճ վէրտի, Ալլ
լաճ ալտը. Ալլաճա նիճէ մագպուլ իսէ էօլլէ օլտու,
միւպարէք օլտուն Ալլաճըն իամի ¹ .

Փէճմ էյլէ. շէլթան զանն էտէր իտի քի՛ Յօքուն մաշ
լի թէլէֆ օլուր իսէ՛ մութլագ Ալլաճըն գօրգուսունու
գալպինտէն իխրաճ էտիւպ խէգա էտէր. լաքին ազիզ
Յօք՝ տաճա զիլատէ հմրի հագգա թէվէք քիւլ պիւրլէ՛
Ալլաճըն միւպարէք իամին միւշէրրէֆ էալինճէ, լային
շէլթան անըն իչիւն գուրտուղի տուզաղէ քէնտի տիւշ
տիւ իսէ տէ, եէնէ ֆիթնէ ֆէլիլտէն խալի օլմայուպ
տէր քի, մալի թէլէֆ օլտու իսէ, վիւճիւտի պի քէ
տէր տիր, եկէր վիւճիւտինսէ տախի քէտէր օլսա, ել
պէթ կիւնասէ տիւշէր, Սէլուն շէլթան պու տէֆա
տախի Ալլաճտէն բուխսէթ ալննճէ՛ ճէման տէրագէպ
Յօքուն վիւճիւտինտէ պաշտան այաղէ գատար՝ օ տէ
րէճէ ույուզ կիպի եարալէր զուհուր էտէր, թա՛ քի
գօգուսունսէ քիմնէ թաճամիւլ էտէմէտիկիլնտէն,
մէճպուր օլտու չեօլիւլէք իւզէրի աջըգ մաճալտէ օթու

1 Իււ սուէ՛ (յոլէ) Դրի էսէ էկէ էս յորոշայնէ ֆօր իճո՛) ե
Դրի սնդամ դարչայց սնդր. Կէր էո՛ ե Կէր էսս. որպէս
Կէստն կաճոյ իրուէցաւ՝ նոյնպէս ե էշե. էշիցի սնոււն
Կէստն օրկնէալ. (Յոլէ. Ա. 21),

բուսայ՝ Թուղլա ինչ Եարալէրինին ճերատթընը սիւմէկէ ¹ .

Վէ՛ օ միսիլլիւ նաչար հալէ կիրիֆթար օլտու՝ Թա՛
քի պիր քիմէսնէտէն Եարալըմ՝ վէ Թէսէլլա պուլաճագ-
ումուտի գալմատը , Ազիզ Յօբ պու միսիլլիւ ֆէլա-
քէթէ օղրատը իսէ տէ , պիրան ֆիքրինի Թաղլիթ էթ-
մէզ , վէ Ալլահտէն շիւքրինի քէսմէզ ,

Անճագ լային շէյթան՝ Եէնէ ֆէսատտէն կէրի տուր
մայուսայ՝ Յօբուն Եհլինէ ֆիթ վէրիր՝ քի պարէ անըն
Եէտի ինչ Եմրի Նագգա գարջը ճէվապ սեօյլէտէ ,

Օ իրա՛ Յօբ զիքր օլտուղի մէնվալ՝ Թահամմիւտէն
խարիճ ուգուպէթէ օղրայուսայ՝ չօգ վագըթ օ հալ
իւզրէ գալտըգտէ , Եհլի տախի փերուշան՝ վէ գաթի
ումուտ օլմաղ ինչ , Յօբա տէր քի՛ նիճէյէտէք սապր
Էտէրսին , Ալլահա գարջը ճէվապ սեօյլէ՛ քի Եօլիւպ
գուրթուլասըն , Յօբ՝ պու միսիլլիւ նաշէրի ճէվապը
իշիտինճէ , Եյլիքլերի Ալլահըն Ելինտէն ալտըգ , քէմ
լիքլերէ սապր Եթմէյէլիմմի տէյու՝ զաղէպ սուրէթի
իւն աղիմ՝ իթապ Էտէր անէ ² ,

Ֆիւհագգիգա՛ պու պապտէ տէկիլ քի Եալընըզ մէզ
պուրէ Թաղիրէ միւսթահագ օլուսայ՝ սէսինի քէստի ,
իլլա քի շէյթան տախի սէրնիկիւն (գլխակոր) վէ ըն-
զիլ օլտու , Օ իրա Յօբուն հագգընտէ Եթտիկի ֆիթ-
նէ կէրի գալուսայ՝ անըն ֆաղիլէթի տահա զլյատէ զա-
հիրէ չըգտը ³ ,

Իպրէթ ալ՝ Յօբուն վարլիլէթի Թէլէֆ օլուսայ՝ Եվ-
լատլերի Եօլտիւքտէն մատէ , վիւճիւտի Եարէ վարէ ,

1 Իլ «արտոյ յերէսոյ պէտան . Խ Էհար շյովԷ Էր-ուր Էն-
շովյոպիյ Գինէ յգլուէ . Խ սուէալ Էէյի Էրէր շէ-ր-Էն .

Խ նսպէր յաշէէս արտոյ տաշտին . (ՅովԷ . Բ . 7) :

2 Իլէ շէրիսն ընկալտ Է յէտանէ պէտան՝ Էրէոյս ո՛ն
հասէրէրէէ . (ՅովԷ . Բ . 10) :

3 Յայս՝ ալնայի որ ինչ անյին ընդ նա , ո՛ն Էշաւ յովԷ .
(ՅովԷ . Բ . 10) :

մէզբեանի չեօփիւք իւղէրի, քիմնէտէն խնտատ եօզ, անձագ եէնէ շիւքրիւնիւ քէսմէյուպ՝ տայիմա մէմ, նուն օլուք իտի Ալլահտէն:

Պու խուսուստէ զանն էթմէ քի՝ Յօք մէզքիւք սէրէնձամէ օլրամաղ իլէ սէֆիլ օլտու, եախօտ շէրէֆինէ վէ իսմինէ զիւլ կէլտի. իլա քի իգպալ վագ թինտէն տահա զիյատէ նամի նիշանը արթուպ՝ զա յէթ միւշէրրէֆ օլտու:

Վագաա՝ մէզպուրուն թէնի պիր վագըթ եարէ փարէ էզիլէթէ կիրիֆթար օլտու իսէ տէ, րուհի պիւլու թփու Պարի միւղէյէէն օլարագ՝ նուրի շէմն միապ լի ֆաղիլէթի ալէմէ աշիքեար օլտու:

Ինսանէրտէն պիր կեօնէ թէսէլլա պուլաձագ հալի գալմատը իսէ տէ, Ալլահ օ տէրէճէ թէսէլլա հատը անի, թա՝ քի թահամիւլտէն խարիճ իսքէնճէ իչինտէ, պիլա թէշէքքի սապը էթմէկէ գատըր օլտու: Պիլա րէֆիգ՝ չեօփիւք իւղէրինտէ չօգ վագըթ գալտը իսէ տէ, պիրան Ալլահըն գօրգուսուսու գալպինտէն իխրաճ էթմէյէրէք՝ ֆիքրի վէ մուհապպէթի տայիմա Ալլահտէ օլմաղ իլէ, մէլայիքէր րէֆիգ ի տիլէր անէ հէր տէմ¹:

Թախտի շահանտէ իքէն ինսանէրէ հիւքմ հատը իտի, իսքէնճէյէ տիւշիւպ՝ մէմնունույէթ պիրլէ սապը էթմէսի իլէ, շէյթանըն իւղէրինէ հիւքմ հատիւպ՝ ա նի վայիմալ էթտի: Ս իրա Յօք՝ նէ գատար չօգ վէ աղըր իսքէնճէյէ տիւշտիլ իսէ, օ գատար զիյատէ շէյթանըն զաղէպի արթուր, մատամ քի Յօքու կիւնու հէ տիւշիւքմէք արզուսինտէ իքէն, անըն ֆաղիլէթի արթուպ՝ իւճրէթի թարագգա պուլտու:

Պատէհու Յօքուն միւհիպլէրի, Լօղիպազ Բաղդատ Սօփար՝ վէ Լօղիուս նամ քիմէսնէլէր, քի անլէ:

1 Բանտէ հրէշտակայ գիտան շուրլ էն շէրիէշաճովէ իւրովէ, ե պահէն շնոս. (Սաշոս. 1. Գ. 7):

րին հէր պիրի՝ Իդօմ՝ դօիրաղինէ գարիպ էյալէթէր տէ փատիլահ՝ եախօտ հիւքիւմտար խտիլէր, անէ զու հուր հտէն ֆէլաքէթի իշիտիւպ՝ պիլ իթթիֆագ կէլ լիլէր . քի թէսէլլա հտէլէր . Վէլաքին՝ մէզպուր օ՝ միւ սիլլիւ փերուշան հալէ տիւլմիւշ խտի . քի ուզագտէն անի կէօրիւպ՝ թանրեամաղլէր , վէ իւճէ սէս իլէ աղլ լայարագ հալապլէրինի երութարլէր . վէ պաշլէրինէ դօիրագ սերփերէք՝ օ՝ տերէճէ հիլպէթտէ գալուպ թիթիլերլէր , թա՛ . քի եհտի կիւն եհտի կէճէ՝ անըն էդրաֆընտէ օթուրուպ՝ աղըզ աջմաղէ վէ ճէվապէ գատըր օլամաղլէր :

Օ՛լ պաստէ՝ Յօք պասթի գատէմ (առաջար կութիւն) հտիւպ՝ ճէվապէ պաշլատըղինտէ , թօղտուղի կիւնէ լանէթ վէրիլր . Մնճագ զանն էթմէ . քի քէն տի հալինտէն թէշէք . քի պիրլէ պու միսիլլիւ ճէվապ հտէր խտի , իլլա . քի ինսանըն հալինէ նազարէն . մաւ տամ . քի ինսան՝ կիւնահ սէպէպինէ պու միհնէթ տիւնեատընէ տիւլմէկ իլէ , մէճպուր օլտու սըզընթը չէքմէկէ : Օ՛ իրա թարիգի տիւնեանըն իգթիղասըն տէն տիր՝ . քի կէօնակէօն պէլա՝ վէ տիւրլիւ սերէնճամ զուհուր հտէր ինսանէ :

Վազար գըլ . Յօքուն տօսթլէրի՝ անի թէսէլլա էթմէկէ կէլմիշ խտիլէր , լաքին անըն սեօյլէտիկի . քէլամլէրի իշիտինճէ , տավաճըլըգ սուրէթի իլէ հէր պիրի պիլր կէօնէ ճէվապ հտէրէք՝ կէօյա գապահաթը սէպէպի , նէ տիր չէքտիկի իսքէնճէ տէյու , անի կիւնահ . քէար եերինէ դօրլէր : Յօք տախի անլէրէ գարըլըգ ճէվապ վէրիւպ՝ դարաֆիլէնին միւճատէլէսի զայլէթ ուզամալը օլտուգտէ , Մլլահ պէյան հտէր Յօքուն թագսիլը թը օլմայուպ՝ անէ զուհուր հտէն պէլա վէ ուգու պէթ , Մլլահըն կիղլի շէրիյաթընէ մէպնի օլտուղինի : Վէ անըն տօսթլէրի պիղայրի հագըն՝ անի թեօհմէթլի էթմիշ օլմալէրի իլէ , Մլլահ կիւճէնիւպ՝ թէքտիլր հտէճէք օլուր անլէրի :

Ֆիլհարգիգա՝ պոլ խոսուստե մէզպոլըլըր խեզաւ
 էթտիլըր խե տե, Յօբ անլերին գուսուրինէ պագմա
 յուպ՝ թէքտիր օլտուգլերինի խտեմէտիկինտէն, Աւ
 լահ էմը հտէր քի՝ եհտի տանա՝ վէ եհտի դօջ ալուպ
 Յօբա վերէլըր՝ քի անլեր իչիւն գուրպան էտիւպ տուա
 հտէ՝ քի գապահաթլերի ավֆ օլա . (Էրվ . 108 . 8) :

Ֆիհհմ էլլէ՝ . քի նիճէ միւշերրէֆ հտէր Աւլահ
 սատագաթքեար գուլուսու . զիրա Յօբուն թագսիրաւ
 թը օլմաստըլինի պէյան էթտիքտէն մատէ , անըն տու
 ասը իլէ ավֆ էթտի անէ միւտտէյի օլանլերին գապա
 հաթլերինի :

Պու պապտե տեմէ քի Աւլահ նիշիւն ըուխտէթ վէր
 տի շէյթանէ՝ քի Յօբուն իւղերինէ մուսալլաթ օլուպ
 անի միւքէտտէր հտէ , Պէլն Աւլահն սրրըրնէ ֆիքիւ
 էրմէղ օլտուղի ճիւմլէյէ մալիւմ խե տե , պու խու
 սուստէ ֆիհհմ օլունուր քի Աւլահն իսմինէ շերէֆ օլ
 սուն¹ , վէ Յօբուն սեվապը արթսըն , քեթթիւ ֆէյիւ
 տէ օլանլեր խեվֆ էտիւպ՝ իսլահը նեֆս օլտուլըր .
 զիրա՝ Յօբ կիպի ազիղ քիմէսնէ տէրտ ու պէլայէ կի
 ըիֆթար օլուր խե , կիւնահ, քեարլերին հալն նիճէ օլ
 սա կէրէք . վէ ճիւմլէսի անըն ֆագլիլէթինտէն էօրնէկ
 ալարագ² , շէյթանը փայիմալ էթմէկէ ղայրէթ էթսին
 լըր . պախուսուս անըն ղայէթ ահմագ վէ պի գուտ
 ըէթ օլտուղի ալէմէ աշիքեար օլուն :

Ֆիլհարգիգա՝ մէզպոլըր էկէր ահմագ օլմասա խտի ;
 Յօբ իլէ ճէնկ իւղրէ օլմաղէ ճէսարէթ էթմէղ խտի .
 Մատամ քի անի կիւնահէ տիւշիւրմէք արզուսինտէ
 իքէն , քէնտի ըեղիլ ու պէթսամ օլտու . Վէզա՝ Յօ
 բու միւքէտտէր էթմէկէ Աւլահտէն ըուխտէթ իսթէ

1 Այնպէս լուսաւորէսցէ լոյս յէր ասուլի հարդէն . որպէս
 շէ ռէսցէն շգործս յէր Բարիս՝ և փասաւորէսցէն զհոյր յէր՝
 որ յէրիէն է . (Մարթ . Ե . 16) :

2 Օ կամբէրուին յովբայ լուսաւորէս . (Պիլուս Էջմիո . Ե . 11) :

մէտի իլէ, անըն դայեթ գուտրեթսիզ՝ սեֆիլ վէ հաշ
 չար հայտե օլտուղի տուլուլուր, Օ իրա՝ հերնէ գաշ
 տար զկատե ինսանէ խասիմ՝ վէ տիւշման խե տե,
 քէնտի մէրամի իւզրե ազիզլէրե քետեը եթմէկէ գաշ
 տըր օլամազ, Օ՝ եճիլտեն Ալլահ բուխսեթ վէրտի
 քի Յօբուեն ֆազիլեթի վէ շէյթանըն քեթիւլուկի
 պէյան օլա,

Օ իրա՝ տեկիլ քի եալընըզ ֆազիլեթի իջուն ազիզ
 քիթապտե մէտհ օլուսուր Յօբ, իլլա քի թագսիրաշ
 թը օլմայուււլ իսքէնճէյե թահամմիւլ էտերեք, Ալլա
 լահտեն իթիգաթիսի վէ շիւքընի քեամէտիկի իջուն,
 Ֆիհհագիգա՝ նիճէ քի էլմաա դաշ չարգա ճէքիւտիք
 տե զկատե փարլար, քեզա ազիզ ատեմիւն ֆազիլեթ
 թի իսքէնճէ իջնատե զահիրե չըգոււլ իւճըթի ալ
 թար, վէ անի կեօրենլէր Ալլահըն խամ շէրիֆիսի միւ
 շէրեֆ էտերեք, զիրա միւրատը ալկէսի օլուր խե,
 նատագաթքեար գուլէրինե օ միսիլիւ գուվլեթ իւ
 հայեթ էտեր, թա՛ քի՝ հօլիւմ տերեճէսի հզիլեթե
 տիւշիււլ՝ մէմուսիլեթ պիրլէ սապը եթմէկէ գաշ
 տըր օլալէր,

Մէ տախի շէյթանըն ֆիթնէքեար՝ վէ ինսանէ տիւշ
 ման օլտուղի աշիքեար օլոււլ՝ քիմնէ անըն ֆեսատընէ
 ուլմասըն, վէ անտեն խեվֆ եթմէսին, իլլա քի Ալլա
 լահըն գօրգուսուսու գալպիստեն իխրաճ եթմէյիււլ
 զուհուր էտեն գազայե սապը էտերեք՝ տիւնեատե
 վէ ախրեթտե միւշէրեֆ օլտուն,

Սիճէ քի Յօբ՝ չօգ զէման մէղքիւր ճէֆայե կիւ
 լիֆթար օլոււլ՝ Ալլահտեն մէմուսն օլմասը իլէ, վիւ
 ճիւտի շիֆա պուտուգտեն մատե, եվլէքիստեն զիւ
 յատե տեվլեթ վէ շէրեֆ քեսպ էտիււլ՝ եենէ եետի
 երքեք՝ վէ իւչ գըզ էվլաա վէրիւր Ալլահ անհ՝, Մէ
 եիւզ եեթմիլ սենէ տախի իգալ իւզրե եաշամազ

1 Տէր օրհնէյ շիւրէնն յովէյ րան շաաալէնն. (Յոլէ. խի. 12)

իլէ՛ տեօրտիւն՝ ճիւ սինսիլէսինէ տեկին թօռուելքինի կեօրիւպ՝ իբի եիւղ գըրգ սեբիղ եաշնտէ վէֆաթ եթտի իսէ տէ, անրն նագլիլէթի տէրուսի ճիհանտէ ճիւմէ ինասնէրէ ֆաղիլէթ հօրնէկի օլտու. **Օ** իրա՛ փատիշահ՝ օլսա քիղի, վէ հէր նէ մըգտար ճիսմանի վալ րիլէթ՝ իսիմ՝ վէ շէրէֆ քէսպ եթսէ, **Յօբա** զուհուր էտէն սերէնճամէ նազարէն՝ տայիմն թէթիք իւզրէ խէվֆ էտէր. **Իմտի** ինասն քիպիրլէսմէսին հիւքմ սահիւ պի օլտուղինէ՛ տեւլէթինէ, վիւճուտ սաղլղինէ, վէ էվլատինէ. մատամ քի ճիսմանի մասլահաթլէրին ճիւմէսի գում իւզէրինտէ գուրուլան պինս կիպի թէմէւ սիզ օլմաղ իլէ, գապիլ տիր քի՛ պիր մուխալիֆ րուզ կեար զուհուրի իլէ՛ թէլէֆ օլա՛, **Բէղա՛** հէր նէ մըգտար միւքէտտէր օլուպ՝ կեօնակեօն սիյասէթէ վէ ուգուպէթէ կիրիֆթար օլսա քիղի, **Յօբուն** շիֆա պուլուպ՝ քէլ էվլէլ վէ տահա զիյատէ տէվլէթէ վասըլ օլտուղինէ նազարէն՝ **Ալլահըն** ինայէթինտէն գաթի ումուտ օլմայարագ՝ պիլա շիքէայէթ սապր էտէր. **Օ** իրա՛ **Ալլահ** միւրատ էտէր իսէ, գատըր տըր ինսա նը հէր թիւրլիւ պէլատէն իսէլաս էթմէկէ.

Յօբուն շէքտիկի սերէնճամըն նէ՛ գատար վագըթ սիւրտիւկի աղիզ քիթապտէ պէյան տեկիլ իսէ տէ, չօգ զէման կէշտի տէյու եազըր օլմաղ իլէ՛, պազը սը տէր քի եէտի սէնէ մըգտարի սիւրտիւ. վէ պազը տահա ազ.

Իյիմտի զիքր օլանլերտէն իպրէթ ո՛լ. վէ զանն էթմէ քի եալընըզ կիւնահ, քեարլէր գազայէ օղարլէր, իլլա աղիզլէր տախի չօգ տէրտ վէ պէլա շէքէրլէր. անճագ տեկիլ քի կիւնահէ պէտէլ, իլլա քի **Ալլահ** անի սէվտիկինտէն՝ կէշիճի տիւնեատէ նասիլ.

1 **Ինէն յանթիւ**՝ արէան գէպի՛ շնլէյի՛ն հոշի՛ հարին զպուսն, եւ անկաւ. եւ էր հորթանուան նորա Տէճ յոյթ. (**Ս**ար. Է. 27).

2 **Ինէր** եւ **Բազուս** ծամանակ անցանէր ՚ի վերայ. (**Ճ**ուլէ. Բ. 8).

հէթ վերիւր անէ՝ .քի կիւնասէ տիւշմէսին . Եւստօս մատամ .քի ինսան արը՝ .քէնտի ֆաղիլէթ ինէ նազարէն .քի պիլիլէնմէսին . Եւստօս՝ եկէր Ճիւղի Թագսիրաթը տախի վար խէ՝ տիւնեատէ ճէքտիկի սրգընթը իլէ անթօ օլուայ՝ ակրէթտէ եպէտիլ եպէտ շազլոդէ լայիգ օլուոն ¹ , նիճէ .քի չօգ տէֆա կիւնաս .քեար ատէմ՝ տախի իգպալ իւղոն օլուր , լաքին՝ տէկիլ .քի Ալլաճա մագպուլ օլտուղնստէն , իլա .քի Ալլաճըն կիզլէ վէ ճէքմէթլի շէրիյաթընէ մէպնի .

Օ իրա՝ ատալէթ սահիպի օլմաղ իլէ , նիճէ .քի հէր քեթլիլ իլիլէյէնէ դազէպ վէրիւր , քեզա՝ հէր էյլիք էտէնէ իւճրէթ վէրիւր . Լմտի գապիլ .քի կիւնաս .քեար ատէմ՝ տախի պազը տէֆա էյլիք էթմիշ օլա . անճագ էթտիկի էյլիք Ճէննէթին տէվլէթինէ շայիս թէ օլմատրղնստէն , օ միսիլիւ Ճիւղիլէթ մագուլէսի էյլիկէ պէտէլ տիւնեատէ իգպալ վէրիւր .քի հագ եէ ըինի պուլուայ՝ չօգ կիւնասընէ պէտէլ ակրէթտէ ե պէտիլ եպէտ դազէպ վէրիլէ .

Պու սուրէթտէ՝ կիւնաս .քեարը իգպալտէ կեօրիւր իտէն տէմէ .քի Ալլաճ անի սեվէր , իլա .քի կիւնասն միշ օլմաղ իլէ Թէրպլիէ էթմէզ անի . Օ իրա օ .քի Ալլաճըն մուհապպէթինի Թէրք էտիւայ՝ Ճիսմանի ար զուլէրէ մէշուլ օլուր , ինայէթի խիւտայէ նազէսա օլմասը իլէ , Ալլաճ պրպագըր անի .քէնտի ըէյինէ՝ .քի պի նիհայէթ սիասէթ իլէ Թէքտիւր էտէ ² .

Պախուսուս .քի Յիսուս էֆէնտիմիղն լութֆու իլէ ֆաղիլէթ իլիլէյէն՝ կիտէր Ճէննէթէ . օ էճիլտէն եկէր Բրիստոնէայ օլմայան ատէմ՝ , էյի ամէլ իլիլէսէ տախի Ճէննէթէ վասը օլամազ . զիրա՝ էալընըզ դապիաթ

1 Օրը սիրէ գէր՝ խրապէ . գանիլէ զաֆնայն . որդի . զոր բն դոռնի . (Առաի . Գ . 12) .

2 Իր համբէր Բազմա էրկայնիդոռլէտէ մեթիւոյն Բարկուլէ պարբարէլոյն ՚ի կորոսար . (Հարով . Թ . 22) .

գուսվելթի ինչ իշխեսն Փազլելթ ինսանը ճեհնեթե կեօթիւրեմէզ . Նիճէ քի պազը քիսնե՝ գասպիաթըն տեսն շէհվելթ միւսվեկա տեկիլ տիր . պազը քիսնե՝ մերհամեթըն տիր , վե պազը՝ տոււայե մէշոււ օլուր , վե տաթի պոււնլերին հմնալի . Վագաս՝ պու միսիլիւ էյի հարեքեթտե պուլունանլերե , տիւնեա մալի պիւ միւքլուկիւ՝ վե վիւճուտ սաղլըը վերեր Մլաս հ քի ախրեթտե զայրի իւճրեթ վերիլմեսին սնլերե ¹ .

Պու սուրեթտե՝ զանն եթմէ քի ինսանն հէր մաթլոււալի թէքմիլ օլուր իսե , հագգըտե խայիրը տըր , իլա քի անըն պի նիհայեթ թէքտիր օլաճաղինե տե լալեթ տիր ² . Նիճէ քի հէքիմլեր՝ եօլեճէք խասթէյե իզին վերերլեր՝ քի իսթետիկինի եհսին . վե շեֆա պուլաճագ խասթէյե փեհրիզ գօյուպ իլաճ վերերլեր քի եօլմեսին . օ էճիլտեսն ազիզլերե զուհուր ետեսն ուգուպեթ՝ փեհրիզ վե իլաճ միսիլիւ անկանորր , քի կիւնասհե տիւշիւպ՝ ճանն ինչ եօլմեսինլեր , Ֆիհագիւ գա՝ պու գարզ սըգընթը ազիմ ինայեթ տիր , անի քի Մլաս քեհնտի սեվտիկի գուլերինե քերեմ ետեր ³ .

Պու պասպտե զայեթ տիգաթ պիրլե միւլահագա էյլե տիւնեանըն հալի քեֆիլեթինի՝ քի եանըմայասըն , զիրա տիւնեա սեֆասը՝ եախօտ հզլելթի պիր գարաը գալմայուպ՝ տայիմա թեպտիլ ու թաղեր օլմալ ինչ , շերի տեկիլ տիր անլերին հագգըտե շաղ օլմագ , եա խօտ գասալելթ եթմէք . Սահիհ շաղլագ վե գասալ վելթ՝ ախրեթտե օլանլերե եագըշըր . զիրա անտե ա զիզլերին շաղլըղինե՝ վե կիւնասհեարլերին գասալե

¹ Որբէտի յիշեմ . շե բնիւար անբէն շքարիս տո՛ ի իւն սըն դում . (Պուկ . ժ . Զ . 25) .

² Ուր տառաճին . յայրնի կորսբէտն նշան է վշաւորաց , յոր ժամ շմա ցանկացելուն ունիցին .

³ Օ ի այս շորհե նյ էն . իէ քարտոս ինչ հօտ քանիցի ոչ վշորաց անիբուռի . (Սալու . Ա . Պէրր . Բ . 19) .

Թինէ՝ Թեպտիլ ու Թաղիր օլմագ գապիլիզ օլմաղ իւ
լէ , ազիզլէր միւտեմ՝ Ճէննէթտէ շաղ ու մէսրուր օ
լուրլէր , վէ կիւնասէքեարլէր Ճէհննէմտէ գասավէթ
իւզրէ սիցասէթ չէքէրլէր : Պու Ճիհէթտէն Ճիսմանի
մասպահաթլէր խուսուսիստէ շաղ օլան , եախօտ գա
սավէթ հտէն՝ ահմագ սայլլըր : Օ իրա պիւտէ քի պու
կիւնքի սիւրտիւկիւ սեֆա՝ եարրն Ճէֆայէ Թեպտիլ
օլաճագ , շաղ օլմաղ խտի . եախօտ չէքտիկի հզիյէթ՝
սեֆայէ Թեպտիլ օլաճագ , գասավէթ էթմէզ խտի :

Պու Ճիհէթտէն՝ օ քի ալիմ տիր՝ տիւնեատէ նէ՝ շաղ
օլուր , վէ նէ՝ գասավէթ հտէր . իլա քէստիսի Ալա
հըն րէյինէ իհալէ պիւլէ՝ ազիզ Յօք կիպի տայիմա
անըն հմրինէ միւնթաղիր օլուր :

Ֆիհագիզա՝ ֆազիլէթքեար առէմէ շաղ օլմագ ճա
յիզ իսէտէ ¹ , ինսան նէ՝ գատար քի տիւնեատէ տիր ,
կիւնասէ տիւշմէյիմ տէյու՝ հէր պար խեվթ իւզրէ
օլմաղ իլէ , անըն շաղլըրի Թէքմիլ սայլլմաղ ² :

Էյիմտի ախրէթին պի նիհայէթ շաղլըրինէ վասրլ
օլմագ տիլէր իսէն , ֆանի տիւնեանըն Թէմէլիզ սե
ֆասընէ ալտանուպ շաղ օլմա ³ . վէ Ճէֆասընտէն
խեվթ հտիւպ՝ գասավէթ էթմէ . իլա քի Ալահըն
իդասթընտէ օլուպ՝ տայիմա անըն հմրինին իճրասընէ
Ճահա էյլէ :

1 Սուրան լէրուտ ՚ի քէր յահէնայն ծամ . դարձեալ ասէ՛մ ,
ուրան լէրուտ , հէզուլէան յէր յայտնի լիցի մահէնայն
հարդիան . (Փիլիպ . Ի . 4) :

2 Պատարայեղէ՛ գեառն էրկիւշիւ . ե յնճայէտ ասալի իրբա
դողուլէտմի . (Սաղոս . Բ . 11) :

3 Սիբո իհասպնոց ՚ի գան սգոյ . ե սիբո անգգամոց ՚ի գան
ուրախուլէտն . (Ճաղո . Է . 5) :

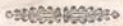

- 15. ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ 20
- 16. ሆሊሊሳ ከገደብ ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ 21
- 17. ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ 22
- 18. ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ 22
- 19. ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ 23
- 20. ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ 24
- 21. ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ 26
- 22. ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ 28
- 23. ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ 29
- 24. ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ 30
- 25. ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ 31
- 26. ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ 32
- 27. ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ 32
- 28. ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ 33
- 29. ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ ሆሊሊሳ 24

ԻՔԻՆՃԻ ՏԷՆՐԻՆ

ՄԻՒԱ

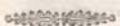
ԵՒԻԶ

- 1. Իսինճի րէհր նի՞ճէ թէրգ օլուր եվէլէլիսիսէն 59
- 2. 'Սոյ կէսիսէն իւրբնճոս նէրէրէ սասին օլուր . 59
- 3. Ալէիսէս զուր օլմճէլ էրի կէօյրէ , ի՛ն
Ալլահ մնի պարըլըֆ նիշանը պէյան էլիսի . 60
- 4. Ալլահըն էնսան էլէ պարըլմար , է-նթօր գալլ
էլիսիս , նի՞ճէ մնիլանըր 62
- 5. 'Սոյ իէ մնըն էվլարիէրի՛ սօնկրս նի՞ճէ
օլուրէր 62
- 6. 'Սի՞ճէ պարըլուրէր էնսանէր րիսնէմնըն
րէօրիլ րարսիլըն 6A
- 7. Տէլէր գարըլմարէն էվէլ հմնիլը րիլ
"էօլէիլէր էրի 66
- 8. 'Սոյ գալլ էալընրէ էօլրիս 67
- 9. 'Սի՞ "էպէպրէն զուհրս էլիսի զուրիլէ
րիսիլ 68

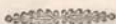
ԻԻԶԻԻՆՃԻՒ ՏԷՆՐԻՆ

- 1. Իսլիսնճիս րէհր նի՞ճէ թէրգ օլուր
իսինճիսէն 75
- 2. Ալլահիս զուր իսնիլ իէ էրի Ալլահը ,
իէ մնըն էսիսիէ՛ իրսուլ էլիսի 75
- 3. Ալլահ էսի էլիսի Ալլահիսմ՛ իէ իէլմնի
սուլիէիսիլ իէրս էրէ , լուսին կիսիճէիլի
էէրիս իսիսի նի՞լիսն պէյան էլիսի . 76
- 4. Չիսնի էէր իսի պէյան օլմար Ալլահիսմ ,
նէ հիսիլի՛ իէ սայիլ րարսիլի կիլիսիլէ
Քանսն րօֆրուշիէ կիլիսի 77

- 5. Աթճէ անկէանըր Ալլահըն Ինսան Իլէ սեօյլէ
Տէսի , Վէ Ինսանէ կէօրիանճէսի 78
- 6. Ալլահ նի՛լիան Վրանան Կօրիանշի՛նի Վերսի
Աբրահամ , Տէկէր Կիանիւսի անսէն շայրի
Կերէիկէլի Վէ սե՛թուլլէ Էէր Էօ՛գ Տու Իսի 79
- 7. Վրանան Էյուլէիլի Աբրահամ Վաս օլուանսուգ
Կէ՛ անսէն Կահա շիւրիւլէիլ օլճուլլ Իսի .
նի՛լիան Ալլահիսէն Է՛լլաս Կիլիճէսի 80
- 8. Աբրահամ Սըւլլիսէն Կերի Կէօնրիսիսի , նի՛լ
Ելլէ սշիճէլ Էլիսի 81
- 9. Սէլիսէրէլի ի՛հճ Իսի 85
- 10. Աբրահամ նիսէ՛ն Գօրգար՝ ի՛ Ալլահ անի
Գօրգասուլլ Կիլիւ Բէսէլլ Էլիսի 84
- 11. Աթճէ Կէյան Էրէր Տէշիսի Կանս , Բէլիս ,
Գօլ , Գոսիսու՝ Վէ կիւլիճի՛ն 87
- 12. Ալլահ Կեր շէյէ Գասրըր , Վէ օլսճուգ Իշ
լիսի օլճուսիսէն Է՛լիլ Կէյան Էրէր , նի՛լ
լիան օ՛ Գասար Վագրիլ ուշուլլ Կարիսիսի
Իճրասընը 88
- 13. Աթճէլիան Իւլ Տէլլայիս Կէլիս Աբրահամ ,
Կերի ի՛թայիլ Էլիճէլ Տի Իսի 91
- 14. Աթճ Իսի Սորոճուլլիսի կիւնահը 95
- 15. Աթճ Իսի Սորոճ Պոճորս օլան շսշիս 100
- 16. Աբրահամ նի՛ճէ Կույսու Պօլսուս Իլլուս
օլուս , Սորոճ Պոճոր Էյուլէիլիսիս Էանսըլիսի 102
- 17. Իսահակը Գոսրայան Էլլ Կէյու Էճր օլուսուգիս ,
նի՛լ Տիւլահալս Էրէր Իսի Աբրահամ 108
- 18. Ալլահ նի՛լիան Էճր Էլիսի Աբրահամ՝ ի՛
Իսահակը Գոսրայան Էրէ 115
- 19. Սորոս Էօլիսիսիսէն սօնիսու՝ Աբրահամ Բէիսուր
շէլիճէ սլլիճը 117
- 20. Իսահակ գան Էսըլիսի Իսի Էլլիսի Իսի 119

- 21. Յոնիք նի՞ճէ ալար զեպերիսին արուսելոյ . 122
- 22. Յոնիք՝ էալըն՛ըչ յէ Գիւրի Գառաւնէ . . 127
- 23. Յոնիք նի՞ գարար զագլի գալար Լաբանն
էանընքէ 150
- 24. Յոնիքուն հոյժանովէրի Եջալարքստէ, Լաբան
՛է անըն է՛լլարքէրի հասեաք էլեպիքէր յի . 154
- 25. Յոնիք Լառաւնդէն լըգուոյ՝ Վանան Գարաւ
Չընէ Գիւրիիինքէ, գարնորչը Լառաւքէն
Խէ՛լը էլե՛ճէքի յի 157
- 26. Յոնիք Լառաւնդէն Գիւրիիինքէ՝ զեպերի
սա՛շ յէ իքի 141
- 27. Յոնիքուն գա՛լ ոչլու զար իքի 145
- 28. Յոնիքի գոյուոյէ պըրագալքէրիինքէ՝ աշ
լայուոյ՝ նիյալ էլե՛ճէքի յի գարնորչլքէրիինէ . 150
- 29. Յոնիքիին գարնորչլքէրի, զեպերլքէրիինէ նի՞ճէ
Խաղեր ՛էրքիլքեր անըն հալիսի 152
- 30. Յոնիքի սալըն ալան Բիւճար՝ նէրէյէ
Գեօլիւրքիւ անի 155
- 31. Յոնիք նի՞ գարար զագլի գալար հաղըսքէ . 159
- 32. Յոնիք յի հիւսս սահիպի ոլրու . զէնքիինէ
Ի՛ճիլքու էքէն պի նա՛սուս նիսաւնն ին
Լիգոս՝ ալար՛ յէ 163
- 33. Յոնիք գարնորչլքէրիին զէնքիինէ Լիւրիի
չարգարլըչի՝ ՛է Սըսըքէ նի՞ հալքէ ոլ
արուչիին, զեպերիին Խաղեր ՛էրքի՛ յի . . 165
- 34. Յոնիքիին րուեասը նի՞ճէ Լեւսիլ ոլրու . 166
- 35. Յոնիք գարնորչլքէրիին Գեօլիւն՛նէ՝ նի՞ լիւն
անլքիէ պէյան էլե՛ճէքի զէնքիին . . . 170
- 36. Յոնիք զէնքի ՛էրուոյ Իլիիի Լասը՝ նի՞ լիւն
Լեւիսիինն Խաղարճունէ գոռուրիսոս . . 174
- 37. Յոնիք նի՞ լիւն գարնորչլքէրիին Լեւիպիկ
էլքի՛ յի Ելլաս Գարըլուոյ նիշու էլե՛ճէքիլքէր 179

- 58. ጌታዎቻችን አገልግሎት ላይ ለሚሰጡ ሆኑሊ
 ግብርና ጌታዎቻችን ለሚሰጡ ሆኑሊ 180
- 59. ጌታዎቻችን ለሚሰጡ ሆኑሊ ለሚሰጡ ሆኑሊ 182
- 40. ጌታዎቻችን ለሚሰጡ ሆኑሊ ለሚሰጡ ሆኑሊ 186
- 41. ጌታዎቻችን ለሚሰጡ ሆኑሊ ለሚሰጡ ሆኑሊ 187
- 42. ጌታዎቻችን ለሚሰጡ ሆኑሊ ለሚሰጡ ሆኑሊ 195
- 43. ሆኑሊ ለሚሰጡ ሆኑሊ ለሚሰጡ ሆኑሊ 199
- 44. ሆኑሊ ለሚሰጡ ሆኑሊ ለሚሰጡ ሆኑሊ 205
- 45. ሆኑሊ ለሚሰጡ ሆኑሊ ለሚሰጡ ሆኑሊ 204
- 46. ሆኑሊ ለሚሰጡ ሆኑሊ ለሚሰጡ ሆኑሊ 208
- 47. ሆኑሊ ለሚሰጡ ሆኑሊ ለሚሰጡ ሆኑሊ 209
- 48. ሆኑሊ ለሚሰጡ ሆኑሊ ለሚሰጡ ሆኑሊ 211
- 49. ሆኑሊ ለሚሰጡ ሆኑሊ ለሚሰጡ ሆኑሊ 214
- 50. ሆኑሊ ለሚሰጡ ሆኑሊ ለሚሰጡ ሆኑሊ 218
- 51. ሆኑሊ ለሚሰጡ ሆኑሊ ለሚሰጡ ሆኑሊ 228
- 52. ሆኑሊ ለሚሰጡ ሆኑሊ ለሚሰጡ ሆኑሊ 250
- 53. ሆኑሊ ለሚሰጡ ሆኑሊ ለሚሰጡ ሆኑሊ 251
- 54. ሆኑሊ ለሚሰጡ ሆኑሊ ለሚሰጡ ሆኑሊ 254

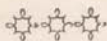
55. Ղարմազէ պէտէշէն գըլըսընդէն նէրաբաթա
 իէօլ էլրի Խարայէլ 238
56. Սահմանայ նման լէյ իրի , իէ նէր լէրլէիդ
 էլէրի պէլլէրիլէւոյ էսէր օլըր իրի . . . 240
57. Չեօլրէ Խարայէլ Ճէմաէլէիէ գարլը
 պէւշման շուհուր էլրի՞ն ի 242
58. Յօբ իբ իրի 247

ግሪፀሆሪ ገ.ሊ.ሊ.ፀ.ገ.ገ.ቶ

ቴትደ	ሀሊፀቶ	ገ.ሊ.ሊ.ፀ.	ሀሊፀቶ
54	25	ግሪፀሆሪ	ግሪፀሆሪ
49	11	ገ.ሊ.ሊ.ፀ.ገ.ገ.ቶ	ገ.ሊ.ሊ.ፀ.ገ.ገ.ቶ
55	2	ግሪፀሆሪ	ግሪፀሆሪ
87	4	ግሪፀሆሪ	ግሪፀሆሪ
129	5	ገ.ሊ.ሊ.ፀ.ገ.ገ.ቶ	ገ.ሊ.ሊ.ፀ.ገ.ገ.ቶ
150	25	ግሪፀሆሪ	ግሪፀሆሪ
162	30	ገ.ሊ.ሊ.ፀ.ገ.ገ.ቶ	ገ.ሊ.ሊ.ፀ.ገ.ገ.ቶ
189	5	ግሪፀሆሪ	ግሪፀሆሪ
190	20	ገ.ሊ.ሊ.ፀ.ገ.ገ.ቶ	ገ.ሊ.ሊ.ፀ.ገ.ገ.ቶ
198	1	ግሪፀሆሪ	ግሪፀሆሪ
215	21	ገ.ሊ.ሊ.ፀ.ገ.ገ.ቶ	ገ.ሊ.ሊ.ፀ.ገ.ገ.ቶ
229	29	ገ.ሊ.ሊ.ፀ.ገ.ገ.ቶ	ገ.ሊ.ሊ.ፀ.ገ.ገ.ቶ
252	27	ገ.ሊ.ሊ.ፀ.ገ.ገ.ቶ	ገ.ሊ.ሊ.ፀ.ገ.ገ.ቶ
258	5	ግሪፀሆሪ	ግሪፀሆሪ
242	54	ገ.ሊ.ሊ.ፀ.ገ.ገ.ቶ	ገ.ሊ.ሊ.ፀ.ገ.ገ.ቶ
251	15	ግሪፀሆሪ	ግሪፀሆሪ

Year	Month	Amount	Total
1850	Jan	10	10
1850	Feb	15	25
1850	Mar	20	45
1850	Apr	25	70
1850	May	30	100
1850	Jun	35	135
1850	Jul	40	175
1850	Aug	45	220
1850	Sep	50	270
1850	Oct	55	325
1850	Nov	60	385
1850	Dec	65	450
1851	Jan	70	520
1851	Feb	75	595
1851	Mar	80	675
1851	Apr	85	760
1851	May	90	850
1851	Jun	95	945
1851	Jul	100	1045
1851	Aug	105	1150
1851	Sep	110	1260
1851	Oct	115	1375
1851	Nov	120	1495
1851	Dec	125	1620

